

სს „ლიბერთი ბანკი“ და შვილობილი საწარმოები

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება

*2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად*

შინაარსი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება

კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება.....	1
კონსოლიდირებული სრული შემოსავლის ანგარიშგება.....	2
კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება	3
კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგება	4

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. ძირითადი საქმიანობა.....	5
2. მომზადების საფუძველი	6
3. ყველა არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვა	6
4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები	20
5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ	22
6. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	22
7. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	23
8. კლიენტებზე გაცემული სესხები	24
9. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	36
10. ძირითადი საშუალებები	39
11. არამატერიალური აქტივები	41
12. იჯარა.....	41
13. გადასახადები	42
14. სხვა აქტივები, გადახდილი ავანსები და სხვა ვალდებულებები.....	45
15. საკრედიტო ზარალის ხარჯი და სხვა გაუფასურება და ანარიცხები	47
16. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე.....	49
17. ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე.....	50
18. სუბორდინირებული ვალი.....	50
19. საკუთარი კაპიტალი	51
20. პირობითი ვალდებულებები	54
21. წმინდა საკომისიო შემოსავალი.....	55
22. წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) უცხოური ვალუტიდან	55
23. სხვა შემოსავალი	56
24. თანამშრომლებზე გაწეული და სხვა ადმინისტრაციული ხარჯები	56
25. სხვა საოპერაციო ხარჯები.....	57
26. რისკის მართვა.....	58
27. სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები.....	83
28. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები	89
29. კაპიტალის მართვა.....	91
30. საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგი მოვლენები	93

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „ლიბერთი ბანკის“ აქციონერებსა და სამეთვალყურეო საბჭოს

დასკვნა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

მოსაზრება

ჩავატარეთ სს „ლიბერთი ბანკის“ და მისი შვილობილი საწარმოების (შემდგომში „ჯგუფი“) კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებული კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან, აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის კონსოლიდირებული სრული შემოსავლის ანგარიშგების, კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისა და კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისგან, ასევე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დართული შენიშვნებისგან, მათ შორის, საადრიცხო პოლიტიკის შესახებ არსებითი ინფორმაციისგან.

ჩვენი აზრით, თანდართული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ მდგომარეობას 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის კონსოლიდირებულ ფინანსურ შედეგებსა და კონსოლიდირებული ფულადი სახსრების მოძრაობას იმ წლისთვის, რომელიც დასრულდა მოცემული თარიღით, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს-ების) შესაბამისად. ამ სტანდარტებით განსაზღვრული ჩვენი პასუხისმგებლობები დეტალურად აღწერილია ჩვენი დასკვნის – „აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“ – ნაწილში. ჩვენ დამოუკიდებლობი ვართ კომპანიისგან ჯგუფისგან ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს (ბესსს) პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის საერთაშორისო კოდექსის (მათ შორის დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების) (ბესსს-ის კოდექსი) და იმ ეთიკური მოთხოვნების შესაბამისად, რომლებიც ეხება საქართველოში კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების ჩვენ მიერ ჩატარებულ აუდიტს. გარდა ამისა, შევასრულეთ ამ მოთხოვნებით და ბესსს-ის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტის მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად.

აუდიტის ძირითადი საკითხები

აუდიტის ძირითად საკითხებად მიიჩნევა ისეთი საკითხები, რომლებიც, ჩვენი პროფესიული შეფასებით, ყველაზე მნიშვნელოვანი იყო მიმდინარე პერიოდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების ჩვენ მიერ ჩატარებულ აუდიტში. ეს საკითხები მთლიანობაში განვიხილეთ ჩვენ მიერ ჩატარებული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტისა და თანდართული ფინანსური ანგარიშგების შესახებ ჩვენი მოსაზრების ჩამოყალიბების კონტექსტში და ამ საკითხებზე ცალკე მოსაზრებას არ გამოვთქვამთ. ქვემოთ თითოეული საკითხისთვის მოცემული განმარტება იმისა, თუ როგორ განვიხილეთ აღნიშნული საკითხი აუდიტის განმავლობაში, წარმოდგენილია ჩატარებული აუდიტის კონტექსტში.

ჩვენ შევასრულეთ პასუხისმგებლობა, რომელიც დაწვრილებითაა აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“, აღნიშნული საკითხის ჩათვლით. შესაბამისად, ჩვენი აუდიტი მოიცავდა ისეთი პროცედურების ჩატარებასაც, რომელთა მიზანიც იყო რეაგირება კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობების ჩვენ მიერ შეფასებულ რისკებზე. ჩვენი აუდიტის პროცედურების, მათ შორის ქვემოთ მოცემული საკითხის განსახილველად ჩატარებული პროცედურების შედეგები, წარმოადგენს თანდართულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენი აუდიტორული მოსაზრების საფუძველს.

აუდიტის ძირითადი საკითხი

როგორ მივუდექით აუდიტის ძირითად საკითხს ჩვენი აუდიტის განმავლობაში

მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი

ვინაიდან მომხმარებლებზე გაცემული სესხები მნიშვნელოვანია ჯგუფის ფინანსური მდგომარეობისთვის და ფასს (IFRS) 9-ის „ფინანსური ინსტრუმენტები“ („ფას 9“) მიხედვით მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლა კომპლექსურია და განსჯას საჭიროებს, ეს საკითხი აუდიტთან დაკავშირებულ ძირითად საკითხად მივიჩნიეთ.

დანაკარგების გამო სესხების გაუფასურება გამოითვლება ერთდროულად კოლექტიური დარეზერვების მოდელითა და დისკონტირებული ფულადი ნაკადების ანალიზის საფუძველზე ინდივიდუალური სასესხო რეზერვის შექმნით, და აგრეთვე რეგრესული საპროგნოზო შეფასებების საფუძველზე.

ჩვენ გავერკვიეთ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განსაზღვრის პროცესში და შევაფასეთ ჯგუფის მიერ შემუშავებული მეთოდები.

სადაც ცვლილება შევიდა მოდელის პარამეტრებსა და დაშვებებში, ჩვენ გავერკვიეთ ცვლილებების მიზეზებში და ცვლილებების შეფასებაში ჩავრთეთ შიდა საკრედიტო რისკის ექსპერტები.

აუდიტის განმავლობაში, ძირითადად, შემდეგი საკითხები გავაანალიზეთ:

- ▶ შევაფასეთ საკრედიტო რისკის მოდელები და დაშვებები, რომლებიც გამოყენებულია დარეზერვების ძირითადი პარამეტრების დადგენისა და თითოეული პორტფელისთვის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალების განსაზღვრისთვის;

აუდიტის ძირითადი საკითხი

როგორ მივუდევით აუდიტის ძირითად საკითხს ჩვენი აუდიტის განმავლობაში

მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი

კოლექტიური და ინდივიდუალური დარეზერვება დამოკიდებულია მთელ რიგ დაშვებასა და განსჯაზე. მაგალითად:

- ▶ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელ მოდელში გამოყენებული სააღრიცხვო ინტერპრეტაციები და დაშვებები;
- ▶ სესხების გადანაწილება პირველ, მეორე და მესამე სტადიებზე ფასს 9-ში წარმოდგენილი კრიტერიუმების მიხედვით;
- ▶ სხვადასხვა ეკონომიკური სცენარის გავლენის შეფასებაში გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები და დაშვებები;
- ▶ დეფოლტის ალბათობის, დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების განსაზღვრა; და
- ▶ ინდივიდუალურად დადგენილი რეზერვების შეფასება, მომავალში მოსალოდნელი ფულადი ნაკადებისა და უზრუნველყოფის საგნის შეფასების ჩათვლით.

რეზერვის დადგენისას გამოყენებული განსჯისა და მოდელირების სხვადასხვა ხერხის გამო, დაშვებებმა და პროგნოზებმა შეიძლება განაპირობოს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მნიშვნელოვნად განსხვავებული რეზერვი.

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების შესახებ ინფორმაცია შესულია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დართულ მე-4 შენიშვნაში „მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები“, მე-8 შენიშვნაში „მომხმარებლებზე გაცემული სესხები“ და 26-ე შენიშვნაში „რისკის მართვა“.

- ▶ შევავსეთ ხელმძღვანელობის განსჯა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდის და დეფოლტის შემთხვევის გამოვლენასთან მიმართებით ინდივიდუალურ და კოლექტიურ საფუძველზე, რაოდენობრივი და ხარისხობრივი კრიტერიუმების მიხედვით; შევავსეთ ხელმძღვანელობის მიერ შერჩეული კრიტერიუმების გამოყენების თანმიმდევრულობა საანგარიშგებო თარიღისთვის; გავტესტეთ სესხების განაწილება შესაბამის გაუფასურების სტადიებზე ჯგუფის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მეთოდოლოგიაში წინასწარ განსაზღვრული კრიტერიუმების შესაბამისად.
- ▶ ინდივიდუალურად შეფასებული სესხების შემთხვევითობის პრინციპით შერჩეული ჯგუფისთვის შევავსეთ საფუძველი, რომლითაც განისაზღვრა რეზერვი და მტკიცებულება, რასაც ეყრდნობა ხელმძღვანელობის ანალიზი, შევამოწმეთ ძირითადი დაშვებები და ამოსავალი მონაცემები მართებული იყო თუ არა მსესხებლის გარემოებებისთვის და გადავიანგარიშეთ გაუფასურების ზარალი. ჩვენ შემთხვევითობის პრინციპით შევარჩიეთ საკრედიტო რისკით გაუფასურებული კორპორაციული კრედიტები და საფუძვლიანად შევამოწმეთ სამომავლო ფულადი ნაკადების შესახებ დაშვებები, უზრუნველყოფის საგნების ღირებულებისა და მოსალოდნელი შედეგების დადგომის ალბათობების ჩათვლით.
- ▶ კოლექტიურად შეფასებული რეზერვის შესამოწმებლად შევავსეთ საბაზისო სტატისტიკური მოდელები, მთავარი ამოსავალი მონაცემები და გამოყენებული დაშვებები და ასევე შევავსეთ საპროგნოზო ინფორმაციის ჩართვა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გაანგარიშებაში.

შევავსეთ მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების შესახებ განმარტებითი შენიშვნები კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში.

ჯგუფის 2023 წლის მმართველობის ანგარიშგებაში ასახული სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაცია მოიცავს ინფორმაციას, რომელიც შეტანილია ჯგუფის 2023 წლის მმართველობის ანგარიშგებაში, გარდა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებისა და ჩვენ მიერ მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა.

ჩვენი მოსაზრება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე არ მოიცავს მმართველობის ანგარიშგებას და ჩვენ არანაირი ფორმის მარწმუნებელ დასკვნას არ წარმოვადგენთ მასზე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე გამოცემულ ჩვენს დასკვნაში.

ჩვენ მიერ ჩატარებულ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა იმაში მდგომარეობს, რომ გავეცნოთ ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციას და განვიხილოთ, სხვა ინფორმაცია არის თუ არა არსებითად შეუსაბამო კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან, ან აუდიტის პროცესში ჩვენ მიერ მოპოვებულ ინფორმაციასთან, ან სხვა მხრივ ხომ არ ტოვებს ისეთ შთაბეჭდილებას, რომ არსებითად მცდარია. თუ ჩვენ შესრულებულ სამუშაოზე დაყრდნობით დავასკვნით, რომ არსებითი უზუსტობა არსებობს ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციაში, ვალდებულები ვართ, გავაცხადოთ ეს ფაქტი. აღნიშნულთან დაკავშირებით გასაცხადებელი არაფერი გვაქვს.

ხელმძღვანელობისა და აუდიტის კომიტეტის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია თანდართული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობას ევალება შეაფასოს ჯგუფის ფუნქციონირებადობის უნარი და, აუცილებლობის შემთხვევაში, ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში განმარტოს საკითხები, რომლებიც დაკავშირებულია საწარმოს ფუნქციონირებადობასთან და ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენებასთან, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ჯგუფის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ არა აქვს სხვა რეალური არჩევანი, ასე რომ არ მოიქცეს.

აუდიტის კომიტეტი პასუხისმგებელია ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მოვიპოვოთ დასაბუთებული რწმუნება იმის თაობაზე, მოცემული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება შეიცავს თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას და შევადგინოთ აუდიტორის დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. დასაბუთებული რწმუნება მაღალი დონის რწმუნებაა, მაგრამ არ არის იმის გარანტია, რომ ასს-ების შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს ნებისმიერ არსებით უზუსტობას, რომელიც არსებობს. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა იმ შემთხვევაში, თუ, გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ისინი, ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენს იმ მომხმარებლების ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც დაეყრდნობიან მოცემულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას.

ასს-ების შესაბამისად აუდიტის ჩატარება ითვალისწინებს აუდიტორის მიერ პროფესიული განსჯის გამოყენებას და პროფესიული სკეპტიციზმის შენარჩუნებას აუდიტის პროცესში. გარდა ამისა, ჩვენ:

- ▶ ვადგენთ და ვაფასებთ თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობის რისკებს; ვგეგმავთ და ვატარებთ ამ რისკებზე რეაგირებისთვის გამიზნულ აუდიტის პროცედურებს და ვკრებთ ისეთ აუდიტის მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისი იქნება ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად. რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობა უფრო მაღალია, ვიდრე რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება შეცდომით გამოწვეული უზუსტობა, რადგან თაღლითობა შეიძლება გულისხმობდეს ფარულ შეთანხმებას, გაყალბებას, ოპერაციების განზრახ გამოტოვებას, აუდიტორისთვის წინასწარგანზრახულად არასწორი ინფორმაციის მიწოდებას ან შიდა კონტროლის იგნორირებას.
- ▶ შევისწავლით აუდიტისთვის შესაფერისი შიდა კონტროლის საშუალებებს, რათა დავგეგმოთ კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტის პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ჯგუფის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის მიზანშეწონილობას, ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრული სააღრიცხვო შეფასებების დასაბუთებულობასა და შესაბამისი ახსნა-განმარტებების მართებულობას.
- ▶ დასკვნა გამოგვაქვს ხელმძღვანელობის მიერ ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენების მიზანშეწონილობაზე, ხოლო მოპოვებულ აუდიტის მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვადგენთ, არსებობს თუ არა რაიმე მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც მნიშვნელოვან ეჭვს გამოიწვევდა ჯგუფის ფუნქციონირებადობის უნართან დაკავშირებით. თუ დავასკვნით, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა, გვევალება ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში ყურადღების გამახვილება კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის შენიშვნებზე, ან, თუ ამგვარი განმარტებითი შენიშვნები ადეკვატური არ არის – ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტის მტკიცებულებას. თუმცა, ამის შემდგომი მომავალი მოვლენების ან პირობების გავლენით შეიძლება ჯგუფი უკვე აღარ იყოს ფუნქციონირებადი საწარმო.

- ▶ ვაფასებთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას მთლიანობაში, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის, განმარტებით შენიშვნებს და ასევე, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება უზრუნველყოფს თუ არა ფინანსური ანგარიშგების საფუძვლად აღებული ოპერაციებისა და მოვლენების სამართლიან წარდგენას.
- ▶ მოვიპოვებთ საკმარის და შესაფერის აუდიტის მტკიცებულებებს ჯგუფში შემავალი საწარმოებისა და სხვა ერთეულების ფინანსური ინფორმაციის შესახებ, რათა მოსაზრება გამოვთქვათ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესახებ. ჩვენ ვართ პასუხისმგებლები ჯგუფის აუდიტის მსვლელობის ხელმძღვანელობაზე, ზედამხედველობასა და აუდიტის ჩატარებაზე. მხოლოდ ჩვენ ვართ პასუხისმგებელი ჩვენს აუდიტორულ მოსაზრებაზე.

აუდიტის კომიტეტს, სხვასთან ერთად, ინფორმაციას ვაწვდით აუდიტის დაგეგმილი მასშტაბისა და ვადების, ასევე აუდიტის პროცესში წამოჭრილი მნიშვნელოვანი საკითხების, მათ შორის, შიდა კონტროლის სისტემაში გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებების შესახებ.

ამასთან, აუდიტის კომიტეტს წარვუდგენთ განცხადებას, სადაც ვადასტურებთ, რომ დავიცავით დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული სათანადო ეთიკური მოთხოვნები და მათ ვაცნობთ ყველა ურთიერთობისა და სხვა საკითხების შესახებ, რომლებიც, გონივრულ ფარგლებში, შეიძლება მიჩნეულიყო, რომ გავლენას ახდენს ჩვენს დამოუკიდებლობაზე, ასევე საფრთხეების აღმოსაფხვრელად გატარებული ზომების ან გამოყენებული შესაბამისი დამცავი ზომების შესახებ, ასეთის არსებობის შემთხვევაში.

აუდიტის კომიტეტისთვის ინფორმირებული საკითხებიდან განვსაზღვრავთ იმ საკითხებს, რომლებიც ყველაზე მნიშვნელოვანი იყო მიმდინარე პერიოდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტში და, მაშასადამე, მიიჩნევა აუდიტის ძირითად საკითხებად. ამ საკითხებს აღწერთ ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში, თუ კანონმდებლობით არ იკრძალება საჯაროდ მოცემული საკითხის ინფორმირება ან, უკიდურესად იშვიათ შემთხვევებში, თვითონ არ გადავწყვეტთ, რომ აუდიტორის დასკვნაში არ უნდა მოხდეს ამა თუ იმ საკითხის ინფორმირება, რადგან, გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ამგვარი ქმედებით განპირობებული მოსალოდნელი უარყოფითი შედეგები გადააჭარბებს მისი ინფორმირებით მოსალოდნელ სარგებელს, რომელიც საზოგადოებრივ ინტერესებს ემსახურება.

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული ანგარიში

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- ▶ მმართველობის ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, შესაბამისობაშია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან; და
- ▶ მმართველობის ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.

მოცემული აუდიტის, რომლის შედეგადაც შედგენილია წინამდებარე დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა, გარიგების პარტნიორია ერიკ ჰაირაპეტიანი.

ანა კუსრაშვილი (SARAS-A-169041)

შპს „იუაის“ სახელით (SARAS-F-855308)

2024 წლის 15 მაისი

თბილისი, საქართველო

კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ათას ლარში)

	შენიშვნა	2023	2022
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	6	494,771	450,324
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	7	99,723	105,341
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	8	2,857,976	2,426,423
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	9	346,704	369,481
ძირითადი საშუალებები	10	153,069	152,074
არამატერიალური აქტივები	11	61,406	57,159
აქტივის გამოყენების უფლება	12	30,724	30,141
გადახდილი ავანსები	14	6,728	6,310
მოგების გადასახადის მიმდინარე აქტივები		–	1,982
სხვა აქტივები	14	44,496	41,354
სულ აქტივები		4,095,597	3,640,589
ვალდებულებები			
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	16	363,574	327,279
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	17	3,033,490	2,689,669
მოგების გადასახადის მიმდინარე გადასახდელები		11,771	5,250
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	13	17,220	19,565
საიჯარო ვალდებულებები	12	30,114	28,741
სხვა ვალდებულებები	14	50,103	56,650
სუბორდინირებული ვალი	18	93,588	98,774
სულ ვალდებულებები		3,599,860	3,225,928
საკუთარი კაპიტალი	19		
სააქციო კაპიტალი		44,491	54,629
დამატებით შეტანილი კაპიტალი		35,558	35,558
გამოსყიდული აქციები		–	(10,138)
კონვერტირებადი პრივილეგირებული აქციები		4,565	4,565
გაუნაწილებელი მოგება		386,890	306,093
სამართლიანი ღირებულების რეზერვი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებისა, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		2,331	1,526
ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვი		21,902	22,428
სულ საკუთარი კაპიტალი		495,737	414,661
სულ ვალდებულებები და საკუთარი კაპიტალი		4,095,597	3,640,589

ბანკის წესდების 9.8 მუხლით მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე, წინამდებარე დოკუმენტი ხელმოწერილი და გამოსაცემად ნებადართულია ბანკის დირექტორთა საბჭოს სახელით შემდეგი დირექტორების მიერ:

ბექა გოგიჩაიშვილი

გენერალური დირექტორი

ვახტანგ ბაბუნაშვილი

ფინანსური დირექტორი

2024 წლის 15 მაისი

5–93 გვერდებზე დართული შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ათას ლარში)

	შენიშვნა	2023	2022
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	6	494,771	450,324
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	7	99,723	105,341
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	8	2,857,976	2,426,423
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	9	346,704	369,481
ძირითადი საშუალებები	10	153,069	152,074
არამატერიალური აქტივები	11	61,406	57,159
აქტივის გამოყენების უფლება	12	30,724	30,141
გადახდილი ავანსები	14	6,728	6,310
მოგების გადასახადის მიმდინარე აქტივები		-	1,982
სხვა აქტივები	14	44,496	41,354
სულ აქტივები		4,095,597	3,640,589
ვალდებულებები			
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	16	363,574	327,279
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	17	3,033,490	2,689,669
მოგების გადასახადის მიმდინარე გადასახდელები		11,771	5,250
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	13	17,220	19,565
საიჯარო ვალდებულებები	12	30,114	28,741
სხვა ვალდებულებები	14	50,103	56,650
სუბორდინირებული ვალი	18	93,588	98,774
სულ ვალდებულებები		3,599,860	3,225,928
საკუთარი კაპიტალი			
სააქციო კაპიტალი	19	44,491	54,629
დამატებით შეტანილი კაპიტალი		35,558	35,558
გამოსყიდული აქციები		-	(10,138)
კონვერტირებადი პრივილეგირებული აქციები		4,565	4,565
გაუნაწილებელი მოგება		386,890	306,093
სამართლიანი ღირებულების რეზერვი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებისა, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		2,331	1,526
ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვი		21,902	22,428
სულ საკუთარი კაპიტალი		495,737	414,661
სულ ვალდებულებები და საკუთარი კაპიტალი		4,095,597	3,640,589

ბანკის წესდების 9.8 მუხლით მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე, წინამდებარე დოკუმენტი ხელმოწერილი და გამოსაცემად ნებადართულია ბანკის დირექტორთა საბჭოს სახელით შემდეგი დირექტორების მიერ:

ბექა გოგიჩაიშვილი

გენერალური დირექტორი

ვახტანგ ბაბუნაშვილი

ფინანსური დირექტორი

2024 წლის 15 მაისი

5-93 გვერდებზე დართული შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

კონსოლიდირებული სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2023 წლით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნა	2023	2022
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით გაანგარიშებული საპროცენტო შემოსავალი			
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები		478,710	406,625
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები		30,453	22,866
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		13,509	12,160
		522,672	441,651
საპროცენტო ხარჯი			
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე		(206,762)	(164,447)
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		(18,869)	(16,546)
სალიზინგო ვალდებულებები		(1,352)	(1,471)
სუბორდინირებული ვალი		(8,066)	(9,177)
		(235,049)	(191,641)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		287,623	250,010
საკრედიტო ზარალის ხარჯი	15	(37,985)	(25,940)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი სესხის გაუფასურების რეზერვის ხარჯის შემდგომ		249,638	224,070
წმინდა შემოსავალი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან:	21	28,183	28,920
– შემოსავალი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან		51,257	47,669
– საკომისიო ხარჯი		(23,074)	(18,749)
წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) უცხოური ვალუტიდან:			
– სავალუტო ოპერაციების და წარმოებული ინსტრუმენტების გადაფასება	22	12,985	8,921
– საკუროს სხვაობები	22	713	(2,623)
შემოსულობა პორტფელის შეძენიდან		–	17,084
სხვა შემოსავალი	23	16,165	2,329
		58,046	54,631
არასაპროცენტო შემოსავალი			
პერსონალზე გაწეული ხარჯი	24	(117,774)	(100,403)
ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	24	(45,574)	(45,121)
ცვეთა და ამორტიზაცია	10, 11, 12	(34,954)	(34,532)
სხვა საოპერაციო ხარჯები	25	(12,149)	(11,970)
სხვა გაუფასურება და რეზერვები	15	(1,197)	(959)
		(211,648)	(192,985)
არასაპროცენტო ხარჯი		96,036	85,716
მოგება გადასახადით დაბეგრამდე		(14,989)	(22,431)
მოგების გადასახადის ხარჯი	13	81,047	63,285
წლის წმინდა მოგება			
სხვა სრული შემოსავალი			
სხვა სრული შემოსავალი, რომელიც შემდეგ მოგებად ან ზარალად არ რეკლასიფიცირდება			
შენიშვნების გადაფასება		–	2,334
გადავადებული საგადასახადო ეფექტი		–	(1,549)
წმინდა სხვა სრული შემოსავალი, რომელიც შემდეგ მოგებად ან ზარალად არ რეკლასიფიცირდება		–	785
სხვა სრული შემოსავალი, რომელიც შემდეგ მოგებად ან ზარალად რეკლასიფიცირდება			
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების სამართლიანი ღირებულების რეზერვის და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ცვლილების დინამიკა		805	1,526
წმინდა სხვა სრული შემოსავალი, რომელიც შემდეგ მოგებად ან ზარალად რეკლასიფიცირდება		805	1,526
წლის სხვა სრული შემოსავალი, გადასახადის გათვალისწინებით		805	2,311
		81,852	65,596
წლის სრული შემოსავალი, გადასახადის გათვალისწინებით			
შემოსავალი აქციაზე:	19		
საბაზისო შემოსავალი ერთ აქციაზე (ღ – ში მთლიანი თანხა)		0.018	0.014
განზავებული შემოსავალი ერთ აქციაზე (ღ – ში მთლიანი თანხა)		0.018	0.014

5–93 გვერდებზე დართული შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

2023 წლით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ათას ლარში)

	ბანკის აქციონერებისთვის მიკუთვნებადი							სულ
	სააქციო კაპიტალი	დამატებით შეტანილი კაპიტალი	გამოსყიდული აქციები	კონვერ- ტირებადი პრივილე- გირებული აქციები	გაუნაწი- ლებელი მოგება	სამართლიანი ლირებულების რეზერვი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდე- ბისთვის, რომლებიც არის სამართლიანი ლირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	ძირითადი საშუალების გადაფასების რეზერვი	
31 დეკემბერი, 2021 წ.	54,629	35,558	(10,138)	4,565	243,086	-	22,141	349,841
წლის წმინდა მოგება	-	-	-	-	63,285	-	-	63,285
სხვა სრული შემოსავალი	-	-	-	-	-	1,526	785	2,311
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	-	-	-	63,285	1,526	785	65,596
გადაფასების რეზერვის ცვეთა (მე-19 შენიშვნა)	-	-	-	-	498	-	(498)	-
კონვერტირებად პრივილეგიებულ აქციებზე გადახდილი დივიდენდები (მე-19 შენიშვნა)	-	-	-	-	(776)	-	-	(776)
31 დეკემბერი, 2022 წ.	54,629	35,558	(10,138)	4,565	306,093	1,526	22,428	414,661
წლის წმინდა მოგება	-	-	-	-	81,047	-	-	81,047
სხვა სრული შემოსავალი	-	-	-	-	-	805	-	805
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	-	-	-	81,047	805	-	81,852
გადაფასების რეზერვის ცვეთა (მე-19 შენიშვნა)	-	-	-	-	526	-	(526)	-
გამოსყიდული აქციების გაუქმება (მე-19 შენიშვნა)	(10,138)	-	10,138	-	-	-	-	-
კონვერტირებად პრივილეგიებულ აქციებზე გადახდილი დივიდენდები (19)	-	-	-	-	(776)	-	-	(776)
31 დეკემბერი, 2023 წ.	44,491	35,558	-	4,565	386,890	2,331	21,902	495,737

5-93 გვერდებზე დართული შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2023 წლით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნა	2023	2022
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
მიღებული პროცენტი		500,460	383,911
გადახდილი პროცენტი		(207,124)	(178,945)
მიღებული საკომისიო		51,365	47,521
გადახდილი საკომისიო		(23,074)	(18,748)
წმინდა რეალიზებული(ზარალი)/შემოსულობა უცხოური ვალუტით			
შესრულებული ოპერაციებიდან		24,943	31,895
მიღებული სხვა შემოსავალი		16,137	3,572
პერსონალზე გაწეული ხარჯების გადახდა		(124,512)	(105,180)
იჯარაზე გადახდილი პროცენტი		(1,351)	(1,471)
ზოგადი, ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო დანახარჯები		(57,723)	(56,937)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები		179,121	105,618
საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე			
საოპერაციო აქტივების წმინდა (ზრდა)/კლება			
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		5,777	(30,203)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები		(445,275)	(283,771)
ავანსები და სხვა აქტივები		(1,608)	(28,555)
საოპერაციო ვალდებულებების წმინდა ზრდა/(კლება)			
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		35,540	(5,459)
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ		318,951	241,447
სხვა ვალდებულებები		(23,072)	9,679
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		69,434	8,756
მოგების გადასახადის გადახდამდე			
გადახდილი მოგების გადასახადი		(11,000)	–
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		58,434	8,756
საინვესტიციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების შეძენა		(115,705)	(209,408)
შემოსულობა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გამოსყიდვიდან		137,992	83,346
არამატერიალური აქტივებისა და ძირითადი საშუალებების შეძენა		(22,578)	(21,975)
შემოსულობა საინვესტიციო ქონების გაყიდვიდან		–	1,144
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(291)	(146,893)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
საიჯარო ვალდებულებების დაფარვა	12	(6,481)	(7,087)
სუბორდინირებული ვალის დაფარვა	18	(4,646)	–
კონვერტირებადი პრივილეგირებული აქციების მფლობელებისთვის გადახდილი დივიდენდები	19	(776)	(776)
ფინანსურ საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(11,903)	(7,863)
სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		(1,793)	(45,266)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		–	(27)
ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების წმინდა ზრდა/(შემცირება)		44,447	(191,293)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, პერიოდის დასაწყისში	6	450,324	641,617
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები პერიოდის ბოლოს	6	494,771	450,324

5–93 გვერდებზე დართული შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

(ათას ლარში)

1. ძირითადი საქმიანობა

სს „ლიბერთი ბანკი“ (შემდგომში – „ბანკი“) არის საქართველოს კანონმდებლობის საფუძველზე 1993 წელს ჩამოყალიბებული სააქციო საზოგადოება. ბანკი საქმიანობას ახორციელებს საქართველოს ეროვნული ბანკის (შემდგომში – „სებ“) მიერ 1993 წლის 10 თებერვალს გაცემული #3500/10 ზოგადი საბანკო ლიცენზიის საფუძველზე (საიდენტიფიკაციო კოდი: 203828304).

„ჯორჯიან ფაინენშალ გრუპ ბი.ვი.“, ნიდერლანდების სამეფოს კანონმდებლობის მიხედვით დაფუძნებული და მოქმედი კომპანია, არის ბანკის მშობელი საწარმო და ფლობს მის 95.99%-იან სააქციო წილს 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. ბანკის საბოლოო ბენეფიციარი მესაკუთრეები არიან ბატონი ირაკლი რუხაძე, ბატონი ბენ მარსონი და ბატონი იგორ ალექსევი.

ბანკი იღებს ანაზღაურებას მოსახლეობისგან, გასცემს სესხებს, ახორციელებს ფულად გადარიცხვებს საქართველოში და საზღვარგარეთ, აწარმოებს ვალუტის გაცვლით ოპერაციებს და თავის საცალო და კორპორაციულ კლიენტებს სთავაზობს სხვადასხვა საბანკო მომსახურებას. მისი სათავო ოფისი მდებარეობს თბილისში, საქართველოში, და 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის ჰქონდა 456 ფილიალი, სერვისცენტრი, სადისტრიბუციო ცენტრი და მობილური სერვისცენტრი (2022 წლის 31 დეკემბერი: 471). ბანკის იურიდიული მისამართია ლიბერთი თაუერი, საქართველო, 0162 თბილისი, ი. ჭავჭავაძის გამზირი #74.

2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის პირდაპირი აქციონერები იყვნენ:

აქციონერი	2023		2022	
	საკუთრების წილი, %	ხმის უფლება, %	საკუთრების წილი, %	ხმის უფლება, %
ჯორჯიან ფაინენშალ გრუპ	95.99%	95.99%	74.38%	91.99%
ლიბერთი ბანკი (გამოსყიდული აქციები)	–	–	18.43%	–
სს „Heritage Securities“ (ნომინალური მფლობელი)	0.56%	0.56%	1.18%	–
სხვა აქციონერები (რომელთაგან თითოეული ფლობს აქციათა 5%-ზე ნაკლებს)	3.45%	3.45%	6.02%	8.0%
სულ	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

ბანკი წარმოადგენს საფონდო ბირჟაზე რეგისტრირებულ კომპანიას და მისი ჩვეულებრივი აქციები განთავსებულია საქართველოს საფონდო ბირჟაზე.

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება ჯერ არ დამტკიცებულა ბანკის აქციონერების მიერ. აქციონერებს უფლება აქვთ შეიტანონ ცვლილებები კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში მისი გამოშვების შემდეგ.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება 2023 წლის 31 დეკემბრისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მოიცავს შემდეგ შვილობილ და მეკავშირე საწარმოებს, რომლებსაც 2023 და 2022 წლებში შეზღუდული ოპერაციები ჰქონდათ. ბანკი და მისი შვილობილი საწარმოები ქვემოთ ერთად მოიხსენიება, როგორც „ჯგუფი“.

(ათას ლარში)

1. ძირითადი საქმიანობა (გაგრძელება)

<u>ჯგუფის საკუთრების წილი</u>						
სახელი	ურთიერ- თობის ტიპი	რეგისტრაციის ქვეყანა	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.	დაფუძნების თარიღი	საქმიანობა
შპს „Bus Stop“	შვილობი- ლი საწარმო	საქართველო	100.00%	100.00%	27 აგვისტო, 2009 წ.	გარე სარეკლამო მომსახურება ადრეულ ეტაპზე განხორციელებული ინვესტიციები
სს „სმარტექსი“ *	მეკავშირე საწარმო	საქართველო	21.47%	21.47%	5 იანვარი, 2009 წ.	სარისკო კაპიტალში
საზოგადო- ებრივი ფონდი	შვილობილი საწარმო	საქართველო	100.00%	100.00%	5 თებერვალი, 2007 წ.	არაკომერციული

* ჯგუფის ფინანსურ ანგარიშგებაში აღრიცხულია წილობრივი მეთოდით.

2. მომზადების საფუძველი

ზოგადი ინფორმაცია

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია „ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების“ (შემდგომში „ფასს“) შესაბამისად.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულების მეთოდით, გარდა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების იმ ნაწილისა, რომელიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, წარმოებული ინსტრუმენტებისა, საინვესტიციო ქონებისა და შენობებისა, ქვემოთ წარმოდგენილი ფინანსური სააღრიცხვო პოლიტიკის შესაბამისად.

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ათას ლარში („ლ“), თითო აქციის ღირებულების გარდა, და თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული.

3. ყველა არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვა

ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში

ჯგუფმა პირველად გამოიყენა გარკვეული სტანდარტები და ცვლილებები, რომლებიც ძალაშია 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ჯგუფს ვადაზე ადრე არ მიუღია სხვა რომელიმე სტანდარტი, ინტერპრეტაცია თუ ცვლილება, რომლებიც გამოშვებულია, მაგრამ ჯერ ძალაში არ არის შესული.

(ათას ლარში)

3. ყველა არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვა (გაგრძელება)

ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში (გაგრძელება)

ქვემოთ ჩამოთვლილია სტანდარტებში შესული ცვლილებები, რომლებიც პირველად 2023 წელს იქნა გამოყენებული:

- ▶ სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებითი შენიშვნები – შესწორებები ბასს 1–სა და ფასს–ის მე–2 პრაქტიკული რეკომენდაცია
- ▶ სააღრიცხვო შეფასებების განმარტება – ბასს (IAS) 8–ის შესწორებები
- ▶ ერთი გარიგებიდან წარმომდგარ აქტივებთან და ვალდებულებებთან დაკავშირებული გადავადებული გადასახადი – ცვლილებები ბასს 12–ში
- ▶ ფასს (IFRS) 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“
- ▶ ფასს 17–ის და ფასს 9–ის თავდაპირველი გამოყენება – შესადარისი ინფორმაცია – ცვლილება ფასს 17–ში
- ▶ საერთაშორისო საგადასახადო რეფორმა – პილარ 2–ის სანიმუშო წესები – ბასს (IAS) 12–ის ცვლილება – გამონაკლისის გამოყენება და ამ ფაქტის გამჟღავნება

ფასს (IFRS) 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“

ფასს 17 (IFRS 17) „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“ – ძალაში შედის 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული საანგარიშგებო პერიოდებისთვის. ფასს 17 ეხება ყველა ტიპის სადაზღვევო ხელშეკრულებას (მაგ. სიცოცხლის, არასიცოცხლის, პირდაპირი დაზღვევა და გადაზღვევა), განურჩევლად იმისა, თუ რა ტიპის საწარმო აფორმებს მათ, ასევე გარკვეულ გარანტიებს და ფინანსურ ინსტრუმენტებს დისკრეციული მონაწილეობის პირობით. მის მოქმედების არეალში არ შედის გარკვეული გამონაკლისები. ჯგუფს არ გამოუვლენია ისეთი ხელშეკრულებები, რომლებიც იწვევს მნიშვნელოვანი სადაზღვევო რისკების გადაცემას და ამიტომ დაასკვნა, რომ ფასს 17 არ ახდენს 2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე არსებით გავლენას.

ამ საკითხის განსაზღვრის პროცესში ჯგუფმა შეაფასა საკრედიტო ბარათები და მსგავსი პროდუქტები. ფასს 17 თავისი მოქმედების არეალიდან გამორიცხავს საკრედიტო ბარათის ხელშეკრულებებს (ან სხვა მსგავს ხელშეკრულებებს, რომლებიც შეიცავს საკრედიტო ან გადახდის სქემებს), რომლებიც აკმაყოფილებს სადაზღვევო ხელშეკრულების განმარტებას მხოლოდ და მხოლოდ მაშინ, თუ საწარმო არ ასახავს ცალკეულ მომხმარებელთან დაკავშირებული სადაზღვევო რისკის შეფასებას ამ მომხმარებელთან დადებული ხელშეკრულების ფასის ოდენობაზე. ჯგუფმა განსაზღვრა, რომ ინდივიდუალურ მომხმარებელთან დაკავშირებული სადაზღვევო რისკი არ შეფასებულა ხელშეკრულების ფასის დადგენისას, ვინაიდან ამ პროდუქტებს ერთსა და იმავე ფასად სთავაზობს ყველა პოტენციურ მომხმარებელს და ამიტომ მათზე არ ვრცელდება ფასს 17. ჯგუფმა შეაფასა თავისი ხელშეკრულებები შეიცავს თუ არა სადაზღვევო რისკს, რა დროსაც ყურადღება გაამახვილა ვალდებულების შესრულების გარანტიაზე და საკრედიტო ბარათებზე და დაასკვნა, რომ მისი არსებითი ხელშეკრულებები არ ექცევა ფასს 17–ის მოქმედების არეალში, პრაქტიკული ხასიათის გამარტივებული მიდგომის გათვალისწინებით.

სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებითი შენიშვნები – შესწორებები ბასს 1–სა და ფასს–ის მე–2 პრაქტიკულ რეკომენდაციაში – ცვლილებებმა გავლენა მოახდინა ჯგუფის სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებით შენიშვნებზე, მაგრამ არა ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების რომელიმე მუხლის შეფასებაზე, აღიარებასა და წარდგენაზე.

2023 წელს სხვა ცვლილებები და ინტერპრეტაციები ამოქმედდა პირველად, მაგრამ ისინი გავლენას არ ახდენს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

(ათას ლარში)

3. ყველა არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვა (გაგრძელება)

კონსოლიდაციის საფუძველი

შვილობილი საწარმოები, ანუ საწარმოები, რომლებიც ჯგუფის მიერ კონტროლდება, კონსოლიდირებულია. კონტროლი მიიღწევა მაშინ, როდესაც კომპანია იღებს ან აქვს უფლება მიიღოს, ცვლადი უკუგება ინვესტირებული საწარმოსგან და აქვს უნარი, გავლენა მოახდინოს უკუგებაზე ინვესტირებულ საწარმოზე ზემოქმედებით. კერძოდ, ჯგუფი აკონტროლებს ინვესტირებულ საწარმოს მხოლოდ მაშინ, როდესაც:

- ▶ აქვს ინვესტირებულ საწარმოზე ზეგავლენა (ანუ ამჟამინდელი უფლებები მას საშუალებას აძლევს, ინვესტირებული საწარმოს რელევანტური საქმიანობა მართოს);
- ▶ იღებს ან უფლება აქვს მიიღოს ინვესტირებულ საწარმოში თავისი მონაწილეობიდან ცვლადი უკუგება;
- ▶ შეუძლია უკუგებაზე ზემოქმედება ინვესტირებულ საწარმოზე თავისი გავლენის გამო.

გავრცელებული მოსაზრებით, ხმის უფლების მქონე აქციების უმრავლესობა კონტროლის უფლებას იძლევა. ამ მოსაზრების შესაბამისად, თუ ჯგუფი ინვესტირებულ საწარმოში არ ფლობს აქციების საკონტროლო პაკეტს ან სხვა მსგავსი უფლებების უმრავლესობას, იმის შეფასებისას, ინვესტირებულ საწარმოზე აქვს თუ არა გავლენა, ჯგუფი ყველა რელევანტურ ფაქტს და გარემოებას ითვალისწინებს, მათ შორის:

- ▶ ინვესტირებულ საწარმოში ხმის უფლების მქონე აქციების სხვა მფლობელებთან სახელშეკრულებო გარიგება/გარიგებები;
- ▶ სხვა სახელშეკრულებო გარიგებებიდან მიღებული უფლებები;
- ▶ ჯგუფის ხმის უფლებები და პოტენციური ხმის უფლებები.

შვილობილი საწარმოები კონსოლიდირდება იმ თარიღიდან, როდესაც კონტროლი გადაეცემა ჯგუფს და მათი კონსოლიდაცია წყდება იმ თარიღიდან, როდესაც წყდება კონტროლი. ყველა შიდაჯგუფური გარიგება, ნაშთები და არარეალიზებული შემოსულობა ჯგუფის კომპანიებს შორის შემდგარი გარიგებებიდან სრულად გაიქვითება; ასევე გაიქვითება არარეალიზებული ზარალი ამ გარიგებებიდან გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც გარიგება ასახავს გადაცემული აქტივის გაუფასურებას. საჭიროების შემთხვევაში, შვილობილი საწარმოების სააღრიცხვო პოლიტიკა შეცვლილია ჯგუფის მიერ მიღებულ პოლიტიკასთან შესაბამისობის უზრუნველყოფის მიზნით.

შვილობილი საწარმოს საკუთარ კაპიტალში საკუთრების წილის შეცვლა, კონტროლის შეცვლის გარეშე წილობრივი გარიგების სახით აღირიცხება. ზარალი მიეწერება არამაკონტროლებელ წილს მაშინაც კი, თუ ეს ბალანსის დეფიციტს იწვევს.

თუ ჯგუფი კარგავს კონტროლს შვილობილ საწარმოზე, ის ჩამოწერს შვილობილი საწარმოს აქტივებს (გუდვილის ჩათვლით) და ვალდებულებებს, არამაკონტროლებელი წილის საბალანსო ღირებულებას, საკუთარ კაპიტალში ასახულ დაგროვილ საკურსო სხვაობებს; ასახავს მიღებული საზღაურის სამართლიან ღირებულებას, ნებისმიერი შენარჩუნებული ინვესტიციის სამართლიან ღირებულებას და მოგებაში და ზარალში ნამეტს ან დეფიციტს, ასევე მოახდენს მშობელი საწარმოს კომპონენტების წილის რეკლასიფიკაციას მოგებასა და ზარალზე, რაც უწინ აღიარებული იყო სხვა სრულ შემოსავალში.

(ათას ლარში)

3. ყველა არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვა (გაგრძელება)

ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში

მეკავშირე საწარმოები წარმოადგენენ კომპანიებს, რომლებშიც ჯგუფი ზოგადად ფლობს ხმის უფლების 20%-დან 50%-მდე, ან სხვაგვარად შესწევს უნარი მოახდინოს მნიშვნელოვანი ზემოქმედება, მაგრამ რომელსაც ის არ აკონტროლებს ან სხვა პირთან ერთად აკონტროლებს. მეკავშირე საწარმოებში ინვესტიციები იანგარიშება წილობრივი მეთოდით და თავდაპირველად აისახება თვითღირებულებით, გუდვილის ჩათვლით. შემდგომი ცვლილებები საბალანსო ღირებულებაში ასახავს მეკავშირე საწარმოში ჯგუფის წმინდა აქტივების წილში შესყიდვის შემდგომ მომხდარ ცვლილებებს. მეკავშირე საწარმოების მოგება-ზარალში ჯგუფის წილი აისახება მოგებაში ან ზარალში, ხოლო რეზერვებში მისი გადაადგილების წილი აისახება სხვა სრულ შემოსავალში. თუმცა, როდესაც ჯგუფის ზარალის წილი მეკავშირე საწარმოში უტოლდება ან აღემატება მის წილს მეკავშირე საწარმოში, ჯგუფი არ ასახავს შემდგომ დანაკარგებს, თუ ის ვალდებული არ არის შემდგომი გადახდების განხორციელებაზე მეკავშირე საწარმოში ან მისი სახელით.

არარეალიზებული შემოსულობა ჯგუფსა და მის მეკავშირე საწარმოებს შორის გარიგებებზე იქვითება მეკავშირე საწარმოთა კაპიტალში ჯგუფის წილის მოცულობით. არარეალიზებული ზარალიც იქვითება, თუ გარიგება არ ასახავს გადაცემული აქტივის გაუფასურებას.

სამართლიანი ღირებულების შეფასება

ჯგუფი ფინანსურ ინსტრუმენტებს, რომლებიც აღრიცხულია, როგორც სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით (FVOCI) და არაფინანსურ აქტივებს, მაგ. საინვესტიციო ქონებას აფასებს სამართლიანი ღირებულებით ბალანსის ყოველი თარიღისთვის.

სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად ბაზრის მონაწილეებს შორის ნებაყოფლობითი ოპერაციის პირობებში შეფასების თარიღისთვის. სამართლიანი ღირებულების შეფასება იმ დაშვებას ეყრდნობა, რომ აქტივის გაყიდვის ან ვალდებულების გადაცემის გარიგება შედგება:

- ▶ აქტივის ან ვალდებულების ძირითად ბაზარზე, ან
- ▶ ძირითადი ბაზრის არარსებობის შემთხვევაში, აქტივის ან ვალდებულებისთვის ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე.

მთავარი ან ყველაზე ხელსაყრელი ბაზარი ჯგუფისთვის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს. აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შეფასება ხორციელდება იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბაზრის მონაწილეები აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას იმოქმედებენ თავიანთი ეკონომიკური ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით. არაფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების შეფასება უნდა ითვალისწინებდეს ბაზრის მონაწილის შესაძლებლობას მიიღოს ეკონომიკური სარგებელი ამ აქტივის საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენებით, ან ბაზრის სხვა მონაწილისათვის მიყიდვით, რომელიც ამ აქტივის საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოიყენებს.

ჯგუფი ირჩევს შეფასების მეთოდებს, რომლებიც შესაფერისია არსებული გარემოებებისთვის და რომელთა გამოყენებითაც სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად საკმარისი მონაცემები მოიძევა, რომლებიც მაქსიმალურად იყენებს ემპირიულ მონაცემებს და მინიმალურად – არაემპირიულ მონაცემებს.

(ათას ლარში)

3. ყველა არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვა (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

ყველა აქტივი და ვალდებულება, რომელთა სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია ან ასახულია ფინანსურ ანგარიშგებაში, დაჯგუფებულია სამართლიანი ღირებულების ქვემოთ მოცემული იერარქიის მიხედვით, იმ ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის საფუძველზე, რომელიც მნიშვნელოვანია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის:

- ▶ დონე 1 – იდენტური აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკორექტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე.
- ▶ დონე 2 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა.
- ▶ დონე 3 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა შემთხვევაშიც სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის მნიშვნელოვანი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემი არაემპირიულია.

ჯგუფი განსაზღვრავს ფინანსურ ანგარიშგებაში რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების ერთი იერარქიიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის საფუძველზე) ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოსთვის.

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები

საწყისი აღიარება

აღიარების თარიღი

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ყოველგვარი ყიდვა-გაყიდვა ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში აღიარებულია გარიგების თარიღით, ანუ იმ თარიღით, როდესაც ჯგუფმა აქტივების ან ვალდებულებების შესყიდვის ვალდებულება იკისრა. ყიდვა-გაყიდვა ბაზრის სტანდარტული პირობებით ნიშნავს ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ისეთ ყიდვა-გაყიდვას, რომელიც მოითხოვს აქტივების და ვალდებულებების გადაცემას კანონმდებლობით ან საბაზრო პრაქტიკით განსაზღვრულ ვადაში.

ვალდებულების შესრულების გარანტია

ვალდებულების შესრულების გარანტია არის ხელშეკრულება, რომელიც ითვალისწინებს კომპენსაციას, თუ მეორე მხარე ვერ შეასრულებს სახელშეკრულებო ვალდებულებას. ვალდებულების შესრულების გარანტიები ექცევა ფასს 9-ის მოქმედების არეალში და ფაქტობრივად წარმოადგენენ პირობითი სასესხო ვალდებულების ფორმას. ვალდებულების შესრულების გარანტიის ანარიცხები ფასდება ფასს 9-ის შესაბამისად.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფული და ფულადი სახსრების ეკვივალენტები შედგება ნაღდი ფულის, ეროვნული ბანკისადმი მოთხოვნების (სავალდებულო რეზერვების გამოკლებით) და საკრედიტო დაწესებულებებისადმი მოთხოვნებისაგან, რომელთაც აქვთ გამოცემიდან 90 დღის ვადა და თავისუფალნი არიან სახელშეკრულებო ვალდებულებებისაგან.

(ათას ლარში)

3. ყველა არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვა (გაგრძელება)

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

ჩვეულებრივი საქმიანობისას ჯგუფი სხვადასხვა პერიოდის განმავლობაში ინარჩუნებს ავანსებსა თუ დეპოზიტებს სხვა ბანკებში. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ თავდაპირველად აღიარებულია სამართლიანი ღირებულებით, ხოლო შემდგომ ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების თანხა აისახება გაუფასურების რეზერვის გამოკლებით.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

ჩვეულებრივი ბიზნესსაქმიანობის ფარგლებში ჯგუფი ახორციელებს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებით ოპერაციებს, რომლებშიც ძირითადი წილი უკავია სავალუტო ფორვარდებსა და სვოპებს სავალუტო გაცვლით და კაპიტალის ბაზრებზე. ამგვარი ფინანსური ინსტრუმენტები შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით. სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება კოტირებული საბაზრო ფასებით ან ფასწარმოქმნის ისეთი მოდელების შესაბამისად, სადაც გათვალისწინებულია ამ ინსტრუმენტის მიმდინარე საბაზრო და სახელშეკრულებო ფასი და სხვა ფაქტორები. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები აისახება აქტივებად, როდესაც მათი სამართლიანი ღირებულება დადებითია, და ვალდებულებებად, როცა მათი სამართლიანი ღირებულება უარყოფითია. ამ ინსტრუმენტებიდან მიღებული შემოსულობა და ზარალი აისახება კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როგორც წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული და მოგებაში ან ზარალში ასახული ფინანსური ინსტრუმენტებიდან ან როგორც წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) სავალუტო ოპერაციებიდან ინსტრუმენტის ხასიათიდან გამომდინარე.

ნასესხები სახსრები

გამოშვებული ფინანსური ინსტრუმენტები ან მათი კომპონენტები კლასიფიცირდება ვალდებულებების სახით მაშინ, როდესაც მფლობელის წინაშე სახელშეკრულებო გარიგებების შედეგად ჯგუფს წარმოემოება ვალდებულება, რომ გადაიხადოს ფული ან ფინანსური ინსტრუმენტი ან სხვაგვარად დააკმაყოფილოს ეს ვალდებულება, გარდა განსაზღვრული ფულადი თანხის ან სხვა ფინანსური ინსტრუმენტის სანაცვლოდ საკუთარი წილობრივი ინსტრუმენტების განსაზღვრული რაოდენობის მიღებისა. ამგვარი ინსტრუმენტები მოიცავს ვალდებულებებს საკრედიტო დაწესებულებების, მეანაბრეების წინაშე და სუბორდინირებულ ვალს. საწყისი აღიარების შემდგომ, ნასესხები სახსრების შეფასება ხდება ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. შემოსულობისა და ზარალის აღიარება კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ხდება ნასესხები სახსრების აღიარების შეწყვეტისას, აგრეთვე ამორტიზაციის პროცესში.

თუ ჯგუფი შეისყიდის საკუთარ სესხს, მას ამოიღებენ კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებიდან, ხოლო სხვაობა ვალდებულების საბალანსო ღირებულებასა და გადახდილ საფასურს შორის აღირიცხება კონსოლიდირებული მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთგადაფარვა

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა მოხდება და წმინდა თანხა აისახება კონსოლიდირებულ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუ არსებობს აღიარებული თანხების ურთიერთგადაფარვის იურიდიული უფლება და ურთიერთგაქვითვის ან ერთდროულად აქტივის რეალიზაციის და ვალდებულების დაფარვის სურვილი. ეს არ ეხება ძირითად საკლირინგო ხელშეკრულებებს და დაკავშირებული აქტივები და ვალდებულებები მთლიანად წარმოდგენილია კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

(ათას ლარში)

3. ყველა არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვა (გაგრძელება)

რესტრუქტურიზებული სესხები

საჭიროების შემთხვევაში ჯგუფი ახდენს სესხების რესტრუქტურიზაციას ნაცვლად იმისა, რომ დაისაკუთროს უზრუნველყოფის საგანი. აღნიშნული შესაძლოა მოიცავდეს დაფარვის პირობების გაუმჯობესებას და სესხის ახალი პირობების შეთანხმებას.

ჯგუფი ფინანსური აქტივის, მაგალითად, მომხმარებელზე გაცემული სესხის, აღიარებას წყვეტს მაშინ, როდესაც მოლაპარაკების შედეგად პირობები იმდენად შეიცვალა, რომ საქმე არსებითად ახალ სესხთან გვაქვს, სხვაობის აღიარება კი ხდება აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული შემოსულობის ან ზარალის სახით, თუ გაუფასურების ზარალი უკვე ბუღალტრულად აღრიცხული არ არის. ახლად აღიარებული სესხები კლასიფიცირდება პირველი სტადიის სახით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნით, სანამ ახალი სესხი არ ჩაითვლება შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებულად. იმის შეფასებისას, უნდა მოხდეს თუ არა მომხმარებელზე გაცემული სესხის აღიარების შეწყვეტა, სხვა ფაქტორებთან ერთად, ჯგუფი შემდეგსაც ითვალისწინებს:

- ▶ სესხის ვალუტის ცვლილება;
- ▶ კონტრაქტის ცვლილება;
- ▶ ხომ არ იწვევს მოდიფიცირება ინსტრუმენტის მხოლოდ ძირითადი თანხისა და ძირითადი თანხის დაუფარავ ნაწილთან დაკავშირებული პროცენტის გადახდის (SPPI) კრიტერიუმთან შეუსაბამობას.

თუ მოდიფიცირება არ იწვევს არსებითად განსხვავებულ ფულად ნაკადებს, მოდიფიცირება არ გამოიწვევს აღიარების შეწყვეტას. თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებულ ფულად ნაკადებში მომხმარებელს ცვლილებას ჯგუფი აღრიცხავს, როგორც მოდიფიცირებით განპირობებულ შემოსულობას ან ზარალს, რომელიც წარმოდგენილია კონსოლიდირებული მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით გამოთვლილ საპროცენტო ამონაგებში, თუ უკვე არ არის აღრიცხული გაუფასურების ზარალი.

ჯგუფის პოლიტიკის თანახმად, პროდუქტების მხოლოდ შეზღუდული რაოდენობა ექვემდებარება რესტრუქტურიზაციას. ყველა რესტრუქტურიზებული სესხი კლასიფიცირებულია მეორე სტადიის სესხებად და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად მათზე ვრცელდება აქტივის არსებობის მთელ მანძილზე დეფოლტის ალბათობის მაჩვენებლები. ჯგუფის პოლიტიკის თანახმად, იგი ფინანსურ ინსტრუმენტს განიხილავს „გამოჯანსაღებულად“ და, შესაბამისად, მე-2 სტადიიდან რეკლასიფიცირებულად, როდესაც არსებობს მინიმუმ ექვსი თანმიმდევრული თვის გადახდები.

იჯარა

i. ჯგუფი, როგორც მოიჯარე

ჯგუფი იყენებს აღიარების და შეფასების ერთ მიდგომას ყველა იჯარისთვის, გარდა მოკლევადიანი იჯარებისა და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებისა. ჯგუფი აღიარებს იჯარასთან დაკავშირებულ ვალდებულებებს, რომ გადაიხადოს საიჯარო გადასახადები და აქტივის გამოყენების უფლება, რომლებიც წარმოადგენს საიჯარო აქტივების გამოყენების უფლებას.

(ათას ლარში)

3. ყველა არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვა (გაგრძელება)

იჯარა (გაგრძელება)

საიჯარო ვალდებულებები

საიჯარო გადახდების დღევანდელი ღირებულების გამოსათვლელად ჯგუფი იყენებს ზღვრულ სასესხო საპროცენტო განაკვეთს იჯარის დაწყების თარიღისთვის, თუ საიჯარო ხელშეკრულებაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთი მკაფიოდ განსაზღვრული არ არის. იჯარის დაწყების თარიღის შემდეგ, საიჯარო ვალდებულებების თანხა იზრდება, რათა ასახოს პროცენტის ზრდა და მცირდება საიჯარო გადახდების შესაბამისად. ამასთან, საიჯარო ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება ხელახლა ფასდება, თუ ხდება იჯარის ვადის მოდიფიცირება ან ცვლილება, თუ იცვლება არსებითად ფიქსირებული საიჯარო გადახდები ან ცვლილება შედის საიჯარო აქტივის შესყიდვის შეფასებაში.

მოკლევადიანი იჯარები და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარა

ჯგუფი იყენებს მოკლევადიანი იჯარის აღიარებისთვის დაშვებულ გამონაკლისებს თავისი მოკლევადიანი იჯარებისთვის (ანუ იმ იჯარების შემთხვევაში, რომელთა ვადა, მაქსიმუმ, 12 თვეა იჯარის ხელშეკრულების გაფორმების თარიღიდან და არ შეიცავს შესყიდვის უფლებას). იგი ასევე იყენებს დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარის აღიარებისთვის დაშვებულ გამონაკლისებს დაბალი ღირებულების მქონედ მიჩნეული საოფისე აღჭურვილობის იჯარის შემთხვევაში. მოკლევადიან იჯარებზე და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებზე საიჯარო გადახდების აღიარება ხდება ხარჯად წრფივი მეთოდით იჯარის ვადის განმავლობაში.

განახლების ოფციონის მქონე ხელშეკრულებების იჯარის ვადის განსაზღვრა განსჯის საფუძველზე

ჯგუფი იჯარის ვადას განსაზღვრავს, როგორც იჯარის შეუქცევად ვადას იმ ნებისმიერ პერიოდთან ერთად, რომელსაც მოიცავს იჯარის განაგრძელების ოფციონი, თუ საკმარისად სარწმუნოა ამ ოფციონის აღსრულება, ან ნებისმიერ პერიოდთან ერთად, რომელსაც მოიცავს იჯარის შეწყვეტის ოფციონი, თუ საკმარისად სარწმუნოა, რომ მისი აღსრულება არ მოხდება.

ჯგუფს, ზოგიერთი იჯარის მიხედვით, უფლება აქვს, იჯარით გადასცეს თავისი აქტივები დამატებითი პირობებით სამიდან ხუთ წლამდე ვადით. ჯგუფი განსჯაზე დაყრდნობით აფასებს საკმარისად სარწმუნოა თუ არა, რომ იჯარის განახლების ოფციონს აღსრულებს. ანუ, იგი ითვალისწინებს ყველა რელევანტურ ფაქტორს, რომლებიც მისთვის ქმნიან განახლების ოფციონის აღსრულების ეკონომიკურ სტიმულს. იჯარის დაწყების თარიღის შემდეგ ჯგუფი ხელახლა განსაზღვრავს იჯარის ვადას, თუ ხდება მნიშვნელოვანი მოვლენა, ან გარემოებების ცვლილება, რომელიც მის კონტროლს ექვემდებარება და გავლენას ახდენს მის უნარზე, აღსრულოს (ან არ აღსრულოს) ოფციონი (მაგ. ცვლილება ბიზნესსტრატეგიაში).

ii. საოპერაციო იჯარა – ჯგუფი, როგორც მეიჯარე

იჯარას, რომლის დროსაც ჯგუფი არ გადასცემს აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებულ ყველა რისკსა და სარგებელს, საოპერაციო იჯარად კლასიფიცირდება. იჯარიდან შემოსავალი აღირიცხება დარიცხვის წრფივი მეთოდით იჯარის ვადაზე და, თავისი საოპერაციო ხასიათის გამო, მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აისახება ამონაგების ნაწილში. საოპერაციო იჯარის პირობებზე მოლაპარაკებისას გაწეული საწყისი პირდაპირი დანახარჯები საიჯარო აქტივების საბალანსო ღირებულებას ემატება და მათი აღიარება ხდება იჯარის ვადაზე იმავე წესით, როგორითაც საიჯარო შემოსავლისა. პირობითი საიჯარო ქირის აღიარება ხდება ამონაგების სახით იმ პერიოდში, როდესაც მოხდა მისი მიღება.

(ათას ლარში)

3. ყველა არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვა (გაგრძელება)

გადასახადით დაბეგვრა

მოგების გადასახადის მიმდინარე ხარჯი გამოიანგარიშება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. ის წარმოადგენს მიმდინარე და გადავადებული გადასახადის ხარჯების ჯამს.

გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების დაანგარიშება მიმდინარე სხვაობებთან მიმართებაში ხდება ვალდებულებების აღრიცხვის მეთოდით. გადავადებული მოგების გადასახადები გათვალისწინებულია ყველა დროებით სხვაობაზე, რომელიც წარმოიშობა აქტივებისა და ვალდებულებების საგადასახადო დასაბეგრ საფუძველსა და მათ საბალანსო თანხებს შორის ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც გადავადებული მოგების გადასახადი წარმოიშობა გუდვილის საწყისი აღიარებიდან ან აქტივისა და ვალდებულებიდან იმ გარიგებაში, რომელიც არ არის საწარმოთა გაერთიანება და ოპერაციის თარიღისათვის გავლენას არ იქონიებს სააღრიცხვო მოგებასა თუ საგადასახადო მოგება-ზარალზე.

გადავადებული საგადასახადო აქტივი აღირიცხება მხოლოდ მაშინ, როდესაც მოსალოდნელია დასაბეგრი მოგების მიღება, საიდანაც შესაძლებელი იქნება გამოსაქვითი დროებითი სხვაობების გაქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები აღირიცხება საგადასახადო განაკვეთებით, რომელთა გამოყენებაც მოსალოდნელია აქტივის რეალიზაციისა და ვალდებულების დაფარვის პერიოდში იმ განაკვეთებზე დაყრდნობით, რომლებიც მოქმედებდა ან არსებითად ამოქმედებული იყო ანგარიშგების დღეს.

გადავადებული მოგების გადასახადი წარმოდგენილია დროებით სხვაობებზე, რომლებიც წარმოიშობა შვილობილ საწარმოებში, მეკავშირე და ერთობლივ საწარმოებში ინვესტიციებიდან, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც შესაძლოა გაკონტროლებულ იქნას დროებითი სხვაობის გაუქმების დრო და ახლო მომავალში მათი გაუქმება არ არის მოსალოდნელი.

საქართველოში აგრეთვე მოქმედებს სხვადასხვა საოპერაციო გადასახადი, რომლებიც გავლენას ახდენს ჯგუფის საქმიანობაზე. ეს გადასახადები ასახულია სხვა საოპერაციო ხარჯების კომპონენტებად.

ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები, შენობების გამოკლებით, აღრიცხულია თვითღირებულებით, გარდა ყოველდღიური მომსახურების ხარჯებისა, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურება. ამ თანხაში შედის ძირითადი საშუალების ნაწილის ჩანაცვლების ღირებულება ამ ხარჯის დადგომისას, თუ აღიარების კრიტერიუმები დაკმაყოფილებულია.

ძირითადი საშუალებების საბალანსო თანხების გადახედვა ხდება გადაფასებასთან მიმართებაში, როდესაც მოვლენები ან გარემოებათა ცვლილებები მიაწინებენ, რომ საბალანსო თანხის აღდგენა შესაძლოა ვერ მოხერხდეს.

თვითღირებულებით საწყისი აღიარების შემდგომ, შენობა-ნაგებობები აისახება გადაფასებული ღირებულებით, რაც წარმოადგენს მათ სამართლიან ღირებულებას გადაფასების თარიღისათვის გამოკლებული შემდგომში დაგროვილი ცვეთისა და გაუფასურებით გამოწვეული ზარალი. შეფასება ტარდება იმ სიხშირით, რაც საკმარისია იმის უზრუნველსაყოფად, რომ გადაფასებული აქტივის სამართლიანი ღირებულება არსებითად არ განსხვავდებოდეს მისი საბალანსო ღირებულებისგან.

(ათას ლარში)

3. ყველა არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვა (გაგრძელება)**ძირითადი საშუალებები (გაგრძელება)**

გადაფასების დღისთვის დაგროვილი ცვეთა აკლდება აქტივის საბალანსო ღირებულებას და წმინდა თანხა გადაანგარიშდება აქტივის გადაფასებული ღირებულების ოდენობით. გადაფასების ნებისმიერი ნამეტი კრედიტდება სხვა სრულ შემოსავლებში ჩართული ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ხდება მანამდე მოგებაში ან ზარალში აღიარებული ამავე აქტივის გადაფასებისას მისი ოდენობის შემცირების აღდგენა. ამ შემთხვევაში მატების აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში. გადაფასების დეფიციტის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც დეფიციტი, რომელიც უშუალოდ გაქვითავს ამავე აქტივზე უწინ აღიარებულ ნამეტს, პირდაპირ გაიქვითება ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვის ნამეტიდან.

ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვიდან წლიური გადატანა გაუნაწილებელ მოგებაზე ხდება აქტივის გადაფასებული საბალანსო ღირებულების ცვეთასა და აქტივის თავდაპირველი ღირებულების ცვეთას შორის სხვაობით. გაყიდვისას კონკრეტულ აქტივთან დაკავშირებული მთლიანი გადაფასების რეზერვი გადაიტანება გაუნაწილებელ მოგებაზე.

აქტივის ცვეთა დაირიცხება იმ თარიღიდან, როდესაც ხდება აქტივის ექსპლუატაციაში გაშვება. ცვეთის დარიცხვა ხდება წრფივი მეთოდით, შემდეგი წლიური განაკვეთებით:

მიწა და შენობა-ნაგებობები	2%-5%
ავეჯი და მოწყობილობები	10%-20%
კომპიუტერული ტექნიკა და საოფისე აღჭურვილობა	10%-25%
სატრანსპორტო საშუალებები	20%-25%
საიჯარო ქონების გაუმჯობესება	10%-25%

აქტივების ნარჩენი ღირებულების, სასარგებლო მომსახურების ვადისა და მეთოდების გადახედვა და შესაბამისად კორექტირება საჭიროებისამებრ ხდება ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს.

შეკეთება-განახლებასთან დაკავშირებული ხარჯები ირიცხება წარმოშობისას და მათი ჩართვა ხდება სხვა საოპერაციო ხარჯებში თუ ისინი არ ექვემდებარება კაპიტალიზაციას.

მიწა სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება და ცვეთა არ ერიცხება. საიჯარო ქონების გაუმჯობესება ამორტიზდება შესაბამისი იჯარით აღებული აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადაზე.

დაუსრულებელი მშენებლობა მოიცავს დანახარჯებს, რომლებიც უშუალოდ უკავშირდება ძირითადი საშუალების მშენებლობას, მათ შორის მშენებლობის დროს გაწეული შესაბამისად განაწილებული პირდაპირი ცვლადი ხარჯები და ფიქსირებული ზედნადები ხარჯები. ასეთი აქტივების ცვეთა, მსგავსი ძირითადი საშუალების ანალოგიურად, იწყება აქტივების ექსპლუატაციაში მიღებიდან.

მესამე მხარეებისგან მიღებული კომპენსაცია ძირითადი საშუალებების იმ ერთეულებისთვის, რომლებიც გაუფასურდა, დაიკარგა ან გადაცემულ იქნა, შედის სხვა შემოსავალში, როდესაც კომპენსაციის ვალდებულებას მესამე მხარე აღიარებს.

(ათას ლარში)

3. ყველა არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვა (გაგრძელება)

არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივები მოიცავს პროგრამულ უზრუნველყოფასა და ლიცენზიებს.

ცალკეული არამატერიალური აქტივი საწყისი აღიარებისას აღირიცხება თვითღირებულებით. საწყისი აღიარების შემდგომ არამატერიალური აქტივები აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ამორტიზაცია და დაგროვილი გაუფასურების ზარალი. არამატერიალური აქტივების სასარგებლო მომსახურების ვადა განსაზღვრული ვადით ფასდება. ვადიანი არამატერიალური აქტივები ამორტიზებულია სასარგებლო ეკონომიკური მომსახურების ვადის – 1–10 წლის განმავლობაში და მათი შეფასება გაუფასურებასთან მიმართებაში ხდება გაუფასურების ნიშნების არსებობისას.

შიდა რესურსებით წარმოქმნილი არამატერიალური აქტივების კაპიტალიზაცია, გარდა კაპიტალიზებული კვლევა-განვითარების ხარჯებისა, არ ხდება და შესაბამისი ხარჯი აისახება იმ პერიოდის მოგებაში ან ზარალში, რომლის განმავლობაშიც ეს ხარჯი გაიწია.

სამეცნიერო-კვლევითი და საცდელ-საკონსტრუქტორო დანახარჯები

კვლევის დანახარჯები გაწევისთანავე აისახება ხარჯებში. საცდელ-საკონსტრუქტორო დანახარჯები ინდივიდუალურ პროექტზე აღიარდება, როგორც არამატერიალური აქტივი, როდესაც ჯგუფს შეუძლია აჩვენოს:

- ▶ რომ ტექნიკურად განხორციელებადია არამატერიალური აქტივის დასრულება ისე, რომ მისი გამოყენება ან გაყიდვა გახდეს შესაძლებელი;
- ▶ აქტივის დასრულების განზრახვა და გამოყენების ან მისი გაყიდვის შესაძლებლობა და სურვილი;
- ▶ როგორ წარმოქმნის აქტივი მომავალ ეკონომიკურ სარგებელს;
- ▶ აქტივის დასრულებისთვის საჭირო რესურსების ხელმისაწვდომობა;
- ▶ შემუშავების განმავლობაში გაწეული დანახარჯების სარწმუნოდ შეფასების უნარი.

აქტივის შექმნის ხარჯის საწყისი აღიარების შემდეგ აქტივი აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ამორტიზაცია და დაგროვილი გაუფასურების ზარალი. აქტივის ამორტიზაცია იწყება მას შემდეგ, რაც დასრულდება აქტივის შექმნა და აქტივი გამოყენებისთვის მზად არის. აქტივის ამორტიზაცია ხდება მოსალოდნელი მომავალი სარგებლის მიღების პერიოდის განმავლობაში. ამორტიზაცია აღირიცხება ზოგად და ადმინისტრაციულ ხარჯებში.

ანარიცხები

ანარიცხების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ჯგუფს წარსული მოვლენების გამო აქვს მიმდინარე თუ პრაქტიკიდან გამომდინარე ვალდებულება და მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გადინება ვალდებულების დასაფარად. ასევე, შესაძლებელია ვალდებულების თანხის სანდოდ განსაზღვრა.

(ათას ლარში)

3. ყველა არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვა (გაგრძელება)

სააქციო კაპიტალი

სააქციო კაპიტალი და დამატებით შეტანილი კაპიტალი

ჩვეულებრივი და პრივილეგირებული აქციები საკუთარ კაპიტალად არის კლასიფიცირებული. ახალი აქციების გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული გარე ხარჯები, გარდა საწარმოთა გაერთიანებისთვის გამოშვებული აქციებისა, აღრიცხულია საკუთარი კაპიტალის შემოსულობიდან გამოქვითვების სახით. გამოშვებული აქციების ნომინალურ ღირებულებაზე მეტი ნებისმიერი სამართლიანი ღირებულების მქონე მიღებული საფასური აღირიცხება, როგორც დამატებით შეტანილი კაპიტალი.

გამოსყიდული აქციები

როდესაც ბანკი შეიძენს ბანკის აქციებს, გადახდილი საფასური და ამ ოპერაციასთან დაკავშირებული ხარჯები (მოგების გადასახადის გამოკლებით) გამოიქვითება მთლიანი საკუთარი კაპიტალიდან, როგორც გამოსყიდული აქციები მათ გაუქმებამდე ან ხელახლა გამოშვებამდე. შემდგომში ასეთი აქციების გაყიდვის ან ხელახლა გამოშვების შემთხვევაში ხდება მიღებული საფასურის ჩართვა საკუთარ კაპიტალში. გამოსყიდული აქციები ასახულია საშუალო შეწონილი ღირებულებით.

დივიდენდები

დივიდენდები აღიარებულია, როგორც ვალდებულება და გამოიქვითება საკუთარი კაპიტალიდან ანგარიშგების შედგენის თარიღისათვის მხოლოდ მაშინ, თუ ისინი გამოცხადებულია ანგარიშგების შედგენამდე პერიოდში ან ანგარიშგების შედგენის თარიღით. დივიდენდები ცხადდება, როდესაც მათი შეთავაზება ანგარიშგების შედგენის თარიღამდე ხდება, ან თუ ისინი შეთავაზებულია ან გამოცხადებულია ანგარიშგების თარიღის შემდგომ პერიოდში, მაგრამ ფინანსური ანგარიშგების გამოცემამდე.

პირობითი ვალდებულებები

პირობითი ვალდებულებები არ არის აღიარებული კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ფულადი ნაკადის გადინების ალბათობა დაფარვის მიზნით დაბალია. პირობითი აქტივი არ არის აღიარებული კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღებაა მოსალოდნელი.

შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება

ამონაგების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღების ალბათობა მაღალია და შესაძლებელია ამონაგების სარწმუნოდ შეფასება. ამონაგების აღიარებამდე ასევე აუცილებელია შემდეგი კონკრეტული აღიარების კრიტერიუმების დაკმაყოფილება:

(ათას ლარში)

3. ყველა არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვა (გაგრძელება)

შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება (გაგრძელება)

საპროცენტო და მსგავსი ამონაგები და ხარჯი

ჯგუფი გამოითვლის საპროცენტო ამონაგებს სავალო ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც შეფასებულია ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, ფინანსური აქტივების (გარდა გაუფასურებული საკრედიტო აქტივებისა) საერთო საბალანსო ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი (EIR) არის განაკვეთი, რომელიც ზუსტად ახორციელებს ფულადი სახსრების მომავალი მოსალოდნელი გადახდების ან შემოდინებების დისკონტირებას ფინანსური ინსტრუმენტების მოსალოდნელი ვადის ან უფრო ხანმოკლე პერიოდზე, საჭიროების შემთხვევაში, ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. გაანგარიშება ითვალისწინებს ფინანსური ინსტრუმენტის ყველა სახელშეკრულებო პირობას (მაგალითად წინასწარი გადახდის ოფციონს) და მოიცავს ნებისმიერ საკომისიო თანხებს და დამატებით დანახარჯებს, რომლებიც პირდაპირ განეკუთვნება ინსტრუმენტს და წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს, გარდა სამომავლო საკრედიტო ზარალისა. ფინანსური აქტივისა თუ ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულება კორექტირდება თუ ჯგუფი გადახედავს მის მიერ დასაფარი თუ მისაღები სავარაუდო თანხების შეფასებას. კორექტირებული საბალანსო ღირებულება გამოითვლება თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთზე დაყრდნობით და საბალანსო ღირებულების ცვლილება აღირიცხება, როგორც საპროცენტო ამონაგები თუ ხარჯი.

როდესაც ფინანსური აქტივი უფასურდება, ჯგუფი გამოითვლის საპროცენტო ამონაგებს ფინანსური აქტივის წმინდა ამორტიზებულ ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. თუ ფინანსური აქტივები გამოსწორდა და აღარ არის გაუფასურებული, მაშინ ჯგუფი უბრუნდება საპროცენტო ამონაგების გამოთვლას ბრუტოს საფუძველზე.

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული და მოგებაში ან ზარალში ასახული ყველა ფინანსური აქტივიდან მიღებული საპროცენტო ამონაგები სახელშეკრულებო საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით აღირიცხება „სხვა საპროცენტო ამონაგებში“ კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

შემოსავალი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან

ჯგუფი იღებს შემოსავალს გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან მომხმარებლებისთვის გაწეული სხვადასხვა სახის მომსახურების სანაცვლოდ. საკომისიო საზღაური შესაძლოა დაიყოს შემდეგ კატეგორიებად:

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული საზღაური

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული გასამრჯელო დაირიცხება პერიოდის განმავლობაში, შესაბამისი ვალდებულებების შესრულებისთანავე. სასესხო ვალდებულებები, რომლებიც სავარაუდოდ ჩამოიწერება და სხვა საკრედიტო თანხები გადავადებულია (ყველა დამატებით დანახარჯთან ერთად) და აღიარებულია, როგორც სესხის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის კორექტირება.

(ათას ლარში)

3. ყველა არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვა (გაგრძელება)

შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება (გაგრძელება)

დროის გარკვეულ მომენტში მიღებული საკომისიო შემოსავალი

ანგარიშსწორების, ფულადი გზავნილების, ქვითრების გადახდების და საკასო ოპერაციებიდან მიღებული საკომისიოს აღიარება ხდება შესაბამისი ოპერაციის დასრულებისთანავე. თითოეული ოპერაცია აღირიცხება, როგორც ცალკე შესასრულებელი სახელშეკრულებო მოვალეობა.

საოპერაციო მომსახურებიდან მიღებული საკომისიო შემოსავალი

მოლაპარაკებების წარმოებისთვის ან მესამე მხარისთვის გარიგების თაობაზე მოლაპარაკებებში მონაწილეობისთვის – მაგალითად, როდესაც ჯგუფის სახელშეკრულებო ვალდებულება არის აქციების ან სხვა ფასიანი ქაღალდების შესყიდვის ან ბიზნესების ყიდვა-გაყიდვის ხელშეკრულებები) მიღებული გასამრჯელო აისახება ამ გარიგების დასრულებისთანავე. საზღაური და საზღაურის ის კომპონენტები, რომლებიც გარკვეულ შესასრულებელ ვალდებულებებს უკავშირდება, აისახება შესაბამისი კრიტერიუმების დაკმაყოფილების შემდეგ. როდესაც ხელშეკრულება ითვალისწინებს ცვალებად ანაზღაურებას, საზღაურისა და საკომისიო შემოსავლის აღიარება ხდება მხოლოდ იმდენად, რამდენადაც არსებობს იმის ალბათობა, რომ აღიარებული კუმულაციური ამონაგების თანხის მნიშვნელოვანი გაუქმება არ მოხდება მანამ, სანამ საბოლოოდ გაირკვევა ცვალებად ანაზღაურებასთან დაკავშირებული გაურკვევლობა.

უცხოური ვალუტის გადაყვანა

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ლარში, რაც ბანკისა და მისი შვილობილი საწარმოების სამუშაო და წარსადგენი ვალუტაა. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული გარიგებები თავდაპირველად აღირიცხება სამუშაო ვალუტაში, რომლის კონვერტაცია ხდება ოპერაციის დღეს არსებული კურსით. უცხოურ ვალუტაში გამოხატული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ხელახლა კონვერტაცია ლარში ხდება ანგარიშგების დღეს არსებული სამუშაო ვალუტის გაცვლითი კურსით. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციების კონვერტაციით გამოწვეული შემოსულობა და ზარალი აღიარებულია კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როგორც უცხოური ვალუტის კონვერტაციით გამოწვეულ მოგებას გამოკლებული ზარალი – საკურსო სხვაობა. არაფულადი მუხლების გადაანგარიშება, რომლებიც პირვანდელი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, ხდება თავდაპირველი ოპერაციის დღეს არსებული გაცვლითი კურსით. არაფულადი მუხლები, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, გადაანგარიშდება იმ დღის გაცვლითი კურსით, როდესაც მოხდა სამართლიანი ღირებულების დადგენა.

სხვაობები უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციის სახელშეკრულებო გაცვლით კურსსა და სებ-ის გაცვლით კურსს შორის ოპერაციის დღეს შესულია უცხოური ვალუტით შესრულებული ოპერაციებიდან მიღებულ შემოსულობას გამოკლებული ზარალის მუხლში.

2023 წლის 31 დეკემბრისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას ჯგუფმა შემდეგი გაცვლითი კურსი გამოიყენა:

	2023	2022
ლ / 1 აშშ დოლარი	2.6894	2.7020
ლ / 1 ევრო	2.9753	2.8844

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები

ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშების მომზადება ხელმძღვანელობისგან მოითხოვს ისეთ შეფასებებსა და დაშვებებს, რომლებიც გავლენას ახდენს ბალანსის თარიღისთვის წარმოდგენილი აქტივებისა და ვალდებულებების ოდენობაზე და წლის ბოლოს ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილ შემოსავალსა და ხარჯებზე. შეფასებებისა და დაშვებების გადახედვა ხდება უწყვეტად. ეს შეფასებები და დაშვებები ეყრდნობა წარსულ გამოცდილებასა და მრავალ სხვა ფაქტორს, რომლებიც გარემოებათა გათვალისწინებით მიზანშეწონილად მიიჩნევა. ფაქტობრივი შედეგები შესაძლოა განსხვავდებოდეს ამგვარი შეფასებებისგან სხვადასხვა დაშვებებისა თუ პირობების მიხედვით. ქვემოთ მოცემულია შეფასებები და დაშვებები, რომლებიც მნიშვნელოვანია ჯგუფის ფინანსური მდგომარეობისთვის.

ფინანსური აქტივების გაუფასურების ზარალი

გაუფასურების ზარალის შეფასება ფასს 9-ის შესაბამისად ფინანსური აქტივების ყველა კატეგორიისთვის საჭიროებს განსჯის გამოყენებას, კერძოდ, სამომავლო ფულადი ნაკადების ოდენობისა და ვადების და უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებების პროგნოზირებას გაუფასურების ზარალის განსაზღვრისას და საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის შეფასებას. ამ შეფასებებზე რამდენიმე ფაქტორი მოქმედებს, რომელთა ცვლილებები შესაძლოა აისახოს რეზერვების სხვადასხვა დონეში. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გასაანგარიშებლად ჯგუფი იყენებს კომპლექსურ მოდელებს, რომლებიც ეყრდნობა რამდენიმე დაშვებას ცვლადი მონაცემების არჩევასთან და მათ ურთიერთდამოკიდებულებასთან დაკავშირებით. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელების ელემენტები, რომლებიც შესაბამის სააღრიცხვო მსჯელობებს და შეფასებებს წარმოადგენს, მოიცავს შემდეგს:

- ▶ ჯგუფის შიდა საკრედიტო რეიტინგების მოდელი, რომელიც თითოეულ დონეს ანიჭებს დეფოლტის ალბათობას.
- ▶ ჯგუფის კრიტერიუმები იმის შესაფასებლად, მნიშვნელოვნად ხომ არ გაზრდილა საკრედიტო რისკი და ამიტომ ფინანსური აქტივების რეზერვები ხომ არ უნდა შეფასდეს აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით და ხარისხობრივად;
- ▶ ფინანსური აქტივების სეგმენტაცია, როცა მათი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ფასდება კოლექტიურ დონეზე;
- ▶ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელების შემუშავება, მათ შორის, სხვადასხვა ფორმულისა და ამოსავალი მონაცემის შერჩევა;
- ▶ კავშირის დადგენა მაკროეკონომიკურ სცენარებსა და ისეთ ეკონომიკურ მონაცემებს შორის, როგორიცაა უმუშევრობის დონეები და უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებები, ასევე გავლენის განსაზღვრა დეფოლტის ალბათობაზე, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებაზე და დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგებზე;
- ▶ საპროგნოზო მაკროეკონომიკური სცენარების არჩევა და მათი ალბათობების შეწონა, მიღებული ეკონომიკური მონაცემების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელებში გამოყენების მიზნით.

ჯგუფი პერიოდულად ამოწმებს თავის სასესხო პორტფელს, რათა შეაფასოს მსესხებლის გადახდისუნარიანობა, ჩაატაროს გაუფასურების შემოწმება და განსაზღვროს გაუფასურების ზარალის ოდენობა საკუთარ გამოცდილებაზე დაყრდნობით ისეთ შემთხვევებში, როდესაც მსესხებელს აქვს ფინანსური სირთულეები და მსგავს მსესხებელთან მიმართებაში ისტორიული მონაცემები რთულად მოიპოვება. ანალოგიურად, ჯგუფი სამომავლო ფულად ნაკადებში ცვლილებებს იმ ემპირიულ მონაცემებზე დაყრდნობით განსაზღვრავს, რომლებიც მიუთითებენ, რომ მსესხებლების გადახდის სტატუსი გაუარესდა. ხელმძღვანელობა ალბათობებს განსაზღვრავს მსესხებელთან ურთიერთობის წარსულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით, რა დროსაც ითვალისწინებს დეფოლტის შემთხვევების მსგავსებასა და დეფოლტის შემთხვევაში მიღებულ დანაკარგებს. ჯგუფი თავის გამოცდილებაზე დაყრდნობით აკორექტირებს ერთგვაროვანი სესხების ჯგუფის ემპირიულ მონაცემებს, რათა ასახოს არსებული ვითარება და საპროგნოზო მაკროეკონომიკური ცვლადები (მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე აღიარებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით დაწვრილებით აღწერილია მე-8 შენიშვნაში).

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების გაუფასურების ზარალი (გაგრძელება)

2023 წელს რამდენიმე მნიშვნელოვანი მოდიფიკაციები შევიდა ჯგუფის დარეზერვების მეთოდოლოგიაში. ყველაზე საყურადღებო ცვლილებებს შორისაა:

- ▶ ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი კრედიტებისთვის ზღვრის გაზრდა ლ 300,000–დან ლ 500,000–მდე. ამას მოჰყვა ლ 500,000–მდე ბიზნესსესხების ჰომოგენური ჯგუფების დაყოფა მიკრო (ლ 50 ათასამდე) და მცირე სესხებად (ლ 500 ათასამდე). კორექტირებამ თავდაპირველად გამოიწვია მცირე სესხების დარეზერვების ნორმის საგრძნობი შემცირება, რაც გამართლებული იყო, მიკროსესხებთან შედარებით, მათი უფრო დაბალი საკრედიტო რისკით. მიკროსესხებისგან განსხვავებით, ყველა მცირე სესხისთვის მოითხოვება უზრუნველყოფა, თუმცა უზრუნველყოფის საგნის უბრალოდ არსებობა პირდაპირ არ აისახება დარეზერვების ნორმაზე.
- ▶ საბითუმო სალომბარდო სესხების განაწილება ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი კრედიტების ჰომოგენურ ჯგუფზე, მათი შესაბამისი რისკის პარამეტრების (კომპანიის რეიტინგი, დეფოლტის ალბათობა, ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში) ინდივიდუალურად განსაზღვრით.
- ▶ კოლექტიურად შეფასებული გარეზალანსური კრედიტებისთვის კრედიტ–კონვერსიის ფაქტორის კონცეფციის დანერგვა.
- ▶ მაღალი რისკის მქონე კრედიტების სპეციალური სეგმენტის განცალკევება, სახელწოდებით „ნეგატიურად კლასიფიცირებული არასამომხმარებლო სესხი“, სახელფასო სესხების ჰომოგენურ ჯგუფში და მათი ცალკე დარეზერვება.

ამ მეთოდოლოგიურმა ცვლილებებმა დარეზერვების ნორმებზე სხვადასხვანაირად იმოქმედა, თუმცა ვინაიდან ცვლილებები უკვე დაინერგა, ზუსტი ეფექტების გამოთვლა შეუძლებელია.

საინვესტიციო ქონების და შენობების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა

საინვესტიციო ქონება და შენობები სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება. სამართლიანი ღირებულება არის ის თანხა, რომლითაც შეფასების დღეს შეიძლება აქტივი გაიყვას საქმის მცოდნე და გარიგების მსურველ მხარეებს შორის „გაშლილი ხელის მანძილის პრინციპით“ შეფასების საერთაშორისო სტანდარტების კომიტეტის სტანდარტების შესაბამისად.

ჯგუფის შენობები სისტემატურად გადაფასდება. ბოლო გადაფასების თარიღი 2022 წლის 31 დეკემბერი იყო (მე–10 შენიშვნა). ხელმძღვანელობამ, მნიშვნელოვანწილად განსჯაზე დაყრდნობით, განსაზღვრა, რომ 2023 წლის განმავლობაში შენობების საბაზრო ღირებულებები არ შეცვლილა და რომ 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შენობების საბალანსო ღირებულებები უახლოვდება მათ სამართლიან ღირებულებას.

საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრა შესაბამისი კვალიფიკაციის მქონე დამოუკიდებელი პროფესიონალი შემფასებლების მიერ 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრა შემოსავლის მეთოდის გამოყენებით, დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მეთოდზე დაყრდნობით. აღნიშნული ითვალისწინებს ნებისმიერი მიმდინარე იჯარის ხელშეკრულების და სხვა ხელშეკრულებების პირობებს და როდესაც ეს ხელმისაწვდომია, ისეთ მტკიცებულებებს, როგორებიცაა ანალოგიური ძირითადი საშუალებების იჯარის მიმდინარე საბაზრო ფასი, შედარებადი ადგილმდებარეობა და პირობები. გამოიყენება დისკონტირების განაკვეთები, რომლებიც ასახავს ფულადი ნაკადების მოცულობისა და პერიოდულობის გაურკვევლობის საბაზრო შეფასებებს.

ზემოაღნიშნული შეფასებები ექვემდებარება შემდგომ ცვლილებას ახალი გარიგებების შესახებ მიღებული ინფორმაციისა და ახალი საბაზრო მონაცემების საფუძველზე.

(ათას ლარში)

5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ხელმძღვანელობა აფასებს მთლიან ჯგუფს, როგორც ერთი საოპერაციო სეგმენტს, საბანკო ბიზნესს. სეგმენტის საქმიანობის შედეგები ფასდება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებული მოგების ან ზარალის საფუძველზე.

ჯგუფი ოპერირებს გეოგრაფიულ ბაზარზე – საქართველოში. ვინაიდან ჯგუფის აქტივები განთავსებულია ერთ გეოგრაფიულ ერთეულში, ჯგუფის გარე შემოსავალი, მთლიანი აქტივები და კაპიტალის დანახარჯებიც ამავე ერთეულშია განთავსებული. ჯგუფს არ მიუღია შემოსავალი რომელიმე გარე მომხმარებლისგან, რომელიც შეადგენდა ჯგუფის ამონაგების 10%-ზე მეტს.

6. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს:

	2023	2022
ნაღდი ფული	311,934	267,685
მიმდინარე ანგარიშები სხვა საკრედიტო დაწესებულებებში	39,031	122,357
მიმდინარე ანგარიშები სებ-ში	14,821	60,309
90 დღემდე ვადიანი ანაბრები საკრედიტო დაწესებულებებში	128,986	–
	494,772	450,351
გამოკლებული – გაუფასურების რეზერვი	(1)	(27)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	494,771	450,324

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ლ 2,768 (2022 წლის 31 დეკემბერი: ლ 28,538) იყო განთავსებული მიმდინარე ანგარიშებზე ეთგოს საერთაშორისო დონეზე აღიარებულ ბანკებში, რომლებიც კონტრაქტებად გამოდიან ჯგუფის მიერ განხორციელებულ საერთაშორისო ანგარიშსწორების ოპერაციებში.

სხვა საკრედიტო დაწესებულებებში განთავსებული მიმდინარე ანგარიშების საკრედიტო რეიტინგი ასეთია:

	2023	2022
A	32	14,261
A–	2,379	14,250
BBB+	–	–
BBB–	–	–
BB–	–	75,708
BB	32,151	–
B+	1,473	10
B	2,993	2,819
B–	3	17
რეიტინგის გარეშე	–	15,292
სულ	39,031	122,357

(ათას ლარში)

6. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები (გაგრძელება)

საკრედიტო დაწესებულებებში განთავსებული 90 დღემდე ვადიანი ანაზღაურების საკრედიტო რეიტინგი:

	2023	2022
BB–	128,986	–
სულ	128,986	–

ცხრილებში მოცემულია საერთაშორისო სარეიტინგო სააგენტო Fitch Ratings–ის მიერ მინიჭებული რეიტინგები. ფულადი სახსრების ეკვივალენტების ყველა ნაშთი პირველ სტადიას მიეკუთვნება.

7. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოიცავს:

	2023	2022
სავალდებულო რეზერვები სებ–ში	75,027	73,138
განთავსებული საგარანტიო დეპოზიტები	23,982	31,478
90 დღეზე მეტი ვადის მქონე ანაზღაური	908	905
	99,917	105,521
გამოკლებული – გაუფასურების რეზერვი	(194)	(180)
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	99,723	105,341

საკრედიტო დაწესებულებებს მოეთხოვებათ საქართველოს ეროვნულ ბანკში საპროცენტო სარგებლის მქონე დეპოზიტების (სავალდებულო რეზერვი) გახსნა, რომლის ოდენობაც დამოკიდებულია საკრედიტო დაწესებულებების მიერ მოზიდული თანხების მოცულობაზე. სებ–ის რეგულაციების მიხედვით, ჯგუფს შეზღუდული აქვს დეპოზიტზე არსებული თანხების გამოტანის უფლება. ჯგუფს ევალება სებ–ში სავალდებულო პროცენტიანი დეპოზიტის გახსნა კლიენტებისგან და არარეზიდენტი საკრედიტო დაწესებულებებისგან შესაბამის ორკვირიან ვადაში ლ–ში და უცხოურ ვალუტებში მოზიდული საშუალო სახსრების 5%–20%–ის ოდენობით (2022 წ.: 5%–25%).

2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, ლ 23,982 (2022 წლის 31 დეკემბერი: ლ 31,478) იყო განთავსებული საგარანტიო დეპოზიტის სახით სვოპ გარიგებების დასაფინანსებლად გაფორმებული სვოპ დილერთა საერთაშორისო ასოციაციის (ISDA) ჩარჩო ხელშეკრულების „კრედიტის უზრუნველყოფის შესახებ დანართით“ განსაზღვრული ვარიაციული და საიმედოობის მარჟებისთვის. ვარიაციული მარჟა დროდადრო იცვლება ფორვარდულ კონტრაქტებში საბაზრო კოტირებების მიხედვით გადაფასებისას. დამატებითი დეტალები წარმოდგენილია *მე-14 შენიშვნაში*. ჯგუფის სვოპ შეთანხმებებით გათვალისწინებული აქტივები და ვალდებულებები შეიძლება უზრუნველყოფის საგანთან გაიქვითოს გარკვეულ გარემოებებში შესაბამისი ჩარჩო ხელშეკრულების ურთიერთგადაფარვის პირობების თანახმად. 2023 და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, წარმოებული აქტივები და შესაბამისი გადახდილი უზრუნველყოფა არ აკმაყოფილებდა გაქვითვის კრიტერიუმებს ბასს 32–ის „*ფინანსური ინსტრუმენტები: წარდგენა*“ მიხედვით.

(ათას ლარში)

7. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ (გაგრძელება)

2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების მთლიან საბალანსო ღირებულებაში და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში ცვლილებების ანალიზი ასე გამოიყურება:

	საერთო საბალანსო ღირებულება	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი
2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	105,521	(180)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	32,594	(19)
დაფარული აქტივები	(38,681)	66
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	483	(61)
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	99,917	(194)
	საერთო საბალანსო ღირებულება	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი
2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	87,820	(164)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	77,774	(129)
დაფარული აქტივები	(47,858)	89
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	(12,215)	24
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	105,521	(180)

საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების ყველა ნაშთი პირველ სტადიას მიეკუთვნება.

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები მოიცავს:

	2023 წ.	2022
კომერციული სესხები	1,119,050	973,523
სამომხმარებლო სესხები	945,345	813,240
მიკროსესხები	541,627	424,690
იპოთეკური სესხები	220,863	155,029
სალომბარდო სესხები	165,824	175,095
მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	2,992,709	2,541,577
გამოკლებული – გაუფასურების რეზერვი	(134,733)	(115,154)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	2,857,976	2,426,423

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ლ 74,055–ის (2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით: ლ 72,623) მომხმარებელთა სესხები იყო დაგირავებული საქართველოს ეროვნული ბანკისგან მიღებული სესხის უზრუნველსაყოფად (მე-16 შენიშვნა).

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)**მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით**

ჯგუფმა სესხების სეგმენტაცია 2023 წელს შეცვალა, ამრიგად, განმარტებითი შენიშვნები 2022 წლისთვის ისე იყო წარმოდგენილი, რომ შესაბამისობაში ყოფილიყო 2023 წლის წარდგენასთან.

2023 წლის 31 დეკემბრითა და 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში კომერციული სესხების საერთო საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილებების ანალიზი:

<i>კომერციული სესხები</i>	<i>1-ელი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>შეძენილი ან შექმნილი გაუფასუ- რებული</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება					
2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	904,063	56,151	7,053	6,257	973,524
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი					
აქტივები	883,805	—	—	—	883,805
დაფარული აქტივები	(853,034)	(22,399)	(5,315)	(2,247)	(882,995)
გადატანები პირველ სტადიაზე	16,994	(16,316)	(678)	—	—
გადატანები მეორე სტადიაზე	(45,656)	46,264	(608)	—	—
გადატანები მესამე სტადიაზე	(2,264)	(8,482)	10,746	—	—
დისკონტის ამორტიზაცია	—	—	1,610	—	1,610
აღდგენები	—	—	—	—	—
ჩამოწერილი თანხები	—	—	(566)	(312)	(878)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	131,599	3,900	8,356	129	143,984
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,035,507	59,118	20,598	3,827	1,119,050

<i>კომერციული სესხები</i>	<i>1-ელი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>შეძენილი ან შექმნილი გაუფასუ- რებული</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება					
2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	522,404	117,830	12,192	—	652,426
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი					
აქტივები	601,734	—	—	—	601,734
ვითიბისგან შეძენილი ახალი					
აქტივები	281,855	—	—	10,403	292,258
დაფარული აქტივები	(727,585)	(71,657)	(4,749)	(3,078)	(807,069)
გადატანები პირველ სტადიაზე	23,024	(22,680)	(344)	—	—
გადატანები მეორე სტადიაზე	(38,856)	38,938	(82)	—	—
გადატანები მესამე სტადიაზე	(1,345)	(28,065)	29,410	—	—
დისკონტის ამორტიზაცია	—	—	2,018	—	2,018
აღდგენები	—	—	3	—	3
ჩამოწერილი თანხები	—	—	(229)	—	(229)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	242,832	21,785	(31,167)	(1,068)	232,382
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	904,063	56,151	7,052	6,257	973,523

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით
(გაგრძელება)

კომერციული სესხები	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასუ- რებული	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი					
2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	6,949	5,496	3,812	344	16,601
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი					
აქტივები	2,269	–	–	–	2,269
დაფარული აქტივები	(2,205)	(662)	(578)	(28)	(3,473)
გადატანები 1-ელ სტადიაზე	801	(637)	(164)	–	–
გადატანები მე-2 სტადიაზე	(77)	139	(62)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(4)	(589)	593	–	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	1,610	–	1,610
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(738)	999	710	1,312	2,283
აღდგენები	–	–	–	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(566)	(312)	(878)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილებების დინამიკა	(809)	759	2,875	101	2,926
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	6,186	5,505	8,230	1,417	21,338

კომერციული სესხები	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასუ- რებული	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი					
2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	8,351	9,685	4,253	–	22,289
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი					
აქტივები	13,321	–	–	–	13,321
ვითიბისგან შეძენილი ახალი აქტივები	197	–	–	–	197
დაფარული აქტივები	(7,512)	(6,049)	(1,848)	–	(15,409)
გადატანები პირველ სტადიაზე	2,083	(1,845)	(238)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(1,433)	1,481	(48)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(290)	(1,845)	2,135	–	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	2,018	–	2,018
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(1,980)	3,110	1,422	–	2,552
აღდგენები			3	–	3
ჩამოწერილი თანხები			(229)	–	(229)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილებების დინამიკა	(5,788)	959	(3,656)	345	(8,140)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	6,949	5,496	3,812	345	16,602

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით
(გაგრძელება)

2023 წლის 31 დეკემბრითა და 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში
სამომხმარებლო სესხების საერთო საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო
ზარალში მომხდარი ცვლილებების ანალიზი:

<i>სამომხმარებლო სესხები</i>	<i>1-ელი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2023				
წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	730,758	22,407	60,074	813,239
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი				
აქტივები	1,515,799	–	–	1,515,799
დაფარული აქტივები	(1,526,486)	(23,236)	(22,173)	(1,571,895)
გადატანები პირველ სტადიაზე	6,752	(4,400)	(2,352)	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(20,312)	22,590	(2,278)	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(12,735)	(1,208)	13,943	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	1,359	1,359
აღდგენები	–	–	3,069	3,069
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(22,423)	(22,423)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	168,922	4,206	33,069	206,197
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	862,698	20,359	62,288	945,345
სამომხმარებლო სესხები	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2022				
წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	770,342	15,627	91,125	877,094
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი				
აქტივები	1,393,353	–	–	1,393,353
დაფარული აქტივები	(1,185,049)	(17,094)	(51,271)	(1,253,414)
გადატანები პირველ სტადიაზე	13,175	(9,838)	(3,337)	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(56,650)	58,221	(1,571)	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(51,533)	(10,398)	61,931	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	1,685	1,685
აღდგენები	–	–	2,939	2,939
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(63,060)	(63,060)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	(152,880)	(14,111)	21,634	(145,357)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	730,758	22,407	60,075	813,240

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით
(გაგრძელება)

სამომხმარებლო სესხები	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2023				
წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	18,886	8,188	42,081	69,155
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი				
აქტივები	15,349	–	–	15,349
დაფარული აქტივები	(15,897)	(2,486)	(3,946)	(22,329)
გადატანები პირველ სტადიაზე	2,929	(1,156)	(1,773)	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(342)	1,034	(692)	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(480)	(1,129)	1,609	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	1,359	1,359
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის				
კრედიტის გადატანების გავლენა				
პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ				
საკრედიტო ზარალზე	(2,796)	5,119	10,077	12,400
აღდგენები	–	–	3,069	3,069
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(22,423)	(22,423)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების				
დინამიკა	1,493	(2,612)	21,196	20,077
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	19,142	6,958	50,557	76,657
სამომხმარებლო სესხები	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2022				
წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	18,056	5,709	78,707	102,472
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი				
აქტივები	25,278	–	–	25,278
დაფარული აქტივები	(28,588)	(5,382)	(37,506)	(71,476)
გადატანები პირველ სტადიაზე	6,601	(3,900)	(2,701)	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(1,181)	2,218	(1,037)	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(1,517)	(3,899)	5,416	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	1,685	1,685
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის				
კრედიტის გადატანების გავლენა				
პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ				
საკრედიტო ზარალზე	(6,321)	10,408	40,292	44,379
აღდგენები	–	–	2,939	2,939
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(63,060)	(63,060)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების				
დინამიკა	6,558	3,032	17,348	26,938
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	18,886	8,186	42,083	69,155

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით
(გაგრძელება)

2023 წლის 31 დეკემბრითა და 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში მიკროსესხების საერთო საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილებების ანალიზი:

<i>მიკროსესხები</i>	<i>1-ელი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2023				
წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	388,777	14,720	21,193	424,690
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	469,641	–	–	469,641
დაფარული აქტივები	(419,460)	(12,160)	(5,147)	(436,767)
გადატანები პირველ სტადიაზე	3,953	(3,953)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(26,484)	26,811	(327)	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(2,064)	(10,836)	12,900	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	779	779
აღდგენები	–	–	340	340
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(2,362)	(2,362)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	78,421	2,879	4,006	85,306
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	492,784	17,461	31,382	541,627
მიკროსესხები	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2022				
წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	258,161	11,404	17,324	286,889
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	373,200	–	–	373,200
დაფარული აქტივები	(291,209)	(5,709)	(4,225)	(301,143)
გადატანები პირველ სტადიაზე	3,090	(2,981)	(109)	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(22,769)	22,874	(105)	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(1,143)	(2,981)	4,124	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	881	881
აღდგენები	–	–	638	638
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(7,035)	(7,035)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	69,447	(7,887)	9,700	71,260
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	388,777	14,720	21,193	424,690

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით
(გაგრძელება)

მიკროსესხები	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2023				
წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	8,111	5,316	13,070	26,497
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	3,035	–	–	3,035
დაფარული აქტივები	(2,273)	(1,078)	(1,097)	(4,448)
გადატანები პირველ სტადიაზე	294	(294)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(2,194)	2,261	(67)	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(1,248)	(4,287)	5,535	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	779	779
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(290)	4,316	1,119	5,145
აღდგენები	–	–	340	340
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(2,362)	(2,362)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	1,307	(158)	3,783	4,932
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	6,742	6,076	21,100	33,918
მიკროსესხები	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2022				
წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	8,123	3,464	11,586	23,173
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	7,623	–	–	7,623
დაფარული აქტივები	(5,689)	(2,064)	(3,017)	(10,770)
გადატანები პირველ სტადიაზე	1,152	(1,091)	(61)	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(446)	504	(58)	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(26)	(1,091)	1,117	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	881	881
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(1,108)	7,906	1,807	8,605
აღდგენები	–	–	638	638
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(7,035)	(7,035)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	(1,518)	(2,312)	7,212	3,382
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	8,111	5,316	13,070	26,497

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით
(გაგრძელება)

2023 წლის 31 დეკემბრითა და 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში იპოთეკური სესხების საერთო საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილებების ანალიზი:

<i>იპოთეკური სესხები</i>	<i>1-ელი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2023				
წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	150,189	3,718	1,122	155,029
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი				
აქტივები	114,844	–	–	114,844
დაფარული აქტივები	(67,503)	(1,316)	(822)	(69,641)
გადატანები პირველ სტადიაზე	770	(770)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(2,737)	2,765	(28)	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(97)	(1,841)	1,938	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	318	318
აღდგენები	–	–	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	–	–
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	19,089	937	287	20,313
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	214,555	3,493	2,815	220,863
იპოთეკური სესხები	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2022				
წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	123,412	4,653	1,378	129,443
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი				
აქტივები	70,012	–	–	70,012
დაფარული აქტივები	(46,518)	(1,480)	(1,120)	(49,118)
გადატანები პირველ სტადიაზე	1,617	(1,617)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(3,990)	4,226	(236)	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	–	(1,617)	1,617	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	321	321
აღდგენები	–	–	60	60
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(215)	(215)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	5,656	(447)	(683)	4,526
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	150,189	3,718	1,122	155,029

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით
(გაგრძელება)

<i>იპოთეკური სესხები</i>	<i>1-ელი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი				
2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	411	742	758	1,911
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი				
აქტივები	86	–	–	86
დაფარული აქტივები	(66)	(101)	(153)	(320)
გადატანები პირველ სტადიაზე	117	(117)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(3)	20	(17)	–
გადატანები მე-3 სტადიაზე	(2)	(75)	77	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	318	318
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის გადატანების გავლენა				
პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(116)	236	98	218
აღდგენები	–	–	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	–	–
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	(41)	(259)	107	(193)
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	386	446	1,188	2,020

<i>იპოთეკური სესხები</i>	<i>1-ელი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2022				
წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	803	1,169	940	2,912
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი				
აქტივები	248	–	–	248
დაფარული აქტივები	(188)	(444)	(544)	(1,176)
გადატანები პირველ სტადიაზე	405	(405)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(20)	140	(120)	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	–	(405)	405	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	321	321
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის გადატანების გავლენა				
პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(399)	1,016	280	897
აღდგენები	–	–	60	60
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(215)	(215)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	(438)	(327)	(371)	(1,136)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	411	744	756	1,911

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით
(გაგრძელება)

2023 წლის 31 დეკემბრითა და 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში სალომზარდო სესხების საერთო საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილებების ანალიზი:

სალომზარდო სესხები	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შეყმნილი გაუფასუ- რებული	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება					
2023 წლის 1 იანვრის დგომარეობით	171,350	1145	2,507	93	175,095
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	171,455	–	–	–	171,455
დაფარული აქტივები	(206,982)	(675)	(4,769)	(84)	(212,510)
გადატანები პირველ სტადიაზე	3,356	(1,679)	(1,677)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(4,892)	5,003	(111)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(504)	(3,661)	4,165	–	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	239	–	239
აღდგენები	–	–	–	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(212)	–	(212)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	29,803	438	1,525	(9)	31,757
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	163,586	571	1,667	–	165,824

სალომზარდო სესხები	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შეყმნილი გაუფასუ- რებული	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება					
2022 წლის 1 იანვრის დგომარეობით	84,415	147	216	–	84,778
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	213,608	–	–	–	213,608
ვითიბისგან შეძენილი ახალი აქტივები	25,434	–	–	135	25,569
დაფარული აქტივები	(229,862)	(874)	(2,464)	(55)	(233,255)
გადატანები პირველ სტადიაზე	3,297	(2,312)	(985)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(7,276)	7,276	–	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	–	(2,312)	2,312	–	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	363	–	363
აღდგენები	–	–	–	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	–	–	–
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	81,734	(780)	3,065	13	84,032
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	171,350	1,145	2,507	93	175,095

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით
(გაგრძელება)

სალომბარდო სესხები	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასუ- რებული	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2023 წლის 1 იანვრის დგომარეობით	647	41	296	6	990
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	22	–	–	–	22
დაფარული აქტივები	(136)	(1)	(164)	(5)	(306)
გადატანები პირველ სტადიაზე	89	(14)	(75)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(40)	43	(3)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(7)	(77)	84	–	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	239	–	239
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(63)	15	19	1	(28)
აღდგენები	–	–	–	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(212)	–	(212)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	121	(6)	(18)	(2)	95
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	633	1	166	–	800

სალომბარდო სესხები	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასუ- რებული	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2022 წლის 1 იანვრის დგომარეობით	43	–	20	–	63
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	49	–	–	–	49
ვითიბისგან შეძენილი ახალი აქტივები	96	–	–	–	96
დაფარული აქტივები	(716)	(8)	(223)	–	(947)
გადატანები პირველ სტადიაზე	147	(52)	(95)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(154)	154	–	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	–	(52)	52	–	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	363	–	363
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(98)	94	76	–	72
აღდგენები	–	–	–	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	–	–	–
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	1,280	(95)	103	5	1,293
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	647	41	296	5	989

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)**უზრუნველყოფის საგანი**

უზრუნველყოფის საგნის ან კრედიტის საგარანტიო სხვა საშუალებების არარსებობის შემთხვევაში, ფინანსურ მომხმარებლებზე გაცემული, ინდივიდუალურად შეფასებული მესამე სტადიის სესხების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის ლ 845-ით მეტი იქნებოდა (2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით: 290). ჯგუფი არ ახდენს უზრუნველყოფის საგნის შეფასებას კოლექტიურად შეფასებული სესხებისთვის.

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის ათ უმსხვილეს მესამე მხარე მსესხებელზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია შეადგენდა ლ 198,147-ს ანუ ჯგუფის მთლიანი სასესხო პორტფელის 6.62%-ს (2022 წ.: ლ 179,071 და 7.05%, შესაბამისად). აღნიშნული სესხებისთვის შეიქმნა რეზერვი ლ 1,241-ის (2022 წ.: ლ 1,714) ოდენობით.

სესხები შემდეგი ტიპის მომხმარებლებზეა გაცემული:

	2023	2022
ფიზიკური პირები	1,956,340	1,697,088
კერძო საწარმოები	1,036,369	844,489
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, მთლიანი	2,992,709	2,541,577
გამოკლებული – სესხების გაუფასურების რეზერვი	(134,733)	(115,154)
კლიენტებზე გაცემული სესხები, წმინდა	2,857,976	2,426,423

სესხები საქართველოს ფარგლებში ძირითადად შემდეგ დარგებზეა გაცემული:

	2023	2022
ფიზიკური პირები	1,956,340	1,697,088
ვაჭრობა და მომსახურება	476,243	483,333
სოფლის მეურნეობა	244,350	124,926
მშენებლობა	97,124	84,119
ენერგეტიკა	83,465	46,794
ჯანდაცვა	40,332	29,087
სამთო მრეწველობა	28,987	31,139
ტურიზმი და სასტუმროს ბიზნესი	27,522	11,879
არასაბანკო საკრედიტო ორგანიზაცია	13,552	5,610
წარმოება	7,726	11,143
ტრანსპორტირება და კომუნიკაცია	4,462	4,995
სხვა	12,606	11,464
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, მთლიანი	2,992,709	2,541,577
გამოკლებული – სესხების გაუფასურების რეზერვი	(134,733)	(115,154)
კლიენტებზე გაცემული სესხები, წმინდა	2,857,976	2,426,423

(ათას ლარში)

9. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები მოიცავს შემდეგს:

<i>ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სავალო ფასიანი ქაღალდები</i>	<i>2023</i>	<i>2022</i>
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	192,536	213,032
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები	4,275	18,435
აშშ-ის სახაზინო თამასუქები	–	53,548
კორპორაციული ობლიგაციები	32,116	15,091
სადეპოზიტო სერტიფიკატები სებ-ში	–	2,978
	228,927	303,084
გამოკლებული – გაუფასურების რეზერვი	(482)	(473)
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სავალო ფასიანი ქაღალდები	228,445	302,611
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული სავალო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	118,259	66,870
სავალო ფასიანი ქაღალდები	346,704	369,481

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ლ 206,610–ის (2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით: ლ 154,938) საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები იყო დაგირავებული საქართველოს ეროვნული ბანკისგან მიღებული სესხის უზრუნველსაყოფად. (მე-16 შენიშვნა)

(ათას ლარში)

9. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები (გაგრძელება)

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების ყველა ნაშთი მიეკუთვნა პირველ სტადიას. 2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვებში მომხდარი ცვლილების ანალიზი:

	კორპორა- ციული ობლიგაციები	საქართველოს ეროვნული ბანკის სადეპოზიტო სერტიფი- კატები	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(66)	(5)	(32)	(370)	(473)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	(45)	–	(15)	(72)	(132)
დაფარული აქტივები	9	5	39	99	152
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განაკვეთის ცვლილება	12	–	1	–	13
სხვა ცვლილების დინამიკა	–	–	(1)	(41)	(42)
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(90)	–	(8)	(384)	(482)
	კორპორა- ციული ობლიგაციები	საქართველოს ეროვნული ბანკის სადეპოზიტო სერტიფი- კატები	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	–	–	–	(452)	(452)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	(66)	(14)	(46)	(75)	(201)
დაფარული აქტივები	–	9	13	133	155
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განაკვეთის ცვლილება	–	–	–	25	25
სხვა ცვლილების დინამიკა	–	–	1	(1)	–
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(66)	(5)	(32)	(370)	(473)

(ათას ლარში)

9. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული სავალო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში
ასახვით

	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს საბაზინო თამასუქები
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	–
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	62,914
დაფარული აქტივები	–
სხვა ცვლილების დინამიკა	2,430
გადაფასება	1,526
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	66,870
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	49,065
დაფარული აქტივები	–
სხვა ცვლილების დინამიკა	1,750
გადაფასება	805
ცვლილებები საკრედიტო ზარალის რეზერვში	(231)
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	118,259

10. ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებების ცვლილების დინამიკა ასეთია:

	მიწა და შენობა– ნაგებობები	ავიჯი და მოწყობი- ლობები	კომპიუ- ტერული ტექნიკა და საოფისე აღჭურ- ვილობა	სატრან- სპორტო საშუალე- ბები	საიჯარო ქონების გაუმჯო- ბესება	დაუმთავ- რებელი აქტივები	სულ
თვითღირებულება ან გადაფასებული ღირებულება							
31 დეკემბერი, 2022 წ.	92,578	116,760	48,085	17,467	15,820	–	290,710
შემოსვლები	5,386	5,960	3,851	1,586	787	24	17,594
გასვლები	(254)	(275)	(6)	(161)	(216)	–	(912)
31 დეკემბერი, 2023 წ.	97,710	122,445	51,930	18,892	16,391	24	307,392
დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურება							
31 დეკემბერი, 2022 წ.	–	78,264	35,042	16,395	8,935	–	138,636
ცვეთის ხარჯი	1,903	8,478	3,915	655	1,357	–	16,308
გასვლები	(5)	(274)	(5)	(160)	(177)	–	(621)
31 დეკემბერი, 2023 წ.	1,898	86,468	38,952	16,890	10,115	–	154,323
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება							
31 დეკემბერი, 2022 წ.	92,578	38,496	13,043	1,072	6,885	–	152,074
31 დეკემბერი, 2023 წ.	95,812	35,977	12,978	2,002	6,276	24	153,069

(ათას ლარში)

10. ძირითადი საშუალებები (გაგრძელება)

	მიწა და შენობა– ნაგებობები	ავიჯი და მოწყობი- ლობები	კომპიუ- ტერული ტექნიკა და საოფისე აღჭურ- ვილობა	სატრან- სპორტო საშუა- ლებები	საიჯარო ქონების გაუმჯო- ბესება	სულ
თვითღირებულება ან გადაფასებული ღირებულება						
31 დეკემბერი, 2021 წ.	92,817	110,759	40,263	17,376	14,276	275,491
შემოსვლები	629	6,403	7,925	370	1,673	17,000
გასვლები	–	(402)	(103)	(279)	(129)	(913)
გადაფასება	(868)	–	–	–	–	(868)
31 დეკემბერი, 2022 წ.	92,578	116,760	48,085	17,467	15,820	290,710
დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურება						
31 დეკემბერი, 2021 წ.	1,817	70,342	31,843	15,863	7,747	127,612
ცვეთის ხარჯი	1,864	8,319	3,257	785	1,275	15,500
გასვლები	–	(397)	(58)	(253)	(87)	(795)
გადაფასება	(3,681)	–	–	–	–	(3,681)
31 დეკემბერი, 2022 წ.	–	78,264	35,042	16,395	8,935	138,636
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება						
31 დეკემბერი, 2021 წ.	91,000	40,417	8,420	1,513	6,529	147,879
31 დეკემბერი, 2022 წ.	92,578	38,496	13,043	1,072	6,885	152,074

ჯგუფის მიწა და შენობა–ნაგებობები სისტემატურად გადაფასდება. ბოლო გადაფასების თარიღი 2022 წლის 31 დეკემბერი იყო. შენობა–ნაგებობების გადაფასების შედეგად, საბალანსო ღირებულება გაიზარდა ლ 2,813–ით, საიდანაც ლ 479 მოდიოდა მანამდე გაუფასურებულ შენობებზე, ამიტომ შესაბამისი შემოსულობა გადაფასებიდან აღიარებული იქნა მოგება–ზარალის ანგარიშგებაში 2022 წელს.

ჯგუფის შენობები სამართლიანი ღირებულების იერარქიის მესამე დონეს მიეკუთვნება. 2023 და 2022 წლებში სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონეებს შორის გადატანები არ მომხდარა.

შენობა–ნაგებობები თვითღირებულების მეთოდით რომ შეფასებულიყო, მათი საბალანსო ღირებულება იქნებოდა:

	2023	2022
თვითღირებულება	71,563	66,344
დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურება	(16,849)	(15,418)
ნარჩენი საბალანსო ღირებულება	54,714	50,926

(ათას ლარში)

11. არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივების, მათ შორის კომპიუტერული პროგრამებისა და ლიცენზიების დინამიკა ასეთია:

	საწარმოს ფარგლებში შექმნილი პროგრამული უზრუნველყოფა	პროგრამული უზრუნველყოფა და ლიცენზიები	სულ
თვითღირებულება			
31 დეკემბერი, 2021 წ.	20,851	93,221	114,072
შემოსვლები	7,935	5,559	13,494
გასვლები	(282)	(440)	(722)
31 დეკემბერი, 2022 წ.	28,504	98,340	126,844
შემოსვლები	12,542	2,989	15,531
31 დეკემბერი, 2023 წ.	41,046	101,329	142,375
დაგროვილი ამორტიზაცია			
31 დეკემბერი, 2021 წ.	2,004	56,175	58,179
ამორტიზაციის ხარჯი	2,078	9,586	11,664
რეალიზაცია	(48)	(110)	(158)
31 დეკემბერი, 2022 წ.	4,034	65,651	69,685
ამორტიზაციის ხარჯი	2,863	8,421	11,284
31 დეკემბერი, 2023 წ.	6,897	74,072	80,969
წმინდა საბალანსო ღირებულება			
31 დეკემბერი, 2021 წ.	18,847	37,046	55,893
31 დეკემბერი, 2022 წ.	24,470	32,689	57,159
31 დეკემბერი, 2023 წ.	34,149	27,257	61,406

12. იჯარა

	2023	2022
აქტივის გამოყენების უფლება – შენობა	30,724	30,141
სალიზინგო ვალდებულებები	30,114	28,741

ადმინისტრაციული ხარჯები მოიცავს დატვირთვის და იჯარის ხარჯებს იმ საიჯარო ხელშეკრულებებიდან, რომლებზეც გავრცელდა აღიარების გამონაკლისები:

	2023	2022
მოკლევადიანი იჯარები	(1,016)	(925)

(ათას ლარში)

12. იჯარა (გაგრძელება)

პერიოდის განმავლობაში ჯგუფის აქტივის გამოყენების უფლებების და საიჯარო ვალდებულებების ცვლილების დინამიკა ასე გამოიყურება:

	<i>აქტივის გამოყენების უფლება – შენიშვნები</i>	<i>საიჯარო ვალდებულებები</i>
2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	30,141	28,741
შემოსვლები	9,338	9,338
ცვეთის ხარჯი	(7,362)	–
საპროცენტო ხარჯი	–	1,351
გადახდები	–	(7,832)
გასვლები	(8,433)	(1,438)
ცვეთა აქტივის გასვლისას	7,040	–
ვალუტის კონვერტაცია	–	(46)
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	30,724	30,114
	<i>აქტივის გამოყენების უფლება – შენიშვნები</i>	<i>საიჯარო ვალდებულებები</i>
2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	32,964	35,897
შემოსვლები	7,776	7,776
ცვეთის ხარჯი	(7,368)	–
საპროცენტო ხარჯი	–	1,471
გადახდები	–	(8,558)
გასვლები	(5,957)	(3,662)
ცვეთა აქტივის გასვლისას	2,726	–
ვალუტის კონვერტაცია	–	(4,183)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	30,141	28,741

13. გადასახადები

მოგების გადასახადის ხარჯი ასეთია:

	2023	2022
მიმდინარე წლის გადასახადის ხარჯი	17,334	5,250
გადავადებული გადასახადის დანარიცხი – დროებითი სხვაობების წარმოშობა და გაუქმება	(2,345)	17,181
მოგების გადასახადის ხარჯი	14,989	22,431
დარიცხული გადავადებული გადასახადის ეფექტი სხვა სრულ შემოსავალზე	–	1,549
მთლიან სრულ შემოსავალზე დარიცხული მოგების გადასახადი	14,989	23,980

(ათას ლარში)

13. გადასახადები (გაგრძელება)

2018 წლის 12 ივნისს ფინანსური დაწესებულებების, მათ შორის ბანკებისა და სადაზღვევო ბიზნესის, მოგების გადასახადით დაბეგვრის არსებულ მოდელში ცვლილება შევიდა. ცვლილების მიხედვით, გაუნაწილებელი მოგება დაიბეგრება ნულოვანი საგადასახადო განაკვეთით, ხოლო განაწილებული მოგება 15%-იანი საგადასახადო განაკვეთით 2023 წლის 1 იანვრიდან. 2022 წლის 16 დეკემბერს მოგების გადასახადის კოდექსში ცვლილება შევიდა, რომლითაც გაუქმდა მოსალოდნელი გადასვლა განაწილებული მოგების დაბეგვრაზე 2023 წლის 1 იანვრიდან. ცვლილების მიხედვით, 2023 წლის 1 იანვრიდან არსებული საგადასახადო წესები ფინანსური დაწესებულებებისთვის, მათ შორის ბანკებისთვის, შენარჩუნდა. ამავდროულად, მოგების გადასახადის განაკვეთი 15%-დან 20%-მდე გაიზარდა 2023 წლის 1 იანვრიდან. გარდა ამისა, დასაბეგრი საპროცენტო შემოსავალი და მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომლის გამოქვითვა შესაძლებელია, განისაზღვრება ფასს-ის და არა სეზ-ის ადგილობრივი რეგულაციების მიხედვით. სტანდარტებზე გადასვლით განპირობებული სხვაობები მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში და დარიცხულ პროცენტში ერთჯერადად, შესაბამისად, 15%-ით და 20%-ით, დაიბეგრა.

ცვლილებამ მაშინვე მოახდინა გავლენა გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების ნაშთებზე, რომლებიც მიკუთვნებადია წინა პერიოდებთან დაკავშირებით აღიარებული დროებითი სხვაობებისთვის. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები ხელახლა შეფასდა კანონში შესული ცვლილებების გამო. ცვლილებამ განაპირობა არსებითი ერთჯერადი გადავადებული საგადასახადო ხარჯი, ვინაიდან მანამდე ჯგუფმა აღიარა გადავადებული გადასახადები მხოლოდ იმდენად, რამდენადაც მოსალოდნელი იყო მათი რეალიზება 2023 წლის 1 იანვრამდე.

2022 წლის მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული საგადასახადო განაკვეთისგან. ქვემოთ კანონმდებლობით გათვალისწინებული განაკვეთების მიხედვით მოგების გადასახადის ხარჯი შესაბამისობაშია მოყვანილი გადასახადის რეალურ ოდენობასთან:

	2023	2022
მოგება გადასახადით დაბეგვრამდე	96,037	85,716
კანონმდებლობით დადგენილი საგადასახადო განაკვეთი	20%	15%
თეორიული მოგების გადასახადის ხარჯი კანონმდებლობით		
გათვალისწინებული გადასახადის განაკვეთით	19,207	12,857
დაუბეგრავი შემოსავალი	(6,876)	(5,300)
სამომავლო საგადასახადო განაკვეთებისა და სხვა ცვლილებების ეფექტი	1,666	14,372
საგადასახადო მიზნებისთვის გამოუქვითავი ხარჯები	992	502
მოგების გადასახადის ხარჯი	14,989	22,431

(ათას ლარში)

13. გადასახადები (გაგრძელება)

გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მათი ცვლილების დინამიკა შესაბამის წლებში ასეთია:

	სხვა სრული მოგება- ზარალის ანგარიშ- გებაში			სხვა სრული შემოსავ- ლის ანგარიშ- გებაში			
	2021		2022			2023	
გამოსაქვითი დროებითი სხვაობების დაბეგვრის შედეგი							
მომდევნო პერიოდზე გადატანილი საგადასახადო ზარალი	540	(540)	–	–	–	–	–
სხვა აქტივები	615	1,000	–	1,615	180	–	1,795
სალიზინგო ვალდებულებები	5,386	362	–	5,748	275	–	6,023
სხვა ვალდებულებები	1,555	339	–	1,894	596	–	2,490
გადავადებული საგადასახადო აქტივი	8,096	1,161	–	9,257	1,051	–	10,308
დასაბეგრი დროებითი სხვაობების საგადასახადო შედეგი							
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	(888)	(167)	–	(1,055)	1047	–	(8)
აქტივის გამოყენების უფლება	(4,945)	(1,083)	–	(6,028)	(117)	–	(6,145)
ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები	(3,098)	(17,092)	(1,549)	(21,739)	364	–	(21,375)
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	(8,931)	(18,342)	(1,549)	(28,822)	1,294	–	(27,528)
წმინდა გადავადებული საგადასახადო აქტივები/ (ვალდებულებები)	(835)	(17,181)	(1,549)	(19,565)	2,345	–	(17,220)

(ათას ლარში)

14. სხვა აქტივები, გადახდილი ავანსები და სხვა ვალდებულებები**სხვა აქტივებს მიეკუთვნება**

	2023	2022
ფულადი სახსრები ანგარიშსწორების პროცესში	24,279	17,536
მარაგები	5,168	4,333
მოთხოვნები ფულადი გადარიცხვების სისტემის ოპერატორების მიმართ	4,339	4,664
მოთხოვნები შემოსავლების სამსახურის მიმართ არარეზიდენტი მომხმარებლებისთვის გაწეული დაუბეგრავი მომსახურებისთვის	4,286	10,921
წინასწარ გადახდილი გადასახადები მოგების გადასახადის გარდა	2,957	917
დასაკუთრებული ქონება	2,405	1,553
საინვესტიციო ქონება	2,045	2,008
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოში	1,054	1,081
გადახდილი გარანტიებიდან მისაღები ანგარიშები	950	950
სადაზღვევო მოთხოვნებიდან მისაღები თანხები	75	310
სხვა	2,583	1,523
სულ	50,141	45,796
გამოკლებული – სხვა აქტივების გაუფასურების რეზერვი	(5,645)	(4,442)
სხვა აქტივები	44,496	41,354

საინვესტიციო ქონება

საინვესტიციო ქონება სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება. სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღებოდა აქტივის გაყიდვის შედეგად შეფასების თარიღისთვის ბაზრის მონაწილეებს შორის შემდგარი ნებაყოფლობითი ოპერაციის პირობებში. ბოლო გადაფასების თარიღი 2023 წლის 31 დეკემბერი იყო. შეფასება ჩაატარა აკრედიტებულმა დამოუკიდებელმა შემფასებელმა, რომელსაც აქვს აღიარებული და შესაბამისი პროფესიული კვალიფიკაცია და ასევე აქვს გამოცდილება შესაფასებელი საინვესტიციო ქონების ანალოგიური კატეგორიისა და ადგილმდებარეობის ქონების შეფასებაში. გამოყენებულია შეფასების საერთაშორისო სტანდარტების კომიტეტის მიერ რეკომენდებული შეფასების მოდელები და შეფასება შეესაბამება ფასს 13-ის პრინციპებს. დეტალური ინფორმაციისათვის იხილეთ 27 შენიშვნა.

ჯგუფის საინვესტიციო ქონება სამართლიანი ღირებულების იერარქიის მესამე დონეს მიეკუთვნება. 2023 და 2022 წლებში სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონეებს შორის გადატანები არ მომხდარა.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

ქვემოთ მოყვანილი ცხრილი გვიჩვენებს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებებს, რომლებიც აღრიცხულია აქტივებად და ვალდებულებებად თავიანთ პირობით თანხებთან ერთად. ჯამურად აღრიცხული პირობითი თანხა წარმოადგენს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის საიჯარო აქტივის, განაკვეთის ან ინდექსის თანხას და საფუძველს, რომელზე დაყრდნობითაც ფასდება წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულების ცვლილება. პირობითი თანხები ასახავს ოპერაციათა მოცულობას წლის ბოლოსთვის და არ მოიცავს საკრედიტო რისკს.

(ათას ლარში)

14. სხვა აქტივები, გადახდილი ავანსები და სხვა ვალდებულებები (გაგრძელება)

სხვა აქტივებს მიეკუთვნება (გაგრძელება)

	2023				2022			
	სამართლიანი		სამართლიანი		სამართლიანი		სამართლიანი	
	პირობითი თანხა		პირობითი თანხა		პირობითი თანხა		პირობითი თანხა	
	ვალდებულება	აქტივი	ვალდებულება	აქტივი	ვალდებულება	აქტივი	ვალდებულება	აქტივი
სავალუტო ხელშეკრულებები								
ფორვარდები და სვოპები – ადგილობრივ ვალუტაში	5,127	(5,243)	1	–	146,519	(143,410)	7	(3,201)
ფორვარდები და სვოპები – უცხოურ ვალუტაში	–	(43,303)	–	(18,545)	–	(59,693)	–	(27,049)
სულ წარმოებული აქტივები/ვალდებულებები	5,127	(48,546)	1	(18,545)	146,519	(203,103)	7	(30,250)

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფს აქვს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის სავალუტო ფორვარდების შემდეგი პოზიციები. ფორვარდული ხელშეკრულებები წარმოადგენს სპეციალური ფინანსური ინსტრუმენტის კონკრეტულ ფასად სამომავლო თარიღით ყიდვასთან ან გაყიდვასთან დაკავშირებულ ხელშეკრულებებს. ფორვარდული ხელშეკრულებებით ოპერაციები ხდება არასაბირჟო ბაზარზე.

ჯგუფის ფორვარდული ხელშეკრულებები სამართლიანი ღირებულების იერარქიის მეორე დონეს მიეკუთვნება. 2023 და 2022 წლებში სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონეებს შორის გადატანები არ მომხდარა.

ავანსები მოიცავს შემდეგს

	2023	2022
ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივებისთვის გადახდილი ავანსები	4,343	4,014
წინასწარ გადახდილი დაზღვევა	775	858
პროგრამული უზრუნველყოფის მხარდაჭერაში, სარეკლამო და სხვა მომსახურებაში გადახდილი ავანსები	701	349
პროფესიული მომსახურებისთვის გადახდილი ავანსი	265	393
წინასწარ გადახდილი იჯარა	54	77
სხვა	590	619
სულ გადახდილი ავანსები	6,728	6,310

(ათას ლარში)

14. სხვა აქტივები, გადახდილი ავანსები და სხვა ვალდებულებები (გაგრძელება)

სხვა ვალდებულებები მოიცავს შემდეგს

	2023	2022
წარმოებული ვალდებულება (იხ. ზემოთ)	18,545	30,250
ვალდებულებები კრედიტორების მიმართ	13,206	10,341
დარიცხული პრემია	11,896	8,066
საგადასახადო დავალიანება, მოგების გადასახადის გარდა	1,634	1,587
დაუფარავი თანხები	958	995
სასესხო ვალდებულებებისთვის შექმნილი ანარიცხები (მე-20 შენიშვნა)	781	1,428
სხვადასხვა კრედიტორები	440	340
სხვა	2,643	3,643
სხვა ვალდებულებები	50,103	56,650

15. საკრედიტო ზარალის ხარჯი და სხვა გაუფასურება და ანარიცხები

ქვედა ცხრილში წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ხარჯი ფინანსურ ინსტრუმენტებზე, რომელიც ასახულია 2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის კონსოლიდირებული მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში:

31 დეკემბერი, 2023 წ.	შენიშვნა	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასუ- რებული	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	6	7	(26)	17	—	(26)
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	7	14	—	—	—	14
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	8	(1,748)	4,081	34,028	1,379	37,740
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	9	9	—	—	—	9
ფინანსური გარანტიები	20	17	—	—	—	17
სავალო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	9	231	—	—	—	231
სულ საკრედიტო ზარალის ხარჯი		(1,503)	4,081	34,028	1,379	37,985

(ათას ლარში)

15. საკრედიტო ზარალის ხარჯი და სხვა გაუფასურება და ანარიცხები (გაგრძელება)

31 დეკემბერი, 2022 წ.	შენიშვნა	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასუ- რებული	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	6	27	–	–	–	27
მოთხოვნები						
საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	7	16	–	–	–	16
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები						
ამორტიზებული ღირებულებით	8	(5,693)	9,844	21,375	350	25,876
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	9	21	–	–	–	21
სულ საკრედიტო ზარალის ხარჯი		(5,629)	9,844	21,375	350	25,940

გაუფასურების რეზერვის და ანარიცხების დინამიკა ასეთია:

	სხვა აქტივები	საოპერაციო რისკებიდან მიღებული ზარალისთვის შექმნილი ანარიცხები	სულ
31 დეკემბერი, 2022 წ.	4,442	12	4,454
დანარიცხი	1,259	–	1,259
გაუქმება	(56)	(12)	(68)
ჩამოწერილი ვალის ამოღება	6	–	6
ჩამოწერილი ვალის გადახდა	(6)	–	(6)
31 დეკემბერი, 2023 წ.	5,645	–	5,645

	სხვა აქტივები	საოპერაციო რისკებიდან მიღებული ზარალისთვის შექმნილი ანარიცხები	სულ
31 დეკემბერი, 2021 წ.	3,483	883	4,366
დანარიცხი	959	–	959
გადახდა	–	(871)	(871)
31 დეკემბერი, 2022 წ.	4,442	12	4,454

(ათას ლარში)

15. საკრედიტო ზარალის ხარჯი და სხვა გაუფასურება და ანარიცხები (გაგრძელება)

საოპერაციო რისკებიდან მიღებული ზარალისთვის შექმნილი ანარიცხები აღირიცხება სხვა ვალდებულებებში.

ჯგუფს აქვს აქტივების მისაკუთრებასთან დაკავშირებული თავისი ოპერაციებიდან ზარალის მიღების რისკი. ხელმძღვანელობას დანერგილი აქვს კონტროლის და მონიტორინგის სისტემა, რომ აღმოაჩინოს ასეთი საქმიანობა და შეამციროს ზარალის რისკი. ამ კონტროლების მიუხედავად, ზარალი შეიძლება მაინც დადგეს კონტროლების გვერდის ავლით, დამნაშავეების მიერ ფარული შეთანხმების და/ან სხვა დაგეგმილი ქმედებების შედეგად. ასეთი შემთხვევებისთვის ჯგუფს აქვს აქტიური სადაზღვევო პოლისები. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფი ფლობს სადაზღვევო პოლისებს, რომლებიც ფარავს საოპერაციო საქმიანობიდან ზარალის განცდის € 5 მილიონის რისკს (2022 წლის 31 დეკემბერი: € 5 მილიონი).

16. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე

ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე მოიცავს:

	2023	2022
სებ–ისგან ნასესხები სახსრები	290,229	227,119
საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებებისგან ნასესხები სახსრები	62,110	74,389
მიმდინარე ანგარიშები	5,957	3,774
ადგილობრივი კომერციული ბანკების ვადიანი ანაბრები	5,278	21,997
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	363,574	327,279

2023 წლის 28 დეკემბერს ჯგუფმა მიიღო სესხი სებ–ისგან € 290,000–ის ოდენობით, რომელიც 2024 წლის 4 იანვარს უნდა დაიფაროს. სესხი გაიცემა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების (€ 206,610, იხ. მე-9 შენიშვნა) და მომხმარებელთა სესხების უზრუნველყოფით (€ 74,055, იხ. მე-8 შენიშვნა).

2020 წლის სექტემბერში ჯგუფმა გააფორმა 15 მილიონი აშშ დოლარის (4.87%) სესხის ხელშეკრულება აშშ–ის საერთაშორისო განვითარების საფინანსო კორპორაციასთან (DFC) და 15 მილიონი ევროს (1–ელი ტრანში – 4,5 მილიონი აშშ დოლარი, 1.54% საპროცენტო განაკვეთით და მე-2 ტრანში – 10,5 მილიონი აშშ დოლარი, 1.17% საპროცენტო განაკვეთით) სესხის ხელშეკრულება ევროპის საინვესტიციო ბანკთან (EIB), რომელთა დაფარვის ვადა 2029 წელსა და 2027 წელს მთავრდება, შესაბამისად. 2021 წლის განმავლობაში ბანკმა მოიზიდა ახალი ფულადი სახსრები 2,113 მილიონი ევროს ოდენობით (3,8%) და 2,22 მილიონი ევროს ოდენობით (3.87%) მიკროდაფინანსების განვითარების ფონდისგან (MEF), რომლის დაფარვის ვადა იჭურება 2025 წლის 31 იანვარს და EIB–ისგან 2,5 მილიონი ევროს ოდენობით (1.36%), რომლის ვადა იჭურება 2026 წლის 17 დეკემბერს.

(ათას ლარში)

17. ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე

ვალდებულებები კლიენტების მიმართ მოიცავს შემდეგს:

	2023	2022
მიმდინარე ანგარიშები	1,290,396	1,408,912
ვადიანი ანაზრები (სადეპოზიტო სერტიფიკატების ჩათვლით)	1,743,094	1,280,757
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	3,033,490	2,689,669
გაცემული გარანტიების უზრუნველყოფის სახით ფლობილი (20 შენიშვნა)	17,468	4,861

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ლ 623,483–ის (20.6%) ოდენობის ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ ათ უმსხვილეს მენაზრეზე მოდიოდა (2022 წლის 31 დეკემბერი: ლ 527,332 (19.6%)).

ვალდებულებები კლიენტების წინაშე ეკონომიკის სექტორების მიხედვით:

	2023	2022
ფიზიკური პირები	1,633,290	1,351,722
სახელმწიფო და საჯარო სექტორი	888,295	862,627
არასაბანკო ფინანსური ორგანიზაციები	150,192	110,434
უძრავი ქონების მშენებლობა	130,274	176,177
ვაჭრობა და მომსახურება	68,705	37,632
ენერგეტიკა	31,777	10,552
ტრანსპორტირება და კომუნიკაცია	7,625	27,442
სოფლის მეურნეობა	6,482	13,142
სამთო მრეწველობა	2,088	48
სხვა	114,762	99,893
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	3,033,490	2,689,669

18. სუბორდინირებული ვალი

ჯგუფმა გააფორმა არაუზრუნველყოფილი სუბორდინირებული სესხის ხელშეკრულებები მაღალშემოსავლიან ფიზიკურ და კორპორაციულ კლიენტებზე. ჯგუფს არ აქვს სუბორდინირებული ვალდებულებები საწარმოების მიმართ, რომელიც მთლიანი სუბორდინირებული ვალის 10%-ს აღემატება. სუბორდინირებული სესხის ხელშეკრულებების გამოშვების ძირითადი მიზანია მეორადი კაპიტალის მოზიდვა ჯგუფის კაპიტალიზაციის მხარდასაჭერად.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფს ჰქონდა ლ 93,588 (2022 წლის 31 დეკემბერი: ლ 98,774) მიმდინარე სუბორდინირებული ვალი. აქედან, ბაზელ III–ის საფუძველზე, სებ–ის მოთხოვნების თანახმად, მეორადი კაპიტალისთვის მიკუთვნებადი ვალის ამორტიზებული ღირებულება, შესაბამისად, იყო ლ 61,135 (2022 წლის 31 დეკემბერი: ლ 57,038).

(ათას ლარში)

18. სუბორდინირებული ვალი (გაგრძელება)

	სუბორდინირებული ვალი
საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	112,460
შემოსულობა	–
დაფარვა	–
უცხოური ვალუტის გადაყვანა	(13,632)
სხვა	(54)
საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	98,774
შემოსულობა	–
დაფარვა	(4,646)
უცხოური ვალუტის გადაყვანა	(440)
სხვა	(100)
საბალანსო ღირებულება 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	93,588

19. საკუთარი კაპიტალი

სააქციო კაპიტალი

2023 წლის განმავლობაში ბანკმა გააუქმა თავისი 1,013,828,327 გამოსყიდული აქცია და 39,379,852 ნებადართული, მაგრამ არა გამოშვებული აქციები თანამშრომლებისთვის აქციების გადაცემის სქემის ფარგლებში. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის სააქციო კაპიტალი შედგებოდა 4,489,682,955 ჩვეულებრივი აქციისგან (2022 წ.: 29,000,000,000). ბანკმა გამოუშვა 4,489,682,955 ჩვეულებრივი აქცია (2022 წ.: 5,502,254,354, მათ შორის, 1,013,828,327 გამოსყიდული აქცია), საიდანაც 4,449,046,175 სრულად იყო განაღდებული (2022 წ.: 4,449,046,175), 40,636,780 აქცია გამიზნულია მხოლოდ პრივილეგირებულ აქციებად გარდაქმნისთვის (საჭიროების შემთხვევაში) და ამიტომ მათი გადაცემა მესამე მხარისთვის ნებისმიერი ფორმით დაუშვებელია. თითოეული აქციის ნომინალური ღირებულებაა ლ 0.01.

აქციონერებმა ჯგუფის სააქციო კაპიტალში შენატანი განახორციელეს ლ–ში და ისინი უფლებამოსილნი არიან დივიდენდები და კაპიტალის ნებისმიერი განაწილება მიიღონ ლ–ში.

2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ერთი ჩვეულებრივი აქციის სააღრიცხვო ღირებულება, შესაბამისად, იყო ლ 0.1051 და ლ 0.0910.

კონვერტირებადი პრივილეგირებული აქციები

კონვერტირებადი პრივილეგირებული აქციები მუდმივია და მათი კონვერტირება, მფლობელის სურვილისამებრ, შეიძლება ბანკის ჩვეულებრივ აქციებად კონვერტაციის ფასით, რომელიც წარმოადგენს წინა კალენდარული წლის ბოლოსთვის ბანკის კაპიტალის სააღრიცხვო ღირებულების 1.05–ზე გამრავლებულ ოდენობას, მიმოქცევაში არსებულ ერთ ჩვეულებრივ აქციაზე (გამოსყიდული აქციების გამოკლებით).

კონვერტირებად პრივილეგირებულ აქციებზე დივიდენდების განაკვეთი წელიწადში 17%–ია, გადაიხდება ყოველწლიურად და ექვემდებარება აქციონერთა საერთო კრების მიერ დამტკიცებას ყოველ წელს. დივიდენდები არ არის კუმულაციური.

(ათას ლარში)

19. საკუთარი კაპიტალი (გაგრძელება)

კონვერტირებადი პრივილეგირებული აქციები (გაგრძელება)

დივიდენდის გადახდა დამოკიდებულია ბანკის ფინანსურ მდგომარეობაზე და საქმიანობის შედეგზე და კაპიტალის ადეკვატურობის გონივრულ მოთხოვნებთან შესაბამისობაზე და შეიძლება, შეიზღუდოს საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ.

საბაზო/განზავებული შემოსავალი ერთ აქციაზე

ჯგუფი წარმოადგენს მონაცემებს ერთ აქციაზე საბაზო და განზავებული შემოსავლის შესახებ თავისი ჩვეულებრივი აქციებისთვის. საბაზო შემოსავალი ერთ აქციაზე გამოითვლება ბანკის ჩვეულებრივი აქციების მფლობელთა წმინდა მოგების ან ზარალის შეფარდებით პერიოდის განმავლობაში მიმოქცევაში არსებული ჩვეულებრივი აქციების რაოდენობის საშუალო შეწონილთან (გამოსყიდული აქციების გამოკლებით). განზავებული შემოსავალი ერთ აქციაზე განისაზღვრება ჩვეულებრივი აქციების მფლობელების მოგების ან ზარალის და მიმოქცევაში არსებული ჩვეულებრივი აქციების საშუალო შეწონილი რაოდენობის დაკორექტირებით, პოტენციური ჩვეულებრივი აქციების განზავების ეფექტის გათვალისწინებით (მაგრამ გამოსყიდული აქციების გათვალისწინების გარეშე), რომლებიც მოიცავს კონვერტირებად პრივილეგირებულ აქციებს.

2023 წელს ბანკის ჩვეულებრივი აქციების მფლობელთა კუთვნილმა წმინდა შემოსავალმა შეადგინა ლ 80,271 (2022 წ.: ლ 62,509), ხოლო წლის განმავლობაში მიმოქცევაში მყოფი ჩვეულებრივი აქციების საშუალო შეწონილი რაოდენობა იყო 4,449,046,175 (2022 წ.: 4,449,046,175), შესაბამისად, შემოსავალი აქციაზე 2023 წელს შეადგენდა ლ 0.018-ს (2022 წ.: ლ 0.014).

2023 წლის 31 დეკემბერს კონვერტირებად პრივილეგირებულ აქციებს არ ჰქონდა განზავების ეფექტი, რადგან ლ 0.11 კონვერტაციის ფასი აღემატებოდა აღნიშნული პერიოდის კოტირებულ საშუალო შეწონილ საბაზრო ფასს, ლ 0.025-ს, ამ პერიოდისთვის. 2022 წლის 31 დეკემბერს კონვერტირებად პრივილეგირებულ აქციებს არ ჰქონდა განზავების ეფექტი, რადგან ლ 0.09 კონვერტაციის ფასი აღემატებოდა აღნიშნული პერიოდის კოტირებულ საშუალო შეწონილ საბაზრო ფასს, ლ 0.01-ს, ამ პერიოდისთვის. ამრიგად, პოტენციური განზავება არ მოიცავდა 4,565,384 პრივილეგირებული აქციის ჩვეულებრივ აქცეობად კონვერტაციის პოტენციურ ეფექტს 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

დივიდენდები

2023 და 2022 წლებში ბანკს არ გადაუხდია დივიდენდები თავის ჩვეულებრივ აქციებზე. 2023 წელს ბანკმა კონვერტირებად პრივილეგირებულ აქციებზე გადაიხდა დივიდენდები ლ 776-ის ოდენობით (2022 წ.: ლ 776), ერთ აქციაზე ლ 0.17.

(ათას ლარში)

19. საკუთარი კაპიტალი (გაგრძელება)

რეზერვები

რეზერვების დინამიკა ასეთია:

	სამართლიანი ღირებულების რეზერვი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებისთვის, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვი
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	–		22,141
გადაფასების რეზერვი, გადასახადის გათვალისწინებით	1,526		785
ქონების გადაფასების რეზერვის ცვეთა მოგების გადასახადის			
გათვალისწინებით	–		(498)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,526		22,428
გადაფასების რეზერვი, გადასახადის გათვალისწინებით	805		–
ქონების გადაფასების რეზერვის ცვეთა მოგების გადასახადის			
გათვალისწინებით	–		(526)
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	2,331		21,902

სხვა რეზერვების ხასიათი და დანიშნულება

სამართლიანი ღირებულების რეზერვი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებისთვის, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით

ეს რეზერვი ასახავს საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების სამართლიან ღირებულებაში და მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში შესულ ცვლილებებს.

ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვი

ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვი გამოიყენება შენობა-ნაგებობების სამართლიანი ღირებულების გაზრდის და შემცირებების აღრიცხვისათვის, იმ პირობით, თუ ამგვარი შემცირება უკავშირდება საკუთარ კაპიტალში ადრე ასახული იმავე აქტივის ზრდას.

(ათას ლარში)

20. პირობითი ვალდებულებები**საოპერაციო გარემო**

რადგანაც ქვეყანა ჯერ კიდევ ფორმირების პროცესში მყოფი ბაზარია, მას არა აქვს კარგად განვითარებული ბიზნესის ინფრასტრუქტურა და ნორმატიული ბაზა, რაც უფრო განვითარებულ საბაზრო ეკონომიკებს ახასიათებთ. საქართველოში საქმიანობა დაკავშირებულია ისეთ რისკებთან, რომლებიც, ჩვეულებრივ, არ არსებობს განვითარებულ ბაზრებზე (მათ შორის ის, რომ ქართული ლარი არ არის თავისუფლად კონვერტირებადი ვალუტა ქვეყნის ფარგლებს გარეთ, ასევე მხედველობაშია მისაღები განვითარებული საკრედიტო და საფონდო ბაზრები). თუმცა, ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში, საქართველოს მთავრობამ მნიშვნელოვანი ნაბიჯები გადადგა საბანკო, იურიდიული, საგადასახადო და მარეგულირებელი სისტემების ჩამოყალიბებისათვის საჭირო რეფორმების სახით, რაც დადებითად აისახება ზოგად საინვესტიციო კლიმატზე. ეს მოიცავს ახალი კანონმდებლობის მიღებას (ახალი საგადასახადო კოდექსის და საპროცესო კანონების ჩათვლით). სამეთვალყურეო საბჭოს აზრით, აღნიშნული ნაბიჯები ამცირებს ბიზნეს რისკებს საქართველოში.

მოსალოდნელია ბიზნესგარემოს გაუმჯობესებისკენ მიმართული არსებული ტენდენციის გაგრძელება. ქართული ეკონომიკის მომავალი სტაბილურობა დიდად არის დამოკიდებული ამ რეფორმებზე და იმაზე, თუ ქვეყნის ხელისუფლების მიერ გადადგმული ნაბიჯები რამდენად იქნება ეფექტური ეკონომიკური, ფინანსური და ფულადი-საკრედიტო პოლიტიკის განვითარებისათვის. ამის მიუხედავად, საქართველოს ეკონომიკაზე გავლენას ახდენს მსოფლიო კრიზისი და ეკონომიკური განვითარების ტემპის შენელება.

იურიდიული საკითხები

ჩვეულებრივი საქმიანობის პროცესში ჯგუფის წინააღმდეგ შესაძლოა აღიმძას სარჩელები. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ამ სარჩელებიდან გამომდინარე საბოლოო ვალდებულებას (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) არ ექნება არსებითი უარყოფითი გავლენა ჯგუფის ფინანსურ მდგომარეობაზე ან სამომავლო ფუნქციონირებაზე.

პირობითი ფინანსური ვალდებულებები

ჯგუფის პირობითი ვალდებულებები შემდეგია:

	2023	2022
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები		
გარანტიები	53,739	38,778
სესხების გაცემის ვალდებულება	175,820	125,258
	229,559	164,036
პირობითი ვალდებულებები კაპიტალური დანახარჯებიდან	881	1,807
პირობითი ვალდებულებები	230,440	165,843
ანარიცხები საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებებთან დაკავშირებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისთვის (მე-14 შენიშვნა)	781	1,428
გამოშვებული გარანტიების უზრუნველსაყოფად განკუთვნილი ნაღდი ფული (17 შენიშვნა)	17,468	4,861

2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს ჰქონდა ბანკების კომპლექსური დაზღვევა, დირექტორებისა და თანამშრომლების პასუხისმგებლობის, ასევე ქონებისა და ავტოტრანსპორტის დაზღვევა საოპერაციო ზარალისთვის € 5 მილიონის სადაზღვევო ლიმიტით.

ყველა ვალდებულება პირველ სტადიას განეკუთვნება და წლის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მნიშვნელოვანი ცვლილების დინამიკა არ დაფიქსირებულა.

(ათას ლარში)

21. წმინდა საკომისიო შემოსავალი

წმინდა შემოსავალი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან მოიცავს შემდეგს:

	2023	2022 წ.
ოპერაციები პლასტიკური ბარათებით	29,773	24,819
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	10,686	10,092
ფულადი გადარიცხვები	3,719	6,200
საკასო ოპერაციები	3,756	3,521
კომუნალური გადახდებიდან მიღებული საკომისიო შემოსავალი	2,179	2,240
გარანტიები და აკრედიტივები	1,007	706
სხვა	137	91
შემოსავალი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან	51,257	47,669
ოპერაციები პლასტიკური ბარათებით	(19,650)	(15,461)
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	(1,698)	(1,441)
საკასო ოპერაციები	(882)	(1,130)
კომუნალურ გადახდებზე გაწეული საკომისიო ხარჯი	(676)	(587)
გარანტიები და აკრედიტივები	(168)	(130)
საკომისიო ხარჯი	(23,074)	(18,749)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	28,183	28,920

ამონაგები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან

ჯგუფის ამონაგებს მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან ძირითადად წარმოადგენს შემოსავალი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან, გარანტიებიდან მიღებული შემოსავლის ჩათვლით. ამონაგები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან აღიარებულია 2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის კონსოლიდირებულ სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში და შეადგინა ლ 66,257, საიდანაც ლ 15,000 არის შემოსავალი სოციალური მომსახურებიდან, რომელიც გაცხადებულია სხვა შემოსავალში (23 შენიშვნა) (2022 წ.: ლ 47,669).

ჯგუფი იყენებს ფასს 15-ის 121-ე მუხლით გათვალისწინებულ პრაქტიკული ხასიათის გამარტივებულ მიდგომებს და არ წარმოადგენს ინფორმაციას დარჩენილი შესასრულებელი ვალდებულებების შესახებ, რომელთა თავდაპირველი მოსალოდნელი ვადაც მაქსიმუმ ერთი წელია.

22. წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) უცხოური ვალუტიდან

	2023	2022 წ.
სავალუტო ოპერაციები	18,621	22,844
საკურსო სხვაობები	713	(2,623)
წმინდა შედეგი უცხოურ ვალუტაში წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებიდან	(5,636)	(13,923)
	13,698	6,298

(ათას ლარში)

23. სხვა შემოსავალი

სხვა შემოსავალი მოიცავს:

	2023	2022 წ.
შემოსავალი სოციალური მომსახურების გაწევიდან (ა)	15,000	–
შემოსულობა აქტივების გაყიდვიდან	269	16
შემოსავალი იჯარიდან	186	210
საიჯარო ხელშეკრულების შეწყვეტის ეფექტი	15	437
შემოსულობა ძირითადი საშუალებების გადაფასებიდან	–	479
შემოსავალი სადაზღვევო მოთხოვნებიდან	(45)	162
სხვა	740	1,025
სხვა შემოსავლები, სულ	16,165	2,329

(ა) ჯგუფი შემოსავალს იღებს სოციალური მომსახურების სააგენტოსგან პენსიის მიმღებთათვის საბანკო მომსახურების გაწევისთვის ყოველთვიურად € 1,250-ის ოდენობით. გადახდები ხდება 15 დღეში ხელშეკრულების შესაბამისად.

24. თანამშრომლებზე გაწეული და სხვა ადმინისტრაციული ხარჯები

თანამშრომლებზე გაწეული და სხვა საოპერაციო ხარჯები მოიცავს შემდეგს:

	2023	2022
ხელფასები	88,025	79,001
ცვალეზადი ყოველთვიური პრემია	20,228	14,459
სამუშაოს შესრულებასთან დაკავშირებული პრემიული თანხები	9,521	6,943
პერსონალზე გაწეული ხარჯი	117,774	100,403

თანამშრომლების საშუალო რაოდენობა წელიწადში:

	2023	2022
მუდმივ შტატზე		
უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა	6	6
საშუალო რგოლის ხელმძღვანელობა	105	135
სულ თანამშრომლები	4,625	4,672
დროებით დასაქმებული		
სულ თანამშრომლები	1,121	887
სულ	5,857	5,700

(ათას ლარში)

24. თანამშრომლებზე გაწეული და სხვა ადმინისტრაციული ხარჯები (გაგრძელება)

	2023	2022
შეკეთება და ტექნიკური მომსახურება	10,682	9,875
მარკეტინგი და რეკლამა	7,023	7,590
კომუნიკაცია	4,196	3,899
კომუნალური ხარჯი	3,794	3,763
საოფისე მარაგები	3,565	3,568
იურიდიული და სხვა პროფესიული მომსახურება	3,155	3,325
შენობის დატვირთვა და ქირა	3,143	3,041
საოპერაციო გადასახადები	2,413	2,542
დაზღვევა	1,629	1,793
მგზავრობის ხარჯი	1,093	558
კორპორაციული წამახალისებელი ღონისძიებები	872	875
უსაფრთხოება	679	651
აუდიტი, აუდიტთან დაკავშირებული და სხვა მომსახურების ხარჯები	569	500
სხვა	2,761	3,141
ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	45,574	45,121

ბანკის აუდიტორის ანაზღაურება 31 დეკემბრით დასრულებული 2023 და 2022 წლებისთვის მოიცავს შემდეგს (დღგ-ის გარეშე):

	2023	2022
საზღაური ბანკის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტისთვის	398	308
სხვა პროფესიულ მომსახურებაზე გაწეული დანახარჯები	–	116
სულ საზღაურები და ხარჯები	398	424

სხვა აუდიტორებისა და აუდიტორული კომპანიებისთვის მათ მიერ გაწეულ პროფესიულ მომსახურებაში გადასახდელი გასამრჯელო და ასანაზღაურებელი დანახარჯები შეადგენდა ლ 100 (2022 წ.: ლ 137).

25. სხვა საოპერაციო ხარჯები

	2023	2022
პლასტიკური ბარათის წარმოების ხარჯი	1,820	1,570
ლომბარდთან დაკავშირებული ხარჯები	4,664	4,920
სოციალური პასუხისმგებლობის ხარჯები	432	887
სხვა	5,233	4,593
სხვა საოპერაციო ხარჯები	12,149	11,970

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა

შესავალი

ჯგუფის საქმიანობას ყოველთვის ახასიათებს რისკები, მაგრამ მათი მართვა ხდება იდენტიფიცირების, შეფასებისა და კონტროლის მუდმივი პროცესებით, როგორცაა ლიმიტების დაწესება და კონტროლის სხვა ელემენტები. რისკის მართვას გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს ჯგუფის რენტაბელურობისათვის და ჯგუფის თითოეული თანამშრომელი პასუხისმგებელია რისკების გამომჟღავნებასა და აღმოჩენაზე თავისი საქმიანობის ფარგლებში. ჯგუფის საქმიანობისთვის დამახასიათებელი ძირითადი რისკებია საკრედიტო, ლიკვიდურობის, საბაზრო, საოპერაციო რისკები და სხვა არაფინანსური რისკები. ჯგუფის მიერ დანერგილი რისკის მართვის სისტემა საქმიანობის თითოეული მიმართულებისთვის თითოეული ტიპის რისკის დასაშვებ დონეს აწესებს და უზრუნველყოფს მის დაცვას.

რისკის მართვაზე პასუხისმგებელი პირების მოვალეობაა, უზრუნველყონ, რომ ჯგუფი აკმაყოფილებდეს სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებულ პოლიტიკას რისკის დასაშვები დონის შესახებ. მასთან შესაბამისობას უზრუნველყოფა ხდება რისკის დასაშვები დონის მაჩვენებლების მუდმივი მეთვალყურეობითა და, გარემოებების შეცვლის შემთხვევაში, ამ პარამეტრების შეცვლის წინადადებების წამოყენებით.

რისკის დასაშვები დონის შესახებ სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებული პოლიტიკის მონიტორინგზე საბოლოო პასუხისმგებლობა აკისრია საწარმოს რისკის მართვის ქვეგანყოფილებას. პოლიტიკა რისკის დასაშვები დონის შესახებ აწესებს რისკის გამომწვევი მოვლენების დადგომისა და ლიმიტების დარღვევის ესკალაციის სცენარებს იმისათვის, რომ დროულად და ეფექტურად დაიწყოს და განახორციელოს რისკის შემცირებისკენ მიმართული წინასწარ განსაზღვრული ზომები. ჯგუფის ყოველდღიურ საქმიანობაში ეფექტურად ჩართვის მიზნით, რისკის დასაშვები დონის შესახებ პოლიტიკის პარამეტრები უფრო დაწვრილებითი სახითაა წარმოდგენილი ბიზნესერთეულებისა და ოპერაციების დონეებზე. დირექტორთა საბჭოს აქტიური მონაწილეობით, რისკის მართვის ფუნქციები უზრუნველყოფს სათანადო კომუნიკაციას და სიცხადეს ყველა დონეზე, რისკის ამოცანებთან მიმართებაში, რისკის პროფილის მუდმივ მონიტორინგს და მისი შესაბამისობის შემოწმებას რისკის დასაშვები დონის შესახებ პოლიტიკასთან, ასევე რისკების დროულად აღმოჩენასა და მათ შესამცირებლად ზომების შემუშავებას.

რისკების მართვის სისტემა და სტრუქტურა

ჯგუფის რისკის მართვის სისტემის დანერგვასა და ზედამხედველობაზე საბოლოო პასუხისმგებლობა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს ეკისრება. სამეთვალყურეო საბჭოს დაფუძნებული აქვს კომიტეტები, რომლებსაც ევალებათ შესაბამის კონკრეტულ სფეროში ჯგუფის რისკის მართვის სხვადასხვა პოლიტიკის შედგენა და კონტროლი, რომლებიც აისახება პოლიტიკაში რისკის დასაშვები დონის შესახებ.

ჯგუფის რისკის მართვის პოლიტიკა შეიქმნა იმისთვის, რომ მოხდეს ჯგუფის წინაშე მდგარი რისკების გამოვლენა და გაანალიზება, რისკის სათანადო ლიმიტების დაწესება და კონტროლის მექანიზმების შემუშავება, ასევე რისკებისა და მათი ლიმიტების დაცვის ზედამხედველობა. რისკის მართვის პოლიტიკა და სისტემები რეგულარულად გადაიხედება, რომ მასში აისახოს საბაზრო პირობებში და ბაზარზე შეთავაზებულ პროდუქტებსა და მომსახურებებში მომხდარი ცვლილებები. ჯგუფს, თავისი მართვის სტანდარტებით, პროცედურებითა და ტრენინგებით, აქვს დისციპლინირებული და კონსტრუქციული კონტროლის გარემო, რომელშიც თანამშრომლებს კარგად აქვთ გააზრებული თავიანთი როლები და მოვალეობები.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

რისკების მართვის სისტემა და სტრუქტურა (გაგრძელება)

აუდიტის კომიტეტი

აუდიტის კომიტეტი პასუხს აგებს ჯგუფის რისკის მართვის პოლიტიკასა და პროცედურებთან შესაბამისობის ზედამხედველობაზე, ასევე რისკის მართვის სისტემის ადეკვატურობის შემოწმებაზე ჯგუფის წინაშე მდგარ რისკებთან მიმართებაში. იგი პასუხს აგებს რისკის ძირითად საკითხებზე და მართავს და მონიტორინგს უწევს რისკთან დაკავშირებულ შესაბამის გადაწყვეტილებებს. აუდიტის კომიტეტს ამ ფუნქციების შესრულებაში შიდა აუდიტი ეხმარება.

შიდა აუდიტი

ჯგუფში რისკების მართვის პროცესებს მეთვალყურეობს ჯგუფის შიდა აუდიტი, რომელიც სისტემატური და არასისტემატური შემოწმებებით ადგენს პროცედურების ადეკვატურობასა და ჯგუფის შესაბამისობას პროცედურებთან. შიდა აუდიტი ყველა შეფასების შედეგს განიხილავს დირექტორთა საბჭოსთან და აუდიტის კომიტეტს შედეგებსა და რეკომენდაციებს მოახსენებს.

სხვა სტრუქტურული ერთეულები

რისკების იდენტიფიკაციასა და კონტროლს ძირითადად ახორციელებს სამეთვალყურეო საბჭო, თუმცა რისკების მართვა და მონიტორინგი ასევე ხორციელდება ჯგუფის დამოუკიდებელი განყოფილებების მიერ. რისკის დასაშვები დონის ზღვარს აწესებს სამეთვალყურეო საბჭო, ხოლო მონიტორინგი ევალებათ შემდეგ კომიტეტებს და სტრუქტურულ ერთეულებს, დირექტორთა საბჭოს აქტიური მონაწილეობით:

- ▶ საკრედიტო რისკს მართავენ საკრედიტო რისკის კომიტეტები;
- ▶ ლიკვიდურობის რისკს მართავს აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი;
- ▶ საბაზრო რისკს მართავს აქტივ-პასივების კომიტეტი;
- ▶ საოპერაციო რისკს მართავს საოპერაციო რისკის მართვის განყოფილება დირექტორთა საბჭოსთან მჭიდრო თანამშრომლობით;
- ▶ საინფორმაციო უსაფრთხოებისა და ტექნოლოგიებთან დაკავშირებულ რისკებს მართავს საინფორმაციო უსაფრთხოების განყოფილება.

კომიტეტები დაკომპლექტებულია ყველა შესაბამისი ბიზნესერთეულის წარმომადგენლებით და რეგულარულად წარუდგენს ანგარიშს დირექტორთა საბჭოს.

ჯგუფში ყოველდღიური საქმიანობისა და ოპერაციების თანმდევი რისკების მართვა ბანკის საქმიანობის შესაბამისი მიმართულებების ამოცანაა. ბიზნესპროცესებს ახლავს მაკონტროლებელი ღონისძიებები, რომლებსაც ახორციელებენ შესაბამისი რისკის განყოფილების წარმომადგენლები. რისკის მართვის ფუნქციის მქონე სტრუქტურული ერთეულები დაცვის მეორე ხაზს წარმოადგენენ. საკრედიტო, ლიკვიდურობის, საბაზრო, საოპერაციო და სხვა ფინანსური რისკების ყოველდღიურ მართვაზე პასუხისმგებლები არიან შემდეგი განყოფილებები:

- ▶ საწარმოს რისკის მართვა;
- ▶ საკრედიტო ანდერაიტინგი;
- ▶ კრედიტების ადმინისტრირება;
- ▶ საკრედიტო კონტროლი;
- ▶ დავალიანების ამოღება;
- ▶ საოპერაციო რისკის მართვა;
- ▶ საინფორმაციო უსაფრთხოება.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

რისკების მართვის სისტემა და სტრუქტურა (გაგრძელება)

უკანონო შემოსავლების ლეგალიზაციასთან ბრძოლა იმართება უკანონო შემოსავლების ლეგალიზაციასთან ბრძოლის განყოფილების მიერ, ხოლო კანონშესაბამისობის რისკი იმართება კანონშესაბამისობის განყოფილების მიერ. დავალიანების ამოღების ფუნქცია გაყოფილია ორ მსხვილ ქვეფუნქციად, რომელთაგან თითოეული პასუხისმგებელია დავალიანების ამოღების პროცესის წარმართვასა და მონიტორინგზე, დაუფარავი მოთხოვნების ტიპების მიხედვით.

ჯგუფში ყოველდღიური საქმიანობისა და ოპერაციების თანმდევი რისკების მართვა ბანკის საქმიანობის შესაბამისი მიმართულებების ამოცანაა. ბიზნესპროცესები მოიცავს რისკის მართვის წარმომადგენლების ყოველდღიურ ჩართულობას, რა დროსაც ყურადღება მახვილდება რისკის გამოვლენაზე, ანალიზზე, შეფასებასა და შემცირებაზე.

რისკის შეფასებისა და ანგარიშგების სისტემა

ჯგუფის რისკები ფასდება ისეთი მეთოდით, რომელიც განიხილავს როგორც ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში მოსალოდნელ დანაკარგს, ისე გაუთვალისწინებელ დანაკარგს, რომელიც წარმოადგენს სტატისტიკური მონაცემების საფუძველზე პროგნოზირებულ რეალურ ზარალს. მეთოდი ალბათობებს იყენებს ისტორიულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით.

რისკების მონიტორინგი და კონტროლი უმთავრესად ხორციელდება რისკის დასაშვები დონის პოლიტიკით დადგენილ ლიმიტებზე დაყრდნობით. ეს ლიმიტები ასახავს ჯგუფის ბიზნესსტრატეგიას, საბაზრო გარემოს და მისთვის მისაღებ რისკის დონეს.

ყველა საქმიანობიდან მიღებული ინფორმაცია მოწმდება და მუშავდება, რათა უზრუნველყოფილ იქნას ადრეული რისკების განსაზღვრა, ანალიზი და კონტროლი. ამ ინფორმაციის წარდგენა და განმარტება ხდება დირექტორთა საბჭოსთვის და თითოეული ბიზნესგანყოფილების ხელმძღვანელისთვის. ზედა რგოლის ხელმძღვანელობა ყოველთვიურად აფასებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისთვის შექმნილი რეზერვის მართებულობას.

რისკების შესახებ სპეციალურად მომზადებული ანგარიშები მზადდება და ვრცელდება ჯგუფის ყველა დონეზე, რათა ყველა განყოფილებას ჰქონდეს წვდომა ამომწურავ, სათანადო და განახლებულ ინფორმაციაზე.

რისკის შემცირება

საკრედიტო რისკების შესამცირებლად ჯგუფი იყენებს უზრუნველყოფის საგნებს (მვირფასი ქვები, უძრავი ქონება, ანაზრები, ფასიანი ქაღალდები, მოძრავი ქონება, მოთხოვნები და კომპანიის აქციები) და მიმართავს დივერსიფიკაციას.

რისკის ჭარბი კონცენტრაცია

კონცენტრაცია წარმოიქმნება, როდესაც მთელი რიგი მონაწილე მხარეები ჩართულნი არიან ანალოგიურ საქმიანობებში, ერთსა და იმავე გეოგრაფიულ ერთეულში საქმიანობენ, ან აქვთ მსგავსი ეკონომიკური მახასიათებლები, რის გამოც მათ მიერ სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულების უნარზე ერთნაირად მოქმედებს ეკონომიკური, პოლიტიკური და სხვა პირობების ცვლილებები. კონცენტრაცია მიგვანიშნებს ჯგუფის საქმიანობის მეტ მგრძნობელობაზე იმ გარემოებების მიმართ, რომლებიც ზემოქმედებას ახდენენ კონკრეტულ დარგზე ან გეოგრაფიულ მდებარეობაზე. ჯგუფის რისკის მართვის ფუნქციები უზრუნველყოფს იმას, რომ რისკის კონცენტრაციის პოტენციური უარყოფითი გავლენა დროულად გამოვლინდეს, შესაბამისი რისკები სათანადოდ შეფასდეს და, საბოლოოდ, დაიგეგმოს და განხორციელდეს საპასუხო ზომები. პოლიტიკა რისკის დასაშვები დონის შესახებ აწესებს ლიმიტებს საკრედიტო, ლიკვიდურობისა და საბაზრო რისკების ჭარბ კონცენტრაციაზე.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი ნიშნავს მსესხებლის ან კონტრაქტის მიერ ხელშეკრულებით ნაკისრი დაფარვის ვალდებულების შეუსრულებლობის შედეგად ჯგუფის პოტენციურ ფინანსურ ზარალს. ეს ვალდებულებები, როგორც წესი, უკავშირდება ტრადიციულ არასავაჭრო საკრედიტო საქმიანობას, როგორიცაა სესხები, საკრედიტო ხაზები, გარანტიები, აკრედიტივები და სხვ. ჯგუფს აქვს სხვადასხვა კატეგორიის საკრედიტო რისკები, როგორიცაა:

- ▶ დეფოლტის რისკი – რისკი იმისა, რომ კონტრაქტის ვერ შეძლებს სასესხო ვალდებულების დაფარვას.
- ▶ ქვეყნის რისკი – რისკი, რომელიც წარმოიშობა ქვეყნის კრედიტუნარიანობის მოულოდნელი გაუარესების ან დეფოლტის შედეგად სოციალური არეულობის, პოლიტიკური არასტაბილურობის, ომის ან სხვა არახელსაყრელი მოვლენების გამო.
- ▶ კონცენტრაციის რისკი – ზარალის რისკი, რომელიც წარმოიშობა ერთ აქტივში ან აქტივების ჯგუფში მსხვილი პოზიციით. რისკი წარმოიშობა მაშინ, როდესაც პორტფელი ნაკლებად დივერსიფიცირებულია სექტორებისა და მსესხებლების ჯგუფების თვალსაზრისით.

ჯგუფი საკრედიტო რისკს მართავს სხვადასხვა სტრატეგიის და მექანიზმის გამოყენებით, რომელთა მიზანია ზარალის ალბათობის მინიმუმამდე დაყვანა.

საკრედიტო რისკის მართვის მექანიზმები

საკრედიტო შეფასება და ანდერაიტინგი

საკრედიტო შეფასება და ანდერაიტინგი გულისხმობს მსესხებლის კრედიტუნარიანობის საფუძვლიან შეფასებას სესხის გაცემამდე. ეს მოიცავს ფინანსური ანგარიშგებების, საკრედიტო რეიტინგების, უზრუნველყოფის საგნის, ბიზნესმოდელის, ისტორიული ტენდენციების ა საერთო ეკონომიკური გარემოს გაანალიზებას. ჯგუფი ამ ინფორმაციას იყენებს გადახდისუნარიანობის დასადგენად და სავარაუდო რისკთან მისადაგებული პირობების დასაწესებლად.

რისკებზე დაფუძნებული ფასწარმოქმნა

ჯგუფი იყენებს რისკებზე დაფუძნებული ფასწარმოქმნის მეთოდს, რომლის მიხედვითაც ხდება საპროცენტო განაკვეთის და სესხის ვადის კორექტირება მსესხებლის შეფასებული რისკის შესაბამისად. უფრო მაღალი რისკის მქონე მსესხებლები, როგორც წესი, უფრო მაღალ პროცენტს იხდიან, რაც ჯგუფს უკომპენსირებს დეფოლტის გაზრდილ რისკს.

პორტფელის მონიტორინგი

კრედიტის გაცემის შემდეგ ჯგუფი მუდმივად ახდენს მსესხებლების ფინანსური სიჯანსაღის მონიტორინგს ინდივიდუალურადაც და პორტფელის დონეზეც. ეს შეიძლება მოიცავდეს ფინანსური ანგარიშგების რეგულარულ გადამოწმებას, პორტფელის მთავარი რისკების ინდიკატორების მონიტორინგს და ინფორმაციის მოძიებას ისეთი ცვლილებების შესახებ, რომლებსაც შეიძლება უარყოფითად ემოქმედა მსესხებლის გადახდისუნარიანობაზე. ჯგუფი ადგენს საკრედიტო რისკის ინდიკატორების სასურველ, მისაღებ და საგანგაშო დონეებს, რომელთა მონიტორინგი რეგულარულად ხორციელდება და შემამსუბუქებელი ზომები მიიღება ამ ინდიკატორების არასასურველი ტენდენციების გამოსავლენად.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)***პორტფელის შეზღუდვები და დივერსიფიკაცია*

ჯგუფი რისკს მართავს სასესხო პორტფელების დივერსიფიკაციით სხვადასხვა სექტორის, საქართველოში გეოგრაფიული არელების და მსესხებელთა ტიპების მიხედვით. ეს რისკის ისე გადანაწილების საშუალებას იძლევა, რომ ერთი მსესხებლის გადაუხდელობას ან ერთი კონკრეტული სექტორის კრიზისს არ ჰქონდეს უპროპორციოდ დიდი გავლენა ჯგუფის ფინანსურ სიჯანსაღეზე. შეზღუდვები უწესდება სესხების თითოეულ ჯგუფს. ბიზნესსესხების შემთხვევაში, ლ 500,000–ზე მეტი თანხობრივი ოდენობა წარმოადგენს ინდივიდუალურად მნიშვნელოვან ფინანსურ ინსტრუმენტს ჯგუფისთვის. გარდა ამისა, დაკრედიტების პოლიტიკის თანახმად, ზღვრული ფინანსური კოეფიციენტები განისაზღვრება საორიენტაციოდ კომპანიის კრედიტუნარიანობის შესაფასებლად. ყველა კოეფიციენტი განიხილება, როგორც ხარისხის კონტროლის რეკომენდაციები. გარკვეულ შემთხვევებში კომპანიის სპეციფიკურობიდან გამომდინარე, შეიძლება ეს კოეფიციენტები გადაფასდეს ან შეიცვალოს. კოეფიციენტები განსხვავდება სხვადასხვა ეკონომიკური სექტორის, სესხის დაუფარავი თანხის და ცალკეული კომპანიის დეფოლტის მოსალოდნელი ალბათობის მიხედვით. სამომხმარებლო და იპოთეკური სესხებისთვის ჯგუფი აწესებს სესხის მომსახურების კოეფიციენტის და სესხის უზრუნველყოფის კოეფიციენტის ლიმიტებს, რომლებიც შესაბამისობაშია სეზ–ის პასუხისმგებლობიანი დაკრედიტების სტანდარტებთან, სეზ–ის შესაბამისი დებულების საფუძველზე.

უზრუნველყოფა

უზრუნველყოფა და გარანტია საკრედიტო რისკის შემცირების მნიშვნელოვანი ზომებია. ჯგუფი ხშირად მოითხოვს უზრუნველყოფის საგანს, რომლის ამოღება შესაძლებელი იქნება, თუ მსესხებელი ვერ დაფარავს სესხს. მესამე მხარეებისგან მიღებული გარანტიები უზრუნველყოფის დამატებითი დონე შეიძლება იყოს. ჯგუფს დანერგილი აქვს უზრუნველყოფის საგნის შიდა შეფასების მეთოდოლოგია, რომელიც შესაბამისობაშია შეფასების საერთაშორისო სტანდარტებთან, ასევე ადგილობრივი მარეგულირებლის სახელმძღვანელო პრინციპებთან. სხვადასხვა სეგმენტის ბიზნესსესხებისთვის ჯგუფმა დანერგა უზრუნველყოფის რეკომენდებული კოეფიციენტები, ხოლო სამომხმარებლო და იპოთეკური სესხებისთვის მოქმედებს მარეგულირებლის შეზღუდვა სესხის უზრუნველყოფის კოეფიციენტზე.

საკრედიტო რისკის შეფასება*ჰომოგენური ჯგუფები*

ჯგუფის საკრედიტო პორტფელში ყველა ფინანსური ინსტრუმენტი ნაწილდება რისკის ერთ–ერთ წინასწარ განსაზღვრულ ჰომოგენურ ჯგუფში. ჰომოგენური ჯგუფების ორი ზოგადი ქვეკატეგორიაა, რომელთა საკრედიტო რისკის პარამეტრები ფასდება ინდივიდუალურად ან კოლექტიურად:

- ▶ ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი რისკის მქონე, რომელიც მოიცავს ფინანსურ ინსტრუმენტს ბიზნესსესხების პორტფელში, სადაც ურთიერთდაკავშირებული მსესხებლების ჯგუფის სესხების მთლიანი დაუფარავი თანხა აღემატება ლ 500,000–ს. ამასთან, ინდივიდუალურად ფასდება საბითუმო სალომბარდო პორტფელის სესხები და ნებისმიერი სხვა აქტივი, რომლებიც შეიძლება ჩაითვალოს ჯგუფისთვის ინდივიდუალურად მნიშვნელოვნად.
- ▶ კოლექტიურად შეფასებული რისკის მქონე, ანუ ყველა სხვა ფინანსური ინსტრუმენტი, რომლებიც არ მიეკუთვნება ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი რისკის მქონე კატეგორიას. კოლექტიურად შეფასებული რისკის მქონე კატეგორიაში რამდენიმე ჰომოგენური ჯგუფია, რომლებიც შეიცავს მცირე და მიკრო ბიზნესის სესხებს და ყველა საცალო პროდუქტს. კოლექტიურად შეფასებული რისკის მქონე ჯგუფები იქმნება შესაბამისი საკრედიტო პროდუქტების მსგავსი დამახასიათებელი რისკებისა და ისტორიული მონაცემების ხელმისაწვდომობის გათვალისწინებით, რათა შესაძლებელი იყოს კოლექტიური შეფასება სტატისტიკური მეთოდების გამოყენებით.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

რისკის მოცულობების ინდივიდუალურად თუ კოლექტიურად შეფასების შედეგია თითოეული ფინანსური ინსტრუმენტის რისკის პარამეტრების სიდიდეების ერთობლიობა, რომლებიც საბოლოოდ გამოიწვევს საკრედიტო რისკის რაოდენობრივი შეფასებისთვის, ქვემოთ აღწერილი წესით.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება ჯგუფის საკრედიტო რისკის მართვის ჩარჩოს ერთ-ერთი ფუნდამენტური პროცესია და ასახავს ჯგუფის პროაქტიულ მიდგომას თავისი სასესხო პორტფელის პოტენციური ზარალების მართვისა და მისი გრძელვადიანი სიცოცხლისუნარიანობის უზრუნველყოფის, ასევე მარეგულირებლის მოთხოვნებთან შესაბამისობის მიმართ. ფასს 9-ის თანახმად, ჯგუფი მიმართავს სესხებზე შესაძლო დანაკარგების რეზერვის შექმნის მიმართ საპროგნოზო მიდგომას, რაც მოითხოვს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღრიცხვას სესხის მთლიანი ვადის განმავლობაში, ნაცვლად ადრე გამოყენებული „განცდილი ზარალის“ მეთოდისა. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების ძირითადი რისკის პარამეტრებია დეფოლტის ალბათობა, ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება.

დეფოლტის ალბათობა

დეფოლტის ალბათობა არის ფინანსური საზომი, რომელიც გამოიყენება იმის ალბათობის შესაფასებლად, რომ მსესხებელი ვერ დაფარავს სესხს ან საკრედიტო ვალდებულებას განსაზღვრულ ვადაში და, როგორც წესი, გამოისახება პროცენტული სახით. ჯგუფი აფასებს თავის პორტფელში შემავალი თითოეული ფინანსური აქტივის დეფოლტის ალბათობას ჰომოგენური ჯგუფების რისკის მოცულობის საფუძველზე. დეფოლტის ალბათობის გამოთვლა ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი რისკის მქონე ვალდებულებებისთვის ხდება S&P მეთოდოლოგიით და მოიცავს მსესხებლის შესაბამისი დეფოლტის ალბათობის განსაზღვრას. S&P მოდელები მოიცავს როგორც თვისებრივ, ისე რაოდენობრივ ინფორმაციას და, მსესხებლის დამახასიათებელ ინფორმაციასთან ერთად, იყენებენ დამატებით გარე ინფორმაციას, რომელმაც შესაძლოა იმოქმედონ მსესხებლის ქცევაზე. მსესხებლების ინდივიდუალური შეფასება ხდება ჯგუფის საკრედიტო რისკის სპეციალისტის მიერ ანდერატივინგის პროცესის ფარგლებში. შეფასების შედეგები გამოიყენება რისკზე დაყრდნობილი ფასწარმოქმნის მიზნებისთვის, ასევე ფასს-ის მიხედვით დარეზერვების მიზნით. კოლექტიურად შეფასებული რისკის მქონე აქტივები ფასდება დახვეწილი მეთოდოლოგიით, რომელიც ეყრდნობა ბანკში შექმნილ მიდგომას – „თვეები სააღრიცხვო ჟურნალში“. დეფოლტის ალბათობის გამოთვლილი ისტორიული მაჩვენებლები კორექტირდება საპროგნოზო მაკროეკონომიკური სცენარების საშუალებით, როგორც ეს ქვემოთ არის აღწერილი.

ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში

ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში არის რისკის საზომი, რომელიც ფინანსურ ანალიზში გამოიყენება სასესხო ან საკრედიტო დავალიანების იმ პროცენტული წილის გამოსათვლელად, რომელიც იკარგება მსესხებლის გადაუხდელობის შემთხვევაში, ამოღებული თანხების და სხვა შემამსუბუქებელი ფაქტორების აღრიცხვის შემდეგ. კოლექტიურად შეფასებული რისკის მქონე აქტივების შემთხვევაში, ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში განისაზღვრება სტატისტიკურად ფულადი სახსრების ამოღების მიდგომით დეფოლტის შემდეგ, ხოლო ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი რისკის მქონე აქტივებისთვის დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის მაჩვენებლები განისაზღვრება ინდივიდუალურად, S&P მეთოდოლოგიის გამოყენებით.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება წარმოადგენს მთლიანი დავალიანების ოდენობას კრედიტორის მიმართ იმ მომენტში, როდესაც სესხის დაფარვის ვალდებულება არ სრულდება. ამჟამად ჯგუფის სასესხო პორტფელში დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის განისაზღვრება, როგორც დაუფარავი ძირითადი თანხის და დარიცხული პროცენტის ოდენობის ჯამი, გამოკლებული გადავადებული საკომისიო შემოსავალი ფინანსურ ინსტრუმენტზე. სასესხო ვალდებულებებისა და გარეგანსური დავალიანების შემთხვევაში, ჯგუფი იყენებს საკუთარ კრედიტ-კონვერსიის ფაქტორის მიდგომას.

ფინანსური ინსტრუმენტების სტადიებად კლასიფიცირება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების კონტექსტში, ფინანსური ინსტრუმენტები იყოფა კატეგორიებად, სახელწოდებით „გაუფასურების სტადიები“, საკრედიტო რისკის დონის მიხედვით. კლასიფიკაციის ეს სისტემა ფასს 9-ის ნაწილია, რომელიც განსაზღვრავს, ფინანსურმა დაწესებულებებმა როგორ უნდა აღიარონ და შეაფასონ საკრედიტო ზარალები. სტადიებად დაყოფას კრიტიკული მნიშვნელობა აქვს იმისათვის, რომ განისაზღვროს, რა ოდენობის რეზერვი უნდა შეიქმნას მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისთვის.

- ▶ *1-ელი სტადია* – ამ სტადიას განეკუთვნება ისეთი აქტივები, რომელთა საკრედიტო რისკი საწყისი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არ შეცვლილა ან ისეთი აქტივები, რომლებიც ინარჩუნებენ დეფოლტის დაბალ რისკს. ამ აქტივებისთვის ჯგუფი საკრედიტო ზარალის რეზერვს აღიარებს 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის საფუძველზე.
- ▶ *მე-2 სტადია* – როდესაც ფინანსური აქტივი განიცდის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას საწყისი აღიარების შემდეგ, მაგრამ ჯერ არ არის საკრედიტო რისკით გაუფასურებული, იგი გადაინაცვლებს მე-2 სტადიაზე. ამ სტადიაზე საკრედიტო ზარალისთვის რეზერვი იქმნება აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის საფუძველზე. ეს ასახავს გაზრდილ რისკს, მაგრამ არ ნიშნავს იმას, რომ აქტივი დეფოლტის მდგომარეობაშია.
- ▶ *მე-3 სტადია* – ამ სტადიას მიეკუთვნება ფინანსური აქტივები, რომლებიც მიიჩნევა საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად, რაც იმას ნიშნავს, რომ არსებობს მნიშვნელოვანი ფინანსური სირთულის, დეფოლტის ან გაუფასურების სხვა ნიშნები. ამ აქტივების შემთხვევაში, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისთვის რეზერვის შექმნა ასახავს აქტივის მთლიანი ვადის განმავლობაში მოსალოდნელ ზარალებს და ხდება საკრედიტო რისკის მთლიანი მოცულობის აღიარება.
- ▶ *შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული* – გარდა გაუფასურების სამი სტადიისა, რომლებიც ზემოთ აღწერეთ, ჯგუფი გარკვეულ აქტივებს, რომლებიც მათი წარმოშობისას იყო საკრედიტო რისკით გაუფასურებული, ანიჭებს სტატუსს „შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული“.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის განმარტება

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა ნიშნავს მსესხებლის მიერ სასესხო ვალდებულების შეუსრულებლობის ალბათობის შესამჩნევ ზრდას, სესხის გაცემისას ან ბოლო საანგარიშგებო თარიღით არსებულ დეფოლტის რისკთან შედარებით. ჯგუფი მთლიანი რამდენიმე რაოდენობრივ და ხარისხობრივ ფაქტორს, რომლებიც მიუთითებს საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდაზე:

- ▶ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული გადახდის თარიღის გადაცილება 30-ზე მეტი დღით,
- ▶ ხელშეკრულების პირობების რესტრუქტურირაცია / განახლება მსესხებლის ფინანსური სიძნელეების გამო,
- ▶ სესხის მომსახურების კოეფიციენტის (PTI) / სესხის მომსახურების კოეფიციენტის (DSCR) / სესხის უზრუნველყოფის კოეფიციენტის (LTV) მოთხოვნების დარღვევა შესაბამისი ჰომოგენური ჯგუფის დავალიანებებისთვის.
- ▶ საკრედიტო რისკის მართვის განყოფილების ინდივიდუალური გადაწყვეტილება.

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის აღიარების შემდეგ, შესაბამისი დავალიანება 1-ელი სტადიიდან გადადის მე-2 სტადიაზე ამავე მსესხებლის დანარჩენ ვალდებულებებთან ერთად (კონტამინაციის პრინციპით). დავალიანების რეკლასიფიკაცია 1-ელ სტადიაზე შესაძლებელია მას შემდეგ, რაც წარმატებით მოხდება საკმარისი რაოდენობის თანმიმდევრული გადახდა და რეაბილიტაციის პერიოდში არ იქნება აქტიური საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის ნიშნები. თუ ხელმისაწვდომია მსესხებლის განახლებული ფინანსური ანალიზი, რომელშიც არ ჩანს საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის ნიშნები სესხის გაცემიდან, მინიმუმ 3 წარმატებული გადახდა უნდა განხორციელდეს, რომ დავალიანება 1-ელ სტადიაზე გადავიდეს; თუ განახლებული ანალიზი არ არის ხელმისაწვდომი, მინიმუმ 6 თანმიმდევრული წარმატებული გადახდაა საჭირო. დაფარვის სეზონური გრაფიკის მქონე დავალიანებების შემთხვევაში, ყველა სეზონური შენატანის წარმატებით გადახდა არის სავალდებულო სტადიის გასაუმჯობესებლად (ანალიზით ან ანალიზის გარეშე).

დეფოლტის და გამოსწორების განმარტება

ზოგადად, დეფოლტი დგება მაშინ, როდესაც მსესხებელი ვერ აკმაყოფილებს სასესხო ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ სამართლებრივ ვალდებულებებს. ეს, ჩვეულებრივ, ნიშნავს იმას, რომ მსესხებელს არ განუხორციელებია სესხის ან ობლიგაციის პროცენტის ან ძირითადი თანხის გრაფიკის მიხედვით გადახდა განსაზღვრულ ვადაში ან დარღვეული აქვს სესხის ან ობლიგაციის ხელშეკრულების პირობები. ჯგუფი ფინანსურ ინსტრუმენტს გადაუხდელად და, შესაბამისად, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსაანგარიშებლად, მესამე სტადიაზე მყოფად (გაუფასურებულად) მიიჩნევს ყველა ისეთ შემთხვევაში, როდესაც მსესხებელი 90 დღით დააგვიანებს ხელშეკრულების თანახმად გადახდას.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

იმის ხარისხობრივი შეფასებისას, მომხმარებელს დარღვეული აქვს თუ არა გადახდის პირობა, ჯგუფი ასევე განიხილავს სხვადასხვა მოვლენას, რომლებიც შეიძლება მიუთითებდეს იმაზე, რომ გადახდა არ არის მოსალოდნელი. ასეთი მოვლენების დადგომისას, ჯგუფი საგულდაგულოდ ამოწმებს მომხმარებლის სტატუსს, რათა, თუ მან არ შეასრულა ვალდებულება, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლისას მიაკუთვნოს მესამე სტადიას, ან ხომ არ არის მეორე სტადია უფრო მართებული. ეს მოვლენები მოიცავს შემდეგს:

- ▶ მსესხებლის შიდა რეიტინგი მიანიშნებს ინდივიდუალური მნიშვნელობის მქონე კრედიტის დეფოლტზე ან დეფოლტამდე მისვლაზე;
- ▶ მსესხებელმა გადაუდებელი დაფინანსებას ითხოვს ჯგუფისგან;
- ▶ მსესხებლის გარდაცვალება;
- ▶ შესაბამისი უზრუნველყოფის საგნის ღირებულების მკვეთრი შემცირება, თუ სესხის ამოღება უზრუნველყოფის საგნის რეალიზაციით არის მოსალოდნელი;
- ▶ მსესხებლის ბრუნვის მკვეთრი შემცირება ან მსხვილი კლიენტის დაკარგვა;
- ▶ ისეთი პირობის დარღვევა, რაზეც ჯგუფს ნებართვა არ გაუცია;
- ▶ დებიტორის (ან დებიტორის ჯგუფში შემავალი იურიდიული პირის) გაკოტრების საქმე იხსნება.
- ▶ ცალკეული მსესხებლისთვის ან მსესხებლების გარკვეული ჯგუფისთვის აქტუალური მარეგულირებელი, პოლიტიკური და ტექნოლოგიური პროგნოზის გაუარესება;
- ▶ იმ სექტორში ან დარგში მომხდარი უარყოფითი ცვლილებები, რომელშიც მსესხებელი საქმიანობს;
- ▶ ფინანსური დაწესებულების მსგავსი პროდუქტების ფასის შიდა მაჩვენებლების მნიშვნელოვანი ცვლილება, როგორცაა საპროცენტო განაკვეთის გაზრდა, უზრუნველყოფის საგნის მინიმალური მოთხოვნების ზრდა და სხვ.;
- ▶ ჯგუფში შემავალი სხვა მსესხებლ(ებ)ის დავალიანებ(ებ)ის ქცევა ან დარჩენა საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად;
- ▶ დეფოლტი, გაკოტრების პროცედურების დაწყება ან ხელშეკრულების დარღვევა (ფინანსური დათქმების ჩათვლით);
- ▶ გარეგანსაშუალო ვალდებულებების (ნებისმიერი ტიპის) გაუქმება, რომელიც წინასწარ არ იყო მოსალოდნელი და არ იყო წინასწარ განსაზღვრული საკრედიტო პროექტით;
- ▶ სამართლებრივი პროცედურების დაწყება, რომლებმაც შეიძლება გამოიწვიოს მნიშვნელოვანი ფულადი სახსრების გადინება;
- ▶ ახალი კონკურენტების გამოჩენა მონოპოლიურ ან ოლიგოპოლიურ ბაზრებზე, რამაც შეიძლება განაპირობოს საბაზრო წილის ან ფასების შემცირება;
- ▶ თაღლითობის შემთხვევა მსესხებლის კომპანიაში;
- ▶ მსესხებლის მიერ ფინანსური ინფორმაციის მოწოდების მნიშვნელოვნად დაგვიანება;
- ▶ ბოლო დროს მსესხებლის უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ხშირი ცვლილება.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

- ▶ მსესხებლის ფინანსური შედეგების გაუარესება (ბიზნესის სეზონურობის გათვალისწინებით), რაზეც მეტყველებს:
 - საპროცენტო ხარჯის დაფარვის კოეფიციენტის გაუარესება (შემოსავალი პროცენტის და გადასახადების გადახდამდე/ საპროცენტო ხარჯები)
 - ვალდებულებების / EBITDA–სთან თანაფარდობის კოეფიციენტის გაუარესება;
 - საკუთარი კაპიტალის / აქტივებთან თანაფარდობის კოეფიციენტის გაუარესება;
 - გაყიდვების მნიშვნელოვნად შემცირება;
 - უარყოფითი საოპერაციო ფულადი ნაკადების შენარჩუნება;
 - მსხვილი კლიენტის დაკარგვა;
 - მსხვილ მომწოდებელთან ხელშეკრულების შეწყვეტა;
 - გარკვეული მსესხებლის ან მსესხებლების ჯგუფის ლიკვიდურობის და მომგებიანობის გაუარესება.

დეფოლტის შემთხვევის აღიარების შემდეგ, შესაბამისი დავალიანება გადადის მე-3 სტადიაზე ამავე მსესხებლის დანარჩენ ვალდებულებებთან ერთად (კონტამინაციის პრინციპით). ჯგუფის პოლიტიკის თანახმად, იგი ფინანსურ ინსტრუმენტს განიხილავს „გამოსწორებულად“ და, შესაბამისად, მე-2 სტადიაში რეკლასიფიცირებულად, როდესაც დეფოლტის არცერთი კრიტერიუმი არ არის დაკმაყოფილებული საკმარისი რაოდენობის (მეთოდოლოგიით განსაზღვრული) თანმიმდევრული შენატანების წარმატებით გადახდის დროს. თუ ხელმისაწვდომია მსესხებლის შესახებ განახლებული ფინანსური ანალიზი, რომელიც არ აჩვენებს საკრედიტო რისკით გაუფასურების ნიშნებს, ექვსი თანმიმდევრული გადახდის შემდეგ, დეფოლტის მდგომარეობაში არსებული დავალიანების რეკლასიფიკაცია შესაძლებელია 1–ელ სტადიაზე; თუ განახლებული ანალიზი არ არის ხელმისაწვდომი, მინიმუმ 6 თანმიმდევრული გადახდის შემდეგ დეფოლტის მდგომარეობაში არსებული დავალიანება შეიძლება რეკლასიფიცირდეს მე-2 სტადიაზე, ხოლო მინიმუმ 12 თანმიმდევრული გადახდის შემდეგ – 1–ელ სტადიაზე. დაფარვის სეზონური გრაფიკის მქონე დავალიანების შემთხვევაში, დეფოლტის მდგომარეობაში არსებული დავალიანება შეიძლება რეკლასიფიცირდეს მე-2 სტადიაზე ყველა სეზონური შენატანის გადახდის შემდეგ. თანმიმდევრულ გადახდაში იგულისხმება გრაფიკით გათვალისწინებული შენატანების გადახდა ყოველგვარი ვადაგადაცილების გარეშე.

საპროგნოზო ინფორმაცია და მრავალჯერადი ეკონომიკური სცენარები

თავის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელებში ჯგუფი ფართო სპექტრის საპროგნოზო ინფორმაციას ეყრდნობა და მათგან იღებს ისეთ ეკონომიკურ მაჩვენებლებს, როგორიცაა:

- ▶ მშპ–ის ზრდა,
- ▶ უმუშევრობის დონეები,
- ▶ მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი,
- ▶ ვალუტის კურსები,
- ▶ სფი ინფლაციის ტემპი,
- ▶ ნომინალური ეფექტური გაცვლითი კურსი (NEER),
- ▶ ფედერალური დაფინანსების განაკვეთები,
- ▶ გარდაცვალების სტატისტიკა.

*(ათას ლარში)***26. რისკის მართვა (გაგრძელება)****საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები და მოდელები შეიძლება ყოველთვის არ ასახავდეს ბაზრის ყველა მახასიათებელს ფინანსური ანგარიშგების თარიღისთვის. ამის მხედველობაში მისაღებად, დროებითი შესწორებების სახით ხდება ხარისხობრივი კორექტირებები ან განახლებები, როდესაც ეს სხვაობები საკმაოდ არსებითია.

ბანკი საპროგნოზო ინფორმაციას იღებს საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ გამოქვეყნებული წყაროებიდან. ჯგუფის საკრედიტო რისკის განყოფილების ექსპერტები განსაზღვრავენ სხვადასხვა სცენარისთვის მისანიჭებელ წონებს. ცხრილებში მოცემულია ძირითადი საპროგნოზო ეკონომიკური ცვლადები/დაშვებები, რომლებიც გამოიყენება ეკონომიკურ სცენარებში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

მთავარი ფაქტორები	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სცენარი	მინიჭებული ალბათობები, %	2024	2025	2026
ქვეყნის სუვერენული რისკ- პრემიის ცვლილება*			-0.25 პროცენტული პუნქტი	+0.0 პროცენტული პუნქტი	-0.25 პროცენტული პუნქტი
	ოპტიმისტური	25%			-0.25
	საბაზისო სცენარი	50%	+0.0 პროცენტული პუნქტი	+0.0 პროცენტული პუნქტი	პროცენტული პუნქტი
ლარი/აშშ დოლარის ნომინალური სავალუტო კურსი			+0.75 პროცენტული პუნქტი	-0.25 პროცენტული პუნქტი	-0.5 პროცენტული პუნქტი
	პესიმისტური	25%			
	ოპტიმისტური	25%	გამყარება 3%-ით უცვლელი	გამყარება 2%-ით უცვლელი	უცვლელი
რეალური მშპ-ის ზრდის ტემპი (წლიური)	საბაზისო სცენარი	50%	გაუფასურება 15%- ით	უცვლელი	უცვლელი
	პესიმისტური	25%		უცვლელი	გამყარება 5%-ით
	ოპტიმისტური	25%	6.5%	5.5%	5.0%
უმუშევრობის დონის ცვლილება	საბაზისო სცენარი	50%	5.0%	4.5%	5.0%
	პესიმისტური	25%	3.0%	4.0%	5.0%
	ოპტიმისტური	25%			-0.25 პროცენტული პუნქტი
სფი-ს ინფლაციის ტემპი (წლიური)	საბაზისო სცენარი	50%	-0.5 პროცენტული პუნქტი	-0.25 პროცენტული პუნქტი	პროცენტული პუნქტი
	პესიმისტური	25%			-0.25
	ოპტიმისტური	25%	პროცენტული პუნქტი	+0.0 პროცენტული პუნქტი	პროცენტული პუნქტი
მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი (%)	საბაზისო სცენარი	50%	+1.0 პროცენტული პუნქტი	+0.5 პროცენტული პუნქტი	-0.5 პროცენტული პუნქტი
	პესიმისტური	25%			
	ოპტიმისტური	25%	3.25%	3.0%	3.0%
ნომინალური ეფექტური გაცვლითი კურსი	საბაზისო სცენარი	50%	3.6%	3.1%	3.0%
	პესიმისტური	25%	5.0%	4.0%	3.0%
	ოპტიმისტური	25%			-2.0 პროცენტული პუნქტი
ცვლილება უძრავი ქონების ფასებში (გამოხატული ლარში, წლიური)	საბაზისო სცენარი	50%	-1.0 პროცენტული პუნქტი	-1.0 პროცენტული პუნქტი	პროცენტული პუნქტი
	პესიმისტური	25%	-0.5 პროცენტული პუნქტი	-0.75 პროცენტული პუნქტი	-1.0 პროცენტული პუნქტი
	ოპტიმისტური	25%			
გვლილება უძრავი ქონების ფასებში (გამოხატული ლარში, წლიური)	საბაზისო სცენარი	50%	გამყარება 2%-ით უცვლელი	გამყარება 1.5%-ით უცვლელი	უცვლელი
	პესიმისტური	25%	გაუფასურება 10%-ით	უცვლელი	გამყარება 3%-ით
	ოპტიმისტური	25%	6.5%	5.75%	5.5%
ცვლილება უძრავი ქონების ფასებში (გამოხატული ლარში, წლიური)	საბაზისო სცენარი	50%	6.0%	5.5%	5.5%
	პესიმისტური	25%	6.0%	5.75%	5.5%
	ოპტიმისტური	25%			

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

საკრედიტო ხარისხი ფინანსური აქტივების კლასების მიხედვით

ფინანსური აქტივების საკრედიტო რეიტინგი იმართება ჯგუფის შიდა საკრედიტო სარეიტინგო სისტემით. ცხრილში მოცემულია საკრედიტო ხარისხი აქტივების კლასების მიხედვით კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების სასესხო მუხლებისთვის, ცხრილებში მოყვანილ კატეგორიებზე დაყრდნობით.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	შენიშვნა	მალალი შეფასება	სტანდარ- ტული შეფასება	სტანდარ- ტულზე დაბალი შეფასება	გაუფასუ- რებული	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ექვივალენტები, გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში						
6	1-ელი სტადია	182,837	–	–	–	182,837
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით						
7	1-ელი სტადია	99,723	–	–	–	99,723
8		2,783,061	32,885	13,917	28,113	2,857,976
	1-ელი სტადია	483,328	2,448	266	–	486,042
	მე-2 სტადია	8,146	1,056	2,183	–	11,385
მიკროსესხები	მე-3 სტადია	–	669	392	9,221	10,282
	1-ელი სტადია	832,426	10,966	164	–	843,556
	მე-2 სტადია	8,572	2,362	2,467	–	13,401
სამომხმარებლო სესხები	მე-3 სტადია	–	1,470	386	9,875	11,731
	1-ელი სტადია	212,665	1,504	–	–	214,169
	მე-2 სტადია	2,614	333	100	–	3,047
იპოთეკური სესხები	მე-3 სტადია	–	453	667	507	1,627
	შემენილი ან შექმნილი გაუფასუ- რებული	–	–	–	–	–
	1-ელი სტადია	161,768	1,139	46	–	162,953
სალომბარდო სესხები	მე-2 სტადია	63	15	492	–	570
	მე-3 სტადია	–	179	39	1,283	1,501
	1-ელი სტადია	1,024,715	4,491	115	–	1,029,321
	მე-2 სტადია	48,764	2,429	2,420	–	53,613
კომერციული სესხები	მე-3 სტადია	–	3,371	4,180	4,817	12,368
	შემენილი ან შექმნილი გაუფასუ- რებული	–	–	–	2,410	2,410
სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	9	1-ელი სტადია	346,704	–	–	346,704
სესხების გაცემის ვალდებულება	20	1-ელი სტადია	175,820	–	–	175,820
ფინანსური გარანტიები	20	1-ელი სტადია	53,739	–	–	53,739
სულ		3,641,884	32,885	13,917	28,113	3,716,799

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	შენიშვნა	მალალი შეფასება	სტანდარტულ ლი შეფასება	სტანდარტულ -ზე დაბალი შეფასება	გაუფასურე- ბული	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ექვივალენტები, გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში						
	6	1-ელი სტადია	182,639	–	–	182,639
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მომხმარებელზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით						
	7	1-ელი სტადია	105,341	–	–	105,341
მიკროსესხები						
	8	1-ელი სტადია	2,343,152	41,167	8,844	2,426,423
		მე-2 სტადია	378,478	1,917	271	380,666
		მე-3 სტადია	7,148	435	1,821	9,404
		შეძენილი ან შექმნილი გაუფასუ- რებული	–	461	157	8,123
სამომხმარებლო სესხები						
		1-ელი სტადია	699,502	12,246	124	711,872
		მე-2 სტადია	8,486	3,109	2,626	14,221
		მე-3 სტადია	–	2,564	465	17,992
		შეძენილი ან შექმნილი გაუფასუ- რებული	–	–	–	–
იკოთეკური სესხები						
		1-ელი სტადია	149,060	718	–	149,778
		მე-2 სტადია	2,220	618	136	2,974
		მე-3 სტადია	–	118	–	366
		შეძენილი ან შექმნილი გაუფასუ- რებული	–	–	248	–
სალომბარდო სესხები						
		1-ელი სტადია	169,109	1,577	17	170,703
		მე-2 სტადია	–	–	1,104	1,104
		მე-3 სტადია	–	–	–	2,211
		შეძენილი ან შექმნილი გაუფასუ- რებული	–	–	2,211	–
კომერციული სესხები						
		1-ელი სტადია	881,073	16,041	–	897,114
		მე-2 სტადია	48,076	534	2,045	50,655
		მე-3 სტადია	–	829	78	3,240
		შეძენილი ან შექმნილი გაუფასუ- რებული	–	–	–	88
სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები						
	9	1-ელი სტადია	369,481	–	–	369,481
სესხების გაცემის ვალდებულება ფინანსური გარანტიები						
	20	1-ელი სტადია	125,258	–	–	125,258
	20	1-ელი სტადია	38,778	–	–	38,778
სულ			3,164,649	41,167	8,844	3,247,920

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების საკრედიტო რისკის შეფასების პოლიტიკა ჯგუფმა ბალანსზე ასახული კრედიტებისთვის ასე განსაზღვრა:

- ▶ ფინანსური აქტივი, რომელიც საანგარიშგებო თარიღისთვის არ არის ვადაგადაცილებული, ფასდება მაღალი ხარისხის ფინანსურ აქტივად;
- ▶ ფინანსური აქტივი, რომელიც საანგარიშგებო თარიღისთვის 30 დღემდე ვადით არის გადაცილებული, ფასდება სტანდარტული ხარისხის ფინანსურ აქტივად;
- ▶ ფინანსური აქტივი, რომელიც საანგარიშგებო თარიღისთვის 30 დღიდან 90 დღემდე ვადით არის გადაცილებული, ფასდება სტანდარტულზე დაბალი ხარისხის ფინანსურ აქტივად;
- ▶ რეიტინგის მინიჭება სესხების გაცემის ვალდებულებებისთვის ისეთი კლიენტებისთვის, რომლებსაც სესხები ან რამე სხვა ბალანსური კრედიტი აქვთ, შეესაბამება ბალანსზე ასახულ რეიტინგებს. სესხების გაცემის ვალდებულებების შემთხვევაში, სესხების გაცემის პირობით ვალდებულებებს ენიჭება მაღალი ხარისხი. სესხების გაცემის უპირობო ვალდებულებებს ხარისხი ენიჭება კლიენტების კრედიტუნარიანობის მიხედვით, რასაც ჯგუფის ექსპერტები აკონტროლებენ;
- ▶ ფინანსურ გარანტიებს ენიჭება მაღალი ხარისხი, თუ კლიენტი ასრულებს ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვალდებულებებს. თუ კლიენტი მეტწილად ასრულებს სახელშეკრულებო ვალდებულებებს, იგი მიეკუთვნება სტანდარტული ხარისხის კატეგორიას, თუ ვერ ასრულებს, მაშინ – სტანდარტულზე დაბალ კატეგორიას, ხოლო ხელშეკრულების პირობების დარღვევის შემთხვევაში – გაუფასურებულ კატეგორიას.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ჯგუფის აქტივების და ვალდებულებების გეოგრაფიული კონცენტრაცია მოცემულია ქვემოთ:

	2023				2022			
	საქარ- თველო	ეგთო	სხვა უცხო ქვეყნები	სულ	საქარ- თველო	ეგთო	სხვა უცხო ქვეყნები	სულ
აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	491,729	2,768	274	494,771	407,635	28,538	14,151	450,324
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	99,723	–	–	99,723	105,341	–	–	105,341
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	2,857,976	–	–	2,857,976	2,426,423	–	–	2,426,423
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	346,704	–	–	346,704	315,933	53,548	–	369,481
სხვა აქტივები	289,747	4,508	2,168	296,423	283,525	2,424	3,071	289,020
	4,085,879	7,276	2,442	4,095,597	3,538,857	84,510	17,222	3,640,589
ვალდებულებები								
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	298,152	62,110	3,312	363,574	251,390	74,390	1,499	327,279
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	2,748,892	99,680	184,918	3,033,490	2,400,895	107,802	180,972	2,689,669
სუბორდინირე- ბული ვალი	66,504	18,473	8,611	93,588	67,900	19,935	10,939	98,774
საიჯარო ვალდებულებები	30,114	–	–	30,114	28,741	–	–	28,741
სხვა ვალდებულებები	78,518	539	37	79,094	81,332	133	–	81,465
	3,222,180	180,802	196,878	3,599,860	2,830,258	202,260	193,410	3,225,928
წმინდა აქტივები/(ვალდე ბულებები)	863,699	(173,526)	(194,436)	495,737	708,599	(117,750)	(176,188)	414,661

წინასწარ გადახდის რისკი

წინასწარი გადახდების რისკი წარმოადგენს ჯგუფის ფინანსური ზარალის რისკს, როდესაც ჯგუფის კლიენტები ან კონტრაქტები იხდიან, ან თხოულობენ გადახდას მოსალოდნელ პერიოდზე ადრე, ან გვიან. მაგალითად, ფიქსირებული განაკვეთის იპოთეკა საპროცენტო განაკვეთების შემცირების შემთხვევაში.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

ჯგუფი ახდენს სესხის ვადაზე ადრე ფაქტობრივი და მოსალოდნელი დაფარვების ან პოტენციური დაგვიანებული დაფარვების მოთხოვნების მონიტორინგს და საჭირო ზომებს იღებს იმისათვის, რომ თავიდან აიცილოს ან მინიმუმამდე დაიყვანოს შესაძლო ზარალი. ჯგუფი პროაქტიულად წარმართავს მოლაპარაკებებს ახალ პოტენციურ მსესხებლებთან, რათა აანაზღაუროს ვადაზე ადრე დაფარვებით გამოწვეული საპროცენტო შემოსავლის დეფიციტი. ყოველგვარი დამატებითი ლიკვიდურობის ინვესტირება ხდება პროცენტიან აქტივებში, ლიკვიდურობის მართვის შიდა პრაქტიკის შესაბამისად.

ეფექტი ერთი წლის დაუბერავ მოგებასა და კაპიტალზე იმ შემთხვევაში, თუ წლის დასაწყისში წინასწარ უნდა იქნეს გადახდილი გადასახდელი ფინანსური ინსტრუმენტების 10%, ხოლო ყველა სხვა ცვლადი უცვლელია, შემდეგნაირად ჩამოყალიბდება:

	ეფექტი წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე	გავლენა კაპიტალზე
2023	(28,762)	(24,964)
2022	(25,001)	(22,407)

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა**ლიკვიდურობის რისკის მართვა და ზედამხედველობა**

ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფს გაუჭირდება ფინანსური ვალდებულებების შესრულება, რაც გულისხმობს მათ დაფარვას ფულადი სახსრებით ან სხვა ფინანსური აქტივით. ლიკვიდურობის მართვის მიმართ ჯგუფის მიდგომაა, შეძლებისდაგვარად იმის უზრუნველყოფა, რომ ყოველთვის ჰქონდეს ვადამოსული ვალდებულებების დაფარვისთვის საკმარისი ლიკვიდურობა როგორც ნორმალურ, ისე სტრესულ პირობებში, დაუშვებელი დანაკარგების განცდისა და ჯგუფის რეპუტაციისთვის საფრთხის შექმნის გარეშე. სხვა მიზნებში შედის ჯგუფის საქმიანობის დაფინანსების წყაროების დაბალანსება, სეზონის სტანდარტების დაკმაყოფილება, კრიზისული სიტუაციების მართვა და დაფინანსების დანახარჯების გაკონტროლება.

ლიკვიდურობის რისკის შემცირების ძირითადი ხერხებია ლიკვიდურობის რეზერვების შექმნა, დაფინანსების წყაროების დივერსიფიცირება და დაფინანსების ვადების გახანგრძლივება. თუმცა, სავალდებულო მოთხოვნებზე მნიშვნელოვნად მეტი ლიკვიდურობა მოულოდნელი წმინდა ფულადი ნაკადების შემოდინების გამო თავიდან უნდა იქნეს აცილებული და დირექტორთა საბჭომ უნდა განიხილოს და შეარჩიოს ლიკვიდურობის სათანადო დონემდე დაყვანის ზომები.

ხაზინის განყოფილებას ევალება ლიკვიდურობისა და დაფინანსების რისკების მართვა და მათი შენარჩუნება იმ ზღვრებსა და ლიმიტებში, რომლებიც დაწესებულია პოლიტიკით რისკის დასაშვები დონის შესახებ. ხაზინის განყოფილება ცენტრალიზებულად მართავს ლიკვიდურობის რისკს და მინიმუმ კვირაში ერთხელ წარუდგენს ანგარიშს დირექტორთა საბჭოს. ლიკვიდურობის რისკის მართვასა და მონიტორინგთან დაკავშირებულ უმნიშვნელოვანეს გადაწყვეტილებებს აქტივ-პასივების კომიტეტი იღებს. აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტს ანალიზისთვის ამოსავალ მონაცემებს წარუდგენს ხაზინის განყოფილება და საწარმოს რისკის მართვის ქვეგანყოფილება. საწარმოს რისკის მართვის განყოფილება დამატებით ატარებს ბანკის ლიკვიდურობის პოზიციის ყოველთვიურ სტრესგამძლეობის ანალიზს და შედეგებს აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტს ამცნობს.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ბანკს აქვს აღდგენის გეგმა, რომელიც ითვალისწინებს ზეწოლას ლიკვიდურობის გამომწვევ მოვლენებზე და აღდგენის გეგმის სტრატეგიას. რადგან სტრესის მოვლენის ხასიათის ზუსტად განსაზღვრა წინასწარ შეუძლებელია, შემუშავებულია გეგმები, რომლებიც მოქნილია სტრესის მოვლენის სხვადასხვა ხასიათისა და სიმძიმის მიმართ და შეიცავს მოქმედებათა არჩევანს, რომელიც საჭირო დროს შესაბამისად გამოიყენება. ლიკვიდურობის გამომწვევ მოვლენებს ყოველდღიურად აკონტროლებს ხაზინის განყოფილება და საწარმოს რისკის მართვის ქვეგანყოფილება. ნებისმიერი პოტენციური გამომწვევი მოვლენა ეცნობება დირექტორთა საბჭოს და განიხილება აქტივებ-პასივების მართვის კომიტეტის მიერ. აღდგენის გეგმა მოიცავს დამატებითი ლიკვიდურობის წარმოქმნის ეტაპობრივ ნაბიჯებს მძიმე სტრესის დასაძლევად, და მას ახორციელებს ხაზინის განყოფილების უფროსი აქტივებ-პასივების მართვის კომიტეტისა და დირექტორთა საბჭოს მეთვალყურეობით.

ჯგუფი მიმართავს სტრესულ ტესტირებას და სცენარულ ანალიზს, რომ შეაფასოს მოულოდნელი და მძიმე სტრესის მოვლენების გავლენა მის ლიკვიდურობის პოზიციაზე. სცენარები მოიცავს როგორც ჯგუფისთვის სპეციფიკურ, ისე ბაზართან დაკავშირებულ რისკის დადგომის შემთხვევებს.

სავალდებულო მოთხოვნები

ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი გამოითვლება ბაზელ III-ის პრინციპების თანახმად. სებ-ი ყველა ბანკს ავალდებულებს, რომ ყოველდღიურად შეინარჩუნონ 75.0%-იანი ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი ლ-ში, 100.0%-იანი ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი უცხოურ ვალუტაში და 100.0%-იანი ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი მთლიანობაში. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის მთლიანი ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი შეადგენდა 118.0%-ს. იგივე კოეფიციენტი ლ-ში იყო 104.7%, ხოლო უცხოურ ვალუტაში 138.2% (2022 წლის 31 დეკემბერი: მთლიანი ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი იყო 111.8%, იგივე კოეფიციენტი ლ-ში იყო 103.8%, ხოლო უცხოურ ვალუტაში – 124.2%).

ბანკს საკმარისი ბუფერი აქვს, რომელიც აღემატება წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის 100%-იან მოთხოვნას, რომელიც ძალაში შევიდა 2019 წლის 1 სექტემბერს. წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის სოლიდური ბუფერი ნიშნავს სტაბილურ დაფინანსების წყაროებს ხანგრძლივი ვადით. ამ მიდგომის მიზანია იმის უზრუნველყოფა, რომ დაფინანსების მექანიზმი საკმარისად მოქნილია, რათა უზრუნველყოფს ლიკვიდურობა სხვადასხვა საბაზრო პირობებში. წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის იყო 125.0% (2022 წ.: 130.1%), რაც საკმაოდ მაღალია სებ-ის მიერ მოთხოვნილ მინიმალურ სავალდებულო ბუფერზე.

დარჩენილი სახელშეკრულებო ვადების ანალიზი

ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში შეჯამებულია 2023 წლის 31 დეკემბრისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებების მიხედვით. დაფარვები, რომლებიც ექვემდებარება შეტყობინებას, აღრიცხულია იმგვარად, თითქოს შეტყობინება დაუყოვნებლივ მოხდა. თუმცა ჯგუფი მოელის, რომ მომხმარებელთა უმრავლესობა დაფარვას იმაზე ადრე არ მოითხოვს, ვიდრე ეს ჯგუფს მოეთხოვება. ცხრილი არ ასახავს მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს, რომლებიც გაწერილია ჯგუფის დეპოზიტების ფლობის ისტორიაში.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულებები					
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	306,894	14,143	44,168	2,460	367,665
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	1,955,324	918,765	265,589	49	3,139,727
საიჯარო ვალდებულებები	1,987	5,729	20,435	4,554	32,705
სუბორდინირებული ვალი	3,408	9,637	82,244	29,609	124,898
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	2,267,613	948,274	412,436	36,672	3,664,995
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები – მთლიანი დაფარული					
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების დადებითი სამართლიანი ღირებულება (შემოდინება)	(3,696)	–	–	–	(3,696)
გადინება	3,812	–	–	–	3,812
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები – მთლიანი დაფარული					
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების უარყოფითი სამართლიანი ღირებულება (შემოდინება)	(22,095)	(41,508)	–	–	(63,603)
გადინება	14,905	29,829	–	–	44,734

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

<i>2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	<i>3 თვეზე ნაკლები</i>	<i>3-დან 12 თვემდე</i>	<i>1-დან 5 წლამდე</i>	<i>5 წელზე მეტი</i>	<i>სულ</i>
არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულებები					
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	257,122	11,775	59,382	5,060	333,339
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	2,070,955	452,071	145,989	63,408	2,732,423
საიჯარო ვალდებულებები	1,678	4,717	18,970	6,621	31,986
სუბორდინირებული ვალი	8,545	6,080	88,176	23,749	126,550
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	2,338,300	474,643	312,517	98,838	3,224,298
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები – მთლიანი დაფარული					
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების დადებითი სამართლიანი ღირებულება (შემოდინება)	(9,619)	–	–	–	(9,619)
გადინება	9,626	–	–	–	9,626
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები – მთლიანი დაფარული					
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების უარყოფითი სამართლიანი ღირებულება (შემოდინება)	(136,900)	(40,731)	(62,172)	–	(239,803)
გადინება	133,784	28,235	44,984	–	207,003

ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვიჩვენებს სახელშეკრულებო ვადის ამოწურვას ჯგუფის პირობითი ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის მიხედვით. თითოეული გამოუყენებელი სესხის პირობითი ვალდებულება შეტანილია იმ ყველაზე ადრეული თარიღით, როდესაც შესაძლებელი გახდება მისი გამოყენება. გამოშვებული ფინანსური საგარანტიო კონტრაქტების შემთხვევაში, გარანტიის მაქსიმალური თანხა ნაწილდება იმ ყველაზე ადრეულ პერიოდზე, როდესაც შესაძლებელი იქნება გარანტიის გამოთხოვა.

	<i>3 თვეზე ნაკლები</i>	<i>3-დან 12 თვემდე</i>	<i>1-დან 5 წლამდე</i>	<i>5 წელზე მეტი</i>	<i>სულ</i>
2023	229,789	1,295	305	36	231,425
2022	164,181	2,134	385	68	166,768

ჯგუფის ვარაუდით, შესაძლოა ყველა პირობითი ვალდებულება ან უზრუნველყოფა არ იქნას გამოყენებული ვალდებულებების ვადის ამოწურვამდე.

ვადიანობის ანალიზი არ ასახავს მიმდინარე ანგარიშების ისტორიულ სტაბილურობას. მათ ლიკვიდაციას წარსულში უფრო მეტი დრო სჭირდებოდა, ვიდრე ეს ცხრილებშია ნაჩვენები. ეს ნაშთები ზედა ცხრილებში გათვალისწინებულია სამ თვეზე ნაკლებ პერიოდში გადასახდელ თანხებში.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)**ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)****აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი**

ხაზინის განყოფილება მართავს აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზს. აქტივებისა და ვალდებულებების მოდელირება საჭიროა, როდესაც სახელშეკრულებო ვადა ადეკვატურად არ ასახავს ლიკვიდურობის რისკის პოზიციას. ჯგუფის შემთხვევაში ამის ყველაზე მნიშვნელოვანი მაგალითი იქნებოდა საცალო, კორპორაციული და მუნიციპალური თუ სხვა სახელმწიფო ორგანიზაციების მიმდინარე და შემნახველი ანგარიშები. მართალია, ხელშეკრულებების მიხედვით, მიმდინარე ანგარიშები მოთხოვნამდე იფარება და შემნახველი ანგარიშები მცირე ხნით ადრე მოთხოვნისას, მომხმარებლების ფართო ბაზა – რიცხოვრივი თვალსაზრისითაც და მენაბრეების ტიპების მიხედვითაც – ეხმარება ბანკს ნაშთების მოულოდნელი მერყეობისგან თავის დასაცავად. ასეთი ანგარიშები ქმნის ფინანსური რესურსების სტაბილურ ბაზას ჯგუფის ოპერაციებისა და ლიკვიდურობის საჭიროებებისთვის. ქვემოთ ცხრილი გვიჩვენებს ჯგუფის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზს იმისდა მიხედვით, თუ როდის არის მოსალოდნელი მათი ამოღება ან დაფარვა.

	2023			2022 წ.		
	ერთი წლის			ერთი წლის		
	განმაგ- ლობაში	ერთ წელზე მეტ ვადაში	სულ	განმაგ- ლობაში	ერთ წელზე მეტ ვადაში	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ექვივალენტები	494,771	–	494,771	450,324	–	450,324
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	99,723	–	99,723	105,341	–	105,341
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	1,188,623	1,669,353	2,857,976	1,040,872	1,385,551	2,426,423
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	157,543	189,161	346,704	177,009	192,472	369,481
სულ	1,940,660	1,858,514	3,799,174	1,773,546	1,578,023	3,351,569
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	319,576	43,998	363,574	267,078	60,201	327,279
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ:	1,655,201	1,378,289	3,033,490	1,455,290	1,234,379	2,689,669
მიმდინარე ანგარიშები	149,676	1,140,720	1,290,396	375,847	1,033,065	1,408,912
ვადიანი ანაბრები (სადეპოზიტო სერტიფიკატების ჩათვლით)	1,505,525	237,569	1,743,094	1,079,443	201,314	1,280,757
საიჯარო ვალდებულებები	348	29,766	30,114	275	28,466	28,741
სუბორდინირებული ვალი	381	93,207	93,588	394	98,380	98,774
სულ	1,975,506	1,545,260	3,520,766	1,723,037	1,421,426	3,144,463
წმინდა	(34,846)	313,254	278,408	50,509	156,597	207,106

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

აქტივების ვადიანობა დამოკიდებულია მათ საბალანსო თანხებზე და შესაბამისი წლის 31 დეკემბრისთვის, იურიდიული თვალსაზრისით, ყველაზე ადრე გამოყენებად ვადაზე. ვალდებულებების ვადიანობა დამოკიდებულია ხელშეკრულების მიხედვით უადრეს ვადაზე, ან პირველივე მოთხოვნაზე, გარდა მიმდინარე ანგარიშებისა. მიმდინარე ანგარიშების ნაწილი წარმოდგენილია ერთ წელზე მეტი ვადის დიაპაზონში მათი სტაბილური ხასიათის გამო. ვადიანი ანაზრების (სადეპოზიტო სერტიფიკატების ჩათვლით) დივერსიფიცირება მენაზრებთა რაოდენობისა და ტიპის მიხედვით და ჯგუფის გამოცდილება იმაზე მიუთითებს, რომ აღნიშნული ანგარიშები და ანაზრები წარმოადგენს დაფინანსების გრძელვადიან და სტაბილურ წყაროს, აქედან გამომდინარე ისინი განთავსებულია გეპის ანალიზის ცხრილში მითითებული სახსრების გადინების სავარაუდო დროის მიხედვით ჯგუფის მიერ წინა პერიოდების დროს დაგროვილი სტატისტიკური მონაცემისა და მიმდინარე ანგარიშების ნაშთების „მუდმივ“ ნაწილთან დაკავშირებით გამოთქმული ვარაუდების საფუძველზე.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მომხმარებლების მიმართ მთლიანმა ვალდებულებებმა შეადგინა ლ 3,033,490 (2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით: ლ 2,689,669). აქედან მიმდინარე ანგარიშებზე მოდიოდა ლ 1,290,396 (2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით: ლ 1,408,912). ბანკი ყოველდღიურად ატარებს მიმდინარე ანგარიშების ნაშთების სტაბილურობის ანალიზს წინა ორი წლის პერიოდისთვის. წინა 24 თვის შესაბამის პერიოდებში ეს ნაშთები ლ 1,140,720-ზე ნაკლები არ ყოფილა (2022 წ.: ლ 1,033,065). ამიტომ, ზედა გრაფიკში ეს თანხები ასახულია, როგორც ვალდებულებები კლიენტების მიმართ ერთ წელზე მეტი ვადის დიაპაზონში. კლიენტების მიმართ ვალდებულებების ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ვადები რომ გაგვეთვალისწინებინა, კუმულაციური ლიკვიდურობის გეპი ერთ წელიწადში, 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უარყოფითი იქნებოდა და შეადგენდა ლ 1,175,566-ს (2022 წლის 31 დეკემბერი: უარყოფითი ლ 982,556).

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს საკმარისი ლიკვიდური უზრუნველყოფა ჰქონდა, რათა შეტყობინებისთანავე მოეხიდა სებ-იდან ლ 104,209 (2022 წ.: ლ 140,838).

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის ისეთი რისკი, რომელიც გავლენას ახდენს ფინანსური ბაზრის ზოგად ვითარებაზე. საბაზრო რისკის ძირითადი ტიპებია საპროცენტო განაკვეთის რისკი, სავალუტო რისკი და მათი მერყეობის დონე. საბაზრო რისკს, ძირითადად, სავაჭრო საქმიანობა განაპირობებს. ჯგუფს არ აქვს სავაჭრო საქმიანობასთან დაკავშირებული საბაზრო რისკი, რადგან ბანკი, მისთვის რისკის მისაღები დონიდან გამომდინარე, არ არის ჩაბმული სავაჭრო საქმიანობაში. საბანკო საქმიანობასთან დაკავშირებული საბაზრო რისკი მოიცავს კაპიტალში მონაწილეობის ზარალის რისკს და საპროცენტო განაკვეთის და სავალუტო რისკებს, რომლებიც ბანკის საშუაშალო საქმიანობიდან წარმოიშობა. ბანკს აქვს თავის საბანკო პორტფელთან დაკავშირებული საპროცენტო განაკვეთის და სავალუტო რისკები.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიქმნება შესაძლებლობიდან, რომ საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებები გავლენას იქონიებს ფინანსური ინსტრუმენტების სამომავლო ფულად ნაკადებზე ან სამართლიან ღირებულებებზე.

კონსოლიდირებული მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძნობელობა არის საპროცენტო განაკვეთის ნაგარაუდვე ცვლილების ეფექტი წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე ერთი წლის მანძილზე, რაც ეფუძნება 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის ფლობილ ცვლადი განაკვეთის მქონე არასავაჭრო ფინანსურ აქტივებს.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

	2023		
	საბაზისო ერთეულით ზრდა	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა	სხვა სრული შემოსავლის მგრძნობელობა
ვალუტა			
ლარი	100	5,809	(2,814)
აშშ დოლარი	100	2,633	–
ევრო	100	1,319	–

	2023		
	საბაზისო ერთეულით კლება	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა	სხვა სრული შემოსავლის მგრძნობელობა
ვალუტა			
ლარი	100	(5,809)	2,925
აშშ დოლარი	100	(2,633)	–
ევრო	100	(1,319)	–

	2022		
	საბაზისო ერთეულით ზრდა	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა	სხვა სრული შემოსავლის მგრძნობელობა
ვალუტა			
ლარი	100	5,501	(1,898)
აშშ დოლარი	100	1,846	–
ევრო	100	1,588	–

	2022		
	საბაზისო ერთეულით კლება	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა	სხვა სრული შემოსავლის მგრძნობელობა
ვალუტა			
ლარი	100	(5,501)	1,984
აშშ დოლარი	100	(1,846))	–
ევრო	100	(1,588)	–

სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკი წარმოიშობა მაშინ, როდესაც სავალუტო კურსის ცვლილებამ შესაძლოა გავლენა იქონიოს ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულებაზე. სებ-ის მოთხოვნით, ბანკს ევალება ბალანსური და მთლიანი აგრეგირებული (გარეგანსურის ჩათვლით) ღია სავალუტო პოზიციების მონიტორინგი და ამ უკანასკნელის შენარჩუნება ბანკის მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალის 20.0%-ის ოდენობით. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკმა შეინარჩუნა აგრეგირებული ღია სავალუტო პოზიცია საზედამხედველო კაპიტალის 2.9%-ის ოდენობით (2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით: 4.3%).

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)**ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)**

ბანკს დამტკიცებული აქვს სავალუტო რისკი მართვის პოლიტიკა, რომლის მიზანიც არის ბანკისთვის სავალუტო რისკების მართვის პარამეტრების დაწესება.

სავალუტო რისკის მართვის პროცესი, სხვებთან ერთად, შემდეგსაც მოიცავს:

- ▶ ადეკვატური მეთოდოლოგიის შერჩევა სავალუტო რისკის გამოვლენასა და რაოდენობრივ შეფასებაზე;
- ▶ ღია სავალუტო პოზიციის ყოველდღიური მონიტორინგი;
- ▶ სავალუტო რისკის მინიმუმამდე დაყვანა დადგენილი ლიმიტების დაცვით;
- ▶ გაზრდილი სავალუტო რისკის არსებული და მოსალოდნელი უარყოფითი ტენდენციების გამოვლენა და ამის მიზეზებისა და შესაძლო შედეგების ანალიზი;
- ▶ რეკომენდაციების შემუშავება სავალუტო რისკის მართვის სტრატეგიაზე;
- ▶ სავალუტო რისკის ოპერაციებში გამოყენებული ინსტრუმენტების ტიპებისა და ლიმიტების განსაზღვრა.

პოლიტიკა რისკის დასაშვები დონის შესახებ აწესებს რისკის დონის ლიმიტებს ვალუტების მიხედვით და ასევე აგრეგირებული რისკის პოზიციების ლიმიტებს, რომლებიც უფრო კონსერვატიულია, ვიდრე სებ-ის მიერ დაწესებული ლიმიტები. ბანკის მხრიდან ამ ლიმიტების დაცვა ყოველდღე კონტროლდება ხაზინისა და საწარმოს რისკის მართვის ქვეგანყოფილების მიერ.

ქვემოთ ცხრილებში წარმოდგენილია ჯგუფისათვის ყველაზე მაღალი რისკის მატარებელი ვალუტები, რომლებშიც ძირითადად გამოხატულია ჯგუფის არასავაჭრო ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები 31 დეკემბრის მდგომარეობით. ანალიზის პროცესში ფასდება უცხოური ვალუტის ლ-ის მიმართ კურსის ცვლილების ეფექტი, როდესაც კონსოლიდირებული მოგება-ზარალის ანგარიშგების ყველა სხვა პირობა უცვლელია (სავალუტო კურსის მიმართ მგრძნობიარე ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების გამო). საკუთარ კაპიტალზე ეფექტი არ განსხვავდება კონსოლიდირებული მოგება-ზარალის ანგარიშგებაზე ეფექტისგან. ცხრილში უარყოფითი მაჩვენებელი ასახავს პოტენციურ წმინდა შემცირებას კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ან საკუთარ კაპიტალში, ხოლო დადებითი მაჩვენებელი კი ასახავს პოტენციურ წმინდა ზრდას.

	ლ-ის გაცვლითი კურსის გამყარება/ (გაუფასურება) შესაბამის		ლ-ის გაცვლითი კურსის გამყარება/ (გაუფასურება) შესაბამის	
	ვალუტასთან მიმართებით (%)	გავლენა დასაბეგრ მოგებაზე	ვალუტასთან მიმართებით (%)	გავლენა დასაბეგრ მოგებაზე
	2023 წ.	2023 წ.	2022 წ.	2022 წ.
ვალუტა				
აშშ დოლარი	10.00%	(982)	10.00%	(761)
ევრო	10.00%	(271)	10.00%	(823)

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი განისაზღვრება, როგორც ფინანსური ზარალის განცდის საფრთხე, რომელსაც განაპირობებს შიდა პროცესების, სისტემების, ან ადამიანების არაადეკვატურობა ან უმოქმედობა, ან გამიჯნული, შემთხვევითი, თუ ბუნებრივი გარე მოვლენები. გარე მოვლენებს, სხვებთან ერთად, მიეკუთვნება თაღლითობა, წყაღდილობა, ხანძარი, მიწისძვრა, ტერორისტების თუ ჰაკერების თავდასხმა. საკრედიტო ან საბაზრო მოვლენები, როგორიცაა გადაუხდელობა ან ღირებულების მერყეობა საოპერაციო რისკის ფარგლებში არ ექცევა. საოპერაციო რისკის ნაწილია შესაბამისობის რისკიც. შესაბამისობის რისკი არის იმის შესაძლებლობა, რომ ბანკს მარეგულირებელი ორგანოსგან დაეკისროს სანქციები, განიცადოს ფინანსური ზარალი და/ან საფრთხე შეექმნას მის რეპუტაციას იმის გამო, რომ მან ვერ შეასრულა მოქმედი კანონმდებლობა, კანონქვემდებარე აქტები და ნორმები. საოპერაციო რისკი არ მოიცავს რეპუტაციის და სტრატეგიულ რისკებს.

საოპერაციო რისკის მართვის ზოგადი მიზანია არაადეკვატური ან გაუმართავი შიდა პროცესების, ადამიანების ან სისტემების, ან გარე მოვლენების მიერ განპირობებული რისკების განსაზღვრა და, თუ შესაძლებელია, მათი შემცირება ეკონომიკური თვალსაზრისით გონივრულ დონემდე.

ბანკს შექმნილი აქვს საოპერაციო რისკის მართვის სისტემა და ყველა შესაძლო ზომას იღებს, რომ გაერკვეს, რა საოპერაციო რისკები ახასიათებს ბიზნესს არაადეკვატური ან გაუმართავი შიდა პროცესების, ადამიანებისა და სისტემების და გარე მოვლენების გამო. საოპერაციო რისკის მართვის სისტემის მიზანია, ბანკს საშუალება მიეცეს, რომ ეფექტურად და ეფექტიანად შეაგროვოს, შეაფასოს, მართოს და განაცხადოს საოპერაციო რისკი.

საოპერაციო რისკის მართვის განყოფილების, ფიზიკური უსაფრთხოების განყოფილების, პრობლემური სესხების და სასამართლო დავების, შიდა აუდიტის და ბიზნესპროცესების მმართველების მოვალეობები საოპერაციო რისკის მართვის სისტემის ფარგლებში გაწერილია საოპერაციო რისკის მართვის პოლიტიკაში.

ზოგადად, ბანკს არ აქვს განსაზღვრული საოპერაციო რისკის დასაშვები დონე და მისი მიზანია, შეამციროს რისკის დადგომის შემთხვევებით გამოწვეული ზარალი იმდენად, რომ მათ ბანკზე არსებითი გავლენა არ მოახდინონ. ბანკს დაბალი ამტანობა აქვს საოპერაციო რისკების მიმართ, რომლებიც უკავშირდება თაღლითობას, საინფორმაციო უსაფრთხოებას (საინფორმაციო ტექნოლოგიების ჩათვლით) და რეგულაციების დარღვევას, ამიტომ იგი ყველა ზომას იღებს, რომ აღმოფხვრას ასეთი რისკები. საქმეთა უმრავლესობა გადაეცემა სამართალდამცავ ორგანოებს.

შექმნილია და ფუნქციონირებს რისკის შემთხვევების მონაცემთა ბაზა, რათა ყველა შემთხვევა, ზარალი და პოტენციური საფრთხის შემცველი მოვლენა აღირიცხოს და მათზე სათანადოდ რეაგირება მოხდეს. ეს ბაზა წარმოადგენს ბანკის ტექნიკურ ინსტრუმენტს, რომ სისტემაში მოიყვანოს რისკის შემთხვევები. ეს ინფორმაცია გამოიყენება რისკების იდენტიფიკაციის გასაუმჯობესებლად და მათ სამართავად სათანადო მიდგომების ჩამოსაყალიბებლად. მონაცემების შეგროვება და შესაბამისი ანალიზი ცენტრალიზებულად ხორციელდება საოპერაციო რისკის მართვის განყოფილების მიერ. საოპერაციო რისკის შემთხვევები რისკის შემთხვევების მონაცემთა ბაზიდან, რომლებსაც არსებითი გავლენა აქვთ, პირდაპირი და არაპირდაპირი ზარალი ეცნობება დირექტორთა საბჭოს.

ჯგუფის სტანდარტებთან შესაბამისობას ხელს უწყობს შიდა აუდიტის მიერ განხორციელებული პერიოდული შემოწმებების პროგრამა. შიდა აუდიტის შემოწმებების შედეგები განიხილება შესაბამისი მიმართულებების ხელმძღვანელებთან და შედეგები წარედგინება აუდიტის კომიტეტსა და სამეთვალყურეო საბჭოს.

რისკის შემცირების მთავარი მექანიზმები, რომლებსაც ბანკი გამოიყენებს, ეყრდნობა საოპერაციო რისკის პროფილს და სამეთვალყურეო საბჭოს პოლიტიკას რისკის დასაშვები დონის შესახებ. ბანკი აქტიურად იყენებს კორპორაციულ დაზღვევას თავისი საოპერაციო რისკების შესამცირებლად.

*(ათას ლარში)***27. სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები****სამართლიანი ღირებულებით შეფასების პროცედურა**

ისეთ მნიშვნელოვან აქტივებს, როგორიცაა ძირითადი საშუალებები, გარე შემფასებლები აფასებენ. გარე შემფასებლების დაქირავების თაობაზე ხელმძღვანელობა ყოველწლიურად იღებს გადაწყვეტილებას ბანკის აუდიტის კომიტეტთან შეთანხმებით. შერჩევის კრიტერიუმებში შედის ბაზრის ცოდნა, რეპუტაცია, დამოუკიდებლობა და პროფესიული სტანდარტების დაცვა. შემფასებლების როტაცია ყოველ სამ წელიწადში ერთხელ ხდება. ხელმძღვანელობა, ჯგუფის გარე შემფასებლებთან გამართული განხილვების შემდეგ გადაწყვეტს, თითოეულ შემთხვევაში შეფასების რომელი მეთოდები და მონაცემები გამოიყენოს.

ანგარიშგების თითოეული თარიღისთვის ჯგუფი აანალიზებს იმ აქტივებისა და ვალდებულებების ღირებულებების ცვლილებას, რომელთა ხელახლა შეფასებაც აუცილებელია ჯგუფის სააღრიცხვო პოლიტიკიდან გამომდინარე. ამ ანალიზისთვის ხელმძღვანელობა ამოწმებს ბოლო შეფასებაში გამოყენებულ ძირითად მონაცემებს, რისთვისაც შეფასების გაანგარიშებაში გამოყენებულ ინფორმაციას უდარებს ხელშეკრულებებსა და სხვა შესაბამის დოკუმენტებს. ხელმძღვანელობა, ჯგუფის გარე შემფასებლებთან ერთად, ასევე ადარებს ყოველ ცვლილებას თითოეული აქტივისა და ვალდებულების სამართლიან ღირებულებაში შესაბამის გარე წყაროებთან, რათა განსაზღვროს ეს ცვლილება კანონზომიერია, თუ არა. ხელმძღვანელობა და ჯგუფის გარე შემფასებლები შეფასების შედეგებს წარუდგენენ აუდიტის კომიტეტსა და ჯგუფის დამოუკიდებელ აუდიტორებს. ამასთან, ხდება შეფასებაში გამოყენებული ძირითადი დაშვებების განხილვაც.

სამართლიანი ღირებულების იერარქია

შეფასების ტექნიკის მეშვეობით ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრისა და წარდგენისათვის ჯგუფი შემდეგ იერარქიას იყენებს:

- ▶ დონე 1: ანალოგიური აქტივებისა და ვალდებულებების კოტირებული (არაკორექტირებული) ფასები მოქმედ ბაზარზე;
- ▶ დონე 2: სხვა მეთოდი, რომლისთვისაც გამოყენებული ყველა ამოსავალი მონაცემი, რომელიც მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს აღრიცხულ სამართლიან ღირებულებაზე, არის პირდაპირ ან არაპირდაპირ განსაზღვრადი; და
- ▶ დონე 3: მეთოდი, რომლის დროსაც გამოიყენება ამოსავალი მონაცემები, რომლებსაც მნიშვნელოვანი გავლენა აქვთ აღრიცხულ სამართლიან ღირებულებაზე და არ ეყრდნობიან ემპირიულ საბაზრო მონაცემებს.

სამართლიანი ღირებულების შესახებ განმარტებითი შენიშვნის მიზნებისთვის, ჯგუფმა აქტივების და ვალდებულებების კლასი განსაზღვრა აქტივის ან ვალდებულების ხასიათის, თვისებებისა და რისკების ან, ზემოაღნიშნული განმარტების შესაბამისად, სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონის მიხედვით.

(ათას ლარში)

27. სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების შეფასება, შემდეგის გამოყენებით:				
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(1-ელი დონე)	(მე-2 დონე)	(მე-3 დონე)	სულ
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
სავალუტო ფორვარდები და სვოპები	–	1	–	1
საინვესტიციო ქონება	–	–	2,045	2,045
ძირითადი საშუალებები – შენობა- ნაგებობები	–	–	95,812	95,812
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	–	118,259	–	118,259
	–	118,260	97,857	216,117
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	–	494,771	–	494,771
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	–	99,723	–	99,723
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	–	–	2,545,530	2,545,530
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	–	233,219	–	233,219
	–	827,713	2,545,530	3,373,243
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები				
სავალუტო ფორვარდები და სვოპები	–	18,545	–	18,545
	–	18,545	–	18,545
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	–	362,056	–	362,056
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	–	3,046,280	–	3,046,280
საიჯარო ვალდებულებები	–	28,405	–	28,405
სუბორდინირებული ვალი	–	94,429	–	94,429
	–	3,531,170	–	3,531,170

(ათას ლარში)

27. სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

<i>სამართლიანი ღირებულების შეფასება, შემდეგის გამოყენებით:</i>				
<i>2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	<i>(1-ელი დონე)</i>	<i>(მე-2 დონე)</i>	<i>(მე-3 დონე)</i>	<i>სულ</i>
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული				
აქტივები				
სავალუტო ფორვარდები და სვოპები	–	7	–	7
საინვესტიციო ქონება	–	–	2,008	2,008
ძირითადი საშუალებები – შენობა- ნაგებობები	–	–	92,578	92,578
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	–	66,870	–	66,870
	–	66,877	94,586	161,463
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	–	450,324	–	450,324
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	–	105,341	–	105,341
მომხმარებელზე გაცემული სესხები	–	–	2,271,018	2,271,018
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	–	306,336	–	306,336
	–	862,001	2,271,018	3,133,019
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები				
სავალუტო ფორვარდები და სვოპები	–	30,251	–	30,251
	–	30,251	–	30,251
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	–	325,096	–	325,096
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	–	2,693,700	–	2,693,700
საიჯარო ვალდებულებები	–	28,422	–	28,422
სუბორდინირებული ვალი	–	99,421	–	99,421
	–	3,146,639	–	3,146,639

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება, რომელიც არ აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით

წინამდებარე ცხრილში გაწერილია ჯგუფის იმ ფინანსური ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულებებისა და სამართლიანი ღირებულებების შედარება კატეგორიების მიხედვით, რომლებიც აღირიცხება კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში და რომელთა სამართლიანი ღირებულება არსებითად განსხვავდება მათი საბალანსო ღირებულებისგან. ცხრილი არ მოიცავს არაფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიან ღირებულებებს.

(ათას ლარში)

27. სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება, რომელიც არ აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით (გაგრძელება)

	საბალანსო ღირებულება 2023	სამარ- თლიანი ღირებულება 2023	აუდიარე- ბელი შემოსულობა/ (ზარალი) 2023	საბალანსო ღირებულება 2022 წ.	სამარ- თლიანი ღირებულება 2022	აუდიარე- ბელი შემოსულობა/ (ზარალი) 2022
ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები						
მომხმარებლებზე						
გაცემული სესხები	2,857,976	2,545,530	(312,446)	2,426,423	2,271,018	(155,405)
მოთხოვნები						
საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	99,723	99,723	–	105,341	105,341	–
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	346,704	351,478	4,774	369,481	373,206	3,725
ვალდებულებები						
საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	363,574	362,056	1,518	327,279	325,096	2,183
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	3,033,490	3,046,280	(12,790)	2,689,669	2,693,700	(4,031)
საიჯარო ვალდებულებები	30,114	28,405	1,709	28,741	28,422	319
სუბორდინირებული ვალი	93,588	94,429	(841)	98,774	99,421	(647)
არარეალიზებული სამართლიანი ღირებულების მთლიანი აუდიარეული ცვლილება			(318,076)			(153,856)

შეფასების მეთოდები და დაშვებები

ქვემოთ აღწერილია მეთოდები და დაშვებები, რომლებიც გამოიყენება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული აქტივებისა და ვალდებულებების და აგრეთვე იმ მუხლების სამართლიანი ღირებულებების განსაზღვრისთვის, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, მაგრამ რომელთა სამართლიანი ღირებულება ცნობილია.

(ათას ლარში)

27. სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

შეფასების მეთოდები და დაშვებები (გაგრძელება)

აქტივები და ვალდებულებები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას

იმ ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება, რომლებიც არის ლიკვიდური ან ხასიათდება ხანმოკლე ვადიანობით (სამ თვეზე ნაკლები), ასევე ცვალებადი საპროცენტო განაკვეთის მქონე ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულება სავარაუდოდ უახლოვდება მათ სამართლიან ღირებულებას.

წარმოებული ინსტრუმენტები

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც შეფასებულია აქტიური ბაზრის მონაცემების გამოყენებით, ძირითადად წარმოადგენს საპროცენტო სვოპებს, სავალუტო სვოპებს და ფორვარდულ სავალუტო კონტრაქტებს. შეფასებებისთვის ყველაზე ხშირად გამოყენებული მეთოდიკა მოიცავს ფორვარდულ ფასწარმოქმნას, სვოპის მოდელს, რომლისთვისაც გამოიყენება მიმდინარე ღირებულების გაანგარიშება. მოდელში შეიცავს სხვადასხვა მონაცემს მხარეთა საკრედიტო რეიტინგის, სავალუტო სვოპების და ფორვარდული კურსისა და საპროცენტო განაკვეთის მრუდის ჩათვლით.

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები

კოტირებული თამასუქების და ობლიგაციების სამართლიანი ღირებულება ეყრდნობა ფასების კოტირებას საანგარიშგებო თარიღისთვის და მიეკუთვნება სამართლიანი ღირებულების იერარქიის მე-2 დონეს. არაკოტირებული ინსტრუმენტების, კლიენტებზე გაცემული სესხების, კლიენტთა ანაზრების, საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების, სებ-ისთვის და საკრედიტო დაწესებულებებისთვის გადასახდელი თანხების და სხვა ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება მომავალი ფულადი ნაკადების დისკონტირებით ანალოგიური პირობების, საკრედიტო რისკის და ვადის მქონე სესხის მიმდინარე განაკვეთების გამოყენებით.

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული მე-3 დონის აქტივებსა და ვალდებულებების ცვლილების დინამიკა

ქვემოთ წარმოდგენილ ცხრილში მოცემულია სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხულ მე-3 დონის აქტივებსა და ვალდებულებებში საინვესტიციო ქონების საწყისი და საბოლოო თანხების შეჯერება. ძირითადი საშუალებების – შენობების შეჯერება მოცემულია მე-11 შენიშვნაში.

	2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	საინვესტიციო ქონების გაყიდვა	მოგებაში ან ზარალში აღრიცხული მთლიანი შემოსულობა	2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით
აქტივები				
საინვესტიციო ქონება	2,008	–	37	2,045
	2,008	–	37	2,045

(ათას ლარში)

27. სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

შეფასების მეთოდები და დაშვებები (გაგრძელება)

	2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	საინვესტიციო ქონების გაყიდვა	მოგებაში ან ზარალში აღრიცხული მთლიანი შემოსულობა	2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით
აქტივები				
საინვესტიციო ქონება	3,491	(1,298)	(185)	2,008
	3,491	(1,298)	(185)	2,008

ცხრილში წარმოდგენილია რაოდენობრივი ინფორმაცია მნიშვნელოვანი არაემპირიული მონაცემების შესახებ, რომლებიც გამოიყენება სამართლებრივ ღირებულებათა იერარქიის მე-3 დონის სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის და შემოსავლის მეთოდისთვის:

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	საბალანსო ღირებულება	შეფასების მეთოდები	არაემპირიული მონაცემები	დიაპაზონი კვ.მ.-ზე
		შემოსავლების კაპიტალიზაციის მეთოდი (დისკონტირე- ბული ფულადი ნაკადები)	საიჯარო ქირის 10%-იანი ზრდა/კლება დისკონტირების განაკვეთის 10%- იანი ზრდა/კლება	(10.10%)-დან 9.60%-მდე (4.04%)-დან 4.04%-მდე
შენობა-ნაგებობები – სათავო ოფისი	53,450		ფასის მერყეობის კორექტირება: საბაზრო ფასების 10%-იანი ზრდა/კლება	(10.06%)-დან 9.95%-მდე
შენობები	6,793	შემოსავლის მიდგომა	საიჯარო ქირის 10%-იანი ზრდა/კლება	(9.66%)-დან 10.32%-მდე
შენობები საინვესტიციო ქონება – საოფისე შენობა	35,569 1,975	შემოსავლის მიდგომა	საიჯარო ქირის 10%-იანი ზრდა/კლება	(9.99%)-დან 9.99%-მდე
საინვესტიციო ქონება – საცხოვრებელი ფართი	70	საბაზრო მეთოდი	ფასის მერყეობის კორექტირება: საბაზრო ფასების 10%-იანი ზრდა/კლება	(9.38%)-დან 9.38%-მდე

(ათას ლარში)

27. სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

შეფასების მეთოდები და დაშვებები (გაგრძელება)

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	საბალანსო ღირებულება	შეფასების მეთოდები	არაემპირიული მონაცემები	დიაპაზონი (საშუალო შეწონილი)
შემოსავლების კაპიტალიზაციის მეთოდი				
შენობა-ნაგებობები – სათავო ოფისი	53,499	(დისკონტირე- ბული ფულადი ნაკადები)	საიჯარო ქირის 10%-იანი ზრდა/კლება დისკონტირების განაკვეთის 10%-იანი ზრდა/კლება	(10.10%)–დან 9.60%–მდე (4.04%)–დან 4.04%–მდე
შენობები	7,231	საბაზრო მეთოდი	ფასის მერყეობის კორექტირება: საბაზრო ფასების 10%-იანი ზრდა/კლება	(10.06%)–დან 9.95%–მდე
შენობები	31,848	შემოსავლის მიდგომა	საიჯარო ქირის 10%-იანი ზრდა/კლება	(9.66%)–დან 10.32%–მდე
საინვესტიციო ქონება – საოფისე შენობა	1,921	შემოსავლის მიდგომა	საიჯარო ქირის 10%-იანი ზრდა/კლება	(9.99%)–დან 9.99%–მდე
საინვესტიციო ქონება – საცხოვრებელი ფართი	87	საბაზრო მეთოდი	ფასის მერყეობის კორექტირება: საბაზრო ფასების 10%-იანი ზრდა/კლება	(9.38%)–დან 9.38%–მდე

28. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები

ბასს (IAS) 24-ის „დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები“ მიხედვით, მხარეები ითვლება დაკავშირებულად, თუ ერთ მხარეს აქვს უნარი, გააკონტროლოს მეორე მხარე ან მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს მეორე მხარის ფინანსურ და საოპერაციო გადაწყვეტილებებზე. დაკავშირებული მხარეების ყოველი შესაძლო ურთიერთობის განხილვისას, ყურადღება ექცევა ურთიერთობის შინაარსს და არა მხოლოდ სამართლებრივ ფორმას.

დაკავშირებულმა მხარეებმა შეიძლება დადონ ისეთი გარიგებები, როგორსაც არ დადებდნენ დაუკავშირებელი მხარეები და დაკავშირებულ მხარეებს შორის დადებული გარიგებები შეიძლება არ დაიდოს იმავე პირობებითა და თანხებით, როგორითაც დაიდებოდა გარიგებები დაუკავშირებელ მხარეებს შორის.

(ათას ლარში)

28. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

პერიოდის ბოლოსთვის დაუფარავი ნაშთები და დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციებიდან მიღებული შესაბამისი შემოსავალი და ხარჯი ასეთია:

	2023			2022		
	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული მფლობელები	უმადლესი რანგის ხელმძღვანელობა	მფლობელები	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული პირები	უმადლესი რანგის ხელმძღვანელობა	მფლობელები
1 იანვრის მდგომარეობით დაუფარავი სესხები, მთლიანი	8,083	396	762	7,635	7,382	897
წლის განმავლობაში გაცემული სესხები	47	265	1,206	7,390	100	67
სესხის დაფარვა წლის განმავლობაში	(77)	(99)	(1,464)	(6,942)	(7,086)	(202)
31 დეკემბრის მდგომარეობით დასაფარი მთლიანი სესხები	8,053	562	504	8,083	396	762
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(463)	(21)	(2)	(489)	(1)	(4)
31 დეკემბრის მდგომარეობით დასაფარი წმინდა სესხები	7,590	541	502	7,594	395	758
გამოუყენებელი საკრედიტო ხაზები	–	–	7	–	–	6
საპროცენტო შემოსავალი სესხებზე	636	71	29	680	38	52
ანაზრები* 1 იანვრის მდგომარეობით	–	11,818	568	–	12,405	40
წლის განმავლობაში მიღებული ანაზრები	–	3	292	–	–	584
წლის განმავლობაში დაფარული ანაზრები	–	(1,000)	(128)	–	–	(16)
სხვა ცვლილების დინამიკა**	–	(50)	–	–	(587)	(40)
ანაზრები 31 დეკემბრის მდგომარეობით	–	10,771	732	–	11,818	568
მიმდინარე ანგარიშები 31 დეკემბრის მდგომარეობით	249	3,894	169	275	7,548	115
ანაზრებსა და მიმდინარე ანგარიშებზე საპროცენტო ხარჯი	–	575	21	1	823	16
შემოსავალი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან	42	21	2	2	16	2

* ანაზრებში შედის ვადიანი ანაზრები და სადეპოზიტო სერტიფიკატები, ასევე შემნახველი ანგარიშები.

** წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) უცხოური ვალუტიდან.

(ათას ლარში)

28. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

საერთო კონტროლს დაქვემდებარებულ სამეურნეო ერთეულებს მიეკუთვნებიან ის ორგანიზაციები, რომლებზეც ჯგუფის აქციონერები გარკვეულ კონტროლს ახორციელებენ და რომლებიც ჯგუფის დაკავშირებულ მხარეებს წარმოადგენენ.

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა შედგებოდა 6 ადამიანისგან (2022 წ.: 6) და მათი ანაზღაურება მოიცავდა შემდეგს:

	2023	2022
ხელფასები, პრემიები და სხვა მოკლევადიანი სარგებელი	2,006	5,085
ხელმძღვანელი პირების ანაზღაურება, სულ	<u>2,006</u>	<u>5,085</u>

29. კაპიტალის მართვა

ბანკის კაპიტალის მართვის მიზანია მუდმივად უზრუნველყოს თავისი გადახდისუნარიანობა, დააკმაყოფილოს საზედამხედველო და შიდა კაპიტალის მოთხოვნები და შეინარჩუნოს კაპიტალის გონივრული მარაგი ბანკის ცნობილი (და, გარკვეულწილად, უცნობი) რისკებისგან დასაცავად.

ბანკის მიერ თავისი მთლიანი კაპიტალის მართვა ეყრდნობა კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასების შიდა პროცესს, რომელიც წარმოადგენს მისი კაპიტალის მართვის ძირითად ინსტრუმენტს. გარდა ამისა, კაპიტალის სამართავად ბანკი ასევე იყენებს აღდგენის გეგმას, რომელიც შეიცავს საზედამხედველო კაპიტალის კრიტიკულ ზღვრებსა და აღდგენის სტრატეგიებს.

ბანკი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. ჯგუფის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმებით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი ბაზელ III-ის მიხედვით

2014 წლის 30 ივნისიდან ბანკი ვალდებულია დააკმაყოფილოს მინიმალური კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები, რომლებსაც ითვალისწინებს სებ-ის პრეზიდენტის 2013 წლის 23 ოქტომბრით დათარიღებული # 100/04 ბრძანებით დამტკიცებული „კომერციული ბანკების კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების შესახებ დებულება“ (პილარ I-ის დებულება).

2017 წლის 18 დეკემბერს, სებ-მა გამოსცა და დაამტკიცა ცვლილებები კაპიტალის ადეკვატურობის შესახებ რეგულაციაში (გადაწყვეტილება N100/04), რომლითაც გადაიხედა მინიმალური კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები, რათა მოიცვას პილარ I-ის მოდელი და განსაზღვროს კაპიტალის კონსერვაციის, სისტემური რისკისა და კონტრციკლური ბუფერები (პილარ I-ის ბუფერები).

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, პილარ I-ის კაპიტალის მინიმალური მოთხოვნები ძირითადი პირველადი კაპიტალის, პირველადი კაპიტალისა და სრული კაპიტალის კოეფიციენტებთან დაკავშირებით განისაზღვრებოდა 4.50%-ით, 6.00%-ითა და 8.00%-ით, შესაბამისი თანმიმდევრობით. ამასთან, ბანკი ვალდებული იყო შეენარჩუნებინა კომბინირებული ბუფერები და დაეკმაყოფილებინა პილარ II-ის მოთხოვნები.

(ათას ლარში)

29. კაპიტალის მართვა (გაგრძელება)

სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი ბაზელ III-ის მიხედვით (გაგრძელება)

2023 წლის 31 დეკემბერს სისტემურობის ბუფერი იყო 1%. გარდა ამისა, კაპიტალის კონსერვაციის ბუფერი 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის იყო 0%, რომელიც დაწესდა 2020 წლის მარტში კოვიდ-19-ის პანდემიის გამო. 2024 წლის იანვრიდან იგი 2%-მდე გაიზარდა და 2024 წლის ივნისიდან 2.5%-მდე გაიზარდება. კონტრციკლური ბუფერი 0%-ითაა განსაზღვრული. იგი ყოველწლიურად 0.25%-ით გაიზარდება 2024 წლის მარტიდან და 2027 წლის მარტისთვის 1%-ს გაუტოლდება. პილარ I-ის და კომბინირებულ ბუფერებში ცვლილებების შეტანა სებ-ის უფლებამოსილებაა.

2017 წლის 18 დეკემბერს, პილარ I-ის ბუფერებზე დამატებით, სებ-მა ასევე გამოსცა და დაამტკიცა პილარ II-ის მოთხოვნები. პილარ II-ის მოთხოვნები მოიცავს შემდეგ კაპიტალის ბუფერებს: არაჰეჯირებული სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერი (CICR), წმინდა GRAPE (რისკების შეფასების საერთო პროგრამა) ბუფერი, საკრედიტო პორტფელის კონცენტრაციის რისკის ბუფერი და წმინდა სტრესტესტის (სტრესგამძლეობის ანალიზი) ბუფერი.

როგორც უკვე აღინიშნა, ფინანსურ სექტორზე კოვიდ 19-ის პანდემიის უარყოფითი გავლენის შესამცირებლად და ქვეყნის ეკონომიკის წასახალისებლად საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა დაწია კაპიტალის მოთხოვნები კომერციული ბანკებისთვის, რაც გულისხმობდა კაპიტალის კონსერვაციის ბუფერის ამოღების გადავადებას (რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 2.5%). გარდა ამისა, სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერის ამოღება – სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერის 2/3 გაუქმდა 2022 წლის 31 დეკემბრამდე. 2023 წლის იანვარში სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერის გამოთვლის მეთოდი შეიცვალა და იგი სრულად იქნა ამოღებული. დღეისათვის სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერის გამოთვლის მეთოდი მიემატა საკრედიტო ინსტრუმენტების დოლარიზაციას.

გარდა ამისა, ძირითად პირველად კაპიტალსა და პირველად კაპიტალზე დამატებითი საკრედიტო პორტფელის კონცენტრაციის რისკის ბუფერისა და წმინდა GRAPE ბუფერის მოთხოვნების ეტაპობრივი დანერგვა გახდა 56% და 75% ძირითადი პირველადი კაპიტალისა და პირველადი კაპიტალისთვის, შესაბამისად, 2023 წლის მარტის ბოლოდან.

„დამატებითი კაპიტალის ბუფერების მოთხოვნები კომერციული ბანკებისთვის“ პილარ-II-ის ფარგლებში (დადგენილება N176/04) წესის მიხედვით, 2023 წლის იანვრიდან საქართველოს საბანკო სექტორი გადავიდა ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებზე (ფასს). საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ გაცხადებული პრინციპის მიხედვით, ფასს გადასვლისას, თანაბარ პირობებში, მუდმივ დონეზე უნდა შენარჩუნდეს სახედამხედველო კაპიტალის ღირებულებისადმი ნეიტრალური მიდგომა და კაპიტალის ადეკვატურობის ჩარჩო უნდა შეიცვალოს ამ მიზნით. საკრედიტო რისკის კორექტირების ბუფერი დაემატა პილარ II-ის ფარგლებში კომერციული ბანკებისათვის კაპიტალის ბუფერების განსაზღვრის წესს. საკრედიტო რისკის კორექტირების ბუფერის დადგენის მიზანი არის აქტივების არასაკმარისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალით გამოწვეული საკრედიტო რისკის შემცირება და ადეკვატური კაპიტალის ბუფერის განსაზღვრა.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბაზელ III-ის მოთხოვნების მიხედვით, ბანკს ევალებოდა, რომ შეენარჩუნებინა მთლიანი კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური კოეფიციენტი რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 14.71%-ის ოდენობით, ასევე პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური კოეფიციენტი რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 11.43%-ის ოდენობით, და ძირითადი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი – რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 8.96%-ის ოდენობით, რაც გამოითვლება ბანკის მიერ სებ-ის მოთხოვნების მიხედვით მომზადებულ ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მთლიანი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი რეალურად იყო 15.35%, პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი იყო 13.34%, ხოლო ძირითადი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი 13.19%.

(ათას ლარში)

29. კაპიტალის მართვა (გაგრძელება)**სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი ბაზელ III-ის მიხედვით (გაგრძელება)**

ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები, სებ-ის ბაზელ II/III-ის მოთხოვნების თანახმად, შემდეგნაირად გამოითვლება:

	2023	2022
ძირითადი პირველადი კაპიტალი	401,372	318,183
დამატებითი პირველადი კაპიტალი	4,565	4,565
პირველადი კაპიტალი	405,937	322,748
მეორადი კაპიტალი	61,135	57,038
სულ საზედამხედველო კაპიტალი	467,072	379,786
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	3,043,201	2,609,883
ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	13.19%	12.19%
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	13.34%	12.37%
სულ მინიმალური საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტი	15.35%	14.55%

30. საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგი მოვლენები

2024 წლის 29 თებერვალს „ლიბერთი ბანკმა“ მიიღო ლ 57,288 ათასის სესხები სს „პაშა ბანკი საქართველოსგან“. სასესხო ბალანსი შედგებოდა ლ 48,029 ათასის საკრედიტო ბარათებისგან, ლ 16,394 ათასის სამომხმარებლო სესხებისგან და ლ 72,783 ათასის აუთვისებელი საკრედიტო ბარათის ლიმიტისგან.

სს ლიბერთი ბანკი

მმართველობის ანგარიშგება 2023

სარჩევი

1	შესავალი	3
1.1	მმართველობის ანგარიშგების მიზანი	3
1.2	შემოწმება	3
1.3	მომზადების საფუძველი	3
2	საქმიანობის მიმოხილვა	4
2.1	ბანკის ძირითადი მაჩვენებლების მიმოხილვა	4
2.2	განვითარების გეგმები და ბიზნეს მოდელი	9
2.3	ინფორმაცია ფილიალების საქმიანობის შესახებ	11
2.4	კვლევების მიმოხილვა	12
2.5	გამოსყიდული საკუთარი აქციები	12
2.6	საკრედიტო, საბაზრო, ლიკვიდობის და სხვა რისკების მიმოხილვა	13
3	კორპორაციული მართვის ანგარიშგება	27
3.1	აქციონერთა წლიური საერთო კრება	28
3.2	სამეთვალყურეო საბჭო	30
3.3	სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტები	39
3.4	დირექტორთა საბჭო	44
3.5	რეგულაცია ინტერესთა კონფლიქტის მართვის შესახებ	51
3.6	სავალდებულო სატენდერო შეთავაზება	52
3.7	ფინანსური ანგარიშგების შედგენის პროცესთან დაკავშირებული შიდა კონტროლისა და რისკების მართვის სისტემების მიმოხილვა	53
4	არაფინანსური ანგარიშგება	54
4.1	სოციალური და დასაქმების საკითხები	54
4.2	გარემოს დაცვასთან დაკავშირებული საკითხები	59
4.3	ადამიანის უფლებები	59
4.4	კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლა	60
4.5	დამატებითი ინფორმაცია	60

1 შესავალი

1.1 მმართველობის ანგარიშგების მიზანი

წინამდებარე დოკუმენტის მიზანია დაინტერესებულ პირებს გააცნოს და მიაწოდოს ინფორმაცია სს ლიბერთი ბანკის („ბანკი“) საქმიანობასთან, განვითარებასა და მდგომარეობასთან დაკავშირებით, რომელიც მოითხოვება „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონით. მმართველობის ანგარიშგება მოიცავს ბანკის საქმიანობის მიმოხილვას, კორპორაციული მართვის ანგარიშგებას და არაფინანსურ ანგარიშგებას. მმართველობის ანგარიშგება შეგიძლიათ იხილოთ ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის ზედამხედველობის სამსახურის ვებ-გვერდზე: saras.gov.ge.

1.2 შემოწმება

მმართველობის ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია შემოწმდა და დამტკიცდა სს ლიბერთი ბანკის მმართველი საბჭოს და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ. აუდიტორის მოსაზრება მმართველობის ანგარიშგების მარეგულირებელ ნორმატიულ აქტებთან შესაბამისობაში და იმავე საანგარიშგებო პერიოდის ფინანსურ ანგარიშგებასთან თანხვედრის თაობაზე მოცემულია ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაში.

1.3 მომზადების საფუძველი

ანგარიშგება მომზადებულია „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის საფუძველზე. წინამდებარე დოკუმენტში მოცემული ყველა რაოდენობრივი მაჩვენებელი აღრიცხულია ფინანსური აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების („IFRS“) შესაბამისად კონსოლიდირებულ დონეზე, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული.

2 საქმიანობის მიმოხილვა

2.1 ბანკის ძირითადი მაჩვენებლების მიმოხილვა

ბანკის 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მოგებამ შეადგინა 81.05 მილიონი ლარი. კლიენტებზე გაცემული წმინდა სესხების მოცულობა გაიზარდა 17.8%-ით 2,857.95 ლარამდე. მთლიანი აქტივები გაიზარდა 12.6%-ით, ხოლო მთლიანი კაპიტალი - 19.7%-ით.

ძირითადი ფინანსური ინფორმაცია

მილიონი ლარი, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული	დასრულებული წლისთვის		
	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022	ცვლილება
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	287.62	250.01	15.04%
მთლიანი საოპერაციო შემოსავალი ⁽¹⁾	343.34	304.64	12.7%
წლის მოგება	81.05	63.29	28.07%
შემოსავალი საშუალო მთლიან კაპიტალზე ⁽²⁾	17.81%	16.56%	7.56%P
შემოსავალი საშუალო მთლიან აქტივებზე ⁽³⁾	2.09%	1.87%	11.72%
	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022	
მთლიანი აქტივები	4,101.02	3,640.59	12.6%
კლიენტებზე გაცემული სესხები	2,857.98	2,426.42	17.8%
მთლიანი ვალდებულებები	3,604.48	3,225.93	11.8%
მთლიანი კაპიტალი	496.54	414.66	19.7%

(1) მთლიანი საოპერაციო შემოსავალი არ მოიცავს სესხის გაუფასურების რეზერვის ხარჯს.

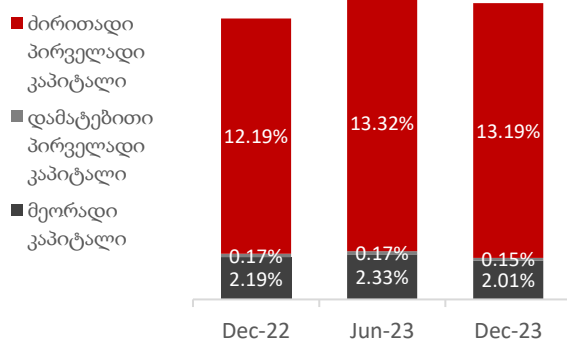
(2) შემოსავალი საშუალო მთლიან კაპიტალზე (Return on Average Equity - „ROAE“) შეადგენს იმ პერიოდის წმინდა მოგებას, რომელიც იყოფა საშუალო მთლიან კაპიტალზე იმავე პერიოდის განმავლობაში.

(3) შემოსავალი საშუალო მთლიან აქტივებზე (Return on Average Assets - „ROAA“) შეადგენს იმ პერიოდის წმინდა მოგებას, რომელიც იყოფა საშუალო მთლიან აქტივებზე იმავე პერიოდის განმავლობაში.

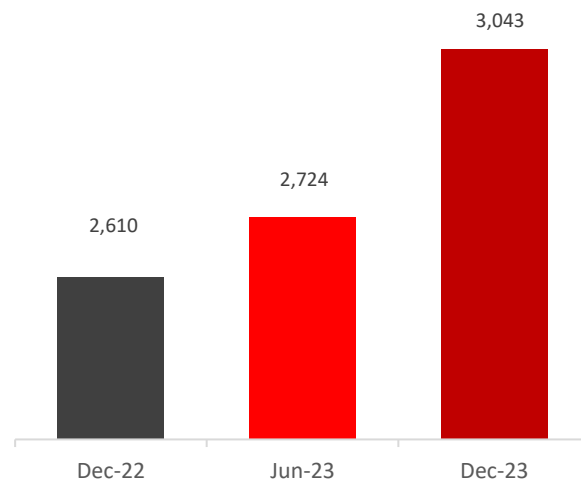
2023 წლის დეკემბრის მდგომარეობით ძირითადი პირველადი კაპიტალი (Common Equity Tier 1 - „CET1“) შეადგენს 401.5 მლნ ლარს, რაც 2022 წლის დეკემბრის თვესთან შედარებით გაზრდილია 83 მლნ ლარით, მოგების აკუმულირების ხარჯზე. დამატებითი პირველადი კაპიტალი 2023 წლის დეკემბრის მდგომარეობით შეადგენს 4.6 მლნ ლარს, აღნიშნული არ შეცვლილა წინა წელთან შედარებით. ხოლო მეორადი კაპიტალი 2023 წლის დეკემბრის მდგომარეობით შეადგენს 61.1 მლნ ლარს და 2022 წლის დეკემბერთან შედარებით 4.1 მლნ ლარით არის გაზრდილი.

რისკის მიხედვით შეწონილმა რისკის პოზიციებმა (Risk Weighted Exposure - „RWE“) 2023 წლის დეკემბრის მდგომარეობით შეადგინა 3,043 მილიონი ლარი, აღნიშნული წინა წელთან შედარებით გაზრდილია 433.4 მლნ ლარით. 2022 წლის დეკემბრის თვესთან შედარებით საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები გაიზარდა 329.5 მილიონი ლარით, საოპერაციო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები 100 მილიონი ლარით, ხოლო საბაზრო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიცია გაიზარდა 3.8 მილიონი ლარით.

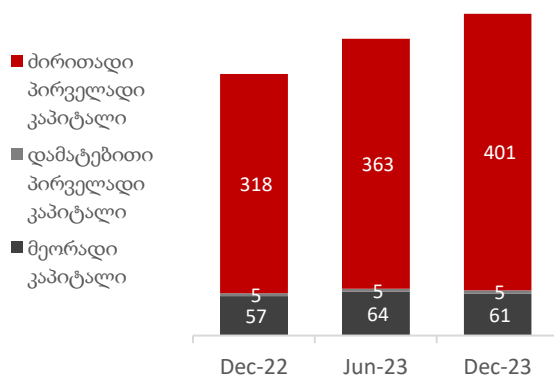
საზედამხედველო კაპიტალის
კოეფიციენტები

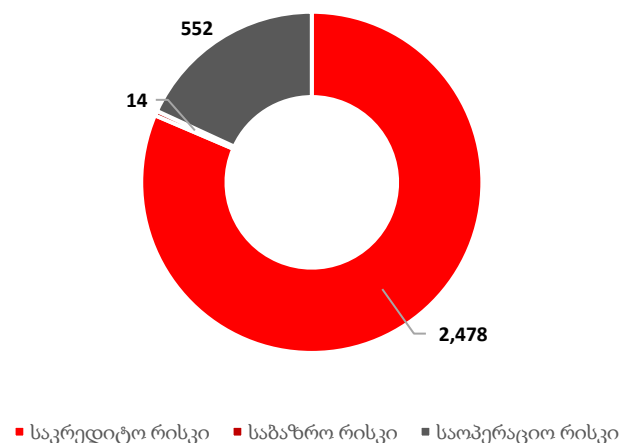
RWA მლნ ლარებში

საზედამხედველო კაპიტალი მლნ
ლარებში

RWA რისკის ტიპის მიხედვით მლნ ლარში

შენიშვნა: ზემოთ წარმოდგენილი მონაცემები აღრიცხულია IFRS ბუღალტრული სტანდარტების შესაბამისად.

2021 წლის დეკემბერს სეზ-მა ლარის სესხების გაცემის წასახალისებლად, მიიღო გადაწყვეტილება შეეცვალა სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერის (CICR) დათვლის მეთოდი და დამოკიდებული გახდა კომერციული ბანკის საკრედიტო პორტფელის დოლარიზაციის დონეზე. სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერი არსებული 75% რისკის წონის მოთხოვნის ნაცვლად სესხების დოლარიზაციის მიხედვით განისაზღვრება. აღნიშნული ცვლილება ძალაში 2023 წლის იანვრიდან

შევიდა. NBG-ს მიერ მოთხოვნების გადახედვის შედეგად 2023 წლის იანვრის თვიდან ასევე შემცირდა სისტემური რისკის ბუფერი 1.5%-დან 1%-მდე.

სს ლიბერთი ბანკის რეიტინგები

Fitch Ratings		რეიტინგი	პერსპექტივა	თარიღი
ემიტენტის დეფოლტის რეიტინგი	გრძელვადიანი	B+	პოზიტიური	8-მაისი-23
	მოკლევადიანი	B	-	
მხარდაჭერის რეიტინგი		WD	-	
მხარდაჭერის რეიტინგის დონე		WD	-	

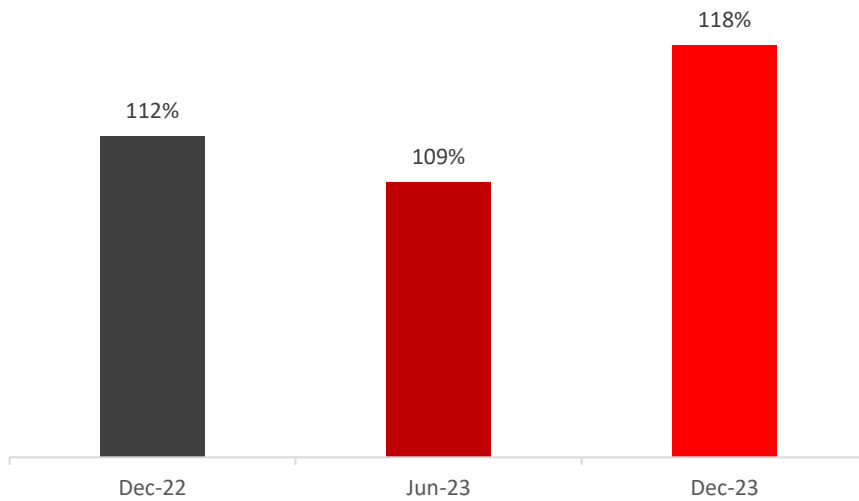
Moody's		რეიტინგი	პერსპექტივა	თარიღი
საბანკო რეიტინგი (უცხოური)	გრძელვადიანი	Ba3	ნეგატიური	3-მაისი-22
საბანკო რეიტინგი (ადგილობრივი)		Ba3		
კონტრაგენტის რისკის რეიტინგი (უცხოური)	გრძელვადიანი	Ba2	-	
კონტრაგენტის რისკის რეიტინგი (ადგილობრივი)		Ba2	-	

Fitch-ის პოზიტიური პერსპექტივა საქართველოს საბანკო სექტორზე 2023 წლის მაისში ასახავს მოლოდინს, რომ საქართველოს გაუმჯობესებული საოპერაციო გარემო და მაღალი ეკონომიკური ზრდა გააძლიერებს ბანკების ფინანსურ პროფილს, კერძოდ, აქტივების ხარისხს, მომგებიანობას და დაფინანსებას.

2022 წლის მაისში Moody's-მა საქართველოს საბანკო სექტორის პერსპექტივა სტაბილურიდან ნეგატიურზე შეცვალა რუსეთი-უკრაინის ომის შედეგად გაზრდილი გეოპოლიტიკური რისკებიდან გამომდინარე. ამ ეტაპზე რეიტინგი განხილვის პროცესშია.

2023 წელსაც ბანკი აგრძელებს ლიკვიდური აქტივების ეფექტურად გამოყენებას და ლიკვიდური სახსრებით სესხების დაფინანსებას. ლიკვიდობის პოზიცია საქართველოს ეროვნული ბანკის საზედამხებდებლო მოთხოვნებთან შესაბამისობაშია. 2023 წლის დეკემბრის მდგომარეობით ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი 118% შეადგინა.

ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი

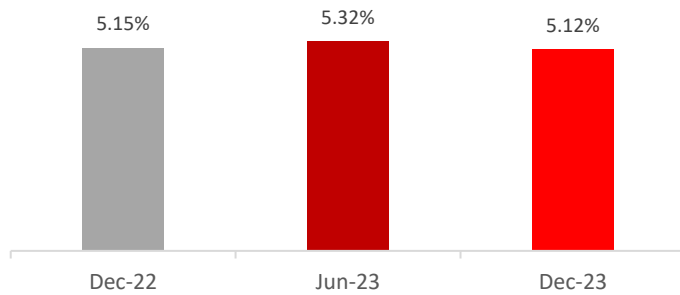

შენიშვნა: ზემოთ ცხრილში წარმოდგენილი 2023 წლის მონაცემები აღრიცხულია IFRS ბუღალტრული სტანდარტების შესაბამისად.

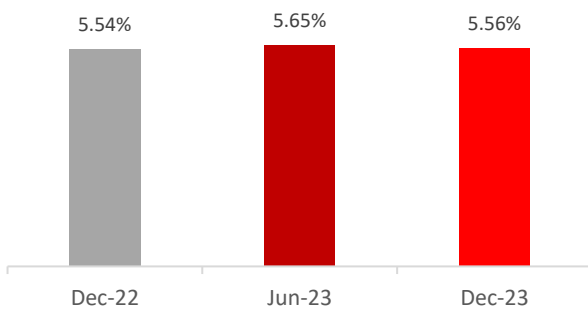
2.1.1 ბანკის კონკურენტული მდგომარეობა ბაზარზე

ბანკის მთლიანი აქტივების საბაზრო წილმა 2023 წლის დეკემბრის მდგომარეობით შეადგინა 5.12%. ბანკის მთლიანი სესხების საბაზრო წილი გასული წლის დეკემბრიდან 2023 წლის დეკემბრამდე 5.54%-დან 5.56%-მდე, ხოლო წმინდა სესხების საბაზრო წილი 5.47%-დან 5.41%-მდე შემცირდა კლიენტების მიერ განთავსებული დეპოზიტების საბაზრო წილი 6%-დან 6.17%-მდე გაიზარდა.

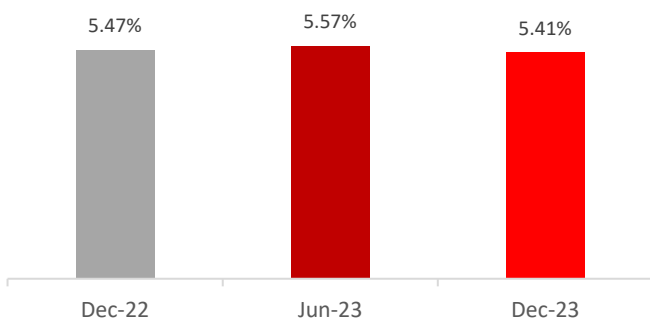
მთლიანი აქტივების საბაზრო წილი

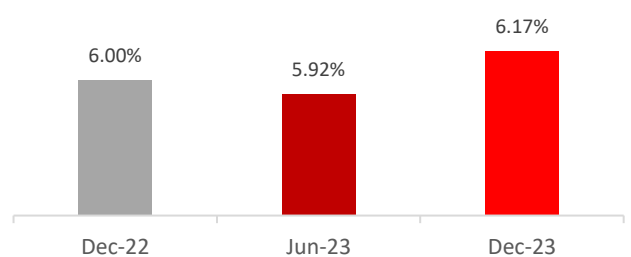
მთლიანი სესხების საბაზრო წილი

წმინდა სესხების საბაზრო წილი

კლიენტების მიერ განთავსებული
დეპოზიტების საბაზრო წილი

წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი

2.1.2 ჯგუფის სტრუქტურა

ბანკი არის ქვემოთ მოცემულ ცხრილში მითითებული საწარმოების მშობელი კომპანია, რომლებიც კონსოლიდირებულია აუდიტის მიერ შემოწმებულ ფინანსურ ანგარიშგებებში (ფასს-ის შესაბამისად). საზედამხედველო და სხვა მნიშვნელოვანი მიზნებისთვის, აღნიშნული კომპანიები არ არის კონსოლიდირებული და ბანკს მოეთხოვება შეასრულოს ყველა საზედამხედველო მოთხოვნა დამოუკიდებლად. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მთლიანმა წმინდა ინვესტიციებმა აღნიშნულ კომპანიებში შეადგინა 0.1 მილიონი ლარი სებ-ის შესაბამისად და 1.1 მილიონი ლარი ფასს-ის შესაბამისად (31 დეკემბერი 2022 წ: 0.1 მილიონი ლარი სებ-ის შესაბამისად, 1.1 მილიონი ლარი ფასს-ის შესაბამისად).

ბანკის საკუთრების წილი

სახელი	რეგისტრაციის ქვეყანა	31-დეკ-23	31-დეკ-22	რეგისტრაციის თარიღი	საქმიანობები
შპს Bus Stop ⁽¹⁾	საქართველო	100.00%	100.00%	27-აგვისტო-09	გარე რეკლამირება
სს სმარტექსი	საქართველო	21.47%	21.47%	5-იანვარი-09	ადრეული ეტაპის VC ინვესტიციები

(1) ამჟამად უმოქმედო.

2.2 განვითარების გეგმები და ბიზნეს მოდელი

2020 წლის დასაწყისში ლიბერთი ბანკის ახალ აღმასრულებელ დირექტორად ვასილ ხოდელი დაინიშნა. 2020-2022 წლები ლიბერთი ბანკისთვის განახლებული სტრატეგიის, ცვლილებებისა და ტრანსფორმაციის წლები იყო. აღსანიშნავია, რომ 2022 წელს ჯგუფმა შეიძინა ვითიბი ბანკი საქართველოს როგორც სადეპოზიტო პორტფელის, ისე სასესხო პორტფელის ნაწილები (303,853 GEL და 317,162 GEL შესაბამისად). დირექტორთა საბჭოს უშუალო გეგმაა გაძლიერება, უნივერსალური საბანკო ბიზნეს მოდელის გამყარება, პროდუქტებისა და პროცესების ციფრულ ტრანსფორმაციასთან მიახლოება, რაც გააუმჯობესებს საქართველოს რეგიონებში ფინანსების ხელმისაწვდომობას ყველა სამომხმარებლო სეგმენტში. 2023 წელსაც ლიბერთი ბანკი მიყვება აღნიშნულ სტრატეგიას.

ახალი დირექტორთა საბჭოს მიზანია მაქსიმალურად გაზარდოს სააქციო ღირებულება მომგებიანი ზრდისა და საქართველოში ბანკის ერთ-ერთ წამყვან ფინანსურ ინსტიტუტად გარდაქმნის გზით. ბანკი აერთიანებს ყველაზე დიდ საცალო ქსელს საქართველოში, რომელიც მოიცავს სრული მომსახურების ფილიალებს, სერვისცენტრებს, მცირე ზომის გაყიდვების ობიექტებს, აგრეთვე ისეთი ტიპის ობიექტებს, რომლებიც მესამე მხარის ბიზნესშია განთავსებული. ბანკი მუდმივად ცდილობს მეტად განავითაროს მომხმარებლებთან კომუნიკაცია დისტანციური და ციფრული არხების გამოყენებით.

2020 წლის დასაწყისში ბანკმა შეიმუშავა ახალი ხედვა და მისია და წარმატებით მიყვება გეგმას 2023 წელსაც:

- ხედვა: ჩვენი ხედვაა გავაუმჯობესოთ საქართველოში თითოეული ადამიანის, ოჯახისა და ბიზნესის ცხოვრება.

- მისია: ჩვენ მთელი გულით ვზრუნავთ ადამიანებზე, მათ ოჯახებსა და ბიზნესებზე. ჩვენ ვიყენებთ ხელმისაწვდომი ყველგან, სადაც ჩვენი მომხმარებლები არიან და მივაწვდით მათზე მორგებულ და სწრაფ მომსახურებას.

2023 წელი

- 2023 წელს ბანკი ინარჩუნებს საქართველოში აქტივებით მესამე უმსხვილესი ბანკის პოზიციას და ამავდროულად ლარიზაციის მაღალ დონეს როგორც აქტივების, ისე ვალდებულებების მხრივ.

უნივერსალური საბანკო მომსახურება

- ლიბერთი ბანკი შეინარჩუნებს უნივერსალურ საბანკო მოდელს ძირითადი აქცენტით საცალო და MSME სეგმენტებზე. კორპორატიული და კერძო საბანკო ბიზნესი დარჩება მტკიცე საყრდენი უნივერსალური ბანკის მშენებლობის თვალსაზრისით.
- ხარისხიან უნივერსალურ საბანკო მომსახურებასთან ერთად, ლიბერთი ბანკი ყურადღებას გაამახვილებს ინოვაციური პროდუქტების შემუშავებაზე, პროცესების გამარტივებაზე, ციფრული ტრანსფორმაციის ხარისხის ამაღლებასა და ახალი მომხმარებლების მოზიდვაზე, მათ შორის ისეთ კლიენტებზე, რომლებიც ჯერ არ სარგებლობენ საბანკო მომსახურებით.

ციფრული საბანკო მომსახურება

- ბანკი აპირებს გააგრძელოს ციფრული საბანკო შესაძლებლობების გაუმჯობესება და შექმნას მომხმარებლის უმაღლესი დონის ციფრული გამოცდილება მობილური და ინტერნეტბანკის პლატფორმების საშუალებით.
- ბანკი ასევე მიზნად ისახავს ახალი მომხმარებლებისთვის პროცესების დაჩქარება/გამარტივებას.
- ხანდაზმულთა და სოციალურად დაუცველი სეგმენტისთვის ფართო ფინანსური განათლების შესაძლებლობების შეთავაზებებთან ერთად, ასევე შემუშავდება ინოვაციური პროდუქტები.

კლიენტების მომსახურება

- ლიბერთი ბანკი არის მომხმარებელზე ორიენტირებული ფინანსური სერვისების მიმწოდებელი და აპირებს გააგრძელოს მომხმარებელთა მომსახურების და გამოცდილების მეტად გაღრმავება. ამ მხრივ, მიმდინარეობს მომხმარებელთა მომსახურების მოდელის, ორგანიზაციული ცვლილებების და მომხმარებელთა საჩივრების მართვის გაუმჯობესება.

საკრედიტო რეიტინგები

- ლიბერთი ბანკის გეგმავს საკრედიტო რეიტინგების გაუმჯობესებას გრძელვადიან პერსპექტივაში.
- ბანკის უახლესი საკრედიტო რეიტინგები გამოიყურება შემდეგნაირად:
 - Fitch: B+, პერსპექტივა - სტაბილური, განახლების თარიღი: 4 აგვისტო 2023
 - Moody's: Ba3, პერსპექტივა - ნეგატიური, განახლების თარიღი: 3 მაისი 2023

დაფინანსება

- ლიბერთი ბანკი მიზნად ისახავს გააუმჯობესოს/დააოპტიმიზიროს დაფინანსების სტრუქტურა და გამოიყენოს შესაძლებლობები ფონდირების ხარჯის შესამცირებლად. ამასთან დაკავშირებით,

ბანკი აპირებს გააგრძელოს თანამშრომლობა და კომუნიკაცია საერთაშორისო განვითარების ფინანსურ ინსტიტუტებთან.

კორპორაციული და სოციალური პასუხისმგებლობა

- ბანკი აქტიურად უწყობს ხელს გარემოსთვის სასარგებლო, საგანმანათლებლო და ჯანდაცვის CSR პროექტებს, რომლებიც მიმართულია ხადაზმულთა და საზოგადოების მოწყვლადი ნაწილის საჭიროებებზე, ასევე თანამშრომლების ჯანმრთელობაზე ზრუნვაზე.
- „მწვანე ყუთები“ სათაო ოფისში - სადაც გამოყენებული ქაღალდები გროვდება გადასამუშავებლად.
- უფასო კომპიუტერული და ფინანსური განათლება 60+ ასაკის ადამიანებისთვის, ახლა უკვე ონლაინ.
- სოლიდარობის ფონდი 22 წლამდე ონკოდაავადებული პაციენტებისთვის და რეაბილიტაციის ცენტრი შშმ ბავშვებისთვის.
- კომუნალური გადასახადების დაფინანსება ქვეყნის მასშტაბით 52 თავშესაფრისა და მზრუნველობის სახლისთვის.
- შიდა ფონდი თანამშრომლებისთვის „გულით ერთმანეთისთვის“, რომელიც პანდემიის პერიოდში შეიქმნა და მათი ოჯახის წევრებს ეხმარება ჯანმრთელობის გაუარესების შემთხვევაში.

ცხრილი 2.3.1 ბანკის მთავარი სტრატეგიული მაჩვენებლები

მომგებიანობა	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
უკუგება აქტივებზე, (გაწლიურებული), %	2.09%	1.87%
უკუგება კაპიტალზე, (გაწლიურებული), %	17.81%	16.56%

ათას ლარში	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
მთლიანი სესხები	2,857.98	2,426.42

2.3 ინფორმაცია ფილიალების საქმიანობის შესახებ

ბანკი წარმოადგენს ერთ-ერთ ყველაზე ფართო ფილიალების ქსელის მფლობელს საქართველოში. ბანკი მთელი საქართველოს მასშტაბით წარმოდგენილია 456 ფილიალით, რომელიც ყოველთვიურად ემსახურება 1.6 მილიონ კლიენტზე მეტს. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის ფილიალები და სერვის ცენტრები ნაწილდება შემდეგნაირად:

- ფილიალები და სერვის ცენტრები – 149
- სპეციალიზირებული სერვის ცენტრები (Specialize Outlet) – 154
- მობილური ფილიალები (LX Mobile Branches) – 102
- ექსპრესს ფილიალები (Express Branches)-51

ფილიალები და სერვის ცენტრები მდებარეობს საქართველოს ყველა ქალაქში, დაბასა და რაიონული ცენტრში. სპეციალიზირებული სერვის ცენტრები ემსახურება საქართველოს მოსახლეობას ისეთ სტრატეგიულ ლოკაციებზე, როგორც არის: სასაზღვრო-გამშვები პუნქტები, შსს მომსახურების სააგენტოები, იუსტიციის სახლები, შემოსავლების სამსახურები, სახელმწიფო სერვისების განვითარების სააგენტოები და სხვა სტრატეგიული ლოკაციები.

ბანკი გაყიდვების წერტილებით წარმოდგენილია ყველა დასახლებულ პუნქტსა და სოფელში, სადაც მოსახლეობას საშუალება აქვს მიიღოს სრული საბანკო მომსახურება. მობილური ფილიალი არის მოძრავი ბანკი (ავტომობილი აღჭურვილი ტექნიკით), რომლითაც ბანკი სრულ საბანკო მომსახურებას უწევს საქართველოს მოსახლეობას ნებისმიერ ადგილას, მათ შორის მაღალმთიან რეგიონებში.

2.4 კვლევების მიმოხილვა

2023 წლის 31 დეკემბრის ჩათვლით, ბანკმა ჩაატარა შემდეგი კვლევები:

- NPS, SCAT, CES - მომხმარებელთა კმაყოფილების და ლოიალობის კვლევა. კვლევის მთავარ მიზანს წარმოადგენდა ლიბერთის მომხმარებლების კმაყოფილების, ლოიალობის და მომსახურების მიღების სიმარტივის შეფასება. კვლევა ტარდება ყოველთვიურად.
- რეგულარულად ტარდება თანამშრომლების ლოიალობის კვლევა ENPS, რომლის მთავარი მიზანია, თანამშრომელთა ლოიალობის დონის და არსებული პრობლემების და ძლიერი მხარეების გამოვლენა. კვლევა ტარდება ბანკის მიერ HR დეპარტამენტთან ერთად.

2.5 გამოსყიდული საკუთარი აქციები

2015 წლის 12 ნოემბერს ბანკმა გამოაცხადა ჩვეულებრივი აქციების გამოსყიდვის შესახებ (შემდგომში „გამოსყიდვა“), რა დროსაც თითო ჩვეულებრივ აქციაში გადაიხადა 0.0179 ლარი, და გამოსყიდული ჩვეულებრივი აქციების მაქსიმალურმა რაოდენობამ შეადგინა 1,045,428,327, ანუ გამოშვებული და განთავსებული ჩვეულებრივი აქციების მთლიანი რაოდენობის 19.00%. გამოსყიდვის პერიოდი განისაზღვრა 90 კალენდარული დღით გამოცხადების თარიღიდან 2016 წლის 10 თებერვლამდე. 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს გამოსყიდული ჰქონდა 1,045,428,327 ჩვეულებრივი აქცია (გამოშვებული და განთავსებული ჩვეულებრივი აქციების მთლიანი რაოდენობის 19.00%) და ანგარიშსწორებაც სრულად ჰქონდა განხორციელებული. 2018 წელს ბანკის მაჟორიტარმა აქციონერმა, ჯორჯიან ფაინენშალ გრუპ ბი.ვი-მ მისი კუთვნილი 1,573,680 პრივილეგირებული აქცია დააკონვერტირა 31,600,000 ჩვეულებრივ აქციად, პრივილეგირებული აქციების პროსპექტით განსაზღვრული პროპორციის გათვალისწინებით. კონვერტაციის შედეგად GFG-ისთვის ჩვეულებრივი აქციების გადაცემა ბანკმა განახორციელა სახაზინო აქციებიდან, რის შედეგადაც ჩვეულებრივი გამოსყიდული აქციები შემცირდა 1,013,828,327-მდე (2017 წ.: 1,045,428,327).

2.6 საკრედიტო, საბაზრო, ლიკვიდობის და სხვა რისკების მიმოხილვა

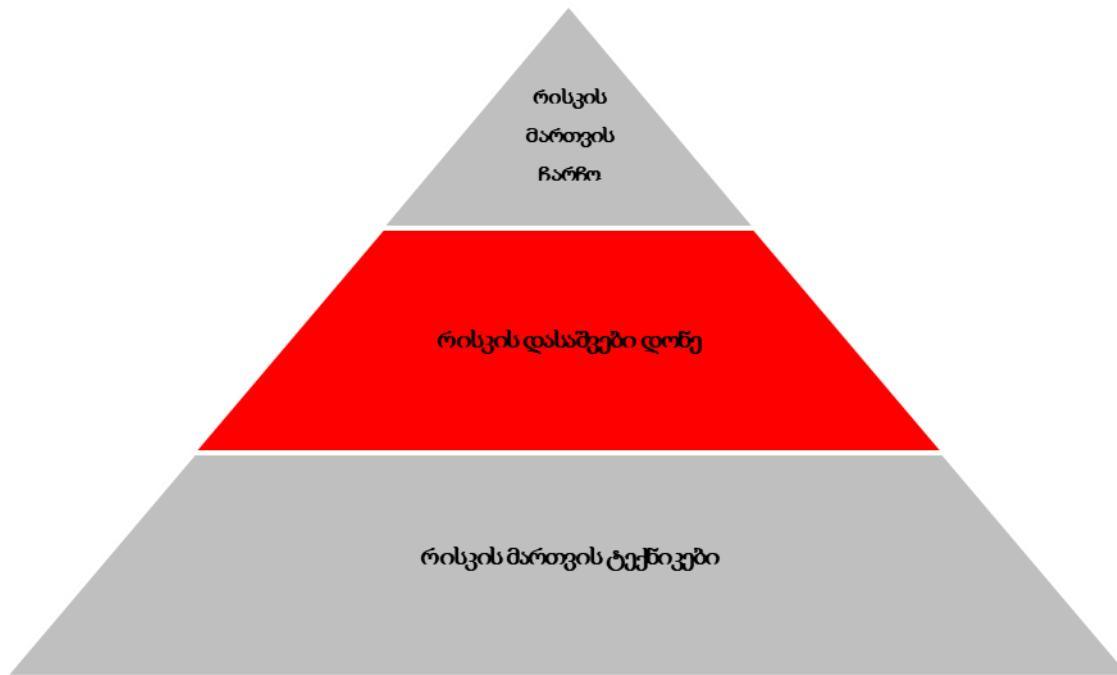
რისკი დამახასიათებელია საბანკო საქმიანობისთვის, თუმცა რისკის მართვა ხორციელდება გამოვლენის, შეფასების და მონიტორინგის უწყვეტი პროცესის მეშვეობით, რისკის ლიმიტების და კონტროლის სხვა მექანიზმების გამოყენებით. რისკის მართვის პროცესი უმნიშვნელოვანესია ბანკის უწყვეტი მომგებიანობისთვის და ბანკის თითოეული პირი ანგარიშვალდებულია რისკის პოზიციებზე მის მიერ აღებულ პასუხისმგებლობებთან დაკავშირებით. ბანკი დგას საკრედიტო რისკის, ლიკვიდობის რისკის, საბაზრო რისკის, საოპერაციო რისკის და სხვა არაფინანსური რისკების წინაშე. ბანკის მიერ მიღებული რისკის მართვის სტრუქტურა ადგენს დასაშვები რისკების ლიმიტების ფარგლებს თითოეულ რისკთან და ბიზნეს ხაზთან მიმართებაში და უზრუნველყოფს მის შესაბამისობას.

2.6.1 რისკების მართვის მექანიზმები

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს ეკისრება საერთო პასუხისმგებლობა ბანკის რისკის მართვის ჩარჩოს შექმნასა და ზედამხედველობაზე.

ბანკის რისკის მართვის პოლიტიკა ითვალისწინებს ბანკის რისკების დადგენასა და ანალიზს, შესაბამისი რისკის ლიმიტების და კონტროლის მექანიზმების განსაზღვრის და რისკების მონიტორინგის და ლიმიტების დაცვის მიზნით. რეგულარულად ხდება რისკის მართვის პოლიტიკის და სისტემების გადახედვა ბაზრის პირობების, პროდუქტების და შეთავაზებული მომსახურებების ცვლილებების ასახვის მიზნით. ბანკს, მართვის სტანდარტების, პროცედურების და ტრენინგების მეშვეობით, აქვს დისციპლინირებული და კონსტრუქციული კონტროლის საშუალებები, სადაც ყველა თანამშრომელმა იცის თავისი ფუნქციები და ვალდებულებები.

რისკის მართვაზე ანგარიშვალდებული პირების პასუხისმგებლობა ითვალისწინებს ბანკის შესაბამისობის უზრუნველყოფას ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ განსაზღვრულ RAS-თან. შესაბამისობა უზრუნველყოფილია RAS პარამეტრების უწყვეტი მონიტორინგით. დირექტორთა საბჭოს აქტიური ჩართულობით, რისკის მართვის ფუნქციები უზრუნველყოფს სათანადო კომუნიკაციას და გამჭვირვალობას ყველა დონეზე, რისკის მიზნობრივ მაჩვენებლებთან, რისკის პროფილის უწყვეტ მონიტორინგთან რისკის დასაშვებ დონესთან მიმართებით, რისკთან დაკავშირებული გაფრთხილებების დროულ ესკალაციასთან და შემარბილებელი ზომების დაგეგმვასთან დაკავშირებით.

ბანკის რისკის მართვის ჩარჩო მოიცავს შემდეგ ოთხ კომპონენტს:

- რისკის მართვის პრინციპები** ითვალისწინებს რისკის მართვის სტრუქტურის რაოდენობრივ საფუძველს, ესენია:
 - ▶ რისკების მართვის ეფექტური კულტურის ხელშეწყობა;
 - ▶ რისკზე ანგარიშვალდებულება ბიზნეს ხაზების მიხედვით;
 - ▶ რისკების დამოუკიდებელი ცენტრალური ზედამხედველობა;
 - ▶ გადაჭარბებული კონცენტრაციების თავიდან აცილება და/ან შემცირება;
 - ▶ რისკების მკაფიოდ გამოვლენადობის, შეფასებადობის და მართვადობის უზრუნველყოფა.
- სტრატეგიული პრინციპები** ითვალისწინებს ხარისხობრივ მაჩვენებლებს, რომლითაც იხელმძღვანელებს ბანკი საზედამხედველო ფინანსური მიზნების მიღწევისას და რომლითაც იზომება ახალ ინიციატივებსა და ბანკის მიერ რისკის დასაშვებ დონეს შორის შეთანხმების ხარისხი. სტრატეგიული პრინციპები მოიცავს შემდეგს:
 - ▶ ყურადღების გამახვილება მოგების მრავალფეროვნებაზე, ხარისხსა და სტაბილურობაზე;
 - ▶ ორიენტირება ძირითად საქმიანობაზე ბანკის კონკურენტუნარიანი უპირატესობების ეფექტური გამოყენებით;
 - ▶ დისციპლინირებული და შერჩევითი სტრატეგიული ინვესტიციების განხორციელება.
- საზედამხედველო ფინანსური მიზნები** ორიენტირებულია აქციონერთა ღირებულების და ბანკის საქმიანობის ფრენჩაიზინგის მდგრადობის გრძელვადიან პერსპექტივებზე. აღნიშნული მიზნები ორიენტირებულია კაპიტალის შიდა გენერირებაზე მოგების მდგრადი ზრდის საფუძველზე, რომელიც ხელს უწყობს ბანკის წვდომას კაპიტალზე სათანადო კომერციული პირობებით, და ადეკვატური კაპიტალის შენარჩუნებაზე ბანკის რისკის პროფილთან მიმართებაში.

4. **რისკის დასაშვები დონის შეფასებები** ითვალისწინებს ობიექტურ მაჩვენებლებს, რომელიც ზომავს რისკს და ახდენს ბანკის მისაღები რისკის დონის ფორმულირებას. ასეთი მაჩვენებლები უზრუნველყოფს კავშირს რისკის მიღების ფაქტობრივ ოპერაციებსა და რისკის მართვის პრინციპებს, სტრატეგიულ პრინციპებს და საზედამხედველო ფინანსურ მოთხოვნებს შორის. აღნიშნული მაჩვენებლები მოიცავს კაპიტალის და შემოსავლების კოეფიციენტებს, საბაზრო და ლიკვიდობის რისკის ლიმიტებს და საკრედიტო და საოპერაციო რისკის მიზნებსა და ლიმიტებს.

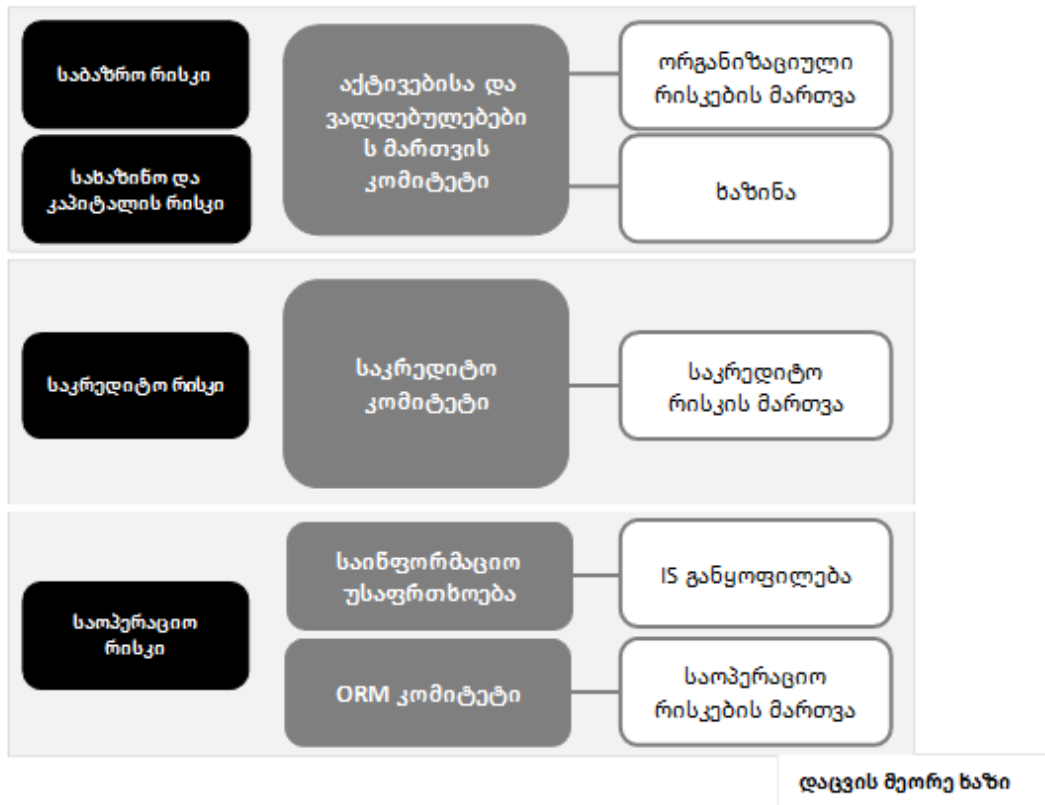
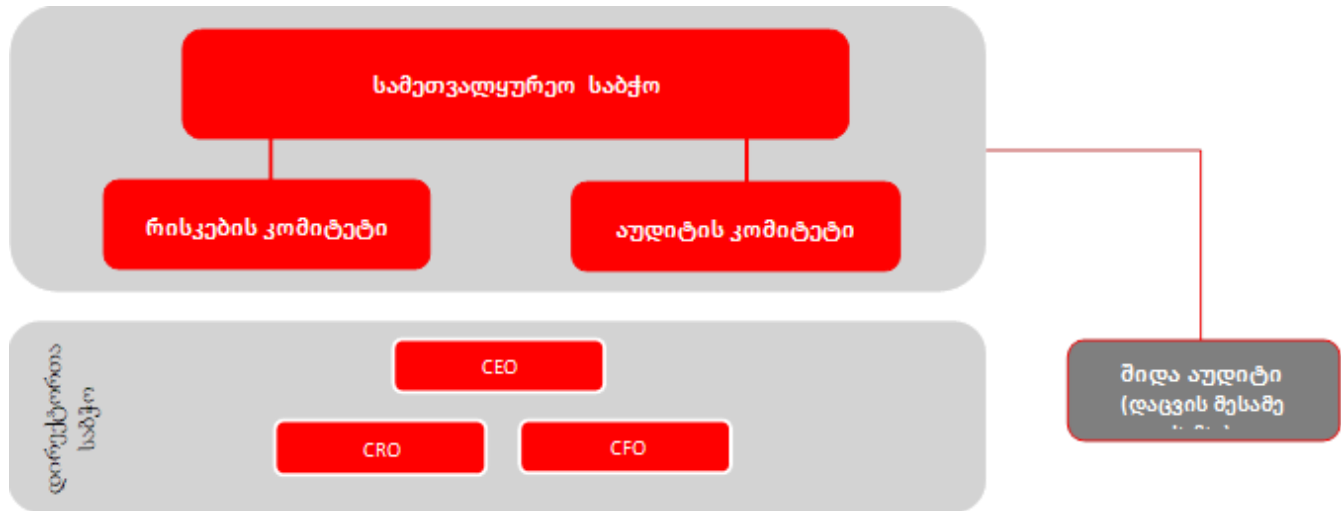
სამეთვალყურეო საბჭო ერთპიროვნულად პასუხისმგებელია რისკების დადგენასა და კონტროლზე; თუმცა, არსებობს ცალკე დამოუკიდებელი ორგანოები, რომლებიც პასუხისმგებელნი არიან რისკების მართვასა და მონიტორინგზე. ბანკის ძირითად რისკებს მართავს ქვემოთ მითითებული კომიტეტები და ერთეულები, დირექტორთა საბჭო საბჭოს აქტიური ჩართულობით:

- საკრედიტო რისკს მართავს საკრედიტო რისკის კომიტეტი
- ლიკვიდობის რისკს მართავს აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი (“ALCO”)
- საბაზრო რისკს მართავს აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი
- საოპერაციო რისკს მართავს საოპერაციო რისკის მართვის კომიტეტი
- ინფორმაციის უსაფრთხოების და ტექნოლოგიურ რისკებს მართავს ინფორმაციის უსაფრთხოების კომიტეტი

ბიზნეს ხაზები წარმოადგენენ იმ რისკებზე მთავარ პასუხისმგებელ ერთეულებს, რომლებიც გავლენას ახდენენ ყოველდღიურ საქმიანობებზე და ოპერაციებზე. ბიზნეს პროცესები მოიცავს შესაბამისი რისკის ერთეულის წარმომადგენლების მიერ შესრულებული საქმიანობების კონტროლს. რისკის მართვის ფუნქციების მქონე ერთეულები, რომლებიც დამოუკიდებელი არიან ძირითადი საქმიანობებისგან, მონაწილეობენ რისკების მართვასა და შიდა კონტროლში. ისინი წარმოადგენენ კონტროლის და დაცვის მეორე ხაზს, დაცვის პირველი ხაზი უზრუნველყოფილია ბიზნეს ფუნქციების მქონე ერთეულებით. ქვემოთ ჩამოთვლილი დეპარტამენტები/განყოფილებები პასუხისმგებელნი არიან საკრედიტო, ლიკვიდობის, საბაზრო, საოპერაციო და სხვა ფინანსური და არაფინანსური რისკების ყოველდღიურ მართვაზე:

- ორგანიზაციული რისკების მართვა (ERM);
- ხაზინა;
- საკრედიტო რისკების მართვა;
- კრედიტების ადმინისტრაცია;
- საოპერაციო რისკების მართვა (ORM);
- საინფორმაციო უსაფრთხოება;
- უსაფრთხოება;
- ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლა;
- კანონმდებლობასთან შესაბამისობა.

ქვემოთ მოცემული ცხრილი წარმოადგენს რისკის მართვის დაცვის სამ ხაზს:

ბიზნეს მიმართულების დირექტორები/ბიზნესის მფლობელები/წინა ხაზის თანამშრომლები

დაცვის პირველი ხაზი

2.6.1.1 საკრედიტო რისკის კომიტეტი

საკრედიტო რისკის კომიტეტს ეკისრება საერთო პასუხისმგებლობა ორგანიზაციის დონეზე ყველა ტიპის ბიზნეს საქმიანობასთან დაკავშირებით საკრედიტო რისკების მართვაზე. კომიტეტი ასრულებს მთავარ როლს ბანკის პორტფელში შესაძლო მნიშვნელოვანი საკრედიტო რისკების იდენტიფიკაციაში და აქვს საბოლოო გადაწყვეტილების მიღების უფლებამოსილება შეთავაზებულ საკრედიტო რისკთან დაკავშირებული გარიგებების დამტკიცების ან უარყოფის შესახებ. საკრედიტო რისკის კომიტეტმა შეიმუშავა საკრედიტო რისკის შეფასების პოლიტიკა და პროცედურები, რომელიც შეესაბამება ბანკის მოქმედ რისკის პროფილს და მომავალი ზრდის გეგმებს. საკრედიტო რისკის დეპარტამენტები და ერთეულები უზრუნველყოფენ საკრედიტო რისკის კომიტეტისთვის ინფორმაციის მიწოდებას. არსებითი საკრედიტო რისკის გარემოს უზრუნველყოფის მიზნით დაინერგა ყოვლისმომცველი კონტროლის და მონიტორინგის სისტემები, რომელშიც მკაფიოდ არის განსაზღვრული საკრედიტო რისკის მართვაში ჩართული პერსონალის ფუნქციები და პასუხისმგებლობები.

საკრედიტო რისკის კომიტეტის მთავარი პასუხისმგებლობებია:

- რისკის მართვის სტრუქტურის და პოლიტიკის გადახედვა და დამტკიცება;
- საკრედიტო რისკების დამტკიცება დადგენილი ლიმიტების ფარგლებში;
- საბალანსო და ბალანსგარეშე საკრედიტო და კონცენტრაციის რისკების მართვა და ზედამხედველობა;
- საკრედიტო ლიმიტების განსაზღვრა კლიენტის კატეგორიის და ოპერაციის ტიპის მიხედვით;
- საკრედიტო რისკთან დაკავშირებული შესაძლო ზარალის წინასწარ დადგენა;
- კრედიტების სათანადო ადმინისტრაციის, შეფასების და მონიტორინგის პროცესის წარმოება ყველა ბიზნეს ხაზზე.

2.6.1.2 აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი

აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტის ძირითადი ფუნქციებია კაპიტალის, ლიკვიდობის, საპროცენტო და დაფინანსების რისკების მართვა. კომიტეტის თავმჯდომარე არის გენერალური დირექტორი. ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილება ეფექტური გადაწყვეტილების მისაღებად წარმოადგენს რელევანტურ ანალიტიკურ მონაცემებს. აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტის შეხვედრები ტარდება ყოველთვიურად ან ნებისმიერ დროს, როდესაც საჭიროდ ჩაითვლება.

აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტის ძირითადი მიზნებია:

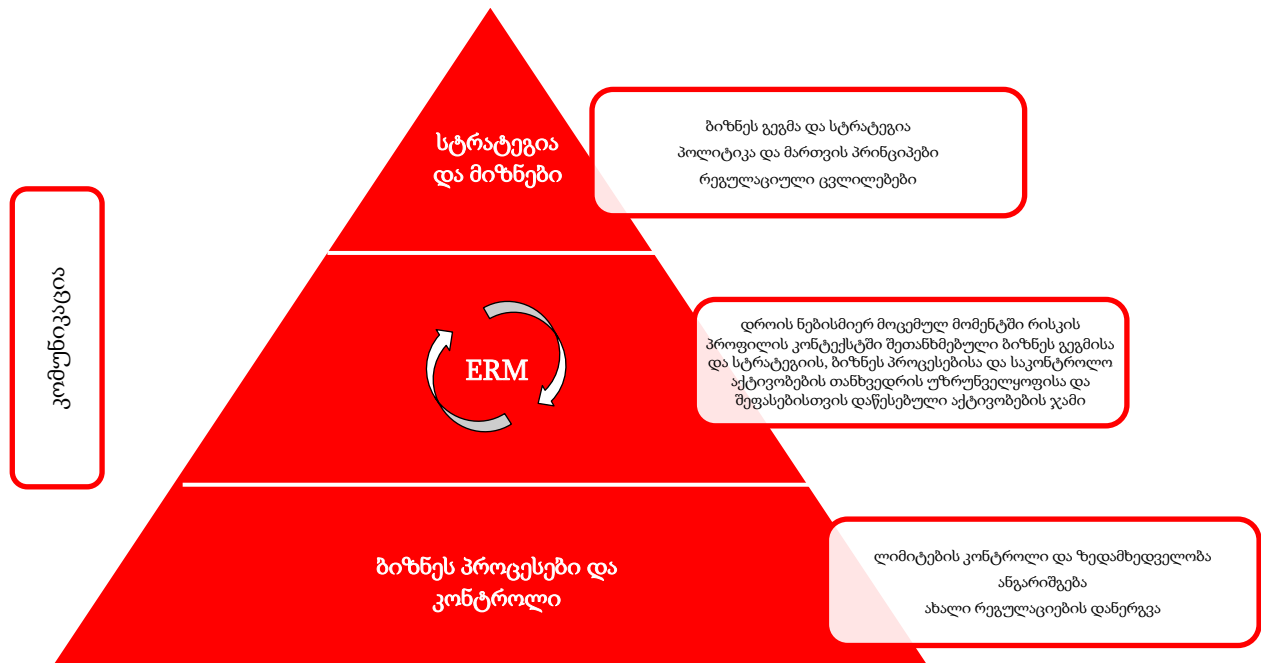
კაპიტალის რისკი	• სეზონის მიხედვით კაპიტალის ადეკვატურობის მართვა და კაპიტალის პროგნოზის ანალიზი; • ეკონომიკური კაპიტალის მართვა და ძირითადი ცვლილებების ანალიზი; • ადრეული გამაფრთხილებელი ინდიკატორების მონიტორინგი და კაპიტალის კვარტალური სტრეს-ტესტი;
ლიკვიდობის რისკი	• დაფინანსების გეგმის შემუშავება ბანკის საინვესტიციო შესაძლებლობების გათვალისწინებით ჭარბი ლიკვიდური სახსრების თავიდან ასაცილებლად; • ადრეული გამაფრთხილებელი ინდიკატორების მონიტორინგი ყოველთვიური ლიკვიდობის სტრეს-ტესტებთან ერთად და შესაბამისი ქმედებები შედეგების; • ლიკვიდობის რისკის მიტიგაციის ინსტრუმენტების და აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის პოზიციის მართვა;
საბაზრო რისკი	• საპროცენტო განაკვეთისა და საპროცენტო განაკვეთის ვადიანობის პოზიციის მართვა • FX პოზიციის მართვა;
ფასდადება	• მინიმალური საპროცენტო განაკვეთის დაწესება სესხებისა და გარანტიებისთვის; • ფასდადებასთან მიმართებაში გაცემული სესხების ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის კონტროლი;

დამატებით, კომიტეტი აწესებს ლიმიტს ბანკთაშორის კონტრაგენტის რისკისთვის. კომიტეტი თავისი ძირითადი პასუხისმგებლობების შესრულებით, უზრუნველყოფს შესაბამისი აქტივების და ვალდებულებების მართვის პოლიტიკის შემუშავებას და განხორციელებას. აღნიშნული პოლიტიკა არის მთავარი სახელმძღვანელო ბანკის საბალანსო ანგარიშგებასთან და მის მაჩვენებლებთან დაკავშირებით სრული მონიტორინგის და ღრმა ანალიზის შესრულებისთვის.

2.6.1.3 ორგანიზაციული რისკების მართვა

ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილების მიზანია საფრთხეებისა და შესაძლებლობების საუკეთესო დაბალანსებისთვის რისკის მისაღები დონის შენარჩუნება - რისკის დასაშვები დონისა და საბჭოსა და აღმასრულებელი დირექტორების ბიზნეს სტრატეგიის შესაბამისად. ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილება დაინტერესებულია ორგანიზაციის განვითარებასთან ერთად უზრუნველყოს დასახული მიზნების მიღწევა და ორგანიზაციის აქტივების შესაფერისი მართვა, არასასურველი მოვლენების შედეგად დანაკარგების თავიდან არიდების ჩათვლით. ეს მოიცავს ორგანიზაციის ყველა დონეზე არსებულ საკითხებს. მმართველობაში ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილების როლი ილუსტრირებულია ქვემოთ მოცემულ ცხრილში:

მმართველობასა და ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილების კავშირი

ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილება ხელს უწყობს რისკებთან დაკავშირებული საქმიანობების მართვას, როგორებიცაა რისკების თავმოყრა და ანალიზი, რისკების ანგარიშგება, და მოიცავს ისეთ საკითხებს, რომლებიც არ არის განსაზღვრული კონკრეტული ტიპის რისკში. განყოფილების ძირითადი ფუნქციები მოიცავს:

- კაპიტალის ადეკვატურობის შიდა შეფასების პროცესზე და აღდგენის გეგმის დოკუმენტაციაზე პასუხისმგებლობა;
- დირექტორთა საბჭოსა და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის ხელის შეწყობა RAS-ის მიმოხილვის პროცესის კოორდინირებაში და RAS შესაბამისობის მონიტორინგი, კონტროლი და ანგარიშგება;
- სხვადასხვა ტიპის სტრეს-ტესტების ჩატარება ორგანიზაციის დონეზე;
- ხაზინის დეპარტამენტთან ყოველდღიური კომუნიკაცია და ALCO-სთვის დამატებითი ინფორმაციის მიწოდება;
- საზედამხედველო რისკის მართვა და ანგარიშგება.

2.6.2 დოკუმენტი რისკის დასაშვები დონის შესახებ

2.6.2.1 რისკის დასაშვები დონე

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია რისკის მართვის სტრუქტურის შექმნასა და ბანკის რისკის დასაშვები დონის განსაზღვრაზე. ბანკის რისკის დასაშვები დონე განსაზღვრულია დოკუმენტში, რისკის დასაშვები დონის შესახებ ("RAS"). რისკის დასაშვები დონე განისაზღვრება, იმ რისკის ტიპების და დონის სახით, რომლის მისაღებად ბანკი მზად არის თავისი აქციონერების და მეანაბრეების სახელით მის სტრატეგიულ, ტაქტიკურ და ტრანზაქციულ ბიზნეს ოპერაციებში. რისკის დასაშვები დონე გამოხატულია, როგორც კონკრეტული, რაოდენობრივი ფარგლების პაკეტი სხვადასხვა სარისკო საქმიანობებზე, რომლის კროსირებაც არ უნდა მოახდინოს ბანკმა. RAS ასევე

განსაზღვრავს სხვადასხვა ლიმიტებს კონტრაგენტებზე კონცენტრაციის რისკების თავიდან ასაცილებლად.

რისკის მიღების შესაძლებლობა წარმოადგენს ბანკის საერთო შესაძლებლობას მიიღოს პოტენციური ზარალი. რისკის პროფილი არის ბანკის რისკის პორტფელის მოკლე ასახვა დროის კონკრეტულ ეტაპზე (წარსული, აწმყო ან მომავალი). რისკის დასაშვები დონე არ არის ბანკის მიერ რისკის მიღების შესაძლებლობა (და უნდა იყოს მასზე ნაკლები) და ასევე შესაძლოა განსხვავდებოდეს ბანკის რისკის პროფილისგან. რისკის პროფილი ზოგადად დაბალი უნდა იყოს რისკის დასაშვებ დონეზე. რისკის პროფილი შეიძლება მაღალი იყოს რისკის დასაშვებ დონეზე გამონაკლის შემთხვევებში (მაგალითად, ბანკის რისკის დასაშვები დონის გამოხატული ცვლილების და გარე იმპულსების გამო) დროის შეზღუდულ და მოკლე პერიოდებში.

2017 წელს ახალმა მმართველობამ გადაწყვიტა რისკის დასაშვები დონის შესახებ დოკუმენტი ცალკე დოკუმენტად დაემტკიცებინა.

რისკის დასაშვები დონის შესახებ დოკუმენტში აღწერილია ბანკის მიდგომები შემდეგ რისკებთან მიმართებაში:

- საკრედიტო რისკი
- სახაზინო და კაპიტალის რისკი
- საბაზრო რისკი
- საოპერაციო რისკი
- სხვა მნიშვნელოვანი რისკები

ბანკის რისკის დასაშვები დონის ზომები განსაზღვრულია ბანკის სტრატეგიული მიზნების მიღწევის და გაუმჯობესებისთვის სახელმძღვანელო მითითებებისა და უსაფრთხოების ზომების უზრუნველყოფის მიზნით:

- ▶ კაპიტალის ადეკვატურობის უზრუნველყოფა ნებისმიერ დროს;
- ▶ ლიკვიდობის და დაფინანსების რისკის სათანადო მართვის უზრუნველყოფა, რომელიც მოიცავს: LCR და ლიკვიდობის კოეფიციენტის შენარჩუნებას საზედამხედველო მოთხოვნილ მინიმუმზე ზემოთ. შეზღუდვებს ერთი კლიენტის რისკის პოზიციებზე; კონცენტრაციის ლიმიტებს; სტრეს-ტესტების ჩაბარებას (საბაზო, რბილი და მძიმე შემთხვევები) და სათანადოდ დივერსიფიცირებული დაფინანსების სტრუქტურის მიღწევას და შენარჩუნებას;
- ▶ წინასწარი შეფასება მითითებულ რისკის დასაშვებ დონესთან დაკავშირებით უნდა წარედგინოს სამეთვალყურეო საბჭოს მნიშვნელოვანი ახალი პროექტების / ინვესტიციების, ახალი პროდუქტების თვალსაზრისით, და ბაზრის ახალ სეგმენტში ან ბიზნეს ხაზებში შესვლისთვის;
- ▶ მდგრადი ეკონომიკური სარგებელის შესაბამისობის შენარჩუნება აღებულ მოვალეობებთან.

დირექტორთა საბჭო ყოველწლიურად, ან მოულოდნელი ცვლილებების შემთხვევაში უფრო ხშირად, განიხილავს და ამტკიცებს ბანკის რისკის დასაშვებ დონეს იმის უზრუნველსაყოფად, რომ იგი შეესაბამება ბანკის სტრატეგიას, ბიზნეს და საზედამხედველო გარემოს და დაინტერესებულ მხარეთა მოთხოვნებს.

ბანკის რისკის დასაშვებ დონესთან დაკავშირებული დოკუმენტები რეგულარულად წარედგინება დირექტორთა საბჭოს და სამეთვალყურეო საბჭოს რისკების კომიტეტს.

იმ შემთხვევაში, თუ ბანკის რისკის პროფილი აღემატება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დადგენილ რისკის დასაშვებ დონეს, უნდა არსებობდეს ზომების კონკრეტული პაკეტი დირექტორთა საბჭოს დავალებებთან ერთად, რომელშიც შედის აღნიშნული ზომების განხორციელება ბანკის რისკის პროფილის შესაბამისობაში მოყვანის მიზნით რისკის დასაშვებ დონესთან დროის განსაზღვრულ პერიოდში.

დირექტორთა საბჭო და განყოფილების ყველა ხელმძღვანელი პასუხისმგებელია შეასრულოს და დაიცვას რისკის დასაშვები დონის შესახებ დოკუმენტი.

2.6.2.2 მონიტორინგი, ანგარიშგება და გადახედვა

სამეთვალყურეო საბჭოს ეკისრება საბოლოო პასუხისმგებლობა ბანკის საერთო რისკის პროფილის მართვაზე. საკრედიტო რისკის კომიტეტი, ALCO, ინფორმაციის უსაფრთხოებისა და საოპერაციო რისკების მართვის დეპარტამენტები და ორგანიზაციული რისკებისა და ბიუჯეტირების განყოფილება პასუხისმგებელი არიან რისკების მონიტორინგზე და რისკის დასაშვები დონის შესაბამისობის უზრუნველყოფაზე. ორგანიზაციული რისკებისა და ბიუჯეტირების განყოფილებას ეკისრება საერთო პასუხისმგებლობა RAS პარამეტრების და ლიმიტების უწყვეტ მონიტორინგზე და RAS შესრულების შესახებ ანგარიშგებაზე სამეთვალყურეო საბჭოსთვის ყოველკვარტალურად.

რისკის დასაშვები დონის შესახებ დოკუმენტი გადაიხედება მინიმუმ წელიწადში ერთხელ, ან ბანკის საოპერაციო გარემოს მნიშვნელოვანი ცვლილების დროს, რა შემთხვევაშიც გადახედვის პროცესს ახორციელებს სამეთვალყურეო საბჭო. დირექტორთა საბჭოს შეუძლია მიუთითოს სამეთვალყურეო საბჭოს, რომ RAS საჭიროებს გადახედვას, თუმცა სამეთვალყურეო საბჭო იღებს გადაწყვეტილებას როდის დაიწყოს აღნიშნული პროცესი.

გადახედვის კოორდინაციას ახორციელებს ორგანიზაციული რისკის მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილება. რისკის დასაშვები დონის შესახებ დოკუმენტში შეთავაზებული ცვლილებები დასტურდება დირექტორთა საბჭოს მიერ და მტკიცდება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

2.6.3 რისკის ტიპები

ბანკი თავისი საქმიანობის ფარგლებში სხვადასხვა რისკის წინაშე დგას, მათგან ყველაზე მნიშვნელოვანი მითითებულია ქვემოთ. რეგულაციები მოიცავს საკრედიტო რისკს, საბაზრო რისკს, საოპერაციო რისკსა და სახაზინო და კაპიტალის რისკს. კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასების შიდა პროცესის თანახმად ბანკი ითვლის ეკონომიკურ კაპიტალს, რომელიც საჭიროა ლიკვიდობის რისკის გარდა ყველა მატერიალური რისკის დასაფარად.

2.6.3.1 საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის კონტრაგენტი მხარის მიერ შეთანხმებული პირობების შესაბამისად ვალდებულებების შეუსრულებლობით გამოწვეული რისკი. როგორც წესი, აღნიშნული

ვალდებულებები წარმოადგენენ ბანკის ტრადიციული არასავაჭრო საკრედიტო საქმიანობის, კონკრეტულად სესხების, შემადგენელ ნაწილს.

ბანკს აქვს საკრედიტო რისკის სხვადასხვა კატეგორია:

- დეფოლტის რისკი - არის რისკი, რომ კონტრაგენტი ვერ შეძლებს სასესხო ვალდებულების გადახდას.
- ქვეყნის რისკი - ქვეყნის კრედიტუნარიანობის მოულოდნელი გაუარესების ან დეფოლტის რისკი, რომელიც გამოწვეულია სოციალური არეულობით, პოლიტიკური არასტაბილურობით, ომით ან სხვა არახელსაყრელი მოვლენებით ქვეყანაში.
- კონცენტრაციის რისკი - ერთი აქტივის ან აქტივების ჯგუფის დიდი პოზიციის დაკარგვის რისკი. ეს რისკი წარმოიქმნება, როცა პორტფელი სექტორის და მსესხებელთა ჯგუფის თვალსაზრისით ნაკლებადაა დივერსიფიცირებული.

საკრედიტო რისკების მართვის მნიშვნელოვან ნაწილს წარმოადგენს ბანკში მოქმედი მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების შეფასების და აღიარების მიდგომა. აღნიშნული მიდგომა დაფუძნებულია ფინანსური აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტის - ფასს 9 მოთხოვნებზე და საქართველოს ეროვნული ბანკის მარეგულირებელ დოკუმენტზე „ფინანსური ინსტრუმენტების რისკის კატეგორიებისა და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განსაზღვრის წესი“. ლიბერთი ბანკი მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების შეფასებას ახორციელებს ორი მიმართულებით: ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი რისკის პოზიციებისა და კოლექტიურად შეფასებული (ჰომოგენული ჯგუფების) რისკის პოზიციების ჭრილში, რისთვისაც ბანკს შემუშავებული აქვს შესაბამისი რისკის პოზიციების გაუფასურების ორი მეთოდოლოგია.

ლიბერთი ბანკის მიერ გაცემული ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი რისკის პოზიციების და კოლექტიურად შეფასებული რისკის პოზიციების ფასს-9 მიხედვით გაუფასურების მეთოდოლოგიების საფუძველზე შექმნილი მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების რეზერვები გამოიყენება როგორც ბანკის შიდა ისე საზედამხებდებლო ანგარიშგების მიზნებისთვის. აღნიშნულმა მიდგომამ 2023 წლის მეორე ნახევარში სრულად ჩაანაცვლა მანამდე მოქმედი „კომერციული ბანკების მიერ აქტივების კლასიფიკაციისა და შესაძლო დანაკარგების რეზერვების შექმნისა და გამოყენების წესი“.

ფასს-9 მიდგომით სესხების გაუფასურების ზარალის რეზერვების ფორმირება ეფუძნება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ECL (expected credit losses) აღრიცხვის მოდელს და არა უკვე დამდგარი ზარალის აღრიცხვის მოდელს. განახლებული ფასს 9 დარეზერვების ჩარჩო მოიცავს შემდეგ ძირითად ფუნდამენტური ცვლილებებს:

- ბანკის ფინანსური ინსტრუმენტების კატეგორიზაციას საკრედიტო რისკის მიხედვით გაუფასურების სტადიების მიხედვით, მათ შორის:
 - 1-ლი დონის საკრედიტო რისკის კატეგორიაში (Stage 1) ხვდება სტანდარტული საკრედიტო ინსტრუმენტები, რომლებიც არ არის გაუფასურებული ან რომლებზეც საკრედიტო რისკი არ არის მნიშვნელოვნად გაზრდილი საწყისი აღიარების შემდეგ.
 - მე-2 დონის საკრედიტო რისკის კატეგორიაში (Stage 2) ხვდება საკრედიტო ინსტრუმენტები, რომლებზეც საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაიზარდა საწყისი აღიარების შემდეგ.
 - მე-3 დონის საკრედიტო რისკის კატეგორიაში (Stage 3) ხვდება საკრედიტო რისკის მიხედვით სრულად გაუფასურებული (დეფოლტური) საკრედიტო ინსტრუმენტები.

- კოლექტიურად შეფასებული რისკის პოზიციებისთვის, ჰომოგენური ჯგუფების ჭრილში დაინერგა ახალი ხარისხობრივი მაჩვენებლები, რაც გულისხმობს SICR (Significant Increasing Credit risk)– ის ან დეფოლტის თრიგერებად DSCR & PTI & LTV კოეფიციენტების გამოყენებას. ეს ფუნდამენტური ცვლილებაა და სეზ-ის ახალი მოთხოვნების გარეშე, ისედაც საჭირო იყო მისი განხორციელება. ვინაიდან გაუფასურების სტადიებს შორის მიგრაციების არსებული ხარისხობრივი პარამეტრები, ბანკის ახალი ბიზნეს მოდელის/პროდუქტების შესაბამისი რისკების საპასუხოდ საჭიროებდა განახლებას და გაუმჯობესებას.
- მოქმედებს კლიენტების ჭრილში კონტამინაციის პრინციპით დარეზერვების ახალი მიდგომა, რომლის მიხედვითაც მსესხებლის ერთ-ერთი ფინანსური ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა/გაუფასურება, იწვევს ამავე მსესხებლის სხვა ფინანსური ინსტრუმენტების საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან გაზრდას/გაუფასურებას, მიუხედავად იმისა, ეს ინსტრუმენტები ერთ ჰომოგენურ ჯგუფში ხვდება თუ სხვადასხვაში.
- შეიცვალა რისკის პოზიციების კატეგორიების რეკლასიფიკაციის მიდგომები და დაინერგა კატეგორიების გაუმჯობესების ახალი სისტემა, რომელიც დაფუძნებულია მსესხებლების ფინანსურ ანალიზსა და ასევე 3, 6, 12 თანმიმდევრული დემონსტრაციული გადახდების ისტორიებზე.
- შემოღებულ იქნა ახალი მიდგომები საყურადღებოდ მოდიფიცირებული ფინანსური ინსტრუმენტებისა (სმფი), განმეორებითი რესტრუქტურზაციებისა და რეფინანსირებული სესხების მიმართ სრულიად ახალი რეკლასიფიკაციებისა და დარეზერვების მიდგომები.
- მნიშვნელოვნად შეიცვალა გარესაბალანსო რისკის პოზიციების გაუფასურების კრიტერიუმები და მიდგომები, კერძოდ: კოლექტიურად შეფასებული რისკის პოზიციების მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების შესაფასებლად ბანკის გარესაბალანსო ვალდებულებების ნაწილში დაინერგა CCF (Credit Conversion Factor) კონცეფცია, რომელიც ეფუძნება ბაზელის საბანკო ზედამხედველობის კომიტეტის მიერ მიღებულ პრაქტიკას. აღნიშნულიდან გამომდინარე ბანკი გამოიყენებს კრედიტის კონვერსიის ფაქტორებს, მოკლევადიანი და გრძელვადიანი რისკის პოზიციებისთვის Stage 1, Stage 2, Stage 3 კატეგორიების ჭრილში.
- ინდივიდუალურად შესაფასებელი რისკის პოზიციების (ISRE) დარეზერვების მეთოდოლოგიაში დაემატა ოქროს საბითუმო ლომბარდის (ოსლ) რისკის პოზიციებისთვის ECL შეფასების განახლებული უნიფიცირებული მიდგომები, რომელიც ითვალისწინებს კომპანიების შეფასებას S&P GMI-ის PD&LGD სქორქარდებით მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების შეფასებას.
- 2023 წელს მასშტაბური იყო ლიბერთი ბანკის რეზერვების ავტომატიზაციის პროცესის პროექტი, რომელიც მოიცავს MOB, AGE, PD, LGD, EAD, STAGE-ის ავტომატურ გადათვლებს სხვადასხვა მეთოდოლოგიების ჭრილში, რაც მნიშვნელოვანი სიახლეა. აღნიშნულმა პროცესმა მნიშვნელოვნად შეამცირა ბანკის საოპერაციო რისკების ინფერენტული რისკი და ამ რისკის ერთ-ერთ ძლიერ მიტიგანტად იქცა.

- მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების კალკულაციის პროცესის სრულმა ავტომატიზაციამ ბანკს საშუალება მისცა გაემარტივებინა ჰომოგონური ჯგუფების დაშლის და ახალი ჯგუფების ფორმირების პროცესი, რამაც ბანკის ახალი ბიზნეს მოდელიდან გამომდინარე ახალი გამოწვევების შესაბამისი ჰომოგონური ჯგუფების ფორმირების შესაძლებლობები წარმოშვა.
- ბანკის გარე აუდიტორის, E&Y-ის რეკომენდაციის შესაბამისად, ბანკმა 2023 წელს დაიწყო მუშაობა EAD (Exposure At Default) - სოფისტიცირებული მოდელის შემუშავებაზე, რომელიც მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგის უფრო ზუსტი კალიბრაციის საშუალებას იძლევა. ამ მიმართულებით განახლებული მოდელის ჩარჩო აიგო ფულადი ნაკადების მქონე რისკის პოზიციებზე, ისტორიული წინსწრებით გადახდების, დეფოლტის პერიოდების და საპროგნოზო მაკროეკონომიკური სცენარების გათვალისწინებით.

2.6.3.2 საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი, რომელიც გავლენას ახდენს ფინანსური ბაზრის შედეგებზე. საბაზრო რისკის ძირითადი ტიპები მოიცავს საპროცენტო განაკვეთისა და გაცვლითი კურსის რისკს და მათი ცვალებადობის დონეს. საბაზრო რისკი ძირითადად წარმოიქმნება სავაჭრო საქმიანობებიდან. იგი მოიცავს აქციების გადაფასებასთან დაკავშირებულ ზარალის რისკს, ასევე საპროცენტო განაკვეთებისა და გაცვლითი კურსის ცვლილებით გამოწვეულ ზარალს, რაზეც ბაზრის ცვალებადობა ახდენს გავლენას.

2.6.3.3 საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი არის დანაკარგების მიღების რისკი, რომელიც შეიძლება წარმოიშვას გაუმართავი შიდა პროცესებით, ადამიანური ქმედებით, სისტემების გაუმართაობით ან მათში დაფიქსირებული ხარვეზებით ან/და გარე ფაქტორებით (მოიცავს, მაგრამ არ შემოიფარგლება შიდა და გარე თაღლითობით, წყალდიდობით, ხანძრით, მიწისძვრით, ტერორისტული ან კიბერ-შეტევებით). საოპერაციო რისკი მოიცავს იურიდიულ, მაგრამ არ მოიცავს სტრატეგიულ და რეპუტაციულ რისკებს.

საოპერაციო რისკების კლასიფიკაცია:

- ბიზნეს პროცესთან დაკავშირებული რისკი- გულისხმობს პროცესის გაუმართაობის რისკს, რომელიც გამოწვეულია მისი არასათანადო განსაზღვრით ან/და დაკავშირებით სხვა პროცესებთან, ან პროცესის არაჯეროვანი დოკუმენტირებით ან/და გაკონტროლებით;
- საინფორმაციო ტექნოლოგიური რისკი- მოიცავს როგორც ინდივიდუალური სისტემების შეფერხებას, ასევე მათ მთლიან გაუმართაობას საბანკო საქმიანობის განხორციელების დროს.
- ადამიანებთან დაკავშირებული რისკი-გულისხმობს მართვის შეცდომას, ორგანიზაციული სტრუქტურის გაუმართაობის, ან ადამიანური რესურსების შეცდომის რისკს, მაგ. დადგენილი პოლიტიკისა და პროცედურების დარღვევას. ეს რისკები შეიძლება გაზარდოს ან გააღრმავოს არაეფექტურმა ტრენინგებმა, კონტროლის არაადეკვატურმა მექანიზმებმა, კადრების უკმარისობამ, ან სხვა ფაქტორებმა;
- თაღლითობის რისკი-ბანკის თანამშრომლების, კლიენტების ან მესამე პირების მიერ წინასწარ განზრახული და ბანკის მიმართ განხორციელებული ნებისმიერი კანონ-საწინააღმდეგო

ქმედება, რომლის მიზანია ბანკისათვის ზარალის მიყენება ან/და ფინანსური სარგებლის მიღება (შიდა და გარე თაღლითური ქმედებები);

- გარე რისკები-მოიცავს ისეთ მოვლენებს, რომლებიც არ არის დაკავშირებული ბანკის ძირითად საქმიანობასთან, მაგრამ შეუძლიათ ზეგავლენის მოხდენა ბანკის ფუნქციონირებაზე (წყალდიდობა, ხანძარი, მიწისძვრა, ტერორისტული შეტევები, საგანგებო/საომარი მდგომარეობა და სხვა).

2.6.3.4 საბაზრო და კაპიტალის რისკი

საბაზრო და კაპიტალის რისკი მოიცავს ლიკვიდობის და კაპიტალის რისკს. ლიკვიდობის რისკი არის ფინანსური რისკი, რომელიც წარმოიქმნება ბანკის მიერ ვალდებულებების დროული გადახდის პოტენციური უუნარობის, ან ამ ვალდებულებების შესრულებისას ზედმეტი ხარჯის გაწევის შედეგად. ბანკი ლიკვიდობის რისკს ორ ტიპად ყოფს:

საბაზრო ლიკვიდობა - საბაზრო ლიკვიდობის რისკი არის რისკი, რომ ბანკს არ შეეძლება აქტივის ყიდვა ან გაყიდვა ფასების მატერიალურად შეცვლისა და ტრანზაქციის დიდი ხარჯების გაწევის გარეშე.

დაფინანსების ლიკვიდობა - დაფინანსების ლიკვიდობის რისკი წარმოიქმნება, როცა ბანკს არ შეუძლია ვალდებულების გადახდა მათი დაფარვის ვადის დადგომისას, ან ბანკს არ შეუძლია დეპოზიტების გატანის მსურველი მომხმარებლების დაკმაყოფილება.

კაპიტალის რისკი წარმოიქმნება რისკის პოზიციების მხარდასაჭერად კაპიტალის არაადეკვატურობით, რომელიც გამოწვეულია ჩვეულებრივი ბიზნეს საქმიანობებით, დივიდენდების მოთხოვნის დაუკმაყოფილებლობით, ინვესტირების რისკის დასაშვები დონის ან კრედიტ რეიტინგის გაუარესების გამო დაფინანსების ხარჯების ზრდით და ნორმალურ სამუშაო გარემოში საზედამხედველო კაპიტალის მოთხოვნების დაუკმაყოფილებლობით.

2.6.3.5 მაკროეკონომიკური რისკი

მაკროეკონომიკური სიტუაცია გავლენას ახდენს ბანკის მომგებიანობაზე, პორტფელის ხარისხსა და ზრდის ტემპზე. მთავარი ფაქტორები, რომლებიც პირდაპირ ახდენს გავლენას საქართველოს საბანკო სექტორზე არის:

- მშპ-ს ზრდის ტემპი
- უმუშევრობის დონე
- გაცვლითი კურსი
- ინფლაცია
- რეალური საპროცენტო განაკვეთი
- ბიზნესის და მომხმარებლის მოლოდინები
- ფისკალური და მიმდინარე ანგარიშების დისბალანსი
- პოლიტიკური ციკლი

ამასთანავე, საქართველოს ეკონომიკა დამოკიდებულია მეზობელი ქვეყნების ეკონომიკურ და პოლიტიკურ სიტუაციაზე. ამ ფაქტორებს შეუძლია გავლენა მოახდინოს ექსპორტზე, ტურიზმზე, ფულის გადარიცხვებსა და უცხოურ პირდაპირ ინვესტიციებზე.

2.6.4 აღდგენის გეგმა

ბანკი აღდგენის აღდგენის გეგმას (Recovery Plan), რომელიც ითვალისწინებს შესაძლო აღდგენის გზებს იმ შემთხვევაში, თუ ბანკი აღმოჩნდება პრობლემურ სიტუაციაში. აღდგენის გეგმა წარმოადგენს რისკის მართვის დამატებით ინსტრუმენტს და მისი მიზანია აღდგენის პერიოდის შემოკლება და კრიზისის შემთხვევაში ზარალის მინიმუმამდე დაყვანა. ბანკის საერთო რისკის პროფილის და ბანკისთვის დამახასიათებელი რისკების საფუძველზე, გეგმა ითვალისწინებს კონკრეტულ გამომწვევ ფაქტორებს, რომლის შესაბამისადაც დირექტორთა საბჭომ უნდა ამოქმედოს აღდგენის გეგმა.

აღდგენის გეგმაში აღწერილია და განსაზღვრულია მოვლენები, რომლებმაც შესაძლოა გამოწვიოს აღდგენის გეგმის ამოქმედება. იმ კრიტიკული მოცულობების გათვალისწინების მიზნით, რომლებიც იწვევს აღდგენის გეგმის აქტივაციას, ჩატარდა საბაზო პროგნოზირებული (ბიუჯეტში გათვალისწინებული) სცენარის ანალიზი. ვინაიდან წინასწარ არ არის ცნობილი მოვლენის ზუსტი ბუნება, რომელიც გამოიწვევს ზეწოლას ბანკზე, გეგმა სტრესული მოვლენების სიმწვავის საპასუხოდ უნდა იყოს მოქნილი და ითვალისწინებდეს შესაძლო გამოსავლების ჩამონათვალს, რომლებიც შესაძლოა გამოყენებულ იქნას საჭიროებისამებრ. გეგმაში აღწერილია შესაბამისი მიტიგაციის ფაქტორები/ქმედებები და არსებულ ზეწოლებზე მათი გამოყენების ეფექტები.

გაჯანსაღების გეგმის ინდიკატორებს ყოველთვიურად აკონტროლებს ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილება. ნებისმიერი პოტენციური გამომწვევი მოვლენა ეგზავნება დირექტორთა საბჭოს და განიხილება შეხვედრაზე. ამოქმედების შემთხვევაში აღდგენის გეგმის სტრატეგია განხორციელდება დირექტორთა საბჭოს ზედამხედველობით.

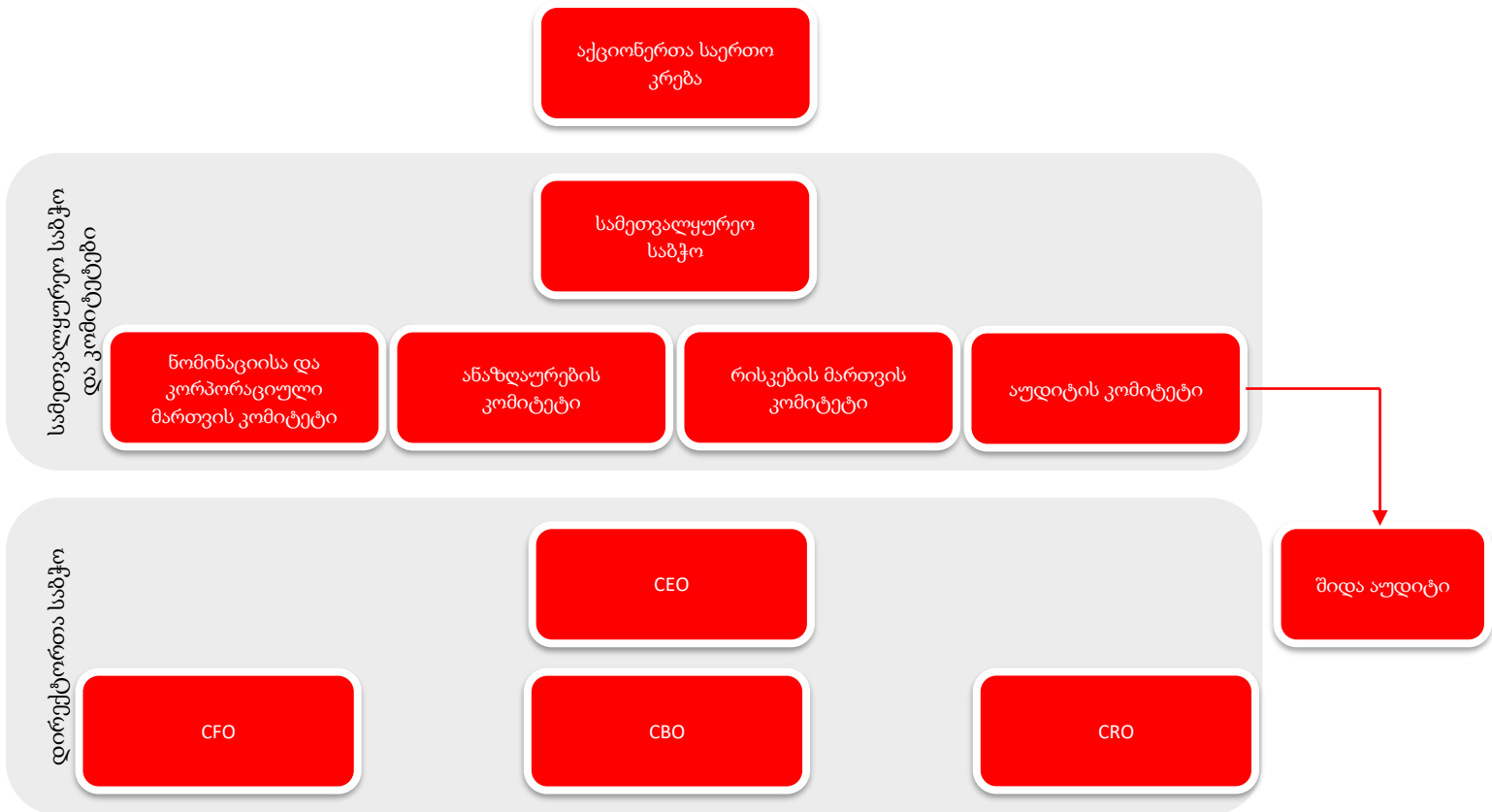
3 კორპორაციული მართვის ანგარიშგება

კორპორაციული მართვის ჩარჩო მიმოიხილავს ლიბერთი ბანკის კორპორაციული მართვის სტრუქტურას, პრინციპებს, პოლიტიკასა და პრაქტიკებს, რომლებიც ბანკს საშუალებას აძლევს დააკმაყოფილოს საქართველოს ეროვნული ბანკისა და საქართველოს საფონდო ბირჟის მოლოდინები.

აქციონერთა და სხვა დაინტერესებულ მხარეთა ინტერესების დასაცავად ლიბერთი ბანკის კორპორაციული მართვის სისტემა ექვემდებარება მიმდინარე მიმოხილვას, შეფასებასა და გაუმჯობესებას. სამეთვალყურეო საბჭო აქტიურად ნერგავს მართვის პოლიტიკასა და პრაქტიკებს, რომლებიც განკუთვნილია იმისთვის, რომ სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორთა საბჭოს ინტერესები შეუსაბამოს აქციონერთა და სხვა დაინტერესებულ მხარეთა ინტერესებს და ხელი შეუწყოს ორგანიზაციის ყველა დონეზე ეთიკური ქცევისა და რისკის მართვის უმაღლეს სტანდარტებს.

"ლიბერთი ბანკის" ჩვეულებრივი აქციები წარმოდგენილია საქართველოს საფონდო ბირჟაზე.

ბანკის კორპორაციული მართვის ჩარჩო სრულად შეესაბამება ადგილობრივ და საერთაშორისო სტანდარტებს. სამეთვალყურეო და დირექტორთა საბჭოების მიერ გამოყენებული დადგენილი პოლიტიკა და პროცედურები აღწერილია პილარ 3-ის ანგარიშის სხვა სექციებში. სამეთვალყურეო საბჭოს, მისი კომიტეტების, მენეჯმენტის, აქციონერების და სხვა დაინტერესებულ მხარეთა შორის ფუნდამენტური ურთიერთობები ეფუძნება ბანკის მმართველობის სტრუქტურას, რომელიც ქვემოთაა წარმოდგენილი. მათი საშუალებით დგინდება ბანკის მმართველობის ეთიკური ღირებულებები, სტრატეგიული და კორპორაციული მიზნები და განისაზღვრება ამ მიზნების მიღწევისა და მონიტორინგის ჩატარების გეგმები. ქვემოთ მოცემულ დიაგრამაზე ნაჩვენებია ბანკის საერთო ორგანიზაციული სტრუქტურა 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

2023 წლის დეკემბრიდან გაუქმდა საოპერაციო დირექტორატი და საოპერაციო დირექტორის პოზიცია. საოპერაციო მიმართულებაში შემავალი დეპარტამენტები გადანაწილდა სხვადასხვა მიმართულებების დირექტორების დაქვემდებარებაში.

3.1 აქციონერთა წლიური საერთო კრება

აქციონერთა წლიური საერთო კრება (Annual General Meeting - “AGM”) არის ბანკის აქციონერების სავალდებულო ყოველწლიური შეკრება. აქციონერთა წლიურ საერთო კრებაზე სამეთვალყურეო საბჭო/დირექტორატი წარმოადგენს წლიურ ანგარიშს, რომელიც მოიცავს ინფორმაციას აქციონერებისთვის კომპანიის საქმიანობის შედეგების და სტრატეგიის შესახებ. ხმის უფლებების მქონე აქციონერები გადაწყვეტილებას იღებენ ისეთ საკითხებზე, როგორიცაა სამეთვალყურეო საბჭოში წევრების არჩევა, მათი ანაზღაურების განსაზღვრა, დივიდენდის გადახდა, გარე აუდიტორის შერჩევა და მოქმედი კანონმდებლობით ან/და ბანკის წესდებით განსაზღვრული სხვა საკითხები.

3.1.1 წლიური საერთო კრების მოწვევა

ბანკის წესდების შესაბამისად, წლიურ საერთო კრებას სამეთვალყურეო საბჭო იწვევს ბანკის ბუღალტრული აღრიცხვების გარე აუდიტის დასრულებიდან ორი თვის განმავლობაში და ნებისმიერ შემთხვევაში წინა ფინანსური წლის დასრულებიდან ექვსი თვის განმავლობაში. ის საკითხები, რომლებიც არ იქნა განხილული წლიური საერთო კრების მიერ და შედის წლიური საერთო კრების პასუხისმგებლობის ფარგლებში, განიხილება და გადაწყდება რიგგარეშე საერთო კრებებზე (Extraordinary General Meetings - "EGM"). რიგგარეშე საერთო კრებების რაოდენობა წლის განმავლობაში არ არის შეზღუდული და შესაძლოა შეიცვალოს წლიდან წლამდე. EGM შეიძლება მოწვეულ იქნას სამეთვალყურეო საბჭოს, დირექტორთა საბჭოს ან აქციების სულ მცირე 5%-ის მფლობელი აქციონერის წერილობითი მოთხოვნით. აქციონერებს, რომლებიც არ ესწრებიან წლიურ საერთო კრებას, უფლება აქვთ გასცენ მინდობილობა მესამე პირზე, რომელიც მათ ნაცვლად შეძლებს ხმის მიცემას.

აქციონერთა საერთო კრებას ხელმძღვანელობს სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე ან, მისი არყოფნის შემთხვევაში, თავმჯდომარის მოადგილე, სამეთვალყურეო საბჭოს უფროსი დამოუკიდებელი წევრი ან საბჭოს ნებისმიერი სხვა წევრი. იმ შემთხვევებში, როდესაც თავმჯდომარე არ ესწრება სხდომას ან/და არ შეუძლია ხმის მიცემაში მონაწილეობა მიიღოს ინტერესთა შესაძლო კონფლიქტთან დაკავშირებული საკითხების გამო, სხდომას თავმჯდომარეობს თავმჯდომარის მოადგილე, სამეთვალყურეო საბჭოს უფროსი დამოუკიდებელი წევრი. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების არყოფნის შემთხვევაში კრებას ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი.

AGM-ის ან/და EGM-ის სააღრიცხვო თარიღისთვის რეგისტრირებულ ყველა აქციონერს უფლება აქვს დაესწროს კრებას და მონაწილეობა მიიღოს ხმის მიცემაში (საჭიროების შემთხვევაში). აქციონერებს, რომლებიც არ ესწრებიან წლიურ საერთო კრებას, უფლება აქვთ ხმა მისცენ მინდობილობის საფუძველზე.

3.1.2 წლიური საერთო კრების ფუნქციები

საქართველოს კანონმდებლობისა და ბანკის წესდების თანახმად, წლიურ საერთო კრებაზე აქციონერებს შეუძლიათ გადაწყვეტილებების მიღება შემდეგ საკითხებზე:

კორპორაციული მართვა

- წესდების მიღება, დამტკიცება და ცვლილება.
- ბანკის კონსოლიდაცია, გაერთიანება, დაშლა, ლიკვიდაცია, რეორგანიზაცია და/ან ტრანსფორმაცია.
- სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების არჩევა და გათავისუფლება.
- ბანკის ნებადართული და განთავსებული კაპიტალის გაზრდა ან შემცირება.
- ნებადართულ კაპიტალის ფარგლებში ახალი აქციების გამოშვება.
- ბანკის მიერ საკუთარი აქციების გამოსყიდვა

დამტკიცების უფლებამოსილებები

- სამეთვალყურეო საბჭოს და დირექტორთა საბჭოს ანგარიშების დამტკიცება ან უარყოფა.
- წლიური ანგარიშის და ანგარიშგებების დამტკიცება.
- დამოუკიდებელი აუდიტორის შერჩევა, დანიშვნა და გათავისუფლება.
- სამეთვალყურეო საბჭოს და/ან დირექტორთა საბჭოს წინადადების დამტკიცება მოგების განაწილების შესახებ ან მოგების განაწილების თაობაზე გადაწყვეტილების მიღება იმ შემთხვევაში, თუ აღნიშნული ორგანოები არ წარმოადგენენ საერთო წინადადებას.

კონტროლის უფლებები

- გადაწყვეტილებების მიღება ბანკის მიერ ქონების, უფლების, აქტივის შემენასთან, გასხვისებასთან, გადაცემასთან, გაცვლასთან (ან დაკავშირებულ გარიგებებთან) ან უფლებრივად დატვირთვასთან დაკავშირებით, რომლის ღირებულება აღემატება ბანკის საკუთარი კაპიტალის 20%-ს.

3.1.3 2023 წელს ჩატარებული აქციონერთა კრებები და მიღებული გადაწყვეტილებები

2023 წლის 27 ივნისის დირექტორთა საბჭოს სხდომის ოქმის საფუძველზე მოწვეულ იქნა აქციონერთა ყოველწლიური საერთო კრება. საერთო კრების მოწვევის შესახებ გადაწყვეტილება და საერთო კრების დღის წესრიგი „მეწარმეთა შესახებ“ კანონით გათვალისწინებული წესით გამოქვეყნდა მარეგისტრირებული ორგანოს ელექტრონულ პორტალზე. ყოველწლიური საერთო კრება ჩატარდა 2023 წლის 20 ივლისს და გადაწყვეტილება მიღებულ იქნა საერთო კრების კომპეტენციას მიკუთვნებულ საკითხებზე, მათ შორის :

- ბანკის 2022 წლის აუდირებული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცება;
- ბანკის მიერ გამოშვებულ პრივილეგირებულ აქციებზე დივიდენდის გაცემა;
- ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების ხელახალი ვადით არჩევა;
- ბანკის სადამფუძნებლო შეთანხმებისა და წესდების განახლებული რედაქციის დამტკიცება;
- ბანკის დამოუკიდებელი გარე აუდიტორის დანიშვნა და მასთან გაფორმებული ხელშეკრულების დამტკიცება;
- ბანკის მმართველი ორგანოების შესაფერისობისა და ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების შესაფერისობის დამტკიცება.

3.1.4 კომუნიკაცია და მედია განცხადებები

როგორც წლიური საერთო კრების, ასევე რიგგარეშე საერთო კრების ჩატარების დრო, ადგილი და დღის წესრიგი ქვეყნდება საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს ერთიანი ელექტრონული პორტალის ბანკის ავტორიზებული მომხმარებლის გვერდზე, კრების ჩატარების თარიღამდე მინიმუმ 21 დღით ადრე. კანონმდებლობის მოთხოვნის შესაბამისად, საერთო კრებაზე განხილულ საკითხებზე კენჭისყრის შედეგები ასევე ქვეყნდება ბანკის ვებგვერდზე.

3.2 სამეთვალყურეო საბჭო

სამეთვალყურეო საბჭოს პასუხისმგებლობებია:

- ბანკში კორპორაციული მმართველობის უმაღლესი სტანდარტების ხელშეწყობა;
- აქციონერთა ინტერესების შესაბამისად, ბანკის განვითარების ხელშეწყობა და მდგრადი ღირებულებების შექმნა და უზრუნველყოფა;
- მმართველობითი ორგანოების მიერ ბანკის გრძელვადიანი ზრდის ხელშეწყობა და შიდა კონტროლის ეფექტური სისტემის შენარჩუნება;
- ბანკის წლიური ბიუჯეტისა და განვითარების სტრატეგიის დამტკიცება.

3.2.1 სამეთვალყურეო საბჭოს შემადგენლობა

წესდების შესაბამისად, სამეთვალყურეო საბჭო შედგება არანაკლებ 3 წევრისგან. სეზონის მიერ მიღებული რეგულაციის თანახმად, რომელიც ძალაში შევიდა 2018 წლის 1 ივნისიდან, სამეთვალყურეო

საბჭოს წევრი არ უნდა იყოს დირექტორატის შემადგენლობაში და არ უნდა ახორციელებდეს აღმასრულებელ ფუნქციებს.

სამეთვალყურეო საბჭო საკუთარი შემადგენლობიდან ირჩევს თავმჯდომარეს, რომელიც იწვევს სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომებს, განსაზღვრავს დღის წესრიგს და ხელს აწერს შესაბამის კრების ოქმებს, კრების მდივანთან ერთად. სამეთვალყურეო საბჭოს კრება შეიძლება ჩატარდეს სატელეფონო ან ვიდეო კონფერენციის მეშვეობით.

31-დეკემბერი-2023	სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები
თავმჯდომარე (დამოუკიდებელი წევრი)	მურთაზ კიკორია
საბჭოს წევრი	ირაკლი ოთარ რუხაძე
საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი	მაგდა მალრაძე
თავმჯდომარის მოადგილე, საბჭოს უფროსი დამოუკიდებელი წევრი	მამუკა წერეთელი
საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი	ბრუნო ხუან ბალვანერა

3.2.2 სამეთვალყურეო საბჭოს განათლება და გამოცდილება

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებს ფართო სპექტრის ცოდნა და გამოცდილება აქვთ ფინანსური ანალიზის, კაპიტალის ბაზრების, ფინანსური ანგარიშგების, საინფორმაციო ტექნოლოგიების, სტრატეგიული დაგეგმვის, რისკის მართვის, ანაზღაურების, საზედამხედველო მოთხოვნების, კორპორაციული მართვისა და მენეჯმენტის მიმართულებით და, ამასთან, შეხედულებათა მრავალფეროვნების ხელშეწყობისათვის საჭირო უნარებს ფლობენ. მათ აქვთ შესაბამისი ცოდნა ადგილობრივი, რეგიონალური, გლობალური, ეკონომიკური და საბაზრო ტენდენციებისა და სამართლებრივი და საზედამხედველო გარემოს შესახებ. მათი გამოცდილებისა და უნარების მრავალფეროვნება მნიშვნელოვან როლს თამაშობს რისკების შემცირებაში ბანკისა და მისი აქციონერების ინტერესების სასარგებლოდ.

ირაკლი ოთარ რუხაძე

უნარები და გამოცდილება:

ირაკლი ოთარ რუხაძე სს "ლიბერთი ბანკის" სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარედ 2017 წლის ოქტომბერში იქნა არჩეული და იგი აღნიშნულ პოზიციას 2021 წლამდე იკავებდა. 2011 წლიდან იგი გახლდათ შპს Hunnewell Partners (UK) LLP-ის პარტნიორი ლონდონში. ირაკლი წარმოადგენდა Salford Capital Partners-ის LP Salford Georgia-ს აღმასრულებელ დირექტორსა და პარტნიორს თბილისში. აღმასრულებელი დირექტორის რანგში ირაკლი რუხაძე ხელმძღვანელობდა Salford-ის ქართულ ოპერაციებს და, ამავე დროს, პასუხისმგებელი იყო სპეციფიურ მიმართულებებზე

(ტელეკომუნიკაცია, უძრავი ქონება) ქვეყნის საზღვრებს გარეთ. მან წარმატებით განახორციელა ბევრი ცნობილი ბიზნეს გარიგება საქართველოში. მისი ზედამხედველობითა და ხელმძღვანელობით,

საქართველოს ეკონომიკამ დაახლოებით \$ 150 მილიონის ინვესტიცია მოიზიდა. 2001-2003 წლებში ირაკლი გახლდათ შპს Argo Ventures-ის დამფუძნებელი და პარტნიორი ბოსტონში, მასაჩუსეტსში. კომპანია ორიენტირებულია კერძო კომპანიებისათვის კონსულტაციების გაწევაზე – არაუზრუნველყოფილი კაპიტალის საკითხებზე კონსულტაციების ჩათვლით. კლიენტებს შორის იყო Global Realty Outsourcing - აშშ-ს უძრავი ქონების ანალიზის სფეროში წარმატებული კომპანია, რომლის ინვესტორთა სიაში ამჟამად ირიცხებიან Citigroup და First Union Securities. გარდა აღნიშნულისა, ირაკლი წარმოადგენდა შპს Caucasus Advisors LLC-ის დამფუძნებელსა და აღმასრულებელ დირექტორს ბოსტონში, მასაჩუსეტსში, და მისი პასუხისმგებლობის ფარგლებში შედიოდა მრავალმილიონიანი საინვესტიციო ფონდის მართვა კავკასიის რეგიონში არსებულ კომპანიებში ინვესტირების მიზნით. ირაკლი ასევე იკავებდა ჩართულობის მენეჯერის პოზიციას McKinsey & Company Inc.-ში ბოსტონში, მასაჩუსეტსში და დიუსელდორფში, გერმანიაში, სადაც იგი უძღვებოდა კონსულტაციებს და ჩართული იყო პრობლემების მოგვარების კუთხით კლიენტის კომპანიის საქმიანობის გასაუმჯობესებლად. 2021 წლის 30 დეკემბრიდან კორპორაციული მართვის საუკეთესო პრინციპების შესაბამისად, ირაკლი რუხაძემ დატოვა სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის პოზიცია და განაგრძობს საქმიანობას სამეთვალყურეო საბჭოს წევრის მანდატით, ხოლო საბჭოს ხელმძღვანელად არჩეულ იქნა დამოუკიდებელი წევრი, მურთაზ კიკორია.

განათლება:

ირაკლი ოთარ რუხაძემ ბიზნესის ადმინისტრირების მაგისტრის ხარისხით დაამთავრა Tuck School of Business at Dartmouth College; იგი ასევე გახლავთ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კურსდამთავრებული მათემატიკისა და ეკონომიკის მეცნიერებათა მაგისტრის ხარისხით.

მურთაზ კიკორია

უნარები და გამოცდილება:

მურთაზ კიკორია სს "ლიბერთი ბანკის" სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად 2019 წლის ივნისში იქნა არჩეული. 2019 წლის ივლისში იგი აირჩიეს სამეთვალყურეო საბჭოს რისკების კომიტეტის თავმჯდომარედ, ხოლო 2021 წლიდან იგი წარმატებით იკავებს სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის პოზიციას მურთაზს საბანკო და საფინანსო სექტორთან დიდი გამოცდილება აკავშირებს. იგი იკავებდა გენერალური დირექტორის პოზიციებს სექტორის წამყვან კომპანიებში/ჯგუფებში, კერძოდ, 2015-2016 წლებში სს „საქართველოს ბანკში“ და 2012-2014 წლებში - „საქართველოს ჯანდაცვის ჯგუფში“. მას ასევე აქვს მრავალწლიანი გამოცდილება სს „საქართველოს ბანკში“

ფინანსური დირექტორისა და ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკში (EBRD) უფროსი ბანკირის თანამდებობაზე. შესაბამისად, მისი ცოდნა და გამოცდილება ფინანსებში, კაპიტალის ბაზრებსა და ზოგადად ბაზარზე მეტად მნიშვნელოვანი და ღირებულია ბანკისთვის. მურთაზის გამორჩეული გამოცდილება საბანკო და საფინანსო სფეროში კიდევ უფრო გაღრმავებულია მისი მართვის, კონტროლისა და ზედამხედველობითი უნარებით, რომლებიც მან შეიძინა 2000-იანი წლების დასაწყისში საქართველოს ეროვნულ ბანკში საბანკო ზედამხედველობისა და რეგულირების განყოფილების უფროსად მუშაობისას. რის შემდეგაც 2016-2018 წლებში წარმატებით განაგრძო მუშაობა საქართველოს ეროვნული ბანკის ვიცე-პრეზიდენტის პოზიციაზე. 2021 წლის 30 დეკემბრიდან მურთაზ კიკორიამ დაიკავა სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის თანამდებობა.

განათლება:

მურთაზმა დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკის ფაკულტეტი (ფინანსები და კრედიტები). მისი აკადემიური ცოდნა ასევე მდიდარია მრავალი მნიშვნელოვანი ადგილობრივი და საერთაშორისო კონფერენციით, ტრენინგებითა და სემინარებით საბანკო ოპერაციების შესახებ, ფინანსური ბაზრების, დაფინანსების, მოლაპარაკებებისა და ხელმძღვანელობის, ფულის გათეთრების წინააღმდეგ და საბანკო სექტორთან დაკავშირებული სხვა შესაბამისი საკითხებით.

მაგდა მალრაძე**უნარები და გამოცდილება:**

მაგდა მალრაძე სს "ლიბერთი ბანკს" 2019 წლის აგვისტოში შემოუერთდა. 2019 წლის ოქტომბერში იგი არჩეულ იქნა ანაზღაურების კომიტეტის, ხოლო 2022 წლის სექტემბერში აუდიტის კომიტეტის თავმჯდომარედ. მაგდა სამეთვალყურეო საბჭოს ერთადერთი ქალი წევრია. მას განსაკუთრებული გამოცდილება აქვს პროექტის მენეჯმენტში, სტრატეგიულ დაგეგმვაში, ფინანსებში, მონიტორინგში, კონტროლსა და ანგარიშგებაში. იგი ამჟამად ათასწლეულის გამოწვევის ფონდი - საქართველოს აღმასრულებელი დირექტორის პოზიციას იკავებს. მისი ხელმძღვანელობითა და ზედამხედველობით კომპანიამ წარმატებით განახორციელა რამდენიმე პროექტი. ამჟამად აღნიშნული

ორგანიზაცია ახორციელებს გრძელვადიან პროექტს, რომელიც ათობით მილიონ აშშ დოლარს მოიაზრებს. პროექტის მთავარი მიზანი საქართველოში ზოგადი, პროფესიული და უმაღლესი განათლების შემუშავებაა, ასევე მოიაზრება საჯარო სკოლების რეაბილიტაცია, აღჭურვა და აკადემიური პერსონალის პროფესიული განვითარების მენეჯმენტი. 2008-2013 წლებში მაგდა მუშაობდა ფონდი ღია საზოგადოება საქართველოს უმაღლესი განათლების მიმართულების აკადემიური მხარდაჭერის პროგრამის მენეჯერის პოზიციაზე. პროგრამა ძირითადად ორიენტირებული იყო განათლების განვითარებაზე სამხრეთ კავკასიაში, ადგილობრივი, რეგიონალური და გლობალური აკადემიური ქსელის შექმნით. მისი მცდელობისა და დაუღალავი ძალისხმევის შედეგად, საქართველოში განხორციელდა მრავალი გაცვლითი საგანმანათლებლო პროგრამა. გამოკვეთილი უნარ-ჩვევებისა და გამოცდილების წყალობით, მაგდა სამეთვალყურეო საბჭოს სძენს მრავალფეროვნებას, დამოუკიდებლობას, პროფესიონალიზმისა და კონტროლის მაღალ დონეს. სამეთვალყურეო საბჭო და ზოგადად ბანკი დაბალანსებულია ბიზნეს ოპერაციების შესრულებისა და რისკების მართვის თვალსაზრისით.

განათლება:

მაგდამ დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტი და მიენიჭა იურისტის წოდება. იგი ასევე არის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკური ურთიერთობების კურსდამთავრებული ეკონომისტის წოდებით.

მამუკა წერეთელი

უნარები და გამოცდილება:

დოქტორი მამუკა წერეთელი აირჩიეს ლიბერთი ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად 2018 წლის დეკემბერში. 2019 წლის იანვარში იგი დაინიშნა აუდიტის კომიტეტის თავმჯდომარედ და სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილედ, საბჭოს უფროს დამოუკიდებელ წევრად, ხოლო 2022 წლის სექტემბერში - ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტის თავმჯდომარედ. დოქტორი წერეთელი არის America-Georgia Business საბჭოს პრეზიდენტი, Georgian House of Greater Washington, LLC-ის დამფუძნებელი და დირექტორი და American Foreign Policy Council-ში Central Asia-Caucasus Institute-ის უფროსი

მკვლევარი. ის ასევე American University's School of International Service-ის ფაკულტეტის წევრია (Washington, DC & John Hopkins SAIS).

2013 წლის 11 მაისამდე მამუკას ამერიკის უნივერსიტეტის School of International Service (SIS)-ის Center for Black Sea-Caspian Studies-ის დირექტორის თანამდებობა ეკავა. მანამდე ის ასისტენტ პროფესორად მუშაობდა (2007-2011) და ამერიკული უნივერსიტეტის დამხმარე ფაკულტეტის წევრი იყო (2002-2007). 2006-2007 წლებში მამუკა George Washington University-ში Elliott School of International Affairs-ის დეკანატის წევრი იყო, სადაც ასწავლიდა ენერგო და სამოქალაქო უსაფრთხოებას.

12 წლის განმავლობაში მამუკა America-Georgia Business Council (AGBC)-ის აღმასრულებელ დირექტორად მუშაობდა. ამჟამად ის ორგანიზაციის პრეზიდენტი. საბჭო არის საქართველოში აშშ-ის ბიზნეს ინტერესების ხელშეწყობის და აშშ-საქართველოს სავაჭრო და ეკონომიკური თანამშრომლობის ძირითადი ინსტრუმენტი. მამუკას სახელს უკავშირდება AGBC-ს მიერ ორგანიზებული 20-ზე მეტი ყოველწლიური კონფერენცია, რომელიც ქართულ-ამერიკულ ეკონომიკურ პარტნიორობას მიძღვნილი საჯარო და კერძო სექტორებს შორის დიალოგის ყველაზე პოპულარული ფორუმების სერია გახდა. ყოველწლიური კონფერენციების გარდა, მამუკა უძღვებოდა და ორგანიზებას უწევდა საქართველოში პოლიტიკურ და ეკონომიკურ განვითარებაზე ორიენტირებულ სტრატეგიულ დაგეგმვის მრავალ სესიას. ამ სესიებს სხვადასხვა დროს ესწრებოდნენ საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების (IMF, World Bank, IFC, EBRD) წარმომადგენლები, აშშ-ს ექსპორტიორი სააგენტოები (Ex-Im Bank, OPIC, TDA), დონორი სააგენტოები (USAID, MCC), აშშ-ის და საქართველოს მთავრობის წარმომადგენლები, რეგიონის კერძო კომპანიები და ექსპერტები. 2007-2008 წლებში მამუკა წერეთელი ხელმძღვანელობდა ამერიკა-საქართველოს ბიზნეს საბჭოს საქართველოსთვის ტურიზმის სტრატეგიისა და საინვესტიციო გეგმის პროექტს, რომელიც დაფინანსებული იყო US Trade and Development Agency-ის მიერ.

განათლება:

დოქტორმა წერეთელმა დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი და აქვს ეკონომიკური გეოგრაფიის მაგისტრის წოდება. მას აგრეთვე აქვს University of Maryland College მეცნიერებების მაგისტრის წოდება და რუსეთის ეკონომიკისა და პროგნოზის ინსტიტუტის მეცნიერების აკადემიის დოქტორის წოდება.

ბრუნო ხუან ბალვანერა

უნარები და გამოცდილება:

ბრუნო ხუან ბალვანერა სს „ლიბერთი ბანკს“ 2022 წლის აგვისტოში სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრის სტატუსით შემოუერთდა, ხოლო 2022 წლის სექტემბრიდან წარმატებით იკავებს რისკების კომიტეტის თავმჯდომარის პოზიციას. ბრუნო ბალვანერას აქვს 35 წელზე მეტი გამოცდილება საბანკო/საინვესტიციო სფეროში, მათ შორის 23 წელი სხვადასხვა პოზიციებზე EBRD-ში, როგორც სათავე ოფისში (ლონდონი, დიდი ბრიტანეთი), ასევე რეგიონალურ ოფისებში (სანქტ-პეტერბურგი, მოსკოვი, თბილისი და ნურსულთანი). 2013-2018 წლებში ბრუნო ბალვანერა იყო რეგიონალური დირექტორი კავკასიაში, მოლდოვასა და ბელარუსში, რომელიც იმართებოდა თბილისიდან, შემდეგ კი ცენტრალური აზიის რეგიონის მმართველი დირექტორი 2020 წლამდე, სადაც ზედამხედველობას უწევდა საინვესტიციო საქმიანობას 6 ქვეყნის მასშტაბით.

ბრუნო ბალვანერას გამოცდილება მოიცავს კერძო სექტორში ინვესტიციებს მდგრადი განვითარების მიმართულებით და ასევე, წარმატებულ ექსპერტულ ცოდნას ინვესტიციების, რისკების, შესაბამისობის, სამართლებრივი, სოციალური და გარემოსდაცვითი სტანდარტების, ინკლუზიურობის და განახლებადი ენერგიის მიმართულებით.

ბრუნო ბალვანერას ეკავა რამდენიმე კომპანიის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრის თანამდებობა, მათ შორის 2020 წლის ბოლოს არჩეული იყო არა-აღმასრულებელ დირექტორად Asaka Bank-ში (უზბეკეთი), ხოლო 2022 წლის აგვისტოში აირჩიეს Qishloq Qurilish Bank-ში (QQB) (უზბეკეთი) სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად და ნომინაციისა და ანაზღაურების კომიტეტის თავმჯდომარედ. ის ამჟამად აგრეთვე არის კერძო ინვესტორი ფინტექ მიმართულებით, ჩართულია საერთაშორისო ბიზნესსა და აკადემიურ სწავლებაში და ასევე, არის სტრატეგიის კონსულტანტი.

განათლება:

ბრუნო ბალვანერა ფლობს University of Chicago Booth (USA)-ის სტრატეგიის, აგრეთვე ბიზნეს ადმინისტრირების მაგისტრის ხარისხს. მან აგრეთვე დაამთავრა მექსიკის ITAM-ის უნივერსიტეტი ფინანსების, ხოლო Universidad Iberoamericana პოლიტიკური მეცნიერებების მიმართულებით.

3.2.3 სამეთვალყურეო საბჭოს მრავალფეროვნება და დამოუკიდებლობა

სამეთვალყურეო საბჭო მიიჩნევს, რომ უნარების, პროფესიული კარიერის, ცოდნისა და გამოცდილების მრავალფეროვნება მნიშვნელოვანია ბიზნესის ეფექტურად წარმართვისთვის. სამეთვალყურეო საბჭო მისი ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტით მუშაობს რათა უზრუნველყოს უნარების, გამოცდილების, დამოუკიდებლობისა და საბანკო ცოდნის სათანადო დაბალანსება დაკისრებული პასუხისმგებლობების შესასრულებლად.

სამეთვალყურეო საბჭო შესაბამისობაშია კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსთან საბჭოში დამოუკიდებელი წევრების რაოდენობით. ამასთან, დამოუკიდებლობისა და მიუკერძოებლობის მაღალი ხარისხის უზრუნველსაყოფად, სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტები დაკომპლექტებულია მხოლოდ დამოუკიდებელი წევრებისგან. სამეთვალყურეო საბჭოს თითოეულ წევრს უკავია და/ან მანამდე ეკავა მაღალი თანამდებობა სხვადასხვა დაკავშირებულ სფეროში, რის შედეგადაც მათ თავისი გამოცდილებით და ხედვით ღირებული კონცეფციები შეაქვთ სამეთვალყურეო საბჭოს საქმიანობაში და მნიშვნელოვანი წვლილი - გადაწყვეტილების მიღების პროცესში. არც ერთ ფიზიკურ პირს ან ფიზიკურ პირთა ჯგუფს არ აქვს შესაძლებლობა აკონტროლოს გადაწყვეტილების მიღების პროცესი.

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრის შესაფერისობა და დამოუკიდებლობა დანიშვნამდე ფასდება კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსისა და კომერციული ბანკების ადმინისტრატორთა შესაფერისობის კრიტერიუმების შესახებ დებულების მოთხოვნების შესაბამისად. ამასთან, ბანკმა დაამტკიცა ადმინისტრატორთა დანიშვნის, შესაფერისობისა და მრავალფეროვნების განახლებული პოლიტიკა, რომელშიც კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად განისაზღვრა ადმინისტრატორის პოზიციების ჩამონათვალი, დეტალურად დადგინდა მათი შერჩევის პრინციპები, კრიტერიუმები და მოთხოვნები პირის განათლებასთან, გამოცდილებასთან, პიროვნულ/პროფესიულ თვისებებსა და უნარ-ჩვევებთან და სხვა მნიშვნელოვან საკითხებთან დაკავშირებით.

3.2.4 სამეთვალყურეო საბჭოს ფუნქციები

იმის უზრუნველსაყოფად, რომ სამეთვალყურეო საბჭო ჩართული იქნება ეფექტური კონტროლის განხორციელების პროცესში, კონკრეტული გადაწყვეტილებები საჭიროებს სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებას. ქვემოთ განსაზღვრულია სამეთვალყურეო საბჭოს კომპეტენციის საკითხები:

სტრატეგია და მართვა	• ზედამხედველობა ბანკის საერთო მართვაზე; • ბანკის კომერციული და საინვესტიციო სტრატეგიების, წლიური ბიუჯეტების დამტკიცება და მნიშვნელოვანი ცვლილებების შესახებ გადაწყვეტილებების მიღება; • ბანკის საქმიანობის კონტროლი;
ფინანსური ანგარიშგება და კონტროლი	• ბანკის ოპერირების მაქსიმალური ეფექტურობის უზრუნველყოფა; • ხმის მიცემის უფლებების გამოყენება ბანკის ნებისმიერ მსხვილ შვილობილ კომპანიაში; • ფინანსური და საბუღალტრო აღრიცხვის დოკუმენტაციის და აქტივების შემოწმება;
რისკების მართვის ჩარჩო და რისკის დასაშვები დონე	• ბანკის ყველა მნიშვნელოვანი რისკის დადგენა და კონტროლი; • რისკის მართვის სტრატეგიის და რისკის დასაშვები დონის განსაზღვრა და დამტკიცება; • კონკრეტული ზომების განსაზღვრა იმ შემთხვევაში, თუ ბანკის რისკის პროფილი გადაჭარბებს მისაღები რისკის დონეს;
შიდა კონტროლის მექანიზმები	• სამეთვალყურეო საბჭოს რეგულაციების ან მსგავსი წესების მიღება, შეწყვეტა ან შეცვლა სამეთვალყურეო საბჭოს შიდა ორგანიზაციასთან დაკავშირებით; • სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტ(ებ)ის შექმნა; • კომიტეტების რეკომენდაციების გათვალისწინებით, კონკრეტული ზომების მიღება; • განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი საკითხების მარეგულირებელი სამოქმედო პოლიტიკების დამტკიცება.
კონტრაქტები	• მნიშვნელოვანი სესხების დამტკიცება, თუ ჯამური რისკის პოზიცია აღემატება ბანკის საკუთარი კაპიტალის 5%-ს; • ტრანზაქციები დაკავშირებულ მხარეებთან, ინტერესთა კონფლიქტის მართვის დებულების შესაბამისად; • ნებისმიერი აქტივის შეძენა/გასხვისება, ან სხვა სახის ხელშეკრულების გაფორმება რომლის ღირებულება აღემატება 1,000,000 აშშ დოლარს; • იურიდიულ პირთან ან კომპანიასთან გრძელვადიანი თანამშრომლობის გაფორმება ან შეწყვეტა, თუ იგი წარმოშობს წელიწადში 1,000,000 აშშ დოლარის ოდენობის ვალდებულებას ან ამავე ოდენობის თანხის მიღების უფლებას;
დანიშნულები და ანაზღაურება	• ცვლილებები დირექტორთა საბჭოს სტრუქტურაში, ზომასა და შემადგენლობაში; • დირექტორთა საბჭოს წევრების, აუდიტის და სამეთვალყურეო საბჭოს სხვა კომიტეტების წევრების არჩევა და გათავისუფლება; • დირექტორთა საბჭოს წევრთა ანაზღაურების განსაზღვრა; • ბანკის აქციების დამოუკიდებელი რეგისტრატორის შერჩევა, დანიშვნა და გათავისუფლება;
კორპორაციული მართვა	• დირექტორთა საბჭოს საქმიანობების ზედამხედველობა; • დირექტორთა საბჭოსთვის ინსტრუქციების მიცემა ბანკის სხვადასხვა პოლიტიკის ზოგადი მიმართულებების შესახებ; • დაკავშირებულ პირებთან განხორციელებული ტრანზაქციების დამტკიცება და ზედამხედველობა; • ბანკის ზოგადი კორპორაციული მართვის სისტემის ანალიზი, წლიური ანგარიშგების და დირექტორთა საბჭოს წინადადებების განხილვა მოგების განაწილების შესახებ; • აქციონერთა რიგგარეშე საერთო კრების მოწვევა; • ახალი შვილობილი კომპანიის დაფუძნება;
სხვა	• ნებისმიერი დავის წამოწყება, წარმოება ან გადაწყვეტა, როდესაც დავის თანხა აღემატება 500,000 აშშ დოლარს, ან დაკავშირებულია სისხლის სამართლის საქმესთან ან ბანკში მმართველ პოზიციაზე მყოფ პირთან; • ნებისმიერ პირთან ერთად ამხანაგობის ან ერთობლივი საწარმოს დაარსება; • ნებისმიერი პოლიტიკური შენატანის ან პოლიტიკური დონაციის განხორციელება;

სამეთვალყურეო საბჭო აგრეთვე არის გადაწყვეტილების მიმღები ორგანო ყველა იმ საკითხთან მიმართებით, რაც მნიშვნელოვანია ბანკისთვის სტრატეგიული, ფინანსური ან რეპუტაციული თვალსაზრისით.

3.2.5 სამეთვალყურეო საბჭოს საქმიანობა და კრებები

სამეთვალყურეო საბჭოს კრებები („კრება“) ტარდება მინიმუმ კვარტალში ერთხელ ბანკის იურიდიულ მისამართზე ან სამეთვალყურეო საბჭოს ნებისმიერი წევრის მოთხოვნით, ნებისმიერ სხვა ადგილას. ყველა სხვა წევრთან შეთანხმებით, თავმჯდომარეს (თავად ან ნებისმიერი წევრის მოთხოვნით) შეუძლია მოიწვიოს კრება ზეპირი ფორმით ან სხვაგვარად დროის მოკლე პერიოდში. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები შეიძლება წარმოდგენილ იქნან სამეთვალყურეო საბჭოს სხვა წევრების მიერ. თითოეულ წევრს უფლება აქვს წარმოადგინოს სამეთვალყურეო საბჭოს მხოლოდ ერთი სხვა წევრი. საკითხები, რომლებიც მოითხოვს გადაწყვეტილების მიღებას დაგეგმილი კრების ფარგლებს გარეთ, განიხილება სპეციალურ რიგგარეშე კრებებზე და სატელეფონო კონფერენციით. მთლიანობაში, 2023 წლის განმავლობაში სამეთვალყურეო საბჭო ოფიციალურად შეიკრიბა ოცდარვაჯერ და გადაწყვეტილებები მიღებულ იქნა როგორც უშუალო შეხვედრით ჩატარებული სხდომის ფორმატში, ისე სატელეფონო კონფერენციის საშუალებით. კრებების დროს სამეთვალყურეო საბჭო იღებს განახლებულ მონაცემებს ძირითადი ბიზნეს მიმართულებების, ფინანსური მდგომარეობის, შიდა საოპერაციო ფუნქციებიდან კონტროლის და რისკის მართვის, შესაბამისობის, შიდა აუდიტის და სამეთვალყურეო საბჭოს კომპეტენციას მიკუთვნებული მნიშვნელოვანი ტრანზაქციების შესახებ. გარდა ამისა, არსებობს დღის წესრიგის საკითხების წლიური განრიგი იმის უზრუნველყოფისთვის, რომ ყველა საკითხს დაეთმოს სათანადო ყურადღება და განხილულ იქნას შესაბამის ნაწილში ფინანსურ და ნორმატიულ ციკლში. ეს მოიცავს ბიუჯეტს, სავალდებულო ანგარიშგებებს, მართვის ანგარიშებს და აქციონერთა წლიური საერთო კრების მოწვევას. უშუალოდ სხდომების გარდა, სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარეს და წევრებს ხშირი კონტაქტი აქვთ როგორც ერთმანეთთან, ისე გენერალურ დირექტორთან, კონტროლის ფუნქციების ხელმძღვანელ პირებთან და სხვა მნიშვნელოვან ბიზნეს ერთეულებთან. 2023 წლის განმავლობაში განხილულ და დამტკიცებულ საკითხებს შორის განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია საოპერაციო რისკების მართვის ჩარჩოს შემადგენელი პოლიტიკების განახლებული რედაქციების დამტკიცება, ბანკის დირექტორებისა და სხვა მატერიალური რისკის ამღები პირების ანაზღაურების ჩარჩოში განხორციელებული ცვლილებების დამტკიცება, ბანკის ადმინისტრატორთა შერჩევის, შესაფერისობისა და მრავალფეროვნების განახლებული პოლიტიკის დამტკიცება, ბანკის ინტერესთა კონფლიქტის მართვის განახლებული დებულების დამტკიცება, რომლის საფუძველზეც განხორციელდა ბანკის ადმინისტრატორის განმარტების ცვლილება, პოლიტიკით განსაზღვრული დაკავშირებული პირების იდენტიფიცირებისა და აღრიცხვის პროცესების სრულყოფა და ბანკის პრაქტიკაში დანერგილ პროცესებთან შესაბამისობაში მოყვანა, მათ შორის პროცესებში ჩართული სტრუქტურული ერთეულებისა და მათი შესაბამისი ფუნქციების განსაზღვრა, ასევე პოლიტიკის დანართების ხარისხობრივი სრულყოფა და დაკავშირებულ პირთა კატეგორიზაციის ინტერესთა კონფლიქტის მართვის დებულებასთან შესაბამისობაში მოყვანა.

3.2.6 სამეთვალყურეო საბჭოს საქმიანობის შეფასება

სამეთვალყურეო საბჭო მუდმივად ზრუნავს თავისი ეფექტურობის გასაუმჯობესებლად და აღიარებს, რომ მისი შეფასების პროცესი მნიშვნელოვანი ინსტრუმენტია ამ მიზნის მისაღწევად. სამეთვალყურეო

საბჭო წარმოადგენს ეფექტურ ორგანოს, რომელიც ქმნის კომპეტენციის და გამოცდილების სათანადო ბალანსს და აერთიანებს მოსაზრებების და პერსპექტივების მრავალფეროვნებას. კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსის მოთხოვნების თანახმად, ლიბერთი ბანკმა დაამტკიცა სამეთვალყურეო საბჭოს შეფასების პოლიტიკა, რომლის საფუძველზეც ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო ყოველწლიურად ახორციელებს როგორც საკუთარი საქმიანობის, ისე კომიტეტებისა და საბჭოს ინდივიდუალური წევრების ეფექტურობის შეფასებას, როგორც ერთიანი კოლეგიური ორგანოს, ისე დამოუკიდებელი წევრებისა და თავმჯდომარის სათანადო ჩართულობის, კვალიფიციურობის, შესაფერისობისა და ეფექტურობის განსაზღვრის მიზნით. შეფასების პოლიტიკის მიხედვით, ყოველ სამ წელიწადში შეფასება განხორციელდება დამოუკიდებელი შემფასებლის მიერ. აღნიშნული მოთხოვნის შესაბამისად, 2022 წელს სამეთვალყურეო საბჭოს ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტის მიერ შეფასების განმახორციელებელ დამოუკიდებელ შემფასებლად დამტკიცდა დიდი ოთხეულის წევრი PricewaterhouseCoopers (“PwC”), რომელმაც საბჭოსა და საბჭოსთან არსებული კომიტეტების მუშაობის ეფექტიანობა შეაფასა 5 ძირითადი მიმართულებით და თითოეული მიმართულების ჭრილში და შეფასების შედეგების მიხედვით ბანკი შესაბამისია წამყვან პრაქტიკასთან და საზედამხედველო მოთხოვნებთან. ამასთან, სამეთვალყურეო საბჭოს, მასთან არსებული კომიტეტებისა და საბჭოს ინდივიდუალური წევრების მიერ 2022 წელს განხორციელებული საქმიანობა შეაფასა თავად სამეთვალყურეო საბჭომაც. ბანკი გეგმავს, შეფასების პოლიტიკის შესაბამისად 2024 წლის დასაწყისისთვის, განახორციელოს სამეთვალყურეო საბჭოს და მისი კომიტეტების თვითშეფასება 2023 წლისთვის, რომლის შედეგებსაც მოქმედი კანონმდებლობით განსაზღვრული მოთხოვნების შესაბამისად გამოაქვეყნებს პილარ 3-ის წლიურ ანგარიშგებაში.

3.3 სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტები

კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსის მოთხოვნების მიხედვით, სისტემურ კომერციულ ბანკებში სამეთვალყურეო საბჭოსთან უნდა არსებობდეს შემდეგი კომიტეტები:

1. აუდიტის კომიტეტი
2. რისკების კომიტეტი
3. ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი
4. ანაზღაურების კომიტეტი

კომიტეტების რაოდენობის, მათი მოწყობისა და შემადგენლობის მხრივ ბანკი სრულ შესაბამისობაშია კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსთან.

3.3.1 აუდიტის კომიტეტი

აუდიტის კომიტეტი პასუხისმგებელია შიდა კონტროლის ფუნქციების შესრულების მონიტორინგზე, შიდა აუდიტის დეპარტამენტის მიერ წლიური სამოქმედო გეგმის შესრულების დაგეგმვასა და ზედამხედველობაზე, გარე დამოუკიდებელ აუდიტორებთან კომუნიკაციაზე. კომიტეტი ასევე რეკომენდაციას უწევს სამეთვალყურეო საბჭოს შიდა კონტროლის მექანიზმების შესაძლო სისუსტეზე.

აუდიტის კომიტეტი ზედამხედველობას უწევს ბანკის შესაბამისობას მექრთამეობასა და კორუფციასთან, ინტერესთა კონფლიქტის მართვასა და გამჟღავნებასთან დაკავშირებულ შიდა

პოლიტიკებთან. ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, აუდიტის კომიტეტი მიიჩნევს, რომ მისი შიდა კონტროლის ჩარჩო ეფექტურია.

კომიტეტი არის დამოუკიდებელი სტრუქტურული ერთეული და ექვემდებარება სამეთვალყურეო საბჭოს. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომიტეტი შედგება შემდეგი წევრებისგან:

- მაგდა მალრაძე (თავმჯდომარე);
- მამუკა წერეთელი (კომიტეტის წევრი);
- მურთაზ კიკორია (კომიტეტის წევრი).

აუდიტის კომიტეტის შეხვედრა უნდა ჩატარდეს მინიმუმ კვარტალურად და, საჭიროების შემთხვევაში, რიგგარეშე სხდომა შესაძლოა მოწვეულ იქნას ნებისმიერ დროს.

აუდიტის კომიტეტის ძირითადი როლები და პასუხისმგებლობები:

- ბანკის საბუღალტრო და საანგარიშგებო წესების განსაზღვრა, ამ წესების დაცვა და ბანკის შიდა აუდიტის მეშვეობით ბანკის აღრიცხვებისა და ჟურნალების შემოწმება;
- მოქმედ კანონმდებლობასთან ბანკის შესაბამისობის ზედამხედველობა;
- შიდა აუდიტის ფუნქციონირების ზედამხედველობა, რომლის მიზანია ბანკში რისკის მართვისა და კონტროლის სისტემებისა და პროცესების ადეკვატურობისა და ეფექტურობის უზრუნველყოფა;
- შიდა აუდიტის საქმიანობის მარეგულირებელი დოკუმენტების დამტკიცება და ბანკის დირექტორთა საბჭოსგან შიდა აუდიტის დამოუკიდებლობის უზრუნველყოფა;
- შიდა აუდიტის მომსახურების კვარტალური/ნახევარწლიანი რეპორტების დამტკიცება და სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორთა საბჭოსთვის შენიშვნებისა და რეკომენდაციების წარდგენა;
- შიდა აუდიტის მიერ შედგენილი წლიური სამოქმედო გეგმის დამტკიცება და გეგმის კვარტალური გადახედვა;
- შიდა აუდიტის ფუნქციის შეფასება, სათანადო რესურსის მობილიზების უზრუნველყოფა;
- ბანკის გარე აუდიტორებთან თანამშრომლობა;

აუდიტის კომიტეტის საქმიანობის ერთ-ერთ მთავარ მიმართულებას წარმოადგენს გარე აუდიტორთან თანამშრომლობა, მისი საქმიანობის ხელშეწყობა და დამოუკიდებლობის უზრუნველყოფა. ბანკის აქციონერის მიერ მიღებული გადაწყვეტილების შესაბამისად, 2022-2024 წლებში ფინანსური ანგარიშგების სავალდებულო აუდიტს განახორციელებს შპს „იუაი“, რომელიც წარმოადგენს დიდი ოთხეულის წევრს. მომავალი საანგარიშგებო პერიოდებისთვის დამოუკიდებელი გარე აუდიტორის შერჩევა განხორციელდება აუდიტის კომიტეტის ჩართულობით, მოქმედი კანონმდებლობით გათვალისწინებული წესით.

2023 წლის განმავლობაში აუდიტის კომიტეტი შეიკრიბა სამჯერ.

3.3.2 ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი

2018 წლის დეკემბერში ბანკის სამეთვალყურეო საბჭომ დააარსა ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორთა საბჭოს შემადგენლობის შერჩევის, დანიშვნების, წევრთა როტაციის, მათი მუშაობის ეფექტურობის შეფასების და ბანკის კორპორაციული მართვის საზედამხედველოდ.

კომიტეტი დამოუკიდებელი სტრუქტურული ერთეულია, იგი ექვემდებარება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს და უნდა შედგებოდეს სულ მცირე 3 (სამი) წევრისგან, რომლებიც იმავდროულად უნდა იყვნენ სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები. ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი შედგება შემდეგი წევრებისგან:

- მამუკა წერეთელი (თავმჯდომარე);
- ბრუნო ხუან ბალვანერა (კომიტეტის წევრი);
- მაგდა მალრამე (კომიტეტის წევრი).

ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტის ფუნქციები და პასუხისმგებლობები:

- **ნომინაცია.** სამეთვალყურეო საბჭოს, დირექტორთა საბჭოსა და მათი კომიტეტების სტრუქტურის, ზომისა და შემადგენლობის რეგულარული გადახედვა კომიტეტის თავმჯდომარესთან კონსულტაციით, სამეთვალყურეო საბჭოს ან/და დირექტორთა საბჭოს მიერ გაწეული საქმიანობის გათვალისწინებით.
- კომიტეტმა უნდა განიხილოს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებისა და სხვა მაღალი რანგის აღმასრულებელი პირების როტაციის დაგეგმვა მათი საქმიანობის გათვალისწინებით, ბანკისთვის არსებული გამოწვევების, შესაძლებლობების და სამომავლოდ საჭირო უნარებისა და გამოცდილების გათვალისწინებით.
- კომიტეტმა უნდა უზრუნველყოს სამეთვალყურეო საბჭოს საქმიანობის შეფასების ჩატარება და წარმოქმნილი რეკომენდაციების სამეთვალყურეო საბჭოსთვის წარდგენა.
- **კორპორაციული მართვა.** კომიტეტი უზრუნველყოფს საუკეთესო კორპორაციული მართვის პრაქტიკის დანერგვას და მისი მუდმივ გაძლიერებას, მათ შორის კორპორაციულ მართვასთან დაკავშირებული პოლიტიკების შემუშავებას და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის წარდგენას.
- მონიტორინგს უწევს განვითარებად ტრენდებს, ინიციატივებს და საუკეთესო პრაქტიკას კორპორაციულ მართვასთან დაკავშირებით, აფასებს აღნიშნული ტრენდების, პრაქტიკის გავლენას/თავსებადობას ბანკთან და საჭიროების შემთხვევაში გასცემს რეკომენდაციებს.
- პერიოდულად განიხილავს სამეთვალყურეო საბჭოსთან დაკავშირებულ პოლიტიკასა და ეთიკას და სამეთვალყურეო საბჭოს აძლევს შესაბამის რჩევებს.
- გადახედავს და განიხილავს შიდა შემოწმებასთან ან/და მოკვლევასთან მიმართებაში არსებულ საჩივრებს, რომელიც განხორციელდა შესაბამისობის სამსახურის ან მსგავსი უფლებამოსილების მქონე სხვა სტრუქტურული ერთეულის მიერ, ქცევისა წესებისა და ეთიკის კოდექსის დარღვევის შემთხვევების ამოცნობის ან/და თავიდან არიდების მიზნით, აგრეთვე, ამ დარღვევებზე გავრცელებულ დისციპლინურ ზომებს და სხვა სანქციებს.
- სამეთვალყურეო საბჭოს პერიოდულად აცნობებს მისი კომპეტენციის ფარგლებში მიმდინარე აქტივობების შესახებ და აფასებს კომიტეტისთვის მინიჭებული უფლებებისა და მოვალეობების შესრულებას.

2023 წლის განმავლობაში ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი ოფიციალურად შეიკრიბა ერთხელ.

3.3.3 რისკების მართვის კომიტეტი

რისკების კომიტეტი პასუხისმგებელია ბანკის რისკის მართვის პოლიტიკა/პროცედურების ზედამხედველობასა და შესაბამისობაზე, ასევე რისკის მართვის სტრუქტურის ადეკვატურობის განსაზღვრაზე, ბანკის წინაშე არსებული ყველა რისკის ტიპის მიხედვით.

კომიტეტი დახმარებას უწევს სამეთვალყურეო საბჭოს და აძლევს რეკომენდაციებს რისკების მართვისა და შიდა კონტროლის, რისკის კონტროლის ფუნქციების ადეკვატურობისა და ეფექტურობის შეფასების მიმართულებით, კონკრეტული ტიპის საოპერაციო, საკრედიტო და სხვა ტიპის რისკების იდენტიფიცირებისა და პრევენციის მიზნით.

რისკების კომიტეტი ასევე ატარებს ბანკის რისკის მართვისა და მიტიგაციის პოლიტიკა-პროცედურებთან შესაბამისობის მონიტორინგს. ზემოხსენებულის გათვალისწინებით, კომიტეტი მიიჩნევს, რომ მთლიანობაში ბანკის შიდა კონტროლის საერთო ჩარჩო ეფექტურია.

კომიტეტი დამოუკიდებელი სტრუქტურული ერთეულია და ექვემდებარება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს. კომიტეტის წევრები არიან:

- ბრუნო ხუან ბალვანერა (თავმჯდომარე);
- მამუკა წერეთელი (კომიტეტის წევრი);
- მურთაზ კიკორია (კომიტეტის წევრი).

კომიტეტი უნდა შედგებოდეს არანაკლებ სამი წევრისგან და კომიტეტის წევრთა უმრავლესობას უნდა წარმოადგენდნენ სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრები. ამ მხრივ, ბანკი სრულ შესაბამისობაშია კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსთან.

რისკების კომიტეტის სხდომა უნდა ჩატარდეს არანაკლებ კვარტალურად, საჭიროების შემთხვევაში ნებისმიერ დროს შესაძლოა მოწვეულ იქნას კომიტეტის რიგგარეშე სხდომა.

რისკების კომიტეტის მთავარი ფუნქციები და ძირითადი პასუხისმგებლობებია:

- რისკების მართვის ანგარიშგების რეგულარულად დამტკიცება;
- რისკის სტრატეგიისა და რისკის დასაშვები დონის კონტროლი, მათი თანმიმდევრულობა და შესაბამისობა ბანკის სტრატეგიასთან, კაპიტალსა და ფინანსურ გეგმებთან. აღნიშნული მიმართულებით კომიტეტი საჭიროების შემთხვევაში შეიმუშავებს რეკომენდაციებს და წარუდგენს სამეთვალყურეო საბჭოს;
- კაპიტალისა და ლიკვიდობის, ასევე ბანკისთვის რელევანტური ყველა ტიპის რისკის კონტროლი: საკრედიტო, საოპერაციო, საბაზრო, რეპუტაციული და სხვა ტიპის რისკების მართვის სტრატეგიები, რათა უზრუნველყოს მათი შესაბამისობა რისკის დასაშვებ დონესა და კულტურასთან;
- რისკის აპეტიტთან შესაბამისობის ანგარიშგებების განხილვა, რისკის დასაშვები დონიდან თითოეულ გადაცდომასა და შერჩეული ქმედების ადეკვატურობაზე;
- კაპიტალის ადეკვატურობის შიდა შეფასების პროცესის (ICAAP) ანგარიშგების განხილვა და დამტკიცება;
- რისკების დირექტორის (CRO) ეფექტურობისა და დამოუკიდებლობის კონტროლი, მისი საქმიანობის შეფასება და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის აღნიშნულ პოზიციაზე დანიშვნისა და/ან გათავისუფლების შესახებ რეკომენდაციების წარდგენა.

რისკების კომიტეტი 2023 წლის განმავლობაში შეიკრიბა ოთხჯერ.

3.3.4 ანაზღაურების კომიტეტი

ანაზღაურების კომიტეტი პასუხისმგებელია ბანკის დირექტორთა საბჭოს წევრებისათვის და სხვა მატერიალური რისკის ამღები პირებისთვის ადეკვატური და ეფექტური ანაზღაურების სისტემის შექმნაზე და მისი გამართულად ფუნქციონირების ზედამხედველობაზე.

კომიტეტი დამოუკიდებელი სტრუქტურული ერთეულია და ექვემდებარება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს. იგი შედგება შემდეგი წევრებისგან:

- მურთაზ კიკორია (თავმჯდომარე);
- ბრუნო ხუან ბალვანერა (კომიტეტის წევრი)
- მაგდა მალრაძე (კომიტეტის წევრი).

ანაზღაურების კომიტეტი უნდა შედგებოდეს არანაკლებ სამი წევრისგან და მასში წარმოდგენილი უნდა იყოს დამოუკიდებელი წევრების საკმარისი რაოდენობა. აღნიშნულის გათვალისწინებით, სამეთვალყურეო საბჭოში ახალი წევრის არჩევის შემდეგ, სამეთვალყურეო საბჭო ნომინაციის და კორპორაციული მართვის კომიტეტი დაკომპლექტდა იმგვარად, რომ კომიტეტის შემადგენლობა სრულად შეესაბამება კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსის მოთხოვნებს.

ანაზღაურების კომიტეტი ტარდება წელიწადში არანაკლებ ორჯერ. საჭიროების შემთხვევაში, კომიტეტის რიგგარეშე სხდომა შესაძლოა მოწვეულ იქნას ნებისმიერ დროს.

ანაზღაურების კომიტეტის მთავარი ფუნქციები და პასუხისმგებლობებია:

- ანაზღაურების პოლიტიკის რეგულარული გადახედვა და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის რეკომენდაციების წარდგენა, რათა უზრუნველყოფილ იქნას ბანკის ანაზღაურების პოლიტიკის შესაბამისობა საერთაშორისო სტანდარტებთან და მარეგულირებლის მიერ დამტკიცებულ შესაბამის რეგულაციებთან;
- მატერიალური რისკის ამღები პირთა სიის რეგულარულად გადახედვა და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის რეკომენდაციების წარდგენა;
- არაფულადი სახით ანაზღაურების სქემის განხილვა, საჭიროების შემთხვევაში რეკომენდაციების გაცემა და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის წარდგენა დასამტკიცებლად;
- სამეთვალყურეო საბჭოსთვის რეკომენდაციების გაცემა ბანკის ანაზღაურების პოლიტიკით გათვალისწინებული პირების ანაზღაურების შესახებ;
- მატერიალური რისკის ამღები პირთა საქმიანობის შეფასების ძირითადი მაჩვენებლების (KPI) შესრულების შეფასება;
- ანაზღაურებასთან დაკავშირებულ საკითხებზე ინფორმაციის გამჟღავნების პროცესის ხელმძღვანელობა.

2023 წლის განმავლობაში ანაზღაურების კომიტეტი შეიკრიბა ერთხელ.

3.3.5. კომიტეტების როლი კორპორაციულ მართვაში

სამეთვალყურეო საბჭოს უფლება-მოვალეობების შესრულების ხელშეწყობის, მისი ეფექტურობის ამაღლების მიზნით, სამეთვალყურეო საბჭოსთან შექმნილია კომიტეტები, რომლებზეც გარკვეულწილად დელეგირებულია სამეთვალყურეო საბჭოს ფუნქციები სხვადასხვა მიმართულებით. კომიტეტის საქმიანობა კონცენტრირებულია კონკრეტული მიმართულებით, რაც ზრდის ექსპერტული ჩართულობისა და ხარისხობრივი შესრულების მაჩვენებლის დონეს. კომიტეტების ჩართულობის გაზრდა, მათი პროაქტიულობა ბანკის კორპორაციული მართვის ჩარჩოს განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი კომპონენტია. შესაბამისად, 2020 წელს სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცდა კონკრეტული ანგარიშგებების/რეპორტების კალენდარი, რომლის დანერგვაც დაიწყო 2020 წლის მიწურულს. 2021 წლიდან აუდიტისა და რისკების კომიტეტების სხდომები ტარდება ფიზიკური შეხვედრის ფორმატში, კომიტეტების ინფორმირებულობა, ჩართულობა და საზედამხედველო კონტროლი გახდა ბევრად ნაყოფიერი და პროდუქტიული. პერიოდულად, ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტის შუამდგომლობით, ხორციელდება კალენდრით გათვალისწინებული ანგარიშგებების გადახედვა და რეკომენდაციების გაცემა ბანკის მენეჯმენტისთვის კომიტეტების ზედამხედველობის სფეროში შემავალ საკითხებთან დაკავშირებით დამატებით გასატარებელი ღონისძიებების შესახებ. აღნიშნულის ფარგლებში კომიტეტები ანგარიშგებების სახით იღებენ ინფორმაციას ყველა მნიშვნელოვან საკითხზე, რაც ხელს უწყობს მათი ინფორმირებულობის გაზრდას, ჩართულობას და მმართველობის ორგანოებს შორის ჯანსაღი და ეფექტური ანგარიშგებისა და კომუნიკაციის სისტემის უზრუნველყოფას.

3.4 დირექტორთა საბჭო

ბანკის ყოველდღიურ საქმიანობებს ახორციელებს დირექტორთა საბჭო, რომლის წევრებსაც ნიშნავს სამეთვალყურეო საბჭო. ბანკი აცნობიერებს დირექტორთა საბჭოს მნიშვნელობას, რომელიც მოიცავს კვალიფიკაციების, გამოცდილების და დივერსიფიცირებულობის სწორ ბალანსს, რაც შესაძლებლობას აძლევს მათ ეფექტურად შეასრულონ დაკისრებული ფუნქციები და მოვალეობები.

3.4.1 დირექტორთა საბჭოს შემადგენლობა

საქართველოს კანონი „კომერციული ბანკების საქმიანობების შესახებ“ და საქართველოს კანონი „მეწარმეთა შესახებ“ განსაზღვრავს მთავარ პრინციპს, რომლის მიხედვითაც კომპანიის საქმიანობის განხორციელებისთვის მკაფიოდ უნდა გაიმიჯნოს პასუხისმგებლობები კომპანიის საქმიანობის ზედამხედველობასა და აღმასრულებელ უფლებამოსილებას შორის. დირექტორთა საბჭოს შემადგენლობაში შედიან: გენერალური დირექტორი (Chief Executive Officer - “CEO”) და დირექტორები. გენერალური დირექტორი და თითოეული დირექტორი დანიშნულია სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

დირექტორთა საბჭოს ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი, რომელიც პასუხისმგებელია მართვის ყველა საკითხზე, რომელიც ეხება ბანკს. ყველა დირექტორი ანგარიშვალდებულია გენერალური დირექტორის წინაშე. გენერალური დირექტორი პასუხისმგებელია შეიმუშაოს, წარმოადგინოს და ზედამხედველობა გაუწიოს ბანკის სტრატეგიას და საერთო კომერციულ მიზნებს, რომლებსაც ის განახორციელებს სამეთვალყურეო საბჭოსთან მჭიდრო კომუნიკაციით. გენერალური

დირექტორი და დირექტორთა საბჭოს დანარჩენი წევრები პასუხისმგებელი არიან სამეთვალყურეო საბჭოს და შესაბამისი კომიტეტების გადაწყვეტილებების შესრულებაზე.

31 დეკემბერი 2023	დირექტორთა საბჭოს წევრები
გენერალური დირექტორი	ბექა გოგიჩაიშვილი
ფინანსური დირექტორი	ვახტანგ ბაბუნაშვილი
რისკების დირექტორი	გიორგი გვაზავა

3.4.2 დირექტორთა საბჭოს განათლება და გამოცდილება

დირექტორთა საბჭოს წევრებს გააჩნიათ მრავალმხრივი ცოდნა და გამოცდილება სხვადასხვა მიმართულებით, მათ შორის, ფინანსებისა და ბუღალტრული აღრიცხვის, რისკების მართვის, სტრატეგიული დაგეგმვის, საგადასახადო და სამართლებრივი საკითხების, მენეჯმენტის და ხელმძღვანელობის, კორპორაციული მართვისა და მარკეტინგის კუთხით. ისინი გამოირჩევიან ადგილობრივი და რეგიონალური ეკონომიკური და საბაზრო პირობების გონივრული გააზრების უნარებით, სამართლებრივი და საზედამხედველო გარემოს სიღრმისეული ცოდნით. მათი ცოდნისა და უნარ-ჩვევების მრავალფეროვნება მნიშვნელოვან როლს თამაშობს ბანკში გრძელვადიანი ღირებულების შექმნის კუთხით.

ბექა გოგიჩაიშვილი

უნარები და გამოცდილება: ბექა გოგიჩაიშვილი სამეთვალყურეო საბჭოს წევრად აირჩიეს 2020 წლის ოქტომბერში. იმავე წლის ნოემბრიდან იგი ასევე აირჩიეს სამეთვალყურეო საბჭოს აუდიტის კომიტეტის წევრად. ბექას გააჩნია მრავალმხრივი და გამორჩეული გამოცდილება სხვადასხვა მიმართულებით. ბექას დიდი წვლილი მიუძღვის სამეთვალყურეო საბჭოსა და საბჭოს კომიტეტების როლის გაძლიერებასა და დაკისრებული ფუნქციების ეფექტურად განხორციელებაში. სწორედ სამეთვალყურეო საბჭოში მისი არჩევის შემდეგ დაიწყო საბჭოსა და მენეჯმენტის გაერთიანებული პერიოდული შეხვედრები, გაუმჯობესდა საბჭოს მიერ მენეჯმენტის კოორდინაცია და ზოგადი ხელმძღვანელობა, ეფექტური გახდა

მენეჯმენტის შესრულების კონტროლი და კომიტეტებთან შესაბამისი რეპორტირება. მის პროფესიულ კარიერაში განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ინვესტიციების მენეჯერის პოზიცია ჰანიველ პარტნერს ჯორჯიაში, ინვესტიციებისა და აქტივების მართვის კომპანიაში, რომელიც დღეისათვის მართავს ათეულობით მილიონი ლარის ღირებულების ინვესტიციებს სხვადასხვა ბიზნეს სექტორში. 2017 წლამდე ბექა მუშაობდა საპარტნიორო ფონდში, სადაც მისი ძირითადი საქმიანობა მოიცავდა საპარტნიორო ფონდის მიერ დასაფინანსებელი პროექტების ფინანსურ ანალიზსა და რისკების შეფასებას და შესაბამისად, დიდწილად განაპირობებდა საპარტნიორო ფონდის წარმატებულ საინვესტიციო საქმიანობას. ბექას ასევე გააჩნია გამოცდილება საბანკო სექტორში. 2013-2014 წლებში იგი მუშაობდა თიბისი ბანკში, სადაც უშუალოდ ახორციელებდა რეპორტირებს და ანგარიშგებას როგორც შიდა მიზნებისთვის, ისე საზედამხედველო შესაბამისობისთვის. 2022 წლის 29 აპრილს ბექამ დატოვა სამეთვალყურეო საბჭოს წევრის პოზიცია ხოლო 29 ივნისიდან დაინიშნა ბანკის გენერალურ

დირექტორად, სადაც განახლებული ენერგიითა და ხედვებით განაგრძობს ბანკის მართვას ამჟამად უკვე დირექტორთა საბჭოს წევრისა და გენერალური დირექტორის პოზიციიდან.

განათლება: ბექა არის სასექსის უნივერსიტეტის მაგისტრატურის კურსდამთავრებული მენეჯმენტისა და ფინანსების მიმართულებით. 2010 წელს ბექამ ასევე დაამთავრა კავკასიის უნივერსიტეტი და ფლობს ბიზნესის მართვის ბაკალავრის აკადემიურ ხარისხს ფინანსების სპეციალობით.

ვახტანგ ბაბუნაშვილი

უწარები და გამოცდილება: ვახტანგ ბაბუნაშვილი ლიბერთი ბანკის გუნდს შემოუერთდა 2020 წლის ივლისში, ფინანსური დირექტორის მოადგილის, ფინანსური დეპარტამენტის უფროსის პოზიციაზე. 2021 წლის თებერვლიდან მან შეცვალა დავით წიკლაური გენერალური დირექტორის მოადგილედ, ფინანსური დირექტორის პოზიციაზე. ვახტანგს ფინანსურ სექტორში მუშაობის თითქმის 20 წლიანი გამოცდილება გააჩნია. მისი პროფესიული კარიერა დაიწყო საკონსულტაციო კომპანია „სინერჯი ჯგუფით“, რის შემდეგაც მას არაერთი მენეჯერული პოზიცია ეკავა ბანკ რესპუბლიკაში (ჯგუფი სოსიეტე ჟენერალი), თიბისი ბანკსა და საქართველოს ბანკში. თიბისი ბანკში იგი იყო ფინანსური დირექტორის მოადგილე, სადაც

ხელმძღვანელობდა ფასდადების მოდელების განვითარებას საცალო, მცირე და საშუალო, კორპორატიული სეგმენტის კრედიტების მიმართულებით, ხელმძღვანელობდა ორგანიზაციული რისკების მართვას და ფინანსური რისკების მენეჯმენტს.

განათლება: ვახტანგი ფლობს INSEAD-ის MBA ხარისხს, არის კავკასიის ბიზნეს სკოლის კურსდამთავრებული ფინანსების სპეციალობით და მოწვეული ლექტორი კავკასიის უნივერსიტეტში საბანკო და ფინანსური ინსტიტუტების მენეჯმენტის მიმართულებით.

გიორგი გვაზავა

უწარები და გამოცდილება: გიორგი გვაზავამ ბანკის დირექტორთა საბჭოში დავით აბაშიძე ჩაანაცვლა. გიორგი არის საბანკო სექტორის პროფესიონალი, მთელი მისი პროფესიული კარიერა ეთმობა ფინანსურ და კონკრეტულად საბანკო სექტორს, სადაც ძირითად იკავებდა სხვადასხვა წამყვან პოზიციას რისკების მართვის მიმართულებით. მას საქართველოს წამყვან ფინანსურ ინსტიტუტებში მუშაობის 15 წლიანი წარმატებული გამოცდილება აქვს. გიორგიმ კარიერა დაიწყო „ვითიბი ბანკი საქართველოს“ საკრედიტო ანალიტიკოსის პოზიციიდან და მას შემდეგ ეკავა სხვადასხვა მენეჯერული და ტოპ მენეჯერული პოზიციები. „ლიბერთი ბანკის“ გუნდთან შემოერთებამდე გიორგი გვაზავა იყო „ვითიბი ბანკი საქართველოს“ რისკების დეპარტამენტის

ხელმძღვანელი და უშუალოდ ხელმძღვანელობდა „ვითიბი ბანკი საქართველოს“ საკრედიტო და საოპერაციო რისკების მართვას.

განათლება: გიორგი გვაზავა ფლობს ედინბურგის ბიზნეს სკოლის (EBS) მაგისტრის ხარისხს და არის CFA (Level 1) მფლობელი.

3.4.3 დირექტორთა საბჭოს ფუნქციები

ბანკის ყოველდღიური საქმიანობების განხორციელებთან ერთად, დირექტორთა საბჭოს მთავარი ფუნქციები წარმოდგენილია ქვემოთ:

- აქციონერთა ყოველწლიური/რიგგარეშე კრების მოწვევა;
- აქციონერთა საერთო კრების დღის წესრიგის შედგენა;
- აქციონერთა საერთო კრების მიერ გაცემული ნებართვის საფუძველზე ბანკის აქციების გამოსყიდვა;
- ახალი აქციების წესდებით დადგენილ ნებადართული კაპიტალის მაქსიმალურ რაოდენობამდე გამოშვების შესახებ გადაწყვეტილების მიღება;
- სამეთვალყურეო საბჭოსთვის წლიური ბიზნეს გეგმის, მათ შორის ბიუჯეტის, მოგების და ზარალის პროგნოზის და ბანკის საინვესტიციო გეგმის წარდგენა;
- სესხების გაცემის, ანგარიშსწორებების, დაფინანსების, სალარო მომსახურებების, ბანკის ფულადი სახსრების და ფასეულობების აღრიცხვის და ანგარიშგების, შიდა კონტროლის და აღრიცხვის ორგანიზება და ზედამხედველობა, რომელიც უზრუნველყოფს ბანკის სათანადო მომსახურებას კლიენტებისთვის;
- ბანკის ფილიალების და სერვის ცენტრების ფუნქციონირების ორგანიზება და ზედამხედველობა;
- შიდა აუდიტიდან ან გარე შემოწმებებიდან მიღებული ინფორმაციის გადახედვა, ასევე ფილიალის/სერვისცენტრის ხელმძღვანელი პირების მიერ წარდგენილი ანგარიშგების გადახედვა და სათანადო გადაწყვეტილებების მიღება ზემოაღნიშნულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით;
- აქციონერთა საერთო კრების და/ან სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილებების შესრულების უზრუნველყოფა;
- პროცედურების, შინაგანაწესის, პროდუქტებისა და მომსახურების პირობების, სხვა შიდა დოკუმენტების შემუშავება;
- გადაწყვეტილების მიღება პერსონალის შერჩევის, გათავისუფლების, ტრენინგის და ანაზღაურების შესახებ (იმის გათვალისწინებით, რომ დირექტორთა საბჭოს წევრებისა და სხვა მატერიალური რისკის ამღები პირების ანაზღაურების საკითხებზე გადაწყვეტილებას იღებს სამეთვალყურეო საბჭო და ანაზღაურების კომიტეტი);
- სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დადგენილი რისკის მართვის პრინციპების მონიტორინგი და ბანკის რისკის პროფილის რისკის აპეტიტის (Risk Appetite Statement – „RAS“) განსაზღვრული ლიმიტების ფარგლებში მოქცევის უზრუნველყოფა.

დირექტორთა საბჭო ასევე არის გადაწყვეტილების მიმღები ორგანო ყველა იმ საქმიანობასთან დაკავშირებით, რომელიც სპეციალურად არ არის განსაზღვრული სამეთვალყურეო საბჭოსთვის და/ან აქციონერთა საერთო კრებისთვის

3.4.4 დირექტორთა საბჭოს საქმიანობა და კრებები

დირექტორთა საბჭოს საქმიანობას ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი. გენერალური დირექტორი უფლებამოსილია ინდივიდუალურად წარმოადგინოს ბანკი ნებისმიერი პირის წინაშე. ნებისმიერი გარიგება ან ბანკის ნებისმიერი შიდა რეგულაცია, ბრძანება ან ინსტრუქცია შეიძლება დამოწმდეს გენერალური დირექტორის ხელმოწერით ან დირექტორთა საბჭოს ყველა დანარჩენი წევრების ხელმოწერებით. გენერალურ დირექტორს შეუძლია მიაწოდოს უფლებამოსილება სხვა დირექტორებს და შესაბამის პირებს, დამოუკიდებლად წარმოადგინონ ბანკი სხვადასხვა გარიგებებთან და ვალდებულებებთან დაკავშირებით.

დირექტორთა საბჭო იღებს გადაწყვეტილებებს დირექტორთა საბჭოს სხდომებზე. დირექტორთა საბჭოს უფლებამოსილებები საქმიანობის მიმართულებების მიხედვით დელეგირებულია დირექტორთა საბჭოსთან არსებულ კომიტეტებზე, ხოლო უშუალოდ დირექტორთა საბჭო იკრიბება მხოლოდ განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი საკითხების განსახილველად.

2023 წლის განმავლობაში დირექტორთა საბჭო შეიკრიბა თერთმეტჯერ და გადაწყვეტილებები მიიღო ბანკისთვის მნიშვნელოვან და აქტუალურ საკითხებზე, კერძოდ, შეიცვალა ბანკის ორგანიზაციული სტრუქტურა, დეტალურად განისაზღვრა კონკრეტული მიმართულებების სტრუქტურული მოწყობა და განხორციელდა სამუშაო ძალის ოპტიმიზაცია, დამტკიცდა საკრედიტო კომიტეტების განახლებული სტრუქტურა, შემადგენლობა და უფლებამოსილების ფარგლები. დირექტორთა საბჭომ ასევე მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებები მიიღო ბანკის კორპორაციულ მართვასთან დაკავშირებულ საკითხებზე, მათ შორის 2023 წლის 27 ივნისის კრების ოქმით განსაზღვრა აქციონერთა ყოველწლიური საერთო კრების დღის წესრიგი და მოიწვია აქციონერთა საერთო კრება.

3.4.5 დირექტორთა საბჭოს საქმიანობის შეფასება

სამეთვალყურეო საბჭო მუდმივად აფასებს დირექტორთა საბჭოს საქმიანობებს ბანკის საერთო მიზნების მიღწევის თვალსაზრისით და მიიჩნევს, რომ დირექტორთა საბჭოს გააჩნია გამოცდილების და ცოდნის სათანადო ბალანსი და ეფექტურად გააგრძელებს საქმიანობას.

3.4.6 დირექტორთა საბჭოს კომიტეტები

3.4.6.1 საკრედიტო კომიტეტი

საკრედიტო რისკის მართვისა და საკრედიტო რისკით გამოწვეული დანაკარგების შემცირების მიზნით, ბანკში არსებობს საკრედიტო კომიტეტების რამდენიმე დონიანი სისტემა, რომელიც განიხილავს კორპორატიულ, მიკრო, მცირე, საშუალო, საცალო და ბითუმი ლომბარდის საკრედიტო პროდუქტებთან დაკავშირებულ საკრედიტო რისკებს და იღებს გადაწყვეტილებას აღნიშნული საკრედიტო პროდუქტის პირობების დამტკიცებაზე.

ყველა დონის საკრედიტო კომიტეტი გადაწყვეტილებას იღებს მისთვის დამტკიცებული ლიმიტის ფარგლებში. საკრედიტო კომიტეტების იერარქიაში ყველაზე მაღალი დონის კომიტეტის წევრები არიან რისკების დირექტორი და გენერალური დირექტორი ან შესაბამისი ბიზნეს მიმართულების დირექტორი. საკრედიტო რისკის მართვის ფუნქცია წარმოდგენილია ნებისმიერი რგოლის კომიტეტში თავმჯდომარის უფლებამოსილებით და სარგებლობს ნებისმიერი გადაწყვეტილების მიმართ ვეტოს

გამოყენების უფლებით. ამასთან, იმ საკრედიტო კომიტეტების მიერ გადაწყვეტილების მიღებისას, რომლის წევრიც არის ბანკის გენერალური დირექტორი, რისკის მართვის ფუნქციის წარმომადგენლის თანხმობასთან ერთად, საკითხის დადებითად გადაწყვეტისთვის სავალდებულოა მისი თანხმობაც. დირექტორთა საბჭოს გადაწყვეტილებით 2023 წელს განახლდა ბანკის საკრედიტო კომიტეტის გადაწყვეტილების მიღების წესი და დეტალურად განისაზღვრა მათი უფლებამოსილებები და აღნიშნულ უფლებამოსილებათა ფარგლები.

3.4.6.2 საოპერაციო რისკების კომიტეტი

რისკების ადრეული იდენტიფიკაციის, რისკის ეფექტური მართვისა და მონიტორინგის მიზნით, ბანკის დირექტორთა საბჭოსთან არსებობს საოპერაციო რისკების კომიტეტი, რომელიც პასუხისმგებელია საოპერაციო რისკების ჩარჩოს შემადგენელი დოკუმენტების მომზადებაზე, საოპერაციო რისკის მართვის ფუნქციის ეფექტურობაზე და შესაბამისი რეკომენდაციების სამეთვალყურეო საბჭოსთვის მიწოდებაზე. კომიტეტი უზრუნველყოფს საოპერაციო რისკის მართვის ფუნქციის დამოუკიდებელ და შეუფერხებელ საქმიანობას.

კომიტეტის თავმჯდომარეა რისკების დირექტორი. კომიტეტი იკრიბება არანაკლებ თვეში ერთხელ, ან საჭიროების შემთხვევაში უფრო ხშირად.

3.4.6.3 ინფორმაციული უსაფრთხოების კომიტეტი

ბანკის შიდა კონტროლის მექანიზმების ეფექტურობაზე მონიტორინგის განხორციელებისა და ბანკის ინფორმაციული აქტივების დაცულობის უზრუნველსაყოფად ბანკის დირექტორთა საბჭოსთან არსებობს ინფორმაციული უსაფრთხოების კომიტეტი, რომელიც ახორციელებს ზედამხედველობას ბანკის ინფორმაციული უსაფრთხოების ჩარჩოზე და რისკის მართვის სისტემაზე, რისკის მართვის სატრატეგიის შესაბამისობაზე ბანკის მიზნებთან, აფასებს ძირითად რისკის პოლიტიკებსა და ზოგადად, რისკის მართვას.

კომიტეტის ძირითადი ფუნქციებია ინფორმაციული და კიბერ საფრთხეების იდენტიფიცირება და აღნიშნული მიმართულებით ბანკის დაცულობის კონტროლი, კიბერ საფრთხეებზე სათანადო რეაგირების ზომების არსებობა.

გენერალური დირექტორი, რისკების დირექტორი, ინფორმაციული უსაფრთხოების მთავარი ოფიცერი და ინფორმაციული ტექნოლოგიების მიმართულების ხელმძღვანელი პირი წარმოადგენენ კომიტეტის წევრებს. კომიტეტის წევრებად დამატებით შესაძლოა მოწვეულ იქნან შესაბამისი კვალიფიკაციის და გამოცდილების მქონე ხელმძღვანელი პირები და ბანკის სხვა თანამშრომლები. კომიტეტი იკრიბება თვეში ერთხელ.

3.4.6.4 ინფორმაციული ტექნოლოგიების აღმასრულებელი კომიტეტი

ინფორმაციული ტექნოლოგიების საშუალებით ბანკში არსებული პროცესების ოპტიმიზაციის, ინფორმაციულ ტექნოლოგიებში განხორციელებული ინვესტიციების მართვისა და ინფორმაციულ ტექნოლოგიებთან დაკავშირებული ხარჯების ოპტიმიზაციის მიზნით დირექტორთა საბჭოსთან ფუნქციონირებს ინფორმაციული ტექნოლოგიების აღმასრულებელი კომიტეტი.

კომიტეტი განიხილავს ბანკის ბიზნეს საქმიანობასთან დაკავშირებულ იმ იდეებს, რომელთა განსახორციელებლად საჭიროა ინფორმაციული ტექნოლოგიების ჩართულობა, განიხილავს ინფორმაციულ ტექნოლოგიებში შესულ განაცხადებს ახალი პროექტების შესახებ და საჭიროების

შემთხვევაში განსაზღვრავს მათ პრიორიტეტულობას, განიხილავს ინფორმაციული ტექნოლოგიების საქმიანობაში არსებულ ხარვეზებს, ახდენს პოტენციური რისკებისა და ეფექტური საქმიანობის ხელშეშლელი გარემოებების იდენტიფიცირებას.

კომიტეტის თავმჯდომარეა გენერალური დირექტორი, ხოლო წევრები დირექტორთა საბჭოს წევრები და შესაბამისი მიმართულების მენეჯერები. კომიტეტი იკრიბება თვეში ერთხელ.

3.4.6.5 მარკეტინგისა და გაყიდვების კომიტეტი

ბანკის საქმიანობის მარკეტინგული დაგეგმვის, ცნობადობის გაზრდის, ბანკსა და სამოქალაქო საზოგადოების წარმომადგენლებს შორის კომუნიკაციისა და თანამშრომლობის მიზნით დირექტორთა საბჭოსთან ფუნქციონირებს მარკეტინგისა და გაყიდვების კომიტეტი. კომიტეტი წარმოადგენს პლატფორმას, ხოლო კომიტეტის სხდომები საშუალებას, რომლის გამოყენებითაც ბანკის ბიზნესის დაგეგმვასა და განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირები მარკეტინგის თანამშრომლებთან ერთად უზრუნველყოფენ მარკეტინგული კამპანიების დაგეგმვას. კომიტეტი ასევე ორგანიზებას უწევს ბანკის სოციალური კორპორაციული პასუხისმგებლობის (CSR) ფარგლებში ღონისძიებების დაგეგმვასა და განხორციელებას და ბანკის ბრენდის განვითარებასთან დაკავშირებით მარკეტინგული სტრატეგიის შემუშავებას, მისი განხორციელებისთვის საჭირო საშუალებების იდენტიფიცირებას.

კომიტეტი იკრიბება თვეში ერთხელ და ახდენს როგორც მიმდინარე საკითხებისთვის პრიორიტეტების განსაზღვრას, ისე უკვე განხორციელებული კამპანიებისა და აქტივობების შესახებ ინფორმაციის შეჯამებას და მიღწეული შედეგის შეფასებას.

3.4.6.6 აქტივებისა და პასივების მართვის კომიტეტი (ALCO)

ბანკის აქტივებისა და პასივების ეფექტური მართვის, საზედამხედველო და პრუდენციული ნორმატივებისა და მოთხოვნების დაცვით საბანკო ოპერაციების შემოსავლიანობის მაქსიმიზაციის მიზნით დირექტორთა საბჭოსთან ფუნქციონირებს აქტივებისა და პასივების მართვის კომიტეტი.

კომიტეტი უზრუნველყოფს ბანკის სახსრების ოპტიმალურ მართვას, პრუდენციული მოთხოვნების დაცვის კონტროლს, საბანკო ოპერაციების შემოსავლიანობის ზედამხედველობას რესურსების ღირებულების გათვალისწინებით და შემოსავლიანობის გაზრდის მიზნით გასატარებელი ღონისძიებების განსაზღვრას. გარდა ამისა, კომიტეტი ასევე ახორციელებს სხვადასხვა სახის რისკის (სავალუტო რისკი, ლიკვიდობის რისკი, საპროცენტო განაკვეთის ცვლილების რისკი) კონტროლსა და ანალიზს, მათ შორის საპროცენტო რისკის დონის შეფასებას, ლიკვიდობის შენარჩუნებისთვის აუცილებელი მოცულობის აქტივების შენარჩუნების კონტროლს.

კომიტეტის თავმჯდომარეა გენერალური დირექტორი, ხოლო წევრები დირექტორთა საბჭოს წევრები და ფინანსების, ხაზინის, ორგანიზაციული რისკების მართვის ერთეულების ხელმძღვანელი პირები. აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტის შეხვედრები ტარდება ყოველთვიურად ან ნებისმიერ დროს, როდესაც საჭიროდ ჩაითვლება.

3.4.6.7 ფულის გათეთრების საწინააღმდეგო (AML) კომიტეტი

ფულის გათეთრების/უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციის აღკვეთის ხელშეწყობისა, ტერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლისა და პრევენციისთვის დირექტორთა საბჭოსთან ფუნქციონირებს AML კომიტეტი, რომელიც პასუხისმგებელია ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების

წინააღმდეგ ბრძოლისა და პრევენციისთვის სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის შემუშავებასა და მისი შესრულების კოორდინაციაზე.

კომიტეტი განიხილავს და შეიმუშავებს ფულის გათვრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების მიმართულებით ბანკის შიდა დოკუმენტების პროექტებს, განიხილავს კლიენტთა რისკის კატეგორიის ცვლილებას და კლიენტის რისკის კატეგორიის მიხედვით იღებს გადაწყვეტილებას ანგარიშის გახსნაზე ან ოპერაციების წარმოებაზე.

კომიტეტის თავმჯდომარე არის რისკების დირექტორი.

3.5 რეგულაცია ინტერესთა კონფლიქტის მართვის შესახებ

ბანკის მენაბრეების და კრედიტორების ინტერესების დაცვის და ბანკის მიერ აფილირებულ პირებთან გარიგებების ადეკვატური ზედამხედველობის და კონტროლის უზრუნველყოფის მიზნით, გადაწყვეტილების მიმღები თანამშრომლები თავისუფალნი უნდა იყვნენ ინტერესთა ფაქტობრივი ან პოტენციური კონფლიქტებისგან, რამაც შესაძლოა გავლენა მოახდინოს მათ გადაწყვეტილებებზე ან ქმედებებზე და ხელი შეუშალოს ბანკის ინტერესების დაცვის მიზნით ობიექტური და სამართლიანი გადაწყვეტილების მიღებას. აღნიშნული მიზნისთვის, სამეთვალყურეო საბჭომ დაამტკიცა ინტერესთა კონფლიქტის მართვის დებულება, რომელიც არეგულირებს ინტერესთა კონფლიქტის გაცხადებასა და მის მართვასთან დაკავშირებულ საკითხებს.

ინტერესთა კონფლიქტის მართვისთვის, ბანკი ადგენს დაკავშირებულ/აფილირებულ მხარეებს, ადგენს ასეთი დაკავშირებული მხარეების ჩამონათვალს, ახდენს ასეთი ჩამონათვალის კლასიფიკაციას, განსაზღვრავს ტრანზაქციის განხორციელების პროცესს, კონტროლის/ანგარიშგების განხორციელების წესს და გარიგებების სახეებსა და ლიმიტებს, რომლის დამტკიცების ექსკლუზიური კომპეტენცია ეკუთვნის სამეთვალყურეო საბჭოს.

ბანკის აუდიტის კომიტეტი და სამეთვალყურეო საბჭო მუდმივად მოწოდებულია დახვეწოს ინტერესთა კონფლიქტის მართვის შიდა პროცესი რაც მიმართულია დაკავშირებულ პირებთან განხორციელებულ ტრანზაქციებზე სათანადო კონტროლისა და ანგარიშგების, ასევე აღნიშნული ტრანზაქციების მიმართ გაშლილი მკლავის პრინციპის დაცვის უზრუნველსაყოფად. აღნიშნულის შესაბამისად, სამეთვალყურეო საბჭოს გადაწყვეტილებით 2023 წელს განახლდა ბანკის შიდა ინტერესთა კონფლიქტის მართვის დებულება და ახლებურად განისაზღვრა ბანკის ადმინისტრატორის განმარტება, განხორციელდა დაკავშირებული პირების იდენტიფიცირებისა და აღრიცხვის პროცესის სრულყოფა და ბანკის პრაქტიკაში დანერგილ პროცესებთან შესაბამისობაში მოყვანა, მათ შორის, პროცესებში ჩართული სხვადასხვა სტრუქტურული ერთეულების იდენტიფიცირება და მათი შესაბამისი ფუნქციების განსაზღვრა.

3.5. შესაბამისობა მეწარმეთა შესახებ კანონთან და კომერციული ბანკების ადმინისტრატორთა და მნიშვნელოვან წილის მფლობელთა შესაფერისობის განახლებულ დებულებებთან

„მეწარმეთა შესახებ“ კანონის ახალი რედაქციის („კანონი“) შესაბამისად, რომელიც ძალაში შევიდა 2022 წლის 01 იანვრიდან, „ბანკი“ ვალდებულია უზრუნველყოს „კანონთან“ შესაბამისობა ამ უკანასკნელის ამოქმედებიდან 2 (ორი) წლის ვადაში. აღნიშნულის გათვალისწინებით, ბანკის მიერ შემუშავდა სადამფუძნებლო შეთანხმება და წესდების განახლებული რედაქცია („წესდება“), რომელიც სრულ შესაბამისობაშია კანონის მოთხოვნებთან. წესდებით დეტალურად მოწესრიგდა მმართველ ორგანოთა უფლებამოსილებები, აქციონერთა საერთო კრების მოწვევასთან, კაპიტალთან, აქციებთან და ბანკის ორგანიზაციულ მართვასთან დაკავშირებული საკითხები.

საქართველოს ეროვნული ბანკის ბრძანების შესაბამისად, კომერციული ბანკების ადმინისტრატორთა და მნიშვნელოვან წილის მფლობელ აქციონერთა შესაფერისობის კრიტერიუმების შესახებ განახლებული დებულებების გათვალისწინებით, ბანკის ადმინისტრატორთა დანიშვნა/არჩევაზე უფლებამოსილმა სტუქტურულმა ერთეულებმა დაამტკიცეს არსებული ადმინისტრატორების შესაფერისობა. ამასთან, სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცდა ადმინისტრატორთა შეჩევის, შესაფერისობისა და მრავალფეროვნების განახლებული პოლიტიკა, რომელშიც განისაზღვრა ადმინისტრატორის პოზიციების ჩამონათვალი, დეტალურად დარეგულირდა მათი შერჩევის პრინციპები, კრიტერიუმები და მოთხოვნები პირის განათლებასთან, გამოცდილებასთან, პიროვნულ/პროფესიულ თვისებებსა და უნარ-ჩვევებთან და სხვა მნიშვნელოვან საკითხებთან დაკავშირებით.

3.6 სავალდებულო სატენდერო შეთავაზება

2017 წლის ოქტომბერში, მას შემდეგ რაც ბანკში განხორციელდა კონტროლის ცვლილება და Georgian Financial Group B.V.-მა (ყოფილი European Financial Group B.V.) იყიდა ბანკის განთავსებული აქციების 74.64% და შესაბამისად გახდა ბანკის მაჟორიტარი აქციონერი, საქართველოს მეწარმეთა შესახებ კანონით გათვალისწინებული წესით, Georgian Financial Group B.V.-მ („GFG“) გამოაცხადა სავალდებულო სატენდერო შეთავაზება ყველა დარჩენილი აქციის გამოსყიდვის თაობაზე. სავალდებულო სატენდერო შეთავაზების პირველი ეტაპი დასრულდა 2018 წლის თებერვალში. საბოლოოდ, მინორიტარი აქციონერებისგან GFG-იმ გამოისყიდა 334 მილიონზე მეტი ჩვეულებრივი აქცია და 2.25 მილიონი პრივილეგირებული აქცია.

გარდა სავალდებულო სატენდერო შეთავაზებისა, 2018 წელს GFG-მ მისი კუთვნილი 1,573,680 პრივილეგირებული აქცია დააკონვერტირა 31,600,000 ჩვეულებრივ აქციად. სავალდებულო სატენდერო შეთავაზებისა და პრივილეგირებული აქციების კონვერტაციის შედეგად GFG-ის ბენეფიციარი მფლობელები, ფიზიკური პირები ირაკლი ოთარ რუხაძე, იგორ ალექსეევი და ბენჯამინ ალბერტ მარსონ-ნაითი, 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით არაპირდაპირ ჯამურად ფლობდნენ ბანკის განთავსებული აქციების 91.985%-ს (2017: 74.64%). 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით GFG-ის ჯამურად პირდაპირი/არაპირდაპირი პროცენტული მონაწილეობა ბანკის კაპიტალში გაიზარდა 95.99%-მდე, თუმცა აღნიშნულს მნიშვნელოვანი წილის მფლობელ ბენეფიციარ მესაკუთრეთა წილობრივი მონაწილეობაზე გავლენა არ მოუხდენია. 2023 წლის მდგომარეობით ბანკის სადამფუძნებლო სტრუქტურა დარჩა უცვლელი.

3.7 ფინანსური ანგარიშგების შედგენის პროცესთან დაკავშირებული შიდა კონტროლისა და რისკების მართვის სისტემების მიმოხილვა

ბანკი ფინანსური ანგარიშგების დახურვას და წარდგენას ყოველდღიურად ახდენს როგორც ფასს-ის, ისე სეზ-ის მოთხოვნების მიხედვით. ყოველდღიურად ინფორმაციის წარდგენა ხორციელდება როგორც ბანკის შიდა სტრუქტურულ ერთეულებსა და მენეჯმენტისადმი, ასევე სავალდებულო წესით იგზავნება სეზ-ში შესაბამისი ახსნა განმარტებებით. გარდა ამისა, სამეთვალყურეო საბჭოსა და სეზ-ისთვის მზადდება ფასს-ის და სეზ-ის მოთხოვნების მიხედვით მომზადებული თვიური კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება. ყოველწლიურად ბანკი ვალდებულია მოიწვიოს გარე აუდიტი და ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი წესით ჩაატაროს გარეაუდიტორული შემოწმება ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად.

4 არაფინანსური ანგარიშგება

ამჟამად, ბანკში გარემოს დაცვის, სოციალური, დასაქმების, ადამიანის უფლებების დაცვისა და კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლის საკითხები რეგულირდება სხვადასხვა შიდა დოკუმენტებით და პროცესებით, მათ შორის ბანკის კორპორატიული სახელმძღვანელოთი, ინტერესთა კონფლიქტის მართვის დებულებით და KYC და AML პოლიტიკებით. ბანკი აქტიურად მუშაობს გარემოს დაცვის, სოციალური, დასაქმების, ადამიანის უფლებების დაცვისა და კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლის საკითხებზე ახალი კომპლექსური პოლიტიკების შემუშავებაზე.

4.1 სოციალური და დასაქმების საკითხები

სოლიდარობის ფონდი

2014 წლიდან ბანკი მონაწილეობს სოლიდარობის ფონდის მხარდაჭერის პროგრამაში, რომელიც ყურადღებას ამახვილებს 22 წლამდე ონკოლოგიური დაავადების მქონე ახალგაზრდების დახმარებაზე. ეს დახმარება მოიცავს საზღვარგარეთ დიაგნოსტიკის და მკურნალობის თანადაფინანსებას, რაც საქართველოში არაა ხელმისაწვდომი (მაგალითად ღეროვანი უჯრედების გადანერგვა) და, აგრეთვე, საქართველოს ფარგლებში მკურნალობის დაფინანსება, რაც ცდება ჯანდაცვის და პირადი დაზღვევის კომპანიების პროგრამების ფარგლებს.

სარგებელი სოციალური ბარათის მფლობელებისთვის:

2019 წლიდან, ლიბერთი ახორციელებს ლოიალობის პროექტს სოციალური ბარათების მფლობელებისთვის. პროექტში ჩართულია 12 პარტნიორი კომპანია. ამ პარტნიორობის ფარგლებში ლიბერთის უფროსი თაობის მომხმარებლები და სოციალური ბარათის სხვა მფლობელები განსაკუთრებული პირობებით სარგებლობენ. მათ შესაძლებლობა აქვთ ისეთ ობიექტებში როგორიცაა, ფარმადეპო, ნიკორა, ევექსი კლინიკები, მეგალაბი, თეატრები და სხვა ობიექტებში ისარგებლონ სპეციალური ფასებით.

2019 წლიდან დღემდე, ლოიალობის პროგრამის ფარგლებში, მომხმარებლების მიერ ჯამურმა დაზოგილმა თანხამ 10,609,239 ლარი შეადგინა.

MY DOC - მოძრავი კლინიკა

ლიბერთის ახალი პროექტი, რომელიც უფროსი თაობის მომხმარებლების საჭიროებებზეა მორგებული 2022 წლის გაზაფხულიდან დაიწყო.

თანამედროვე ტექნოლოგიებით აღჭურვილმა მოძრავმა კლინიკამ - MyDoc, ლიბერთის ექსპრეს მანქანებთან ერთად 436 სოფელი მოიარა და ლიბერთის 3000 მომხმარებელს უფასო სამედიცინო მომსახურება გაწვია გულ-სისხლძარღვოვან და სასუნთქი გზების დაავადებებზე მაღალტექნოლოგიური კვლევების მიმართულებით. ამ პროექტით ლიბერთიმ მიიღო საერთაშორისო აღიარება და გახდა Global Compact Awards 2022 გამარჯვებული.

მზიურმცოდნე

2022 და 2023 წელს, ახალი საგანმანათლებლო პროექტი “მზიურმცოდნე” ჩატარდა ლიბერთის მხარდაჭერით. ყოველ შაბათ-კვირას 30 სკოლის მოსწავლე, სპეციალურად მათთვის შექმნილ პროგრამაში ჩაერთო. პროგრამის მიზანია ბუნების, ეკოლოგიის, ცხოველებზე ზრუნვისა და ინკლუზიური გარემოს შესახებ ცოდნის გაღრმავება. პროექტი განხორციელდა ინკლუზიურ კაფე ‘მზიურის’ ინიციატივით.

ლიბერთისა და Lingwing-ის ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმი

ლიბერთის და Lingwing-ის ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმის ფარგლებში, ლიბერთიმ უზრუნველყო სოციალურად დაუცველი 500 აბიტურიენტის ინგლისურ ენაში მომზადება. პროექტში ჩართვის მსურველებისთვის ხელმისაწვდომი იყო ონლაინ რეგისტრაცია, სწავლაც მიმდინარეობდა ონლაინ რეჟიმში.

2023 წლიდან ლიბერთიმ ენების შემსწავლელ პლატფორმასთან ერთად ახალი ინიციატივა დაიწყო, კერძოდ ლიბერთის ფინანსური მხარდაჭერით შეიქმნა ქართული ენის შემსწავლელი კურსი. ემიგრანტებს და ასევე საქართველოში მცხოვრებ უკრაინელებს 8 თვის განმავლობაში შესაძლებლობა ექნებათ უსასყიდლოდ ისწავლონ (ინგლისურიდან და უკრაინულიდან) ქართული ენა. პირველადი მონაცემებით უკვე 3000 ადამიანი სარგებლობს აღნიშნული პროგრამით.

UN Women

2019 წლის 5 დეკემბრიდან დღემდე ლიბერთი UN Women-ის ქალთა გაძლიერების პრინციპების გლობალურ ინიციატივას უერთდება. თანამშრომლობის ფარგლებში, ლიბერთი სრულიად იზიარებს UN Women-ის ხედვასა და პრინციპებს ბანკში დასაქმებული ქალების ეკონომიკური გაძლიერების მხარდასაჭერად.

2022 წლიდან ლიბერთიმ გაეროს ქალთა ორგანიზაციასთან ერთად დასავლეთ საქართველოში მცხოვრებ ქალი მეწარმეებისთვის დაიწყო ფინანსური წიგნიერების სწავლების მოდული. პროექტში ჩართულები არიან ლიბერთის თანამშრომლები.

ასევე ლიბერთი ჩართულია პროექტში, რომელიც მიზნად ისახავს ქალების გაძლიერებას მათთვის ახალი უნარების შეძენის გზით. სასწავლო პროგრამა მოიცავს ფინანსურ აღრიცხვას, ეფექტურ კომუნიკაციას, ადამიანური რესურსების მართვას და იმ საგნებს, რომელიც ქალ მეწარმეებს დაეხმარებათ საკუთარი ბიზნესის მართვაში. სწავლებაში მონაწილეობა მიიღო საქართველოს სხვადასხვა რეგიონში მცხოვრებმა 148-მა მეწარმე ქალმა.

ქალთა საფეხბურთო კლუბის „ლანჩუთის“ მხარდაჭერა

ლიბერთი ბანკმა 2023 წელსაც გააგრძელა ლანჩუთის ქალთა საფეხბურთო გუნდის მხარდაჭერა. ლიბერთის მიზანია - ქალთა ეკონომიკური გაძლიერება და ასევე საზოგადოებაში არასწორი სტერეოტიპების მსხვერვა. ქალთა ფეხბურთის პოპულარიზაციით ლიბერთი აძლევს ქალებს.

ლიბერთი ათასწლეულის ინოვაციის კონკურსის სტრატეგიული პარტნიორი

კონკურსი მიზნად ისახავს უფროსკლასელებში ინოვაციებისა და ახალი ტექნოლოგიების შექმნის წახალისებას და დაინტერესების გაზრდას საბუნებისმეტყველო-საინჟინრო (STEM) დარგების მიმართ. მესამე ადგილზე გასული გუნდი - „Mad Scientist“ ლიბერთის დაფინანსებით ბირთვული კვლევების ევროპულ ცენტრში (CERN), შვეიცარიაში გაემგზავრება.

„Mad Scientist“ გუნდმა შექმნა ინოვაციური პროექტი - „უნივერსალური მეგობარი სახლი“, რომელიც შშმ პირებს გაუადვილებს სახლსა და სხვა სივრცეებში უსაფრთხოდ გადაადგილებას.

2023 წელს, ივნისის თვეში ლიბერთის დაფინანსებით გამარჯვებული გუნდი იმყოფებდა CERN-ის ბირთვული კვლევების ცენტრში.

2023 წელს, ოქტომბრის თვეში კი უკვე გამოვლინდებიან კონკურსის 2023 წლის გამარჯვებულები.

მასწავლებლის ეროვნული ჯილდო

ლიბერთი 2017 წლიდან მხარს უჭერს გლობალურ კამპანიას - ‘მასწავლებლის ეროვნული ჯილდო’ და ხელს უწყობს მასწავლებლის პროფესიის პოპულარიზაციას. ჯილდოზე წარდგენილი იყო 3364 მასწავლებელი. მასწავლებლის ეროვნული ჯილდოს მფლობელი გახდა 6 მასწავლებელი საქართველოს სხვადასხვა კუთხიდან.

2023 წელს მაისის თვეში უკვე გამოვლინდა 10 საუკეთესო მასწავლებელი, ლიბერთი აქტიურად არის ჩართული სოციალურ კამპანიაში - საუკეთესო მასწავლებლები გააცნოს საზოგადოებას. ოქტომბრის თვეში კი ლიბერთი ტრადიციულად დააჯილოდებს ათეულში გადასულ მასწავლებლებს.

შშმ პირების მისაწვდომობის პროექტი

2022 წელს ლიბერთიმ დაიწყო შშმ პირთა მისაწვდომობის პროექტი, რომელიც დაფუძნებულია შშმ პირთა გაეროს კონვენციის სტანდარტებზე. პროექტის პარტნიორია არასამთავრობო ორგანიზაცია „პარტნიორობა ადამიანების უფლებებისთვის“.

პროექტი მოიცავს რამდენიმე ეტაპს და მისი მასშტაბურობიდან გამომდინარე, სამოქმედო გეგმა გაწერილია 3 წლის პერიოდზე.

პროექტის ძირითადი მიმართულებები:

- შშმ პირებისთვის ბანკის ფიზიკურ მისაწვდომობის გაუმჯობესება
- ბანკის სერვისების მისაწვდომობის გაუმჯობესება
- შშმ პირთა დასაქმება
- ლიბერთის თანამშრომლების გადამზადება
- ცნობიერების ამაღლება შშმ პირთა თემასთან დაკავშირებით
- ადვოკატირების პროცესი არასამთავრობო სექტორის ჩართულობით

ახალგაზრდული მეწარმეობა სოფლის განვითარებისთვის (RDYE)

RDYE არის 3.5 წლიანი პროექტი, რომელსაც ახორციელებს მერსი ქორფსის წარმომადგენლობა საქართველოში (Mercy Corps Georgia) ავსტრიის განვითარების თანამშრომლობის (ADC) დაფინანსებით.

პროექტის განხორციელების მხარდამჭერები არიან ლიბერთი ბანკი და სპორტის, ტურიზმისა და ახალგაზრდობის საერთაშორისო ფონდი.

პროექტი მიზნად ისახავს ახალგაზრდების (18-დან 35 წლამდე) სამეწარმეო უნარ-ჩვევებისა და ცოდნის გაღრმავებას, სასოფლო-სამეურნეო და არასასოფლო-სამეურნეო მიმართულებების ბიზნესების მხარდაჭერას, ფინანსებზე ხელმისაწვდომობისა და საბაზრო კავშირების დამყარების ხელშეწყობას.

პროექტის აქტივობები ფოკუსირებული იქნება ახალგაზრდების სოციალურ და ეკონომიკურ მონაწილეობაზე, მათი კეთილდღეობის გაუმჯობესებასა და სამეწარმეო პოტენციალის ხელშეწყობაზე.

ლიბერთი ბანკმა სპეციალურად პროექტის სასწავლო პროგრამისთვის შექმნა ფინანსური წიგნიერები სამ ეტაპიანი სასწავლო მოდული.

1,500 ახალგაზრდა გაივლის ლიბერთის მიერ მომზადებულ ფინანსური წიგნიერების სასწავლო მოდულს.

გაეროს გლობალური შეთანხმების საქართველოს ქსელი

2022 წლის ივნისის თვიდან ლიბერთი „გაეროს გლობალური შეთანხმების საქართველოს ქსელის“ (Global Compact Network Georgia) წევრი გახდა და გაეროს გლობალური შეთანხმების ათ პრინციპსა და გაეროს მდგრადი განვითარების მიზნებს გაითვალისწინებს თავის საქმიანობაში.

„მთიელი წიგნები“

2023 წლიდან ლიბერთიმ დაიწყო საგანმანათლებლო პროექტი - „მთიელი წიგნები“ რომელიც მთაში მცხოვრები ბავშვებისა და მოზარდებისთვის წიგნების ადგილზე ჩატანას და ამ გზით მათთვის ლიტერატურისადმი ინტერესის გაღრმავებას გულისხმობს. ლიბერთი „მთიელი წიგნების“ სტრატეგიული პარტნიორია. „მთიელი წიგნების“ გუნდთან ერთად ლიბერთის თანამშრომლებმა გურიის, სვანეთისა და მთიანი აჭარის სოფლები მოიარეს და ადგილობრივ მოზარდებს ათასობით წიგნი გადასცეს საჩუქრად. სულ ჯამში ბავშვებს გადაეცათ 7000-ზე მეტი წიგნი.

„საუბრები ვეფხისტყაოსანზე“

ცაგერის ისტორიულ მუზეუმთან ერთად, ლიბერთი ცაგერის მუნიციპალიტეტის სკოლებში ახორციელებს პროექტს, რომლის ფარგლებშიც ცნობილი ადამიანები - ლიტერატორები, მეცნიერები- სკოლის მოსწავლეებს ლექციებს უკითხავენ ვეფხისტყაოსნის თემაზე.

სულ დაგეგმილია 6 ლექცია. საზოგადოების დიდი ინტერესიდან გამომდინარე ხდება ლექციების ჩაწერა და ასეთი ფორმით შინაარსზე მისწვდომობის გაზრდა. ლიბერთის მიზანია ხელი შეუწყოს განათლებას და ცოდნის გაღრმავებას.

4.1.2 დასაქმების საკითხები

ბანკში დასაქმებულთა საერთო რაოდენობა 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 4,790 თანამშრომელი იყო, აქედან 1,499 მამრობითი და 3,291 მდედრობითი სქესის წარმომადგენელი. ორგანიზაციაში გენდერული თანასწორობაა, თანაბარი მოპყრობა დასაქმებასა და პროფესიულ სფეროში. ბანკში დასაქმებულია 30 შეზღუდული შესაძლებლობის თანამშრომელი (არ ექვეითებათ საშემოსავლო გადასახადი), მოქმედებს კერძო დაზღვევა.

ბანკი ზრუნავს დასაქმებულთა კვალიფიკაციის ამაღლებასა და განვითარებაზე, რაც თავისმხრივ ზრდის თანამშრომელთა მოტივაციას, ხელს უწყობს მიმდინარე პროცესების დახვეწას, ავტომატიზაციას და მომხმარებელთან ურთიერთობის გაუმჯობესებას.

ასევე ბანკში მოქმედებს შეფასების სისტემა, რომელიც საშუალებას აძლევს როგორც დაქვემდებარებულ თანამშრომელს, ასევე ზემდგომს განსაზღვრონ შეფასების თვლადი კრიტერიუმები და მიიღონ აღნიშნულ კრიტერიუმებზე დაყრდნობით უკუკავშირი. პროცესი გამჭვირვალეა და მიმართულია თანამშრომელთა პროფესიული განვითარებისკენ.

2020 წლის ბოლოს ბანკში დაიწყო წინა ხაზის საკრედიტო მიმართულებისთვის სტაჟირების/მენტორინგის პროექტი. თითოეულ სტაჟიორს ჰყავს მენტორი, რომელიც გამოცდილი თანამშრომელია და სტაჟირების პერიოდში პასუხისმგებელია სტაჟიორისთვის გამოცდილების გადაცემასა და პოზიციისთვის საჭირო უნარების განვითარების მხარდაჭერაზე. პროგრამა 3 ეტაპისგან შედგება:

- On boarding ტრენინგი ჩვენს სასწავლო ცენტრში;
- 15 დღიანი On job ტრენინგი/სწავლება ფილიალებში წინასწარ განსაზღვრული და გაწერილი გეგმის მიხედვით;
- 7 დღე თეორიული ტრენინგი სასწავლო ცენტრში.

შეფასება ხდება ყოველი კვირის ბოლოს და შემაჯამებელი გამოცდის ჩაბარების შემდეგ საქმდებიან ლიბერთი ბანკში.

2023 წელს გადავამზადდა 15 მენტორი და 98 სტაჟიორი, აქედან 41 დასაქმდა ლიბერთი ბანკში და 21 იმყოფება სწავლების პროცესში.

2022 წლიდან ვთანამშრომლობთ პროფესიულ სასწავლებელთან:

- უკვე ვთანამშრომლობთ 14 პროფესიულ სასწავლებელთან
- კოლეჯების საფინანსო სერვისების სტუდენტებისთვის დავგეგმეთ გაცნობითი ექსკურსია-ვიზიტი ბანკის ფილიალებში
- სავალდებულო სტაჟირება გავატარეთ პროფესიული სასწავლების 82 სტუდენტს
- უკვე დავასაქმეთ პროფესიული სასწავლებლის 12 სტუდენტი
- პროფესიული სასწავლების სტუდენტებს ვუტარებთ ონბონდინგის შეხვედრებს ტრენინგცენტრში
- ორ პროფესიულ სასწავლებელში მოეწყო ლიბერთის სიმულაციური სივრცე, რომელიც აღჭურვილია ბანკის ფილიალის იდენტური ინვენტარით;
- ოთხ პროფესიულ სასწავლებელში მოეწყო ლიბერთის სივრცე სტუდენტებისთვის
- ბანკის მხარდაჭერის შემდეგ სახელმწიფოს მიერ დაფინანსდა საფინანსო სერვისების პროგრამა.

ბანკში მოქმედებს კორპორატიული სახელმძღვანელო, რომელშიც დაწვრილებითაა გაწერილი დასაქმებულის უფლება-მოვალეობები, კორპორატიული ეთიკა, კონფიდენციალურობა, უსაფრთხოების და დასაშვები ქმედებების პოლიტიკა, დასაქმებულის სამუშაო და დასვენების დრო, დეკრეტული და სხვადასხვა სახის შვებულებით სარგებლობის წესები.

4.2 გარემოს დაცვასთან დაკავშირებული საკითხები

სს “ლიბერთი ბანკს” დამტკიცებული აქვს გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მენეჯმენტისა და შესაბამისი პოლიტიკის დოკუმენტი. 2023 წლის განმავლობაში “აწარმოე საქართველოსა” და მსოფლიო ბანკთან გაფორმებული ხელშეკრულების ფარგლებში, აქტიურად მიმდინარეობდა ეკო-მეგობრული კომპანიების თანადაფინანსება. გასულ წელს საქართველოს ეროვნული ბანკის რეგულაციებთან შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად, დოკუმენტბრუნვის ელექტრონულ სისტემაში ჩაშენდა ე.წ. Nace Code-ები და მას შემდეგ იწარმოება სესხების კლასიფიცირება გარემოსდაცვითი რისკის დონის მიხედვით. გარდა აღნიშნულისა, გაფორმდა ხელშეკრულება ევროპის საინვესტიციო ბანკთან (EIB) ESG სფეროში საერთაშორისო საუკეთესო პრაქტიკის გაზიარებისა და მისი - ჩვენს - ლიბერთის პროცესებში სრულად იმპლემენტაციის მიზნით. ეს უკანასკნელი ამავდროულად ითვალისწინებს, შესაბამისი კადრების ცნობიერების ამაღლების აქტივობებსაც.

სამომავლოდ ბანკი გეგმავს, გაზარდოს აქტივობა ზემოთმოყვანილი საკითხების დარგში, კერძოდ გარემოსდაცვითი ცნობიერების ამაღლების მიზნით, სისტემატურად ჩატარდება ტრენინგები, ბანკი აპირებს ჩაერთოს „მწვანე“ აქციებში. ლიბერთი ბანკის საიტზე დამატებულია გარემოსდაცვითი კონტენტი, რომელიც მოიცავს ამავდროულად საჯაროდ გაზიარებული პოლიტიკის დოკუმენტს და გარდა ამისა, საკმაოდ საინტერესო და ინფორმატიულია ბანკის ერთგული კლიენტებისა და სხვა დაინტერესებული მხარეებისთვის.

4.3 ადამიანის უფლებები

ადამიანის უფლებების დაცვა ბანკის ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი პრინციპია. ბანკი ზედმიწევნით იცავს დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრის შესახებ საქართველოს კანონის მოთხოვნებს. ბანკში არსებული შიდა პროცედურები და პოლიტიკები სრულ შესაბამისობაშია ანტიდისკრიმინაციულ კანონმდებლობასთან. სავარაუდო დისკრიმინაციის ნებისმიერ ფაქტზე ხდება სწრაფი და ეფექტიანი რეაგირება, ხოლო დისკრიმინაციის ფაქტის გამოვლენის შემთხვევაში ბანკი უზრუნველყოფს შესაბამისი ზომების მიღებას და დისკრიმინაციის შედეგების აღმოფხვრას, მესამე პირის უფლებებისა და კანონიერი ინტერესების შეულახავად.

2022 წლის მაისში დამატებით გააქტიურდა „HR ანონიმი“ - ელექტრონულად შესავსები ფორმა, რომელიც საშუალებას აძლევს ნებისმიერ თანამშრომელს ანონიმურად ან არაანონიმურად (თანამშრომლის შეხედულებისამებრ) დააფიქსიროს დარღვევის ტიპი (სექსუალური შევიწროვება, ბულინგი, თადლითობა, სხვ.), რაზეც შესაბამისი სამსახურების მხრიდან მოხდება ფაქტის მოკვლევა და ზომების მიღება.

HR ანონიმის გააქტიურებასთან ერთად, თანამშრომლებისთვის დაიგეგმა და ჩატარდა ცნობიერების ამაღლების კამპანიები:

- სექსუალური შევიწროვება
- ბულინგი

- ოჯახში ძალადობა
- ასევე დაგეგმილია კამპანიები:
- ფროდი

4 კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლა

ბანკისთვის მნიშვნელოვანია აწარმოოს საქმიანი ურთიერთობა სამართლიანი, ეთიკური და კანონშესაბამისი ფორმით. ბანკის ანტიკორუფციული პოლიტიკის ელემენტები მოცემულია „კორპორატიულ სახელმძღვანელოში“ და სტანდარტულ შრომით ხელშეკრულებებში. დოკუმენტები განსაზღვრავს ბანკის თანამშრომელთა/დირექტორთა ქცევის წესებს და არეგულირებს საჩუქრის ან სარგებლის მიღების საკითხებს, რომელიც შესაძლებელია უკავშირდებოდეს მათ საქმიანობას.

ბანკი კორუფციულ რისკებს ასევე აკონტროლებს შესყიდვების პროცესშიც. ბანკის შესყიდვები ხორციელდება სატენდერო პროცედურის დაცვით, რომლის შედეგადაც გადაწყვეტილება მიიღება მიმწოდებლის შესწავლის, ინტერესთა კონფლიქტის ან/და კორუფციული რისკების გამოვლენის და აღმოფხვრის საფუძველზე.

2019 წელს მექრთამეობისა და კორუფციის საწინააღმდეგო პოლიტიკის დამტკიცებით და დანერგვით, ბანკი უპირატესობას ანიჭებს შემდეგ ღირებულებებს:

- წინდახედულ და სანდო ქცევას;
- დასაქმებულის პასუხისმგებლიანობის წახალისებას;
- საქმიანობაში გაშლილი მკლავის პრინციპის გამოყენებას, როდესაც გარიგებაში მონაწილე მხარეები არიან დამოუკიდებლები და თანაბარ პირობებში.

პოლიტიკა კრძალავს როგორც ქრთამის შეთავაზებას ან/და გადახდას, ისე მის დაპირებას, ქრთამის მოთხოვნას, აღებას ან/და აღების მხარდაჭერას ან წახალისებას ნებისმიერი ფორმით, როგორც პირდაპირ, ისე არაპირდაპირ, ისევე როგორც კორუფციულ გარიგებაში მონაწილეობას, რაც გულისხმობს როგორც ფულადი, ისე არაფულადი ღირებულების მქონე საჩუქრის მესამე პირისთვის გადაცემას ან მისგან მიღებას, დაპირებას, ასევე ნებისმიერი დაუმსახურებელი შეღავათის მინიჭებას პირადი გამორჩენის მიზნით ან/და დაკავებული პოზიციის გამოყენებას მატერიალური სარგებლის მიზნით.

4.5 დამატებითი ინფორმაცია

დამატებითი ინფორმაციის მიღება შესაძლებელია ბანკის 2023 წლის პილარ 3-ის ანგარიშში რომელიც ხელმისაწვდომია ბანკის ვებ-გვერდზე:

<https://www.libertybank.ge/ka/chven-shesakheb/investorebistvis/pinansuri-inpormatsia/regulatory-financial-reporting-to-the-national-bank-of-georgia>

და სეზ-ის ვებ-გვერდზე:

<https://nbg.gov.ge/supervision/banking-supervision?pageKey=pilar3Quarter>

მმართველობის ანგარიშგების წარდგენა

ანგარიშგება მომზადებულია „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის საფუძველზე.

ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობა

ბანკის ხელმძღვანელობა ადასტურებს მოცემულ მმართველობის ანგარიშგებაში ასახული ყველა მონაცემისა და ინფორმაციის უტყუარობასა და სიზუსტეს. ანგარიშგება მომზადებულია სამეთვალყურეო საბჭოსთან შეთანხმებული შიდა კონტროლის პროცესების სრული დაცვით. ანგარიშგება აკმაყოფილებს „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მოთხოვნებს.

ბექა გოგიჩაიშვილი

გენერალური დირექტორი

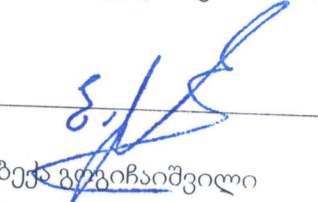
ვახტანგ ბაბუნაშვილი

ფინანსური დირექტორი

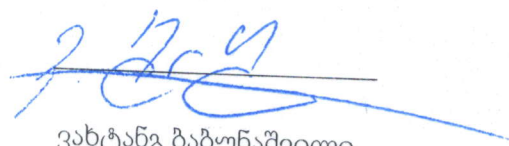
15 მაისი 2024 წ.

ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობა

ბანკის ხელმძღვანელობა ადასტურებს მოცემულ მმართველობის ანგარიშგებაში ასახული ყველა მონაცემისა და ინფორმაციის უტყუარობასა და სიზუსტეს. ანგარიშგება მომზადებულია სამეთვალყურეო საბჭოსთან შეთანხმებული შიდა კონტროლის პროცესების სრული დაცვით. ანგარიშგება აკმაყოფილებს „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მოთხოვნებს.

ბეკა გოგიტაშვილი

გენერალური დირექტორი

ვახტანგ ბაბუნაშვილი

ფინანსური დირექტორი

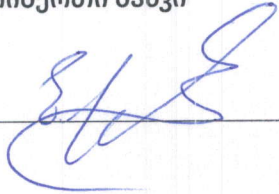
15 მაისი 2024 წ.

სააქციო საზოგადოება ლიბერთი ბანკის

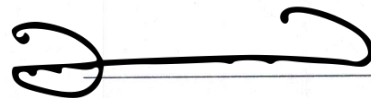
პასუხისმგებელი პირების განცხადება

„ფასიანი ქაღალდების ბაზრის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-11 მუხლის მე-3 პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად, ვადასტურებთ, რომ სს „ლიბერთი ბანკის“ მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად მომზადებული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება და მმართველობითი ანგარიშგება 2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის არის სრული, სწორი და სამართლიანი.

ბექა გოგიჩაიშვილი
გენერალური დირექტორი
სს ლიბერთი ბანკი

მურთაზ კიკორია
სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე
სს ლიბერთი ბანკი

2024 წლის 20 ივნისი

თბილისი, საქართველო